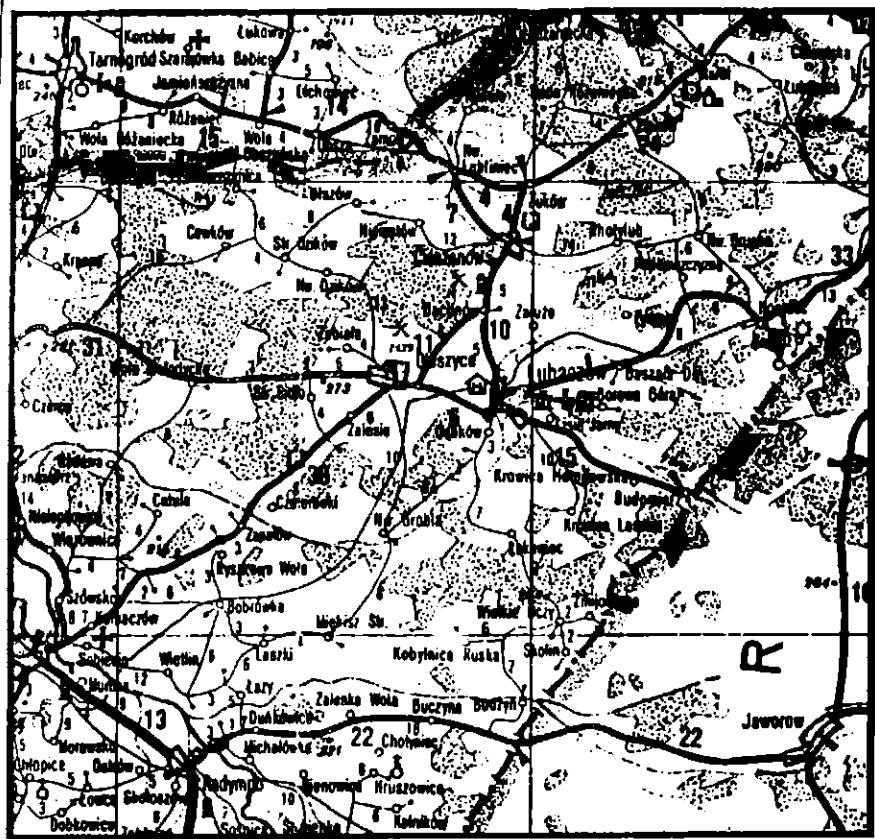

TYT
БХАО
НАУКЕ
БХАО

**TYT
SYAO
HAUJE
CEAO**

Видано коштом Фонду розвитку української освіти і шкільництва "ЗАГРАВА" Гурово Ілавецьке (Польща).

Авторський колектив:

1. Агафія Комар-Грицько (Польща).
2. Дмитро Кущак (Польща).
3. Степан Борівець (Канада).
4. Михайло Шиманський (Польща).
5. Олександр Бабляк (Польща).
6. Теодор Комар (США).
7. Марія Санайко-Борівець (Канада).
8. Кущак Степан (Польща).

Відповідальний редактор:

д-р Владислав Козубель (Польща).

Співредактор:

мгр. Мирон Сич (Польща).

Технічний коректор:

Леонід Янковський (Україна).

Художнє оформлення:

Тарас Кравченко (Україна).

Комп'ютерний набір та підготовка до друку здійснені фірмою "ТБС" Ltd м.Львів, видавничукою групою:

Огура Ігор, Борщ Юрко, Хомин Роман,
Стецко Ярослав.

тел. :   **75-60-97**

Передмова

Дорогий Читачу!

Віддаємо Тобі в руки першу книжку про події та правлу тамтих днів. Днів українського села та його мешканців у щоденних змаганнях за спос існування на рідній землі, на землі батьків, дідів та прадідів.

Присвячується ця книжка пам'яті мешканців сіл Люблинеч Новий та Старий, мешканців, які там народились, зростали, вмирали, а нерідко і проливали кров свою, віддавали своє молоде юнацьке життя на Віттар своєї поневоленої Батьківщини.

Події торкаються часів 1-ої та 2-ої Світових Війн, коли вороги різних націй з різних сторін всілякими способами старались пригнобити та поневолити український Нарід, починаючи з грабежів, арештів та нелюдських тортур, кінчаючи депортаціями та розстрілами.

Особливо позначилось це в часах 2-ої Світової Війни, коли більшовицькі окупанти та їхні прислужники і вірні учні — польські націонал-шовіністичні комунасти, в ім'я свого хижакського права, по-звірячому мордували мирних українських селян.

Книжка ця повинна знайтись в кожній українській сім'ї, а передовсім в сім'ї, корені якої сягають в ту Землю, де жили, боролись та вмирали їхні батьки, діди та прадіди і яка густо освятилась їхньою, нерідко молодою, кров'ю.

Передовсім і особливо, книжка ця повинна знайтись в хатах тих, у кого ще пам'ять не остигла і які пам'ятають ті часи. Тих, у кого батьки, сини та брати полягли Героями і яких кости, нерідко безіменно, спочивають в тій Землі.

В Землі, про яку нам усім забути не вільно!

ТАМ БУЛО КОЛИСЬ НАШЕ СЕЛО

Коли і як засновано села Новий та Старий Люблинець—ніхто докладно сказати не може. Є первім, що першою осадою був Люблинець Старий, бо сама назва на це вказує, а щойно пізніше виникнув Люблинець Новий. Жодних документів, які б засвідчували про час заснування цих сіл немає, причому з різних причин.

Першою з них є така, що ніхто не занотовував, ані приватні особи, ані уряд, який тоді адміністрував цими землями. В деякій мірі могли б дещо світла кинути на тамті часи книги метриkalні, ведені душпастирями, але і вони також не збереглись, з різних причин. Передовсім подій, які чорною хмарою зависли та впали на ті села в часах 2-ої Світової Війни, а зокрема в часах комуністичної окупації. Стерла вона з лиця землі оба ті села, а їхніх мешканців частинно вимордовано в нелюдський спосіб, а решту силою викинено з прадідівських хат та депортовано по різних закутках Європи, про що далі буде йти мова.

Дехто із старших бувших мешканців Люблинця Старого твердить, що село повстало ще в часах Козаччини, бо деякі прізвища, як Козаки, Чабани, Артемовичі, засвідчують що їхні предки походили зі славних козацьких родів. Також нібито назви сіножатей такі як Луг, Заставок, Городище свідчать про те, що в часах татарських лихоліть народ ховався в лісах та неприступних мочарах і багнах, щоб не попасти до татарської неволі.

Можна собі це і так пояснювати.

Але наведемо ще інші факти, які заперечують фактам вище наведеним. Ось наприклад, як в Новому так і Старому Любкинці, були місця, де ховано небіжчиків, тобто цвинтарі. На гробах своїх предків мешканці ставили пам'ятні хрести з написами, які інформували, хто тут спочиває. Як на одному, так і на другому цвинтарі не стрічалось пам'ятників з так давніх часів.

Щоправда на пагорбі за присілком Дубрівка, можна було знайти ще пам'ятні хрести, які тільки верхніми раменами виставали понад землею, та які інформували, що в тому місці ховано колись людей, які померли на чуму. Але дат та прізвищ встановити не можна було. Місце те було занедбане і обходилося його здалека.

Найбільш правдоподібною гіпотезою може бути така, що села по-встали в часах кріпацтва, тобто панщини. І тут наведемо ось такі прізвища, які могли надаватись рабам панами: Печений, Варений, Кордупель, Гнилиця і тим подібні, і які мали осміювати їх власників перед іншими людьми.

А часи кріпацтва датуються в минулим століттям, тоді як часи виникнення Козаччини рахувати можна з століття тому назад.

Можна ще також поставити тезу, що кріпаками були тільки українські селяни, бо власниками були переважно поляки, або жиди,

рідше і українці.

А в Люблинці Новім був великий двір, як тоді називали великі панські забудування з призначенням як для людей, так і господарські будівлі. В будинках, де були мешкання, проживали ті, хто адміністрував панським майном, переважно жидівського походження, бо ж власником того майна був жид Парнас, який настале проживав у Львові і тільки час до часу з'являвся у дворі. Адміністратором на той час був пан Люмек і пан Герцог, оба жидівського походження. Двірські добра сягали близько 1500 гектарів урожайної землі. Крім того ще були луки, пасовиська та ліси, а в самому дворі була побудована гуральня, тобто завод, який виробляв спирт та горілку. Було в дворі велике стадо корів високоякісної породи, та коней, якими виконувались всі поліоні роботи. На рік перед війною 1939 року, спроваджено до двора з Голандії нову породу корів, так звану чорно-білу.

Але до двора це вернемось в дальшому описі.

На захід від Старого Люблинця лежало село Замх, з населенням наполовину мішаним, тобто українсько-польським. Поміж обома тими селами проходив австрійсько-російський кордон аж до вибуху 1 Світової Війни. В Замху, який був під пануванням російської держави, українське населення визнавало віру православну, а в Люблинці Новім та Старім, які були під австрійським пануванням, населення було греко-католицького віросповідання. Довголітній кордон зробив своє, але це не перешкоджало, взасаді, утримувати добросусідські взаємини.

Головним центром релігійного культу в Люблинці Новім та Старім, була церква "Преображення Господнього", побудована в 1909 році. була це церква матірна, довголітнім парохом якого був від непам'ятних нашому поколінню часів о.Северин Метелля, посол до цісарсько-королівського Сойму у Відні. В 1923 році побудовано нову церкву в Старім Люблинці, але вона була тільки церквою дочірньою і підпорядковано о.парохові в Люблинці Новім. Аж до самої смерті о.Северина Метеллі в 1937 році, не було іншого священика в Люблинці і тому Богослужіння відправлялися на зміну, тобто в одну неділю в Люблинці Новім, а на другу неділю в Люблинці Старім. Після смерті о.Метеллі парохію обійняв о.Федоренко, але він був недовго і на його місце прийшов з Коровиці о.Козенко, який був парохом аж до осені 1945 року, коли його було виселено разом з іншими мешканцями на совєтську Україну.

В 1939 році замешкав у Люблинці Старім о.др.Адам Слюсарчик, який там відправляв аж до приходу більшовицьких окупантів.

На південь від Люблинця були села Улазів та Німстів, з українсько-польським населенням, та село Фільварки чисто польське, засноване польськими колоністами, які приманливували з західних земель Польщі. На південному сході було містечко Чесанів, також з населенням мішаним, українським, польським, а навіть в немалій кількості жидівським, в руках якого опинилася майже вся торгівля. На схід від

Люблінця було село Жуків також мішане, але в більшості з українським населенням. У тих всіх селах, крім Фільварків, були побудовані греко-католицькі церкви. Костел римо-католицький був тільки в Чесанові, але була тут також греко-католицька церква та жидівська синагога. Це є також вагоме свідчення, що українці поселилися тут раніше, ніж поляки і що терени ці були і є українськими, а поляків переселено та навезено значно пізніше.

Далі на північному сході, в лісовому комплексі, розташувалось село Руда Ружанецька з чисто польським населенням.

На півночі густою стіною росли сосново-смерекові ліси, так званої Сольської пущі. В значній мірі власником лісів був пан Парнас, земельні добра якого положені були на територіях сіл Люблінець Новий та Старий.

Якщо село Люблінець Старий мало цілісний, тобто скучений характер забудови, то Люблінець Новий був розкинутий, на просторі розтягнений, з приналежними присілками. І так найбільшим присілком були Мельники, які розташувалися при дорозі з Чесанова. Назва правдоподібно походить від того, що був тут млин, якого власником був також Парнас. Було тут та жило біля 90 родин. На північ від села був присілок Дубрівка, даліше Острівки, а на схід від них Жари та Дубині. Дальше вже під самим лісом були положені Кутні, Прокіні та Тепили.

Майже всі мешканці Люблінця Нового та Старого, були рільниками, як то кажуть, з діда-прадіда. Середньо припадало на сім'ю біля 10 моргів поля (1 морг = 0,56 га.) Правда було декілька господарів, які мали більше поля, але було і багато таких, які мали ще менше і до яких злідні заглядали вже після Різдвяних Свят, де вже бракувало і хліба і молока, не кажучи про м'ясо чи м'ясні вироби.

Поля були поорані та порозділювані загонами, тобто вузькими клаптиками землі. Такі загони ще сьогодні можна зустрінути в південно-східній Польщі. На тих загонах рільники вирощували жито, пшеницю, ячмінь, овес, гречку, просо, барабулю та капусту. Поза тим обов'язково кожний господар сіяв лен та коноплі. З лену домашнім способом вироблялось полотно, з якого шито сорочки та інший одяг, а з конопель вироблялося також полотно, з якого шито мішки, вироблялось упряж на коней, шнури та інші господарські речі. З насіння лену та конопель вироблялось олію, яку населення вживало, як то казали, до омасти страв.

Зі скотини годувано корови, свині і коней, які працювали на ріллі. Господині годували кури, гуси, качки та індикі.

Землю батьки передавали в спадок своїм дітям. І так з часом господарства роздрібнювались, тому що зі села з молоді мало хто виїжджав, а якщо було в сім'ї кілька дітей, то поле розділювало по рівному і таким чином, створювались менші господарства, так звані бідняки.

Правда, було кілька таких, що в пошуках країшої долі та хліба подались в далекі краї. Так поїхали в Канаду 3-ох братів Санайків (Грима-

ти з Мельників) Кордупель, Кузіна, Кіт, Кущак та інші. Подавались також на сезонові роботи до Австрії, Німеччини, Латвії, у Варшаву (брати Ярецькі), на Волинь до багатших господарів і т.п. Але більшість залишалась в дома і ділила землю батьків на щораз то менші кlapтики.

Це створювало таку ситуацію поміж молодими людьми, що наприклад, хлопець чи дівчина, яка була з багатшого роду, могла розраховувати на те, що її все-таки хтось посаватає, бо вона, як то казали, має масток, тобто кусник поля, хоча й би була поганої вроди, кульгаючи чи глухою, то жених прийде. А дівчина гарна, хорошої вроди, якщо поля було мало, її чекала гірка доля, не могла навіть подумати про весілля з судженним, який був з багатшою родиною, тому що багаті батьки на це б ніколи не погодились та не дали дозволу, як то казали благословення. Також бідний хлопець був немилим гостем, якщо б насмілився свататись до дівчини з багатшого роду. Була і твердо дотримувалась засади, що свататись могли тільки багаті з багатими, а бідні з бідними. Не дотримуючись твої засади, молодий хлопець чи дівчина могли не отримати від батьків відповідної частини запису, тобто спадку.

Така ситуація була притаманною майже у всіх довколишніх та по- дальших українських селах, в яких рахувались з такими принципами, такого економічного мислення і так укладалось співжиття людей. Гірко, боляче, але правдиво. Склав навіть народ от таку пісню, яка часто лунала вечорами, де збиралась молодь:

Приходиш Ти до мене і любиш Ти мене.
Ти богач а я бідна, не візьмеш Ти мене.
Ой візьму чи не візьму, а хоч нахожуся
І білого личенька я націлуєся.

У ЧАС 1-Ї СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

У часі твої війни села Люблинець Новий та Старий дуже багато потерпіли від переходячих військ. А були то війська і австрійські і російські, а навіть мадярські. Наслідком боєвих дій цих військ село в більшій частині згоріло. Люди втікали до лісу і там переховувались.

Коли російські війська ввійшли на наші землі, декілька родин вивезли аж над ріку Дон, де проживали донські козаки, але після закінчення війни ці люди повернулись назад у своє село, але не всі. Деякі знайшли для себе місце там, де їх вивезено і там залишилися. Приміром у Запоріжжі залишився жити Паралюх з Нового Люблинця і там заложив сім'ю. Вернув до рідного села в 1942 році, коли там прий-

шли німці. Приїхав звідтам возом, запряженим в пару коней, на якому привіз ціле своє майно, якого там у колгоспі доробився через 28 років та усю свою сім'ю, тобто жінку і 2 дітей. Не знав бідолашний, що привіз 18-ти літнього сина, якого 2 роки пізніше замордували польські поспілаки на Руді Ружанецькій.

Мешканці Нового та Старого Люблинця були підданими най-яснішого австрійського цісаря Франца Йосифа, і як такі мали обов'язок йти на війну, щоб захищати австро-угорську монархію, та найяснішого цісаря.

I пішли на війну з Люблинця Нового:

1. Чабан Іван	- (Чибаник)
2. Білій Іван	- (Сарабун)
3. Зінкевич Григорій	- (Васісю)
4. Митко Іван	- (Праник)
5. Санайко Михайло	- (Гримак)
6. Шиманський Петро	-
7. Ванкевич Іван	- (Бевко)
8. Комар Михайло	
9. Грицько Михайло	
10. Пандзьо Юрій	
11. Качор Григорій	
12. Зільник Микола	
13. Комар Павло	
14. Шиманський Василь	
15. Чабан Петро	
16. Пецьо Степан	

Зі Старого Люблинця на війну пішли:

1. Шеремет Дмитро
2. Кущак Степан
3. Скриль Степан
4. Ярема Михайло
5. Оверко Іван
6. Равський Петро
7. Дивак Юрій
8. Боднар Іван
9. Левкович Андрій

Різною на війні була доля наших жовнірів, як їх тоді називано. Вояювали за цісаря на різних фронтах тієї ж страшної війни. Комар Михайло "відстоював" права австро-угорської монархії на фронті над рікою Піявою, що в Італії. Там на його щастя попав у полон і 5 років перебував у таборі військово-полонених на Сіцілії. Санайко Михайло також вояював за монархію на східному фронті. Також і він попав у російський полон і до кінця війни перебував в Росії. Доля закинула його аж у Санкт-Петербург, де в часи большевицької революції, мав змогу при-

слухуватись до промов Леніна, який виступав та промовляв на зборах большевицької черні. В Києві вступив до Січових Стрільців, якими командував тоді Євген Коновалець і з ними пройшов довгий шлях восиних змагань аж до закінчення війни. Опісля повернувся до рідного села.

Чабан Іван, Білій Іван, Зінкевич Григорій, Ванкевич Іван, Шиманський Петро — воювали на фронті до кінця війни, тобто до розпаду австро-угорської монархії, і тоді вже як добровольці пішли служити своєї Батьківщині — Україні, до новосформованої Української Галицької Армії. Всі вони пройшли шлях, яким пройшла УГА, тобто війну з поляками, війну з білою армією ген. Денікіна та війну з большевиками.

Після втихомирення тієї страшної воєнної завірюхи, повернули вони в рідне село, де заложили сім'ї.

Інвалідом без руки, повернув з війни Юрій Пандзю з Мельників. З ранами повернулися з війни Шиманський Василь, Зільник Микола, Чабан Петро та Пецьо Степан.

Пропали та не вернули з війни Качор Григорій та Комар Павло. В Люблинці Старім зараз над рікою Вировою коло мосту стояв будинок, в якому містилась станиця австрійської поліції. Служили в ній майже самі поляки. Коли у Львові 1 листопада 1918 року, проголошено створення Західно-Української Народної Республіки та майже по цілій Галичині перебрано владу, як адміністративну так і військову, заворушилось і в Люблинці. Молоді мужчини, які воювали в австрійській армії і повернули після закінчення війни до рідного села, вирішили і тут перебрати владу в свої руки. Під проводом Дмитра Шеремета, бувшого поручника австрійської армії, зібрались наші хлопці та подались до станції поліції. Там поінформували поліцій, що перебирають владу в свої руки та що тут вже обов'язують закони ЗУНР. Обеззброєно поліцій, і ті подались до своєї батьківщини.

Як відомо, поляки не визнали створення ЗУНР і почалась вже з листопада 1918 року польсько-українська війна, спочатку у Львові, а пізніше на цілій території Галичини.

Дня 13 грудня 1918 року, (свято Андрія) групи озброєних поляків увійшли від сторони Мельників до Люблинця Нового. Не була це жодна армія, бо поляки ще тоді не мали своєї держави, тому і не могли мати армії. Була це збиранина різного націонал-шовіністичного елементу, з Чесанова та Руди Ружанецької, яка дихала ненавистю, до будь-якого прояву національної свідомості та тотожності серед нашого населення. За часів австрійського панування поляки мали великі впливи в адміністрації, яка майже в цілості була в іхніх руках. Так само і в армії, де поляки мали багато своїх кадрових офіцерів, а це означало, що їм було легко в кождій хвилині зорганізуватись і протиставитись нашій молодій державі.

Наші хлопці, вхопивши зброю, яка на той момент була під рукою, а дехто навіть тільки з косами та вилами, побігли загородити полякам

дорогу до села. Вони нашвидкоруч залягли та окопались над річкою Вировою, та коло мосту, що на тій річці.

Почався нерівний бій. Нерівний тому, що поляки мали більшу силу, було їх більше і були ліпше озброєні. Мали зі собою навіть кулемети. Такого тяжкого кулемета вони підтягнули на "шулімову гірку" і звідтам прицільним вогнем, почали обстрілювати становища наших оборонців. За всяку ціну хлопці постановили зніщити це вороже становище з тим кулеметом. Добровольцем зголосився стрілець Михайло Ярема. Він почав підсуватись ровом, що коло дороги з Нового на Старий Люблинець, до кулеметного гнізда. Йому на поміч підсувалось кілька інших стрільців, але ворог їх зауважив, та спрямував свій вогонь на них. Недалеко, бо вже десь близько 30 метрів перед ворожим гніздом, ворожа куля скосила його і він впав мертвим.

А бій на лінії тривав дальше. Нашим стрільцям почало вже бракувати амуніції і тоді піднялись вони в атаку з багнетами на ворожі становища. Але ворог мав ліпші становища на терені дещо вищому і був окопаний. До того, як вже згадувалось, ворог мав кілька кулеметів, коли наші стрільці мали лише кріси та небагато амуніції до них, а лехто без зброй, лише з вилами, косами, а навіть ціпами. Почали падати наші стрільці від ворожих куль. Були і ранені.

Нерівний бій тривавoko 2-ох годин і закінчився перемогою поляків. Тоді вони вдерлись до села і в першій мірі почали добивати ранених. Вбитому стрільцеві Михайліві Яремі видовбано багнетами очі і, як переказують потомки родини Яремів, були це поляки-мешканці міста Чесанова. Поручник Дмитро Шеремет був тяжко поранений. Його підбрали рідні сестри, та на простирадлах несли до хати. Надійшли поляки і також багнетами добили його на очах сестер. Так добили кількох інших поранених стрільців. Разом впalo там тоді 7 молодих хлопців зі Старого Люблинця.

Ось присвячений їм вірш, написаний Михайлом Комарем.

Памятаєм, на Андрія, вороги зближались,
Наші хлопці попід річку, коло мосту окопались.
Присягнули боротися за святую Справу,
Та не змогли, куль забракло, ляхам на відправу.
В наших Крутах, коло мосту, вийшли сестри й мати,
Брата й сина раненого до хати забрати.
Ляхи дали сина, але неживого,
Добивали інших хлопців, добили і Твого.
Краялось з розпуки Твоє серце, мамо,
Що вже Твого сина у живих не стало.
Не ридайте сестри, до Бога зверніться,
За наших геройів Богу помоліться.

А кат лютував, святкував перемогу на свій спосіб. Почались грабежі та гвалти. Насильно вдираючись до хат, розвалювано печі, різано та розривано постіль, забираючи полотна, кожухи, чоботи і тим подібні речі. Бито при тому та зневажувано кого тільки попало, не єщаджувано навіть жінок та дітей. То були прояви західної культури та цивілізації, яку нам принесли та силою накинули наші західні сусіди й "приятелі"- поляки.

І пише даліше Михайло Комар:

І виросло в наших Крутах сім могил у тіні,
Нас було обдерто, тільки голі стіни,
І ще нам лишили ляхи, нагаями пакраяне тіло,
Яке скатоване тяжко, буде все боліло.
Перекажіть, браття, дітям та онукам,
Про наших героїв, що впали у муках,
І що славу про них всім нам не забути,
Ось де люди, наші люблинецькі Крути.
Що виросте коло мосту пам'ятник-могила
Що про славу наших Крутів буде говорила,
Заговорить коли треба, і коли час прииде,
Як нашему Народові Сонце Волі зійде.

Впали тоді в бою з ворогами:

1. Шеремет Дмитро	- поручник
2. Кущак Степан	- вістун
3. Скриль Степан	- вістун
4. Ярема Михайло	- стрілець
5. Оверко Петро	- стрілець
6. Равський Петро	- стрілець
7. Левкович Андрій	- стрілець

СЕЛО ТА ЙОГО МЕШКАНЦІ.

Як в Новім, так і в Старім Люблинці, проживало населення української національності. Були тільки 2 родини, які зараховувалися і вважали себе поляками, тобто пан Муха і пан Шиналь, хоча жінки обох були походження українського. Поза тим у дворі проживало кілька родин, які були родинами мішаними, але в більшості з них вони призначались і вважали себе українцями.

Натомість жилівських родин було дещо більше. А були то: Дувид, Зелик, Шулим, Зельда, Мошко, Янкель, Гершко та Лерен.

Жид Янкель провадив оліярню, тобто малу фабричку, де селяни виробляли олію з насіння льону та конопель. А решта жидів займалась переважно торгівлею у малих склепах та трафіках, де продавались горілка, тютюн та інші товари.

Ще до часів 1-ої світової війни провадили корчми, де розпували українських селян-мужиків, даючи їм на борг (кредит) спиртні напитки, взаємствав за будь-що. Але були і випадки, що селяни там заставляли навіть землю-матінку, яка їх живила від віків і яка нераз переходила в жидівські руки таким способом. Такі корчми провадив між іншими жид Шулим та Давид і Зелик на Мельниках. Деякі з них мали по клаптику поля, на якому щось там росло, а деякі тримали корову. А ще інші скупляли в селян яйця, кури, гуси, телята, а часом і свині та корови, які, очевидно, із зиском для себе пізніше відпродавали іншим посередникам, переважно жидівським.

А поляки натомість, тобто пан Муха, займався і виконував будівельні роботи, переважно мурували та ставляли доми й інші господарські будинки. Робив це разом із синами. Пан Шиналь (Казьо), натомість, був наглядачем, тобто карбовим, на службі у дворі пана Парнаса.

На стаді робітників до двора приймались тільки робітники по національності тільки поляки, або з родин мішаних. Натомість українську робочу силу допускано тільки до сезонних робіт, тобто жнив чи копання бараболі, очевидно за марною заплатою.

Натомість, як вже згадувалось, українські селяни працювали на своїх клаптиках землі та вирощували зерно на свій хліб насущний. Загалом співжиття у селі укладалось добре, можна сказати співдружньо, поміж людьми різних національностей. У суботи жди збирались на свої ритуальні молитви в божниці, або в жидівських хатах. В неділю пан Муха і пан Шиналь поспішали на латинське Богослужіння до костела до Чесанова. А вірні обряду греко-католицького йшли на Службу Божу до своєї церкви.

Майже всі жиди та поляки розуміли та знали українську мову і нею часто розмовляли.

Сини пана Мухи та пана Шиналя співдружили з українською молоддю і загально якби не зауважалось різниці національного походження. Син пана Мухи Владислав оженився з українкою з родини Когутів, бував часто в церкві, цілковито зрісся та увійшов в українське середовище. Молодший син пана Мухи, Едвард, міцно дружив зі своїми ровесниками- українцями як Панасик Іван, Лісний Григорій та інші. Мав дуже гарний голос і гарно співав українські пісні. Нерідко можна було почтути гарний спів хлопців та дівчат, які збирались на Мельниках на завіці перед хатою Борівців, або на мості, та співали, а між ними вибивавався голос Едка Мухи, як ведучого.

В селі була влада, яка виконувала обов'язки представника держави. А ним був війт, яким до 1937 року був Михайло Пашко. В тому ж році проведено реорганізацію, влада перейшла до містечка Чесанова, де створено нову збирну волость, головою якої, тобто війтом, став пан Семчук, української національності. В Люблинці створено уряд солтиса, на якого обрано Івана Чабана, а в Люблинці Старім - Степана Білого.

Крім того в Люблинці Старім створено дільницю польської поліції, яка містилась в будинку, який був власністю родини Рогозів і який лежав над рікою недалеко мосту. Служили в ній, очевидно, тільки поляки, напр. пан Кміта Станіслав, пан Сітаж та інші. В засаді вони не причіплялись до селян беззасадно, були тільки урядниками, виконували, що їм з гори наказано. Доглядали противожежної охорони та ганяли за дрібними злодіями.

Пан солтис збирав від селян податки та інші, належні державі, фінансові зобов'язання, які на них та держава накладала.

Всякі розпорядження та оголошення передавувано селянам таким способом, що йшов селом визначений солтисом чоловік, тобто також вже урядник, який мав в руках бубон, в якого він барабанив, скликаючи в той спосіб людей. Коли вже зібрався гурт людей, він задержувався на хвилю та проголошував, або відчитував прибувшим волю та розпорядження пана війта, пана старости, чи навіть пана воєводи та йшов далі селом.

НА КУЛЬТУРНІЙ НИВІ.

В 1930-тих роках з ініціативи молодих та ідейних мешканців села Люблинець Новий відкрито в селі читальню "Просвіта". Головою її став відомий усім селянам Михайло Комар, а на Мельниках дещо пізніше відкрито читальню "Рідна школа", головою якої став молодий, бо тільки 19 літ, Іван Борівець. А в Люблинці Старім також в тому часі відкрито читальню "Просвіта", головою якої став також свідомий та ідейний мешканець села Андрій Кущак.

В тих ото 3-ох домівках почалось нове, такби мовити, культурне та освітнє життя мешканців села, а передовсім сільської молоді. В них почали організовуватись та повстали хори й драмгуртки. В них також відкрито бібліотечні пункти, хоч книжок було там небагато, але всеж таки. Як в Новім, так і в Старім Люблинці при читальнях організовано також спортивне товариство "Луг" та "Сокіл".

В Новім Люблинці організовано мішаний хор, почесним головою якого став Михайло Комар, а диригентом був відомий на цьому терені Григорій Макушка, мешканець села Жукова, де він також був дяком. Першими членами хору були такі особи:

Дівчата:

1. Лашин Анастазія
2. Лашин Катерина
3. Левкович Параня
4. Красник Анна
5. Грицько Марія
6. Кордупель Анна
7. Мельник Анастазія

Хлопці:

1. Кіт Василь
2. Кордупель Олесандр
3. Левкович Андрій
4. Шиманський Петро
5. Ванкевич Іван
6. Кордупель Василь
7. Денека Микола
8. Комар Іван
9. Чир Іван

Натомість в читальні "Рідної школи" на Мельниках в тому ж часі також зорганізовано мішаний хор, головою якого став Іван Борівець, а диригентом - також згаданий вище Грицько Макушка. Проби хористів відбувались в читальнях в селі та на Мельниках. На концерт оба хори об'єднувались, і вони виступали вже разом, як один хор села Люблинець Новий.

Членами хору в читальні на Мельниках були ось такі особи:

Дівчата:

1. Пашко Марія
2. Філь Анастазія
3. Кіт Марія
4. Ступак Марія
5. Оверко Анна
6. Чабан Параня
7. Кіт Катерина

Хлопці:

1. Борівець Іван
2. Борівець Степан
3. Лихацький Дмитро
4. Кузіна Дмитро
5. Грицько Михайло
6. Свист Василь
7. Левицький Степан
8. Філь Андрій

І полинула українська пісня селом та надовго ввійшла до хат, до сердець і пам'яті її мешканців. Народ почав пробуджуватись, пізнав красу своєї народньої мелодії, культури. Життя щоденне, помимо його монотонності, ставало якби легшим, радісним, а то і попросту цікавішим. Горнулася до читальні вся сільська молодь, а нерідко і старші особи. Це була їх друга церква. Тут знайомились біжче, співали та мріяли про кращу долю, оспіувану в піснях, а нерідко і женилися.

Пізнавали якби інший світ, історію свого Народу, пізнавали ким були Шевченко, Франко, Леся Українка, М.Шашкевич та інші наші визначні люди й національні Герої. Іти та твердо присягали, що життя своє віддашуть у боротьбі за кращу долю, за свій поневолений Народ.

А клятви ці не були лиш пустими словами. Як побачимо пізніше, не один з них хлопців проляв кров, віддавши своє молоде життя на вівтар

Батьківщини.

А вивчались та співались нашими хористами ось такі пісні:

1. Чусш, брате мій...
2. Зажурились Галичанки...
3. Ой у лузі червона калина...
4. Повіяв вітер степовий...
5. Заквітчили дівчатонька...
6. Ой впав стрілець у край зруба...
7. О Україно, о люба ненько...
8. Ой вкрила нічка тай тихесенька...
9. Коли Ви вмирали...
10. Молодий дубочку, чого похилився...

та жартівливі:

1. Бо війна війною...
2. Чи с в світі краща зірка...
3. Не сміс бути в нас страху...

і народні:

1. Ой у полі три керниченьки...
2. Летить галка понад балку...
3. Ой сусідко, сусідко...
4. Розпрягайте, хлопці, коні...
5. Ой хмелю ж мій хмелю...
6. Мав я раз дівчиноньку чепурненську...

і багато інших, яких тепер пригадати важко. Поза тим репертуар збільшувався—вивчались щораз, то інші нові пісні. Змінивався також склад хористів. Одні відходили з об'єктивних причин, а на їх місце приходили нові хлопці та дівчата.

А вивчені хористами пісні передавались молодшому поколінню, яке їх також вивчало та засвоювало. І пісні ці лунали вже не тільки зі сцені. Їх співали, коли увечері верталися з поля, з сіножатій; попід хатами на лавках, де майже щодня збиралась молодь, а навіть діти, які пасли гуси чи корови, пісні співали. Це була ніби друга молитва до Всенишнього, щоби зглянувшись на цей народ та мав його в щоденний опіці.

Поза тим пісні ці співались пізніше в лісних просторах повстанцями УПА та в тюремних хеліях, де ворог перетримував наших борців, які боролись за волю своєї Батьківщини. І власне ця пісня помогла не одному молодому хлопцеві, який карався за гратахами ворожих тюрем, до пережиття та видержки злих та тяжких часів, які настутили в 1944 - 1955 роках.

В Люблинці Старім, також при читальні "Просвіта", зорганізовано також мішаний хор та драмгурток. Диригентом хору був Теодор Скалій (Федьо), який був мешканцем села Улазів. Почесним головою був

Андрій Кущак. В хорі між іншими були:

Дівчата:

1. Фецов Анна
2. Зінкевич Анна
3. Скриль Єва
4. Артимович Марія
5. Гнилиця Анастазія
6. Філь Анна
7. Гнилиця Єва
8. Тепило Марія
9. Тепило Єва

Хлопці:

1. Ярема Іван
2. Хомін Петро
3. Кущак Дмитро
4. Зола Дмитро
5. Артимович Іван
6. Гарасим Григорій
7. Кущак Степан
8. Бучко Василь

Хор вивчав пісні майже такі самі і їм подібні, як хор в Новім Люблинці, тобто пісні стрілецькі, народні та жартівліві.

Хори в обох селах виступали з концертами з нагоди таких річниць, як Свято Соборності Української Держави, Свято Крут, Шевченківське Свято, річниця розстріляних під Базаром, свято книжки та інші.

Поза тим ті хори виїжджали з концертами до сусідніх сіл, таких як Німстів, Улазів, Диків, Чесанів, Жуків, Горасець та Нове Село.

Хори ті брали участь у фестивалях та фестинах, які відбувались переважно в Чесанові або в Любачеві, та в яких брали участь хори з інших довколишніх сіл. Кілька разів хор зі Старого Люблинця бував переможцем тих фестивалів, та привозив нагороди та дипломи за завоювання 1 місця.

Хори ці рівно ж вивчали церковний репертуар, як колядки та щедрівки та співали в часі відправи Служби Божої. В часі Різдвяних Свят хористи ходили колядувати і щедрувати по селі від хати до хати, де їх селяни присмно стрічали та нерідко запрошували до хат, де вгощали, чим хата багата. Для селян була велика присміність стрічати таких милых гостей, а для хористів також присміність та весело проведений час.

У всіх трьох читальнях-домівках, тобто на Мельниках, в селі та Старому Люблинці діяли драмгуртки, які вели:

В Люблинці Старім —	Кущак Андрій
В Люблинці Новім —	Комар Михайло
На Мельниках —	Борівець Іван

Драмгуртківці, які нерідко були і членами хору, вивчали та ставили на сценах в домівках читалень такі п'єси та комедії: Сватання на Гончарівці", "Іхав стрілець на війнонку", "Назар Стодоля", "Давно це будо", "За двома зайцями", "Трьох до вибору", Запорожець за Дунаєм" та інші.

В часі підготовки та вивчення тих п'єс на Старому Люблинці драмгуртківцям помагав вчитель Родіон Дуркот, натомість в Новому Люблинці вчителі стояли останочі та нічим не помагали. Щойно вчителі,

які прийшли по 1939 році, так як пан Федак, а пізніше пан Амвросій Лев, не те що помагали, - взяли в свої руки керівництво драмгуртка, а саме - пані Стефанія Лев.

Також і драмгутківці з вивченими п'єсами та комедіями, які вже поставили на своїх сценах, виїжджали до сусідніх сіл, де їх радо вітали. Звичайно після таких концертів чи вистав відбувалися танцювальні забави, на яких молодь взасмно знайомилась та розважалась приємно до ранку.

Слід згадати, що хористи та драмгуртківці з вище названих сусідніх сіл також були запрошувані та приїжджали зі своїми культурними надбаннями, тобто з виставами та концертами, до Нового та Старого Люблинця.

На поставлення такої п'єси чи концерту належало одержати згоду та дозвіл пана старости, який урядував в Любачеві. Там треба було внести відповідну оплату та запропонувати репертуар, перекладений на польську мову. Урядники пана старости читали та аналізували цей репертуар і коли ствердили, що не загрожує він розвалом польської держави, тоді пан староста такий дозвіл давав. Але нерідко були випадки, що пан староста дозволу попросту не давав, нічим при тім своєї відмови не пояснюючи. От так собі не дав - і все.

Поза тим в часі концерту чи вистави часто з'являлися польські поліції та перевіряли, чи такий дозвіл є. Коли б дозволу не було, то на організаторів накладалось високу грошеву кару, або навіть каралось кількаденним, а то і місячним арештом. Ясне панське око пильно стежило та пильнувало, щоби "хами" не вихилувались та не виникла загроза побудови "Самостійної України" на від віків завойованих шляхетських просторах.

В останніх роках, перед вибухом 2-ої світової війни, поряд зі зростом діяльності хорових та драматичних гуртків у Новому Люблинці, організувався ще і духовий оркестр. Організатором та головним капельмайстером був пан Струмідло, поляк за національністю, мешканець Любачева. Він привіз закуплені ним, з його ж таки фінансових фондів, потрібні музичні інструменти та переказав їх хопцям, які виявилися музично обдаровані, та почав їх навчати музичного мистецтва. А це вже було щось нового, і хлопці за те взялись з охотою. Почалось навчання спочатку із техніки гри на тих інструментах, а пізніше - приготування відповідної музичної програми.

Хлопцями тими були:

1. Чир Іван
2. Шиманський Петро
3. Комар Іван
4. Бабляк Олександр
5. Левкович Андрій
6. Карпінський Степан
7. Карпінський Андрій
9. Кордуполь Олександр
10. Ванкевич Іван
11. Денека Микола
12. Грицько Андрій
13. Грицько Іван
14. Кіт Василь
15. Козій Олександр

8. Денека Михайло

та інші, яких вже тепер не пам'ятається. А було їх усіх 24. Вивчали вони передовсім українські пісні та мелодії, переважно маршові. Вивчали також мелодії колядок та щедрівок, які в часі Свят, під час Богослужіння, виконували в церкві на хорах.

З вивченими мелодіями концертуювали наші хлопці на різних імпрезах, фестинах, концертах, виїжджали на фестивалі до інших місцевостей, де їх радо запрошували, приймали та слухали.

В часі Різдвяних Свят ходили від хати до хати колядувати, тобто виконували мелодії колядок.

Бували випадки, що запрошувано наших хлопців на весілля, де вони виконували маршові мелодії, коли молодята йшли вінчатись до церкви.

Поза тим, в обох селах були зорганізовані та діяли спортивні товариства "Луг" та "Сокіл". Членами цих товариств були молоді хлопці та мужчини, які також брали участь у культосвітньому житті села. Виступали вони на спортивних змаганнях та бували учасниками фестинів, де презентували свої досягнення в ділянці фізичної культури. З їх то рядів формувались члени протипожежної команди, а пізніше, в часі 2-ої світової війни - бійці Української Народної Самооборони (УНС).

ЦЕРКВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЖИТТЯ СЕЛЯН.

Як вже згадувалось, в Новому Люблинці була побудована в 1908 році нова гарна церква, на місці старої деревляної "Переображення Господнього". Цей день, тобто 19 серпня, вважався дуже важливим святом і в тому дні в Люблинці як Новім, так і Старім святкувався, так би мовити, Праздник. Парохом тоді був о. Северин Метелля і за його то старанням та заходами цю церкву побудовано. Була це церква матірна.

Натомість в Старому Люблинці побудовано рівно ж в 1922-1925 роках нову гарну церкву, але вона цілій час була тільки церквою дочірньою та підлягала лише юрисдикції о. пароха в Новому Люблинці.

Вірні, яких начислялось разом біля 2.500-2.700 осіб, були віросповідання греко-католицького.

З іменем о. Северина Метеллі зв'язаний початок та розвиток національної свідомості нашого села. Метелля в Люблинці - це рішучий і перший стомилевий крок вперед від знесення панщини на цих землях і навернення до свідомого й творчого громадського життя далеко висунутого клина української землі.

Завдяки своїй незаперечній особистості, неперевершеним організаторським здібностям і громадському хистові, о.Метелля виростає з незамінного пароха всім забутої сільської закутини Люблинця в індивідуальність, постать, без якої в цих роках майже нічого творчого не діялось в Люблинці, а навіть Чесанівщині та Любачівщині.

Зовнішня маєстатична постать, вроджена інтелігенція, працьовитість та ініціатива створюють те, що змушує своїх його любити, а чужих його шанувати. Престиж українського духовника-громадянина підносить о.Метеллю на незнаний тут досі високий рівень та ставить на п'єдестал Проповідника Народу.

Він не лише парох цих двох сіл - Нового та Старого Люблинця, який знає по імені кожну дитину в селі та найдальшого парафіянина, але він теж живе турботами свого села. Знає він всі особисті й родинні недомагання кожної люблинецької хати, присілка чи хутора.

О. Метелля переростає вузькі межі свого середовища. Всюди там, де щось будують, закладують чи організують, є о.Метелля. Трапляється рідко, щоби пам'ять о.пароха якогось там села жила так довго й живо, як жила та живе в мешканців села Люблинець Новий та Старий, а навіть Чесанівщини та Любачівщини.

Для історії тої землі залишився о.Метелля великим і дорогим не тому, що вмів будувати цілий ряд храмів Божих, але за те, що виховав, виростив та залишив по собі ціле, нове, свідоме своєї цілі молоде покоління, яке в пізніших роках гордо стануло зі зброєю в руках в обороні Рідної землі та батьківських хат.

Словом, був це великий патріот та будитель своєї Нації.

Як вже також згадувалось, о.Метелля був довший час послом до ц.к. (Цісарсько-королівського) Сойму у Відні. Мав 2-ох синів, з яких один, тобто Стефан, закінчив теологічні студії та був священником десь у Галичині. Натомість другий, Йосиф, закінчив юридичний Факультет державного університету у Львові та був суддею.

Безперечно, що така людина мала велике поважання, як серед селян люблинецької парохії, так і доводлишнього населення, українського та польського, а навіть жидівського. Мав він великий вплив на урядників ц.к. монархії, а рахувались з його думкою навіть представники Польщі.

Церкви належали землі обсягом біля 60-70 гектарів, які оброблялись наймитами, яких о.парох мав кількох. При приходстві були великі господарські забудування, тобто стайні та стодоли, а в стайніх було кілька пар коней, (4-5 пар), та біля 30 голів молочних корів, які давали молоко. Поля орано та обсівано житом, пшеницею та іншим збіжжям. Прибутки з цього були немалі. О.парох мав сім'ю, яку належало годувати та приодіти, дати дітям належну освіту, переказати відповідну суму грошей до єпископської канцелярії, яка також мала свої витрати, як наприклад утримання духовної семінарії чи дяківських школ.

Від непам'ятних часів практикувався неписаний закон, який давав о.парохові дармову робочу силу. Приміром, молодий хлопець чи дівчина, які мали замір побратись і очевидно брати в церкі шлюб, мусіли відробити на господарстві о.пароха свою повинність за передшлюбну науку, тобто 2 дні. А що сімей в обох селах було близько 700, то молодят, які побиралися, було немало, а користь з того о.парохові була очевидна.

Висновок такий, що рільниче церковне господарство мало високі прибутки і було рентовним.

Крім того о.парох побирає оплати за уділення шлюбу, за хрестини та похорони. В часі другого і третього дня Великодніх Свят селяни мали звичай відвідувати на цвинтарі гроби своїх предків, отець парох тоді відправляв панаходу, рівно ж за оплатою.

В часі Різдвяних Свят старші церковні брати т.зв.провізори, ходили від хати до хати колядувати. Називалось то колядка на церкву і збиралась при тім датки. Переважно люди приготовлялись на це і виділяли що хто міг - гроши, зерно і переважно хліб. Дорогою йшли санки, на які вантажено хліб та зерно і це все візвозилось на приходство о.парохові. Там хліб іли парафіяльні кури та свині, коли часто в бідніших родинах вже після Різдва хліба бракувало.

Приходив Великий Піст, а з ним і великоцінна сповідь.

Був звичай та порядок встановлений о.парохом, що до великоцінної сповіді приступають всі, почавши від шкільний дітей. Такі звичаї та порядки панували в тодішніх часах, майже у свіх греко-католицьких парафіях, як і в парафіях римо-католицьких.

Родина мусіла обов'язково викупити на приходстві (плебанії), карточки (жетони), опечатані о.парохом. Така карточка віддавалась при сповіді священникові. Після закінчення сповіді о.парох перевіряв, чи всі були в сповіді, і якщо, не дай Боже, хтось спізнився, чи був неприсутній у сповіді, о.парох в неділю в часі проповіді, вичитував прізвища таких, а це означало, що ця людина зле себе поводить і може стати поганином. Тому народ спішив, щоби не спізнитись, та щоб жодної підо年之 не було.

За таку карточку на приходстві треба було заплатити. Коштувала вона, в залежності від ціни яйця в тих днях. Якщо напримір яйце коштувало 2.5 - 3 грошів, то за карточку належало заплатити 2-ма яйцями, а якщо 5, то одним яйцем. Народ був до цього вже готовий та призвичасний, так було за лідів та праділів і протиставитись тому порядкові не випадало і на те не було жодної сили. А о.парох на великоцінну сповідь зібрав біля 3.000 - 3.500 штук яєць. По них до приходства приїжджає 2-ма возами жид-гендляр та забирає яйця-гріхи. Очевидно, платив о.парохові якусь там ціну та суму грошей, але є фактом незаперечним, що і жид на сповіді заробив. Жид ті яйця-гріхи віз до Любачева і там живились ними польські та жидівські діти, а українські могли розраховувати тільки на "бульби в юшці". Так називано тоді найдешевшу і найпростішу потраву, яку матері нерідко приготовляли своїм дітям і

цілій рілні. Дещо кращі потрави та їжу приготувалось тільки в неділю, або в більше свято.

При тому не всі дорослі, які мусіли йти до сповіді, могли йти до церкви, а то з простої причини, що було багато таких, що не мали в що одягнутись чи взутись, але на той час позичали в сусідів та знайомих і до сповіді йшли.

Як вже згадувалось, подібні речі діялись і в довколишніх селах. Таку ситуацію вміло використовували большевики-комуністи. Вони шептали незадоволеним до вуха, що от бачте, вся біда через панів та священиків. Вони мають все, а ви, бідняки, голі та босі і ще до того ісрідко голодні - повставайте проти них. І місцями чернь бунтувалась. А коли вже з'явилися у нас в 1939 році большевики, незадоволених знайшлося більше, їх гнів обернувся направлу не тільки проти панів, але і проти священиків. Тому наше священство так потерпіло і такі понесло втрати.

Молодші священики розуміли, що не все тут в порядку, але пристоятись не могли ні кому, а тим більше своїм зверхникам, бо це означало би порушення субординації, а навіть нахили до комунізму. І тому потерпіли всі - і старші, і молодші.

А отці старшого покоління, твердо тримали в ризах народ. В ризах послушенства та сліпої віри, а те що каже отець сповідник - є свята правда і сумніватись тут ні до чого.

Бувало і таке, що коли, приміром, дівчинка мала дитину з "неправого ложа", тобто передшлюбну, то отець надавав такій дитині при хресті ім'я, відмінне від тих, які популярно тоді надавались всім дітям. В Люблинці таким дітям надавано такі імена як: Микита, Лука, Софрон, Матронка, Фруzia, Варварка, Меланія і їм подібні. Такі імена мали ціле життя дитину ганьбити, щоб кожний знат, що це дитина вродилася ще перед шлюбом.

А якщо дівчинка зрадила свого судженого, якому в тихий місячний вечір прирікала вічну та вірну любов і пішла з другим, то такій дівчині о.парох при сповіді завдавав таку покуту: вона повинна взяти в руку цеглу і з нею йти на відпуст на Кальварію. Такі відпусти щороку на Кальварії відбувались після жині і народ на такі відпусти ходив.

Таку саму кару покути о.парох завдавав і хлопцям за таку ж провину. Але якось ніхто не бачив таких грішників які б йшли на Кальварію та несли цегли в руках.

А діти з неправого ложа родились дальше, не зважаючи на те, чи о.парох дасть дитині при хресті відмінне ім'я.

Отець парох Северин Метелля помер в 1936 році. Похорон був величавий. З'їхались священики з довколишніх сіл і дальших місцевостей. Прибули також і римо-католицькі священики та представники польської влади. Відомо — людина світла, великої культури та розуму. До шіссарського Сойму буль-кого не вибирали. Великою громадою прибули вірні та парафіяни покійного отця.

По його смерті парохію обняв о.Федоренко, який був тут недовго.

По нім прийшоа на пароха о.Козенко з Коровиці, який вже був парохом аж до кінця, тобто до осені 1945 року, коли то його разом з іншими людьми депортовано до Сow.Союзу.

Отець Козенко культтивував та продовжував традиції своїх попередників, та гостро їх застерігав, як у стосунку до великомирової сповіді, так і до надання нешлюбним дітям, чи покути за гріхи любові.

А життя селян в селі йшло далі своїм руслом. Діти родились, росли, ходили до школи, одружувались, мали власних дітей та вмиралі. Дотримувалось при тім усіх законів та обрядів, як введених державою, так і запроваджених церквою.

Зупинимось коротко на обрядах та звичаях в селі.

Отже, приходив в грудні час, який називали колядним постом. Священник про це в церкві на проповіді проголошував та інформував вірних, що понеділки, середи, п'ятниці є днями, в яких належить заховати піст, тобто не споживати ні м'ясних страв, а ні навіть молочних. А що то був час по жнивах і насіння льону було в коморі, господар чи господина поспішали до фабрички жида Янкеля, щоби та, як називали, "вибити олій". Олія та була дуже смачним поживленням, а особливо втішались ним діти. Мама кроїла скибку хліба, поливала не загрубо олією, додавала солі і це зі смаком споживалось.

Господарі запрягали коні до саней, бо в грудні переважно вже лежав сніг і їздилось тільки санками, кидали мішок з житом чи пшеницею та їхали до млина, переважно на Мельники, бо тут було найближче. Там перемелювано збіжжя на муку, з якої господиня мала пекти хліб та колачі на Свята.

Багатші господарі муку питлювали, то значить мололи збіжжя так, щоби вийшла з нього дуже біла мука. То виходило середньо, зі 100 кг жита, 50 кг питльованої білоти муки, з якої можна було варити пироги і пекти білу гуску. Так називали випеченоє святочне тісто, бо було бле, як гусь. Другі 50 кг, то був грис, тобто отруби.

Менш заможні мололи та робили тільки "разівку", з якої можна було пекти тільки чорний разовий хліб, отруб було десь коло 10 кг.

А зовсім бідняки до млина не їхали, мали в сінях жорна, заганяли туди старших дітей і ті жорнами крутили та гуркотіли. Тут вироблялась мука тільки разова, печено з неї тільки чорний хліб, тяжко було господині з такої муки зварити пироги, але варила, хоча й були чорні, бо був такий звичай, що в неділю на сніданок обов'язково повинні бути пироги, тобто вареники.

Діти вибиравали чисті зернятка пшениці, товкли їх у ступах, бо з них мала варитись Свята кутя. Поза тим через цілий піст, діти вивчали слова та мелодії колядок. Це була для них радість і втіха, бо означало це, що вже недалеко до Свят, а там буде ще веселіше та радісніше.

Латинські Різдвяні Свята на Новий Рік в селі не відзначалися і проходили непомітно.

А б січня в селі вже починалися Свята.

Вже з самого ранку газдині бралися за варення страв та печення хліба, а особливо книша. Книш - це було тісто, в яке обов'язково завивалось смажену на олії цибулю, очевидно ще чимось там її підправлялось до смаку і вкладалось до печі, де книш випікався. Обов'язково на Святвечір приготовлялось аж 12 страв. А це були: мачка з сушеними сливками, мачка з грибами, пироги з капустою, смажена на олії капуста, борщ з грибами, печена гречана каша, оселедець з олієм і кутя з маком, чи медом, як хто що міг та мав.

На прихід вечора всі особливо чекали, а передовсім діти.

Як тільки з'являлась перша зірка на небі—вважалось, що це вже час на святкування. Розкладано стіл і господар вносив до хати сніп, переважно з жита, та дещо сіна та соломи. Входячи в хату, він складав присутнім, тобто родині, святочні побажання, ось приблизно такими словами: “На щастя, на здоров'я з колядою, що дав нам Господь дочекати, дай нам Боже щасливо ці свята відсвяткувати, і в щасті та добро-му здоров'ї до другого року тих свят діждатись.”

На стіл кладено сіно та застелювано обруском, на який господиня почала ставити приготовні раніше страви. Солому діти розстелювали по долівці, щоби після вечері можна було поскакати та втішатись, що таки діждалися Свят, які пригадували глибоко віруючим, якими були селяни, про прихід на землю Христа-Спасителя.

Відтак уся сім'я сідала за стіл. Перед споживанням вечері батько проводив молитву, яку всі присутні стоячи, за ним відмовляли. Ділились опісля посвяченою просфорою, та склали собі взаємно побажання. Приступалось тоді до вечері, яку всі в святочнім та радіснім настрої споживали. Кінцевою стравою була кутя, яку кидано до стелі, аби пшениця виросла так висока, щоб сягнула стелі.

Старим звичаєм одне місце виділялось для несподіваних гостей.

Після вечері їхі не забиралось та не милюсь посуду, а лише ложки в'язалось перевеслом, в надії і вірі, що вся сім'я через цілий рік була дружньою та жила в згоді. Батько починав колядувати знані коляди, а передовсім “Бог предвічний народився”, а потім вже інші. Присутні очевидно приєднувались і колядували всі разом. Коли би хтось в той час проходив селом, то мав би вражіння, що знаходиться десь не на землі, а десь високо в раю, в якому тільки так весело і радісно.

Скоро світ дорослі, а нерідко і діти поспішали до церкви, де пано-тець починав вже “Всеночну” відправу, яка правилася в таке Свято. Після Служби Божої селяни вертали додому, де проводили в святочнім настрої решту дня. Не практикувалось відвідування кревних чи дальших рідних, хіба що випала комусь нагла потреба. Святкувалось зі своєю рідною.

Під вечір, вірні йшли на "Вечірню", тобто Богослуження, яке священик відправляв в церкві пополудні. Так практикувалось протягом цілого року, що в неділю, чи свято, після обіду під вечір відправлялась в церкві "Вечірня".

В той же день Різдва, тобто 7 січня, обов'язував ще піст і м'ясних страв не споживано. Тої засади придержувались усі вірні.

8 січня, тобто В Свято Богородиці, вірні знова поспішали до церкви на Богослужбу, а вечером на Вечірню.

Після вечірні вже селом лунали коляди. То починали діти. Мандрували від хати до хати, та своїм щебетом прославляли прихіл Спасителя, розвеселяючи при тім жителів села. Дещо пізніше виходила молодь, а потім і дорослі, щоб знову ж, мандруючи від хати до хати, прославляти Христа, культивуючи праділські традиції. І так майже аж до ранку лунали мелодії українських коляд. Деякі люди вже поклались спати, але коли під вікном озивались голosi колядників, які просили дозволу під вікном заколядувати, в хаті блискав вогник нафтової лампочки, а мелодія та слова коляди неслася селом, ген попід небеса. Бувало, що колядників запрошуувано до хати, щоб зігрілись, бо мороз на дворі вечером вже потискав, частовоано їх нераз чаркою, а менших обдаровувано дарунками.

А в церкві священик проголошував, що від сьогодні до Свят Богоявлення, тобто 19 січня, обов'язує загальниця, і цо в практиці означало, що в кожний день в тім часі, дозволяється законом Божим споживати м'ясо та м'ясні страви. Натомість весіль та танцювальних вечірок до 19 січня спровалити не можна. Домівки читалень були відкритими, відбувались проби хору, чи драмгуртка, але танців не було, і тої заборони ніхто зломити не міг, та й не старався.

Ранком 14 січня, тобто на Новий Рік і в день святого Василія, діти, переважно хлопці, але траплялись і дівчата, знова ходили від хати до хати засівати. Хлопчина завішував через плечі торбину, наповняв вівсом чи ячменем, та йшов засівати і віншувати. Входив до хати, ставав коло порога, брав жменю вівса, та сипав його по цілій хаті, вімовляючи при тім ось такі слова:

З Новим Роком йду до хати,
Щоб Вам щастя побажати,
Сію сили гаразду, щоб прогнati всю біду,
Сію щастя в полі, сію в хаті та стодолі,
Щоб діждати кращої долі.
Щоб не знали вже розпуки
Ваші діти на онуки,
Щоб добро гостило в Вас,
Дай Вам боже в добрий час!

Очевидно були і інші побажання та слова до них, але всі вони мали подібний зміст. Звичайно, господар дарував хлопчині кілька грошиків, які заздалегідь вже були приготовані на той день, а були то найчастіше від 2-5-10 грошів. І так хлопчики засівали майже аж до полуночі.

18 січня святкувалось навечері водохрещі. Той день святковано та відзначалось подібно як 6 січня з деякими малими змінами. Господар з рана мусів обов'язково виконати хрестики з ліщини. Такі хрестики господиня причіпляла на одвірках в хаті, коморі і там, де уважала. Хтось з рілній йшов зрана до церкви на Богослужбу, де панотеце посвячував в церкві воду, яка зазвичай у пляшечках приносилася додому.

Господиня приготовляла страви подібно, як на Свят-Вечір, з тою тільки різницею, що ще пекла підпалки, тобто прісне тісто на вогні, де випікався в печі хліб. Коли прийшов вечір, господар брав цей підпалок, йшов до стайні та частував ним коні, корови та вівці і також сам його при тім споживав. В такий спосіб вірено, що і ця тварина по своєму розуміє і разом з господарем святкує цю хвилю.

Відтак брав сіно та солому і вносив до хати. В хаті повторювалось все так подібно як і в Свят-Вечір.

А ж вже після вечері з'являлись під вікном щедрівники, які просили дозволу щелрувати. Такий дозвіл очевидно завжди був, но і починалось щедрування, подібно як 8 січня колядування. І так майже до півночі.

Вже 18 січня, коли була гостра зима та сильні морози, яких в тих околицях не бракувало ніколи, на річці чи на ставі, вирубувався лід, з якого оброблявся хрест і ставився над ополонкою, (це місце, де був доступ до води). Ставилося при нім цілька смерічок, щоб прикрашували місце.

19 січня, в день Свята Богоявлення після Богослужіння панотеце в супроводі процесії з хоругвами виходив на приготоване місце. Тут відправлялись відповідні молитви і панотеце освячував воду. Вірні набирали води в заздалегідь приготовлені пляшки та старались якнайскоріше добігти з водою додому. Першим в перегонах були завсідги молоді та сильні хлопці і здорові хлопці й мужчини і вони першими були в своїх хатах, де вже матері на них чекали і в ту ж мить кропили цю водою хату та все обійстя, а це означало, що проганяли "злого" від себе.

Були навіть випадки, що деякі хлопці підїдждали верхом на коні де посвячувано воду, набирали води, вскачували на коня і подавались галопом додому, бо народ вірив, що хто найскорше принесе свячену воду до хати, тому цілий рік буде все йшло добре, як в житті, так і в праці. А дівчина, яка б змочила ноги в річці, тобто в місці де посвячувано воду, обов'язково повинна на протязі року вийти заміж.

Свячена в той день вода мала бути лікарством на всі хвороби та нещастя.

І знову дні плили та життя йшло дальнє своїм руслом.

Надходив час Великого посту. Тепер режим був загострений. Перший та останній тиждень і всі понеділки, середи та п'ятниці були закаровані, щоб строго заховувати піст. З першого дня посту аж до Великої П'ятниці в часі ранньої та вечірньої молитви вдома вірні били поклони.

А панотець пригадував та назначав дні, в яких вірні мали приступити до Великодньої Сповіді. За якими принципами вона відбувалась сказано раніше.

В останньому тижні селяни вже приготовлялись до Свят. Господарі вже приготували муку, з якої господині будуть випікати хліб та святочні смаколики. Як хто міг, забивали свині й приготовляли з них ковбаси та інші м'ясні вироби. Молоді дівчата писали писанки та крашанки (називали їх сливками). Дівчата, які носили в церкві в часі процесії хоругви та образи (а називали їх образовими дівчатами), приготовляли штучні квіти, якими мали прибрати ці образи.

У велику п'ятницю в церкві ставлялось Гріб Хрестовий, при якому почесну службу на зміну несли аж до неділі молоді хлопці, здебільшого члени спортивного Товариства "Соколів". Вbrane вони були в однострої та близкучі шоломи. На грібі була плащаниця, яку вірні цілували в часі Богослужіння. Не вживалось в той день в церкві дзвінків ані великих дзвонів, лише тільки калатала, тобто виконанні з дощинок маленьких дзвінчиків, якими хлопчики калатали і в церкві і вдома цілий день.

Господині, деякотрі вже в п'ятницю пекли паску, тобто дуже великий хліб, якого нераз після спеченння тяжко було вийняти з печі, (так розрісся) бо такий він був великий. Великий тому, що як подавали народні перекази, ще за часів панщини, пан дозволяв своєму кріпакові пекти на Великдень тільки один хліб. Якщо кріпак випік більше, то тоді був зобов'язаний у пана відпрацювати кілька днів на панщині додатково. З цього виникнула традиція, якої селяни додержувались та передавали наступним поколінням.

На присілках панотець посвячував паски вже в суботу по полуничі, а це тому, що з дальших присілків було тяжко таку паску нести, тобто двигати аж до церкви.

Хліб-паску голова родини вкладав до коробки, якої на щодень вживав в обійстю і з якої висівав в полі збіжжя, та разом з жінкою і дітьми поспішав в означене місце, де збирались вже інші господарі. Господиня несла кошик, в якому були вже приготовані інші святочні продукти: ковбаса, м'ясо, масло, яйця та все інше, що споживалось в часі Свят. Приїжджає панотець з дяком, святили поставлені рядом паски, заспівали вже "Христос Воскрес" і ішли далі в інше місце святити паски.

В неділю, при церкві посвячувались паски тільки тим, хто мешкав недалеко від церкви.

В день Воскресіння, тобто в неділю, вірні поспішали на Богослужіння, про що вже сповіщали та пригадували церковні дзвони, своїми melodійними голосами.

Був звичай, що в другий день Великодніх Свят вірні з панотцем і процесією йшли на цвінттар в Старому Люблинці, щоби відвідати гроби своїх предків. Там панотець, за відглатою очевидно, відправляв на гробах покійників панаходи. На третій день Свят вірні йшли на цвінттар в Люблинці Новім. І тут також давнім звичаєм панотець відправляв на гробах панаходи за померлих.

Протягом 3-ох днів Великодніх Свят з церковної дзвінниці лунали голоси церковних дзвонів, які сповіщали її пригадували вірним про значіння тих Свят, в часі яких усі повинні радуватись та забувати про тяжкі нераз дні свого перебування на тім падолі.

В часі Великодніх Свят не можна було вінчатись та організовувати танцювальних забав, про що вірних докладно інформував панотець. Танці та весілля могли відбуватись тільки через тиждень, тобто після провідної неділі.

І приходив по Святах час сватьби та весіль.

А відбувалось це так. Наколи вже хлопець договорився з судженою, що прийшов вже час на весілля, тоді йшов з батьком і ще з кимось поважним з родини до родичів дівчини, перший раз до її хати, на розмову з ними, тобто сватьбу. Була там розмова переважно про посаг як молодої так і молодого. Як вже згадувалось, коли сваталися рівні з рівними, тобто багаті з багатими, або бідні з бідними, більших проблем при такій розмові не було. Натомість коли стрічались бідні з багатими, там розмови були важкі і нерідко до порозуміння не доходило, бо котясь зі сторін не погоджувалась дати свого "благословення".

Але вернімось до самого весілля.

Могло воно і бути тільки в понеділок. Такий був звичай і так воно відбувалось.

На день перед весіллям, молода вбиралась просити своїх гостей на весілля. Добирала собі з-поміж подруг 4 дружки, які мали їхати з нею просити гостей.

Перед виїздом відбувався церемонія, де молода обов'язково розплітала косу. Сідала вона в своїй хаті в присутності своєї родини, на приготованій лавочці, очевидно вже гарно вбрана, переважно в національний стрій. По боках у неї викладено 2 хлібі. Звичай наказував і того дотримувались, що косу молодій розплітав та розчісував її наймолодший брат. Якщо не мала вона брата, тоді робив це піддрузький, тобто молоденький хлопець, який пізніше фірманив, тобто возив молоду з її дружками по селі просити гостей на весілля.

В міжчасі входили дівчата-подруги молодої та питали: "Чи Ви, мамо, і Ви, тату, і Ви, братя й сестри, позволите в тому домі вінець плести?" Питання повторювалось 2 рази, тоді батьки відказували: "Господь Бог позволяє і ми рівно ж позволяємо".

Тоді дружки починали вінець плести. Вінець плелось тільки з барвінку. При тому дружки починали співати:

Стільця, матінко, стільця, золотого гребінця,
Жовту косу чесати до зеленого вінця.
Брат сестру розплітас, розуму научас,
Будь сестро добрая, до людем приємная,
Кланяються воротонька, кланяється сиротонька,
Своєї мами не має, чужій ся кланяє,
Грають музики різко
Кланяється Касюня низько,
Як отцю, так і матіонці і всій родинонці,
Як близьким, так і далеким і літочкам маленьким.

Коли молоду вже розплетено, дружки вінець виплели і наложили молодій на голову. Вінець був прикрашений різними блискотками та довгими різниколірними стяжками.

Дружки також гарно вбрані, переважно у вишитих блюзочках та запасках, з гарними меншими віночками та стяжками. Наймолодшу дружку називалось "хвощиком" і вона ставала все крайньою в ряді з дружками.

Підвола та коні гарно розмасні різниколірними стяжками та букетами. Тоді молода з дружками сідали на підводу та виїжджали на село просити гостей на сесілля.

Гостей прошено ось в такий спосіб.

Молода з дружками входила до хати. Біля порога всі ставали рядком та низько присутнім кланялися і вимовляли ось такі слова: "Просили Вас мама, просили Вас тато і ми Вас просимо на весілля". То були слова ритуальні і наколи б їх не було сказано, запрошення було б не важним і гості були б ображені та на весілля могли б не прибути.

Таке повторювалось в кожній хаті, де прошено на весілля. Якщо не далось попросити на весілля всіх гостей одного дня, то ще в понеділок зрана, молода могла ще запросити на весілля, кого було треба. В подібний спосіб молодий просив своїх гостей на весілля. Різниця була тільки в тому, що молодого не розплітали і їздив він тільки з одним дружбою.

В неділю вечером до молодого приїжджали музиканти і там відбувалась вже танцювальна вечірка, на якій молодий разом з товарищами прощав свій вільний парубоцький стан. На таку вечірку приходила молодь з цілого села і співи лунали та відбувались танці аж до пізньої ночі.

В понеділок, перед обідом, молодий приїжджав з дружбами та свашками (свашки—то були лівчата з родини та подруги молодого), до молодої. Крім того молодий добирав собі ще старосту весільного, якого називали маршивкою, (маршалок) і він в часі весілля був найважнішою особою. Він керівав та провадив ціле весілля і лбав про його порядок. Після церемоніалу прощання молодих з батьками, батьки давали своє благословенство і молода пара та гості виїжджали до шлюбу до церкви.

Якщо було дальше, наприклад з присілків, то молодята та весільні гості йшли до шлюбу саньми чи фірманками, а якщо недалеко, то всі йшли пішки. Коні та фірманки прикрашувалось різоколірними стяжками та букетами.

Після повороту з церкви і привітать при вході до хати батьками молодих, весільні гості сідали за столи до обіду. Цілий час, тобто в лорозі до шлюбу і назад, та в часі обіду молодь, а передовсім дружки та дружби, співали. Співались пісні передовсім весільні та жартівливі, а потім народні та патріотичні. Співалось всі пісні, які народ запам'ятав з давніх часів, з переказів бабуть та дідусів, а вже пізніше і ті, які вивчали в читальнях.

Господині подавали на столи все, що перед тим приготовили. Були страви різні, які в тих часах приготовляли на селі жінки. Але першою і мабуть найважнішою була "мачка". Була спеціально приготовлена музика, яку варилось, та додавалось до неї різного м'яса та ковбаси. Додавалось ще до неї скварків з товщем і, очевидно, різних приправ переважно з зілля, які надавали мачці дуже гарного запаху і передовсім смаку. При споживанні тої "мачки", дружки співали:

Добра мачка добра, іно мало м'єса,
Бо її варила господиня лиса,

і тим подібні інші жартівливі пісні з приводу страв та господинь, що їх варили.

Подавались і спиртні напої, тобто горілку, яку весільні гості пили всі з однієї чарки. Чарка йшла кругом стола, подавалась дальше, а горілку наливав староста або старший дружба. То вказує, що пияцтва на весілях не було, не було і п'яніх, хоча випадки ходили і ходять по людях.

В залежності від ситуації молодої пари весілля хінчалось або вече-ром, або аж на другий день. А це тому, що після закінчення відбувалась ще одна весільна церемонія, а саме "Придани". Був це момент, коли, наприклад, забирає молодий свою вже жінку від її батьків до своєї хати. Якщо було це дальше, отже до дому свекрухи, тобто молодого мами, треба було прибути завидна, тобто звечера, або днем.

Підставлювано фірманку, на яку вантажено "придане", тобто по-саг молодої. Передовсім була це розмальована скриня, в якій молода мала зложений свій оляг та білизну. Крім того ще кладено на віз перину та інші речі посагу молодої. Часом до воза в'язано і корову, яка належала молодій від її родичів. Якщо молода була з багатого роду, тобто мала велике приддане, то звичайно підставлялось 2 фірманки.

На решту возів сідали дружки, свашки, дружби та інші весільні гості і всі виїжджали з молодою, яка очевидно перед виїздом до свекрухи, попрощалась з ріднею, гірко при тім ридаючи. Будь-що будь,— прощалась з дитинством та юними літами, які провела у рідній мамі.

А ще дружки при тім приспівували:

У чужої мами, треба рано встати,
Не будеш Касюню, коси заглітати.

І тим подібні пісні, які молодій додавали ще більшого жалю.

Коли вже гурт весільний прибув до батьків молодого, перед хатою свашки починали співати:

Вийдіть мамо вийдіть з комори до хати,
Вийдіть мамо вийдіть, невістку вітати.

Тоді свекруха виходила і питала: "З чим ти тут прийшла невістко", тоді невістка відказувала: "З людьми до людей, з хлібом до хліба", - і подавала свекруся коровай, обов'язково гарну хустку в дарунку, яку дружба подавав та закидав на голову свекруся.

Староста вже тоді впроваджував молоду пару до хати, а свашки невтомно співали далі:

Кувала зозуля в хаті на загаті,
Чи Ви, мамо, раді, що невістка в хаті?
Іванова мама Касюні не хотіла,
Касюня ся вперла, як сорока сіра.
Касюні, Касюні, щобись пам'тала,
Щобись твої мами з п'єца не стягала.
Мамо ж моя, мамо, я Ваша невістка,
Далисъте ми сина, ступіть ми ся з ліжка.

Очевидно тут вже гості сідали за столи, погостились, потанцювали, поспівали і весілля кінчалось.

А починалось нове інше життя, яке йшло далі своїм руслом.

ЯК ЖИЛИ СЕЛЯНИ.

Як вже згадувалось у попередніх розділах, селянин працював на ріллі цілий час, тобто з ранньої весни аж до пізньої осені. Як тільки сніг зйшов і земля підсохла, селянин запрягав коня та йшов в поле. Гакував, тобто культивував ріллю, скородив й, сіяв овес, ячмінь, льон, коноплі, вивозив гній та садив бараболю і капусту. Помагала йому в тім вся доросла рідня, тобто жінка і, якщо були, то дорослі діти.

Середнью на рідню випадало 10 моргів ґрунту. Були, що правда, багатші, але були також і бідніші. Але кожний старався сіяти на тій своїй ріллі всього потроху, щоби було на хліб, корм для тварин, ну і щоб дещо продати жидові, бо грошей було треба. Не стрічалось, щоби хтось з рільників вів якесь спеціяльне господарство чи то на полі, чи в тваринництві. Такі методи господарювання тоді взагалі не були знані, принаймні нашим селянам, і ніхто цього не робив. Так хазяйнував дід і прадід, так господарювали їхні нащадки. Відомо, що ефективність такого господарювання була дуже низькою, але на то не було ради.

А що грошей було мало і не старчало, щоби одяг для рідні купувати в місті, селянин сіяв льон. З насіння льону мав на час посту олію, а зі стебел льону домашнім способом вироблялось полотно, з якого в свою чергу шито білизну особисту і на постель та врешті рушники і все інше, що ще було потрібне в хаті.

Льон виривалось на полі і в'язалось в малі в'язанки та розставлялось на полі, щоби висох. Коли вже піссох, звозилося до дому, де вже жінки вибивали, тобто вилущували з головок насіння, мочили в ріці, знову сушили та терли на терлицях, аж вийшло з того предиво.

Коли вже прийшла осінь та зима і закінчились роботи в полі та на городі, жінки починали прясти льон, тобто виробляти з льону нитку. Коли плянувалось виробити тонке і делікатне полотно, нитка мусіла бути дуже тоненька, а такі нитки вміли прясти тільки старші та досвідчені жінки. Але потрапляли також і дівчата. Найпростішим знаряддям до прядення льону була дошка, на яку жінка сідала. На ней накладалось кружівку, на яку відтак навивалось льон-предиво, і тоді то вже називалось куделя. До рук бралось веретено і починалося прясти льон, тобто з предива виробляти нитки. Коли вже на веретено навинуто відповідну кількість ниток, а називано то тоді "починок", тоді ті нитки перевивано на мотовило, яке мало вже відповідні розміри. Коли вже намотано відповідну кількість ниток, то називалось то "міток", а господиня вже знала, скільки буде полотна по кількості мітків.

Коли вже льон був спряжений, такі мітки варилось, золилося, тобто кладено до спеціяльної бочки, яка ставилась на 3-х ногах /золик/, заливалось відповідно приготованою "золою". Опісля, по висушенні тих мітків, перебирає їх господар, який ставлив в хаті ткацький верстат та ткає полотно. Таких ткацьких верстатів в селі було дуже багато, і вже під весну, в великому пості, ткалось полотно майже в цілому селі.

Коли прийшла весна, полотно білилось, то значить жінки виносили полотно на ріку, там його мочили та прали і розстелювали на траві біля ріки. Тоді воно сушилось до сонця і білилось, тобто набирало білого кольору. Коли вже було достатньо білим, жінки виробляли з нього що ім було треба.

На такому полотні переважно дівчата, а нерідко і старші жінки, вишивали. Нитки до вишивання, тобто колірні, треба було купити, а тоді вже можна було вишивати. Вишивалось передовсім хлопцям сорочки.

Кожний хлопець у селі мусів мати вишивану сорочку; як не дві, то хоча б одну. Вишивали дівчата переважно хрестиками, а декотрі низинкою.

Дівчата для себе також вишивали. Чого вони там не вишивали! І блузочки, і сорочки, і запаски, і рушники на образи, та врешті - обруси на стіл, а нерідко і покривала на ліжко та від головки. Село пишалося тим, а особливо дівчата, і було чим. В кожну неділю чи свято вони одягались у вишиваний стрій. Коло церкви, коли вони зібрались, то був один гарний букет різних кольорів та живописних мотивів з різних регіонів нашої Батьківщини. Учасники всіх хорових колективів в часі своїх концертів виступали тільки у вишиваних строях; як хлопці, так і дівчата.

Очевидно вишивали дівчата тоді, коли їм час на то дозволяв, також вечорами, нерідко - коли пасли гуси чи корови.

Вишивали сорочки жінки чоловікам, сестри - братам, а дівчата - судженим. Отже, жінки пряли льон, чоловіки ткали полотно, а потім жінки та дівчата на тому ж полотні вишивали та шили з нього, що їм тільки було потрібно. Кожна дівчина, яка збиралась йти заміж, приготовляла і повинна була мати кілька кружків готового білого полотна.

Але вернімось ще до прядення льону. Дуже часто господині скликували дівчат на прядки, тобто прясти льон. Вони домовляялись з дівчатами на якийсь там день, і тоді дівчата вже з рання сходились до хати господині, яка їх запрошуvalа. Вже кілька років перед війною сільські столярі-майстри змайстрували і почали виробляти т.зв. прядки-коловоротки. Був це такий інструмент, на якому було колесо і шпуля. Дівчина ногою вправляла в рух колесо, а воно в свою чергу обертало шпулю, яка скручувала нитку з прядива і навивала її на шпулю. Отже в давніших часах на таких сходинах-прядках фуркотіли по хаті веретена, а вже потім гуркотіли колеса та шпулі прядок-коловороток.

Дівчата пряли цілий день, вечір та ніч - аж до самого ранку. Були перерви на обід та вечерю. А дівчата пряли та починали співати. Співали з початку самі, а вже увечір приходили хлопці, і тоді вже співали всі разом. Варто тоді було бути там сторонньому чоловікові, послухав би з присмішкою та багато дечого б навчився. В часі німецької окупації німецькі солдати, які стояли в селі, часто заходили до таких хат і милувались з такої імпрези. Для них це було видовище незнане, а рівночасно подиву гідне.

Село мусіло бути, і в певній мірі було, на самозабезпечені. Адже заробітків не було, не було і грошей. Як вже зазначалось, селяни жили з ріллі, яку кожний селянин мав та обробляв.

Але були ще і такі селяни, які додатково, поза рільництвом, займались іншими роботами. Були отже в селі столярі, які виробляли вікна, двері, часом меблі та всі інші потрібні до хати речі. Теслі будували хати та інші господарські будинки. Ковалі робили сільські знаряддя праці як: плуги, леміші, борони, кували вози та підковували коні. Кравці та кравчині шили для селян одяг. Шевці шили та реперували взуття. Кравці-

спеціялісти, а називано їх кушиїрами, шили кожухи зі шкір, які домашнім способом вироблялись таки в селі, тобто гарбувались. Такі шкіри, переважно з чорних овець, вироблялись та фарбувались, тобто надавалось їм колір білий-біленський, як сніг. На такий кожух дідьки накладали ще білий полотняний кафтан, довгий як кожух, щоби не дай Боже дощ не замочив кожуха, коли селянин йшов до церкви, а в церкви, пропликаючись поміж людьми, щоб не забруднив його.

З овечої чорної вовни вироблялось у сусідньому селі сукно у "флюшні" (так називано фабричку, де то сукно виробляли), і з того сукна шито "гуні", з призначенням переважно для мужчин. Це було щось подібне до мужеського плаща. Отже, майже всі послуги були виконувані в селі, тобто на місці, і селянин не мав аж такої потреби їхати до міста. Якщо хотів продати свиню, теля чи корову, купці-гендлярі з'являлися у нього негайно і трансакцію добивалось на місці. Що селянину при тім очікувало, то вже інша справа, бо ж гендлярами були переважно жиди, а і вони хотіли і мусіли з чогось жити. Яйця можна було продати в кооперативі, або жид під'їжджав возом під хату і також скупляв яйця.

Виняток тут був тільки при продажі збіжжя. Тут вже селянин мусів запрягти коні та класти на віз наповнені збіжжям мішки і везти до Чесанова. Там жиди мали свої торговельні склади та магазини і там скупляли від селян збіжжя.

Відбувались також ярмарки в Чесанові та Олешичах, де можна було завести і продати свиню, теля чи корову та коня.

В місті селянин мусів купити шкіри на взуття, матеріалу на одяг для мужчин, а жіночого - для жінок. Поза тим ще зализа на обкуття воза, бо рівною були в селі колодії, які робили вози та леміш до плуга.

Дрібні товари як сіль, нафта (гайс), сірники і т.п. продавались у сільській крамниці.

Хліба та іншого печива селяни не купували. Була, щоправда в Чесанові жидівська пекарня, яка тим займалась, але селяни хліб пекли вдома, де в кожній хаті була спеціально для цього побудована піч (п'єц).

Було так продумано, що в одному куті хати була кухня, де варилося страви. Цілісно з кухнею була вкомпонована піч, в якій пеклось печиво, а над нею було ще місце, де спали старші віком батьки, а нерідко і діти. Було там тепло, хоча й не зовсім вигідно, бо не раз там спало кілька осіб. В кухні та печі вогонь підтримувалось тільки дровами, які селянин здобував своїм способом переважно в лісі, де часом гіляки купляв, а решту докрадав, бо ліс був панський. Вугілля ніхто не купував.

Булочки для маленьких дітей можна було купити в сільській крамниці, але переважно і дуже часто приносила їх жидівка Хайка, яка брала на плечі торбу з булочками і мандрувала з Чесанова по люблинецьких хатах. Вона знала, де в кого є маленькі діти і що там

“гуску” куплять. Притім є певним, що і вона дещо заробляла на такому продажу.

В Любинці Новім та Старім були кооперативи під назвою “Добробут”. На Мельниках була філія сільського кооперативу, який містився в будинку “Рідної школи”. До часу заснування тих крамниць сільські крамниці були переважно у жidівських руках. Кооперативи повставали з ініціативи самих селян. Вони вплачували на ту ціль по 100 золотих членського уділу, вибирали правління та крамаря, і кооператив починав діяти.

Головою кооперативу в Люблинці Новім був Митко Юзьо, Шиманський Петро та Ванкевич Іван. Спраєниками, тобто тими, що заготовляли та спроваджували товари, був Іван Ванкевич (Бевко) та Іван Митко (Праник).

Приватну крамницю мав Іван Шиманський (Мислик), а на Мельниках - Іван Борівець (Іватьо). Ще якийсь час в селі жиди провадили свої крамниці, корчми та трафіки, але почали скоро банкрутувати, тому що кинутий клич “свій до свого по своє” зробив то, що селяни пішли купувати тільки до своїх, тобто до кооперативу.

Продавцем в кооперативі на Мельниках був Григорій Митько, а в селі - Петро Шиманський. На Старім Люблинці головою кооперативу був Андрій Бучко (Міхальський), справником - Дмитро Амбріс (Гуська), а крамарем - пан Куцька Степан. Справники їздили по товари возами. Привозили їх переважно з Чесанова, Любачева, а навіть Ярослава.

Була також в Любинці Новім молочарня. Містилась вона в будинку разом з кооперативом. Була це молочарня української кооперативної спілки “Маслосоюз”, яка тоді діяла на території Галичини. Засновником, а і також головою тої молочарні був пан Боднар родом з Нового Села. Знайшло там працю кількох наших молодих хлопців. Там селяни продавали молоко, з якого вироблялось масло, яке висилано та продаємо по широкім світі. Була в селі також Ощадна каса під назвою “Каса Стефчика”. Подібно як і “Маслосоюз”, діяла вона в тому часі на всій території Галичини, але рівної і Польщі, бо діяльність її виводиться ще з часів панування австро-угорської монархії. Головою Ощадної Каси був Андрій Денека (Кочин). Книговодом та касиром був Петро Шиманський.

Вертаймося до села і селян.

Головними знаряддями, якими рільники-селяни обробляли свою землю, були плуг на дерев'яних теліжках. Теліжки - це візок, виконаний сільськими ремісниками з дерева, дещо ковалем окутий. Далі - борони, гаки (культуратор) і плужок, яким обсипувано бараболю. Кількох свідоміших господарів вже перед війною купило собі плуги, цілі за лізині, без теліжок візків. Називали їх “нурками”, але більшість рільників до них не була переконана і техніка агрогосподарська лишилася далі на такому рівні, як і за діда та прадіда. Сіно селянин косив косою, а збіжжя серпом. Зі серпом йшла на поле вся рідня, очевидно

лорослі. Бараболі копано тільки мотикою, тобто руками. Не було жодних сільсько-господарських машин. Не було сівалок, косярок, жниварок чи копачок. Цілий тягар полевих робіт припадав на кінську силу та на хлібороба плечі і руки. Притому селянин пильнував, щоби навіть найменший колосок збіжжя не міг залишитись на полі, тобто не змарнувався. Вже після зібраного з поля збіжжя селянин йшов сам, а і нераз заганяв свою сім'ю, збирати колоски. Тим виражалась пошана до людської праці, а зерна на хліб насущний ніколи не було забагато.

Зразд після звезення збіжжя до стодоли селянин-рільник починає молотити жито та пшеницю, яку запланував посіяти восени, тобто осінню. У стодолі був твердо з глини убитий тік, на якому розкладалось снопи зі збіжжям, бралось в руки цілі і починалось гепання по снопах, тобто молочення збіжжя.

Деякі з заможніших селян мали вже молотилки та керати, якими молотили збіжжя та різали січку, але було їх не багато і їх називали сільськими баґачами, хочай так по правді, то були вони тільки середняками. А більшість молотила ціпом далше. Таку ж молотилку купив навіть жид Лемпель Мошко, який випозичав її селянам за відповідною платою. Її механізм порушувало 4 особи, які крутили на зміну в часі молочення.

Натомість в добрах пана Парнаса, тобто у дворі, вже були майже всі рільничі машини, такі як сівалки, косярки, жниварки, копалки та молотилки. Молотилка була великого розміру, механізм якої порушувала парова машина. Панське збіжжя молотилось відразу на полі.

Всеж-таки двір потребував до праці людських рук. Щоправда були в дворі сталі робітники, а називано їх "форналями". Мешкали вони в побудованих двором хатах, яких популярно називано "чвораками". Такі форналі заробляли в дворі по 24 квінталі збіжжя і дещо грошей. Натомість селяни, переважно молодь, але не тільки, яких допускалось до сезонних робіт, заробляли середньо на день 80-100 грошів, тобто через цілий місяць такої праці заробіток виносив около 20-25 золотих, наколи середньо тоді робітник на державній роботі заробляв около 150 зл. Восени заробітки в дворі були ще менші, а то з приводу, що день був коротший. Тому-то деякі сміливіші та відважніші виїжджали на заробітки в інші сторони, як Варшава та її околиці, Волинь, а навіть за кордон, тобто до Австрії та Німеччини. Але виїхати за границю не було так легко і тому практикувалось виїзд через "зелену границю", тобто нелегально, але там вже вони якось давали собі раду. Дівчата натомість виїжджали на "бандохи", тобто на польські терени, де мешкали баґатії землевласники, і там в часі сезонних робіт заробляли на свій хліб насущний. У випадку люблинецьких дівчат, то вони виїжджали на терен Грубівщини, Замістя та Волині, де були великі плянтації хмелю, цукрових буряків та цикорію. Одним словом, в тодішніх часах безробіття було велике, а в дальшій перспективі молоде покоління не мало жодних надій та сподівань.

Народ ледве-ледве животів, тобто вегетував. Щойно прихід німців ситуацію змінив. Тоді то, вже легально, в січні 1940 року, вийшла добровільно на роботи в Німеччину перша група молодих хлопців та дівчат, в сумі близько 120 осіб. За нею пішли наступні групи, які виїжджали ще добровільно. Щойно в роках 1942-43 німці забирали молоді до примусових робіт, очевидно, де ще можна було кого взяти, але це вже були поодинокі та спорадичні випадки, тому що в більшості молоді виїхала добровільно, в пошуках кращої долі. Як в кожному середовищі, так і в Люблинці, були люди, які займались дрібними крадіжками. Крали переважно полотно, кухні, мітки, а нерідко збіжжя, гуси чи кури. Грошей селяни не мали, тому ніхто їх не крав. Тому, що було велике безробіття, а молоді мужчини потребували час до часу грошей, деякі пробували злодійської професії.

Сільське середовище приблизно знало та орієнтувалось, хто в селі займався таким ділом. І такі факти здебільшого викривалися самими селянами. Що свідоміші селяни зібралися та вradiли ось таке: викритих злодіїв не віддавати під державний суд, а покарати їх прилюдно – таки в селі. Так і вчинено. На сільські збори коло читальні зібрались громадою селяни. Припроваджувано перед обличчя громади таких деліквентів та коротко їх переслухувано. Хто призвався відразу до крадіжки і виявив покаяння перед громадою, такому призначалась кара менша. Хто не признавався та не каявся, такого карано гостріше, очевидно якщо знайшлися свідки, які переконливо довели громаді злочин підсудного. Тоді сільські збори виголосили свій присуд. Переважно такому злодієви накладано на голову мішок, в якому припозилюсь сіль до крамниць. Мішок завязувано під шию, і тоді селяни виконували винесений присуд, то значить бито кінами де попало осудженого. Асистували при тім представники польської влади, тобто польська поліція. Зі зрозумілих причин не подається тут прізвищ порушників закону, ані виконавців присуду. Деякі, з групи так заїханих більших злодіїв, сиділи часто в тюрмах. Одним з таких був Рурік Санайко з Мельників, який багато років свого життя просидів в тюрмі, очевидно за злодійство.

Як вже згадувалось, селянин мав в хаті піч, в якій господаня випікала хліб для своєї сім'ї. Практикувалось, що хліб пеклось раз в тижні. Піч мала таку величину, що можна було в ній спекти 8-10 буханців хліба нараз, середньою ваги близько 2кг один буханець. Кожна сім'я так планувала, щоби один випік вистачав на цілий тиждень. Очевидно були винятки. Наприклад, де сім'я була велика, там заходила конечність пекти хліб частіше. Хліб печено з житньої муки, переважно разовий, тобто темного кольору і з грубо змеленої муки. Ним поживлялась ціла сім'я цілий тиждень. На неділю чи свято жінки пекли час до часу, а переважно на більше свято, пироги. Було це тісто з дещо кращої муки, тобто білішої. В таке тісто завивалось переважно бараболю з домішкою гречаної крупи, або підсмажену капусту. А коли вдома були яблука, переважно літом, то давалось до пирога яблука. Були пироги і з

начинкою пілоняною, а також зі сиром. Таке тісто, приготоване з додатками, випікалось в печі подібно як хліб, і то називалось "печені пироги". Була це дуже смачна пожива.

Був звичай, що в кожну неділю чи свято в кожній сім'ї були на сніданок вареники, тобто пироги. Були то пироги з картоплею, до яких додавалось дещо сиру, якщо такий був в хаті, або шкварків з товщем. Приготовлялись, але вже рідше, пироги зі сиром, з капустою та гречаною кашею. Пироги подавались з пареним або кислим молоком, а також сметаною, якщо міг хтось собі на це дозволити. То був звичай, і якщо в хаті варились пироги, це означало, що є неділя або якесь інше свято. На обід господиня приготовляла мачку, калусту з фасолею чи борщ, або пекла гречану кашу чи якусь там іншу поживу. Не було в звичаю і не приготовлялось обіду з 2-х страв, як сьогодні. На вечерю був хліб з молоком, і то вистачало сім'ї на прожиття. В тижні, починаючи від понеділка, на сніданок варилась картопля, яку легко прикрашувалась шкварками або олією з молоком, кислим або пареним. На обід варилося якусь страву переважно з капусти, фасолі і бараболь, борщ з буряків; одним словом з того, що господиня виростила в городі літом. Закусувано хлібом, і то вже був цілий обід. Нераз у горщку був кусник м'яса, але це траплялося дуже рідко, в неділі чи свята. Селянина не було стати на споживання м'яса чи м'ясних виробів, тому що міг вигодувати на своєму господарстві в зasadі одну, або часом дві свині на рік, бо не вистарчило би корму. З того одну свиню треба було продати на податки та інші оплати, а одну можна було призначити для своїх потреб. А сім'ї були великі, середньо 6-8 осіб.

На вечерю був звичайно хліб з молоком, або якесь там інша рідка страва.

І так проходив день за днем, тиждень за тижнем.

Молока було не забагато. Сім'я утримувала на своїй ріллі середньо 2 корови і ще якесь там теля. А як був час, коли корови не дойлись, то і молока в хаті не було. Терпіли на тому переважно діти, бо ж вони переважно живилися молоком.

Масло сім'я бачила на столі дуже рідко, у великі свята. А бувало і так, що господиня зробила масло, але несла до жида і продавала, бо треба було грошей. Яйця також хояйка несля до крамниці і продавала, або купував жид, бо треба було грошей на нафту чи сіль.

Такі смаколики, як масло, яйця чи курку, давалось тільки тяжко хворій особі, а здоровим мусів вистачити хліб та бараболя.

Очевидно, не у всіх селян була така ситуація. У деяких пожива була краща, а в деяких - набагато гірша. Бувало, що деяким хліба вистарчало тільки до різдвяних Свят, а вже після Свят залишалась тільки бараболя. Одним словом, біда нашодень виглядала з кожного кута.

СІЛЬСЬКА МЕДИЦИНА.

Як всюди, так і наших селян переслідували різні хвороби. Лікар був у Чесанові, лікарня в Любачеві, але до них мало хто і звертався. Причина проста - брак грошей і надія, що "якось там буде, може пройде, Бог добрий, не забуде".

Жінки народжували дітей тільки вдома. Щоправда, приходила якась там жінка, називали її "бабка", яка дещо помагала, коли все було в порядку. Але дуже часто не все було в порядку, і тоді молода жінка передчасно сходила з цього світу. Тому смертність серед породіль була велика. Не одна така жінка вмирала тільки тому, що не мала лікарської опіки під час пологів. Осиротілому чоловікові та решті дітей пояснювалось та вмовлялось, що Бог так хотів і його волі супротивлятись не можна.

Велика смертельність була і серед немовлят. Відомо, дитина - як павутинна, делікатна і що-будь їй може пошкодити, і пошкоджувало. А як ліковано? Передовсім кликано сільську знахарку, яка спалювала якесь зілля чарівне, та відмовляла при тім собі тільки знані закляття, наприклад, такі як: "Іди там, звідки прийшло, іди на ліси та гори, на хмари та моря" і тим подібні. Чи то помагало? Як недуга була легка, хвороба проходила, а якщо тяжча, - дитина вмирала.

Такою дуже популярною знахаркою в Люблинці була стара баба Лойчиха. Ставляла вона рівно ж баньки та п'явки.

Люди дорослі хворіли також. Тут також застосовувалось накурювання чарівним зіллям, промови до злих духів, баньки та п'явки. Ще стосовано так звані зимні оклади. Полягало то на тому, що хвороого розбирано до нагості, завивано мокрим зимним простирадлом, спершу намоченим у воді, та кладено до ліжка, прикриваючи його чим попало.

На гостре запалення легенів чи туберкульоз, тобто сухоти, жодних ліків не було, і з того приводу хворі в більшості вмирали. Ліки на ті хвороби може десь там і були, але не було на них грошей, так як не було грошей, щоби поїхати до лікаря.

Лікувались селяни, як то казали, сільською медичною.

ШКІЛЬНИЦТВО

В обох селах, тобто в Люблинці Новім та Старім, велось навчання в так званих вселюдних школах. Були то школи 4-класні, з 6-ма відділами. Щойно з приходом німців у 1939 році відкрито 7-класну за-

гальну школу в новопобудованому будинку в Люблинці Новім, де вже в 6 і 7 класах навчались діти з обох Люблинців. До часу побудування цієї школи навчання велось в маленькій 3-кімнатній школі, що стояла ліворуч біля церкви, та в найнятій кімнаті пана Рака.

З того приводу, що в селі було зaledнє кілька польських родин, навчання в 1 класі починалось від вивчення української мови, що в по-точній мові селян, а навіть вчителів, називалось вивченням "руської" мови. Поняття "українська мова" введено по 1939 році.

Уроки в класах починалися молитвою "Отче наш", яку відмовляли всі діти разом з вчителем, а коли в класі знайшлась хотча б одна дитина польської національності, то пізніше і вона відмовляла цю молитву рідною мовою, а решта дітей в тому часі покірно стояла.

Довголітнім директором школи в Люблинці Новім був Адольф Турко, по національності українець, але то було тільки всього. Вчителькою була його жінка, теж українка.

В 1937 році А. Турко помер, а на його місце призначено Францішка Вишатицького, поляка по національності, заслуженого з часів війни во-яка - легіонера, тобто пілсудчука. Щоправда, жінка його була споріднена з родиною Рогозів, українців, мешканців села Старий Люблинець, але тільки частково, бо там була вже сім'я мішана, тобто поль-сько-українська.

Директором школи в Люблинці Старім був Родіон Дуркот, ук-раїнець. Вчителями були його жінка, а пізніше і їх дочка. Поза тим були ще вчителі - Горошко Михайло, та по 1939 році - Володимир Хомишин. Усі вони українці.

Коли в 1939/40-му шкільному році відкрито в Люблинці Новім 7-ми класну загальну школу, діти старших класів пішли вчитись до школи в Люблинці Новім.

В часах Польщі вищу освіту здобув Шиманський Григорій, який здобув професію лікаря, та який приватно лікував хворих в містечку Чесанові. Адвокатом став пан Лебедович зі Старого Люблинця, але державної посади не одержав, тому що був української національності, а таким в зasadі державних посад не приділялось, хіба приняв би римо-католицьку віру і визнавав себе поляком. Пропоновано йому також перехід на римо-католицьку віру і обіцяно при тім рівночасно державну посаду, але він відкинув пропоновані обіцянки та пропозиції і посади не одержав. Працював книговодом десь у Самбірщині.

Але загально неможливим було сільському хлопцеві чи дівчині закінчити середню, не кажучи вже про вищу, освіту.

Головною причиною та перешкодою був брак грошей. Вислати дитину на навчання до міста, запевнити її помешкання та виживлення і оплатити т.зв. чесне в школі - було це звичайно понад можливість селяніна. На це треба було багато грошей, а їх селяни не мали, бо і звідки ж могли мати? Селянин, як то кажуть, ледве в'язав хінечь з кінцем, оплати державі були велики, а заробити гроші селянинові було дуже важко.

Він орав, сіяв, збирав, молотив та віддавав жідові, бо треба було грошей, як сказано вже, на різні оплати, а і до хати, та дітям на зиму що-небудь купити, - якусь там курточку, чи шкіру на чобітки.

Тому то переважно освіта сільських дітей закінчувалась на вселюдній школі. А ще й до того старі люди казали: "Поцо дитині школа, зі школи (тобто науки) хліба їсти не буде?"

Ситуація на краще змінилась по 1939 році. Директором школи в 1939/40 році став пан Федак, бувший старшина УГА. По нім коротко директорував пан Горянський, але недовго. На його місце прийшов пан Амвросій Лев з жінкою Стефанією.

Було це подружжя бездітне, яке з приходом большевиків в 1939 р. залишили свою хату в Трускавці і подалось на еміграцію, сподіваючись репресій від большевиків, а це тому, що пан Лев в часах 1-ї світової війни служив в УГА в чині четаря 8-ої Самбірської бригади.

Понадто були це люди національно високо свідомі та гарячі патріоти своєї Батьківщини. Внесли вони в сільське середовище багато своїх цінних надбань, їм притаманних. Пан Лев був музично уздібнений, організував та вів у школі дуже гарний діточий мішаний хор на 4 голоси. Організував також мішаний хор старшої молоді, який діяв при читальні "Просвіта", та врешті вивчив і вів хор церковний. Пані Стефанія знову ж організувала один драмгурток у школі, а другий - у читальні "Просвіти", та вела і опікувалась ними.

За їх то ініціативою та при їх участі і труді відзначалися у селі всі національні Свята. Вони організували та вели вечірню школу для дорослих, де багато хлопців та дівчат успішно закінчило і одержало свідоцтва закінчення 7-ми класної загальної школи.

До тих 2-ох людей долучив ще і о.др.Адам Слюсарчик, який навчав релігії у тій школі, та також помагав в чим і як тільки міг.

Ця трійка була всюди, де була потреба нести поміч селянам та їх дітям.

При їх то помочі та участі в 1942 році вийшла перша група кільканадцять хлопців та дівчат 7-ми класників, які успішно здали вступні іспити до української гімназії та української торговельної школи у Ярославі. Разом з цими дівчатаами та хлопцями поїхали пан Лев з жінкою та опікувались ними в дорозі та в часі іспитів.

Невдовзі, рівно ж з ініціативи тих трьох осіб, інша група дівчат, де-що старших, почала навчання у школі сільських господинь в Ярославі, а хлопці - в механічній школі в Любачеві.

А через рік, тобто в 1943 році, нова група 7-ми класників розпочала навчання в середніх та професійних школах Ярослава та Любачева.

Немає тут слів, щоби описати ідейність та відданість тих осіб справі свого поневоленого Народу.

А ворог про це знат. Знав з доносів та наклепів продавців, які інформували про кожний крок тих людей. І як тільки з'явилася в селі,

але і не тільки в селі, комуністична польська влада, почала вони негайно переслідувати тих людей. Пана Лева арештовано, не подавши зрештою йому ніяких доказів про злочин, таки на місці коло хати почалися допити, зневага та глум. Тортуровано його немилосердно, був весь залитий кров'ю та покалічений, посіпаки сідали на нього, мов на коні, сильно його при тім били і казали себе возити, як на коні.

Високу ціну мусів платити цей чоловік тільки тому, що любив свій Народ і все своє життя посвячував для нього..

Виправившись з лабет катівських, переїхав на радянську Україну. Там, у Львові, вивчив англійську мову, яку викладав іншим своїм учням на університеті І.Франка.

О.др. Адам Слюсарчик мусів шукати захисту в рядах Української Повстанської Армії, де займав пост польового духівника УПА.

ГРОМАДСЬКЕ ЖИТТЯ. ОРГАНІЗАЦІЙ.

Як вже згадувалося, були в селі спортивні товариства "Луг" та "Сокіл". Були це організації молодіжні, спортивного характеру, в яких молодь гартувала дух і тіло, як тоді казали.

Але вже за кілька років перед 2-ою війною почала в селі організуватись клітина (звено) ОУН. Головними організаторами були молоді хлопці, брати Іван та Петро Шиманські та Іван і Степан Борівці з Мельників. Петро Шиманський навчався у 7-класній школі, а потім на бухгалтерських курсах в Чесанові та Любачеві, де стрінув ровесників, з яких вже декотрі були симпатиками таких же клітин ОУН. Іван Борівець навчався в слюсарській школі в Перемишлі, де також стрінув ровесників, які були членами ОУН, і які втягнули його в свої тасмні плани.

Поза тим ще, до родини Комарів Михайлова приїжджав часто їх кревняк Омелян Грабець, родом з Нового Села, який навчався в середній школі у Львові, де вже повним ритмом йшло життя та діяльність нелегальних клітин ОУН. Очевидно в тій діяльності брав участь і пан О.Грабець, і він то був головним організатором ОУН на терені Любачівщини. Таким чином, вже в 1937 році, повстала клітина ОУН в Люблинці Новім і Старім.

У тому році, з ініціативи Івана Борівця та Петра Шиманського, група молодих люблинецьких хлопців рішила висипати на цвинтарі символічну могилу в память полеглих у боротьбі за Волю України Січовим Стрільцям. Підібрали до цього час латинських великорічніх

Свят, бо думали, що поляки будуть святкувати, і могила лишиться та постоїть на очах села хоча б кілька днів.

Як задумали - так і зробили. Рано селяни побачили на цвинтарі висипану могилу, а на ній березовий хрест і синьо-жовтий прапор. Тривало то недовго, бо через кілька годин приїхали з Руди Ружанецької "Стщельци" (парамілітарна польська молодіжна організація) і могилу розкопали та розкинули. Услід за "стщельцями" приїхали поліцай і почались допити та арештування підозрілих у тій справі. А учасниками сипання могили було 12 молодих хлопців, з яких ніхто не видав нікого. Були це: Лашин Семен, Борівець Іван, Борівець Степан, Шиманський Петро, Лихацький Дмитро, Кордупель Василь, Вільховий Іван, Карпінський Степан, Грицько Іван, Борівець Григорій.

Але поліцай догадувались хто це міг зробити, і 5-ох хлопців арештовано. Були ними: Борівець Степан, Вільховий Іван, Карпінський Степан, Грицько Іван та Борівецький Григорій. Арештантів допитувано та продержано 24 годин, і по тому їх звільнено.

Як з'ясувалось пізніше, був у селі чоловік, який був польським конфідентом і він то повідомив поляків, що вночі висипано могилу, і хто приблизно міг це зробити. Словом, в кожному стаді знайдеться і паршивіа вівця.

А організація розширювалась. Коло нїї гуртувалась майже вся доросла молодь, переважно самі хлопці, дівчат поки що не втасмничувано. Були конспіраційні сходини та усвідомлювання молодих людей про цілі та завдання ОУН. Доходили нові члени та симпатики, а серед них такі, як Комар Іван, Бабляк Олександр, Ванкевич Іван, Санайко Михайло, Білій Степан, Зінкевич Андрій, Шиманський Михайло с. Петра, Ванкевич Михайло, Шиманський Михайло с. Василя, Кіт Василь, Левкович Андрій, Лашин Олекса, та багато інших, яких важко тут усіх перерахувати. Загально можна сказати, що організація гуртувала всю свідому молодь, показувала їй шлях боротьби, який повинна пройти, щоб вибороти Волю для свого Народу.

ОУН була, як відомо, організацією нелегальною і тому дотримувалась зasad конспірації. Більшість хлопців були добрими товаришами нашодень, але завдання одержували лише ті, які, дотримуючись конспірації, могли їх виконати, а решта хлопців не була в усіх втасмничувана.

Коли німці вдарили на Советський Союз у червні 1941 року, в слід за ним подались т.звані Похідні Групи ОУН. Були то члени ОУН, готові посвятити своє життя для ідеї, яку ставляла ОУН перед своїми членами.

З Люблинця в Похідних Групах пішли : Комар Іван, Шиманський Петро та Чир Іван. Подались вони на Волинь, де були організаторами української адміністрації, зараз після проголошення у Львові дня 30 червня 1941 року Української Держави.

ВІЙНА 1939 РОКУ ТА НІМЕЦЬКА ОКУПАЦІЯ.

Були в селі люди, які виписували газети та часописи. Популярними українськими газетами були "Народна Справа", "Діло" та чисто релігійного змісту "Христос - наша сила". Радіоприймач у селі мали тільки вчитель А.Турко, о.парох й управителі в дворі. Поза тим ніхто, але вістки про наближаючуся війну доходили і до села.

Коли в 1938 році повстала Закарпатська Україна, селяни, очевидно ті, які інтересувались та цікавились подіями, які там відбувались, тяжко переживали її загибель. Повідомляли про це газети та радіо.

Зі спільніх складок куплено до читальні на Мельниках радіоприймач, якого слухати приходили селяни. В селі люди збирались під вікном вчителя Адльца, який ставив радіо на вікно, і таким чином селяни слухали вісток з широкого світу. Дехто йшов до о.пароха послухати радіо, а на старім Люблинці селяни сходилися послухати радіо до вчителя пана Дуркота.

А вістки приходили щораз то грізніші. Готувалась страшеннна війна, про яку навіть ніхто не подумав би, що принесе стільки горя.

Селяни жали та збирали збіжжя і звозили до стодол, але в міжчасі в означеній годині дня, тобто в обідню пору та вечером, збігались біля радіоприймача.

А під кінець серпня 1939 року, уночі, поліцянти розвезли повідомлення молодим мужчинам, тобто мобілізаційні карти, ставитись негайно до вказаних військових частин. На село впала тривога. Матері та молоді жінки і дівчата прощались зі своїми найдорожчими, благословляючи їх в далеку, незнану дорогу.

І пішли тоді захищати Польщу :

1. Дуда Іван	13. Грицько Михайло
2. Комар Степан	14. Муха Владислав
3. Філь Іван	15. Свист Василь
4. Комар Микола	16. Борівець Іван
5. Пилипець Іван	17. Кузіна Дмитро
6. Равчак Михайло	18. Пилипець Андрій
7. Грицько Андрій	19. Комар Іван
8. Пандзьо Андрій	20. Шиманський Іван
9. Грицько Іван	21. Шиманський Григорій
10. Грицько Ілько	22. Хомін Петро
11. Кіт Василь	23. Равський Іван
12. Карпінський Степан	

та багато інших, яких сьогодні не спосіб усіх пригадати.

1 вересня 1939 року вибухнула польсько-німецька війна. Через село почали переходити підрозділи польської армії, переважно піхота, але були і частини артилерії та кавалерії, які покидали своїх командирів та втікали, хто куди міг, покидаючи при тім зброю та амуніцію, а навіть

гармати, хоні та інші боєприпаси. Сміливіші та відважніші селяни це все збиралі та вміло заховували, на всякий випадок.

Доля наших хлопців, покликаних тим разом на війну, була різною. Більшість повернула додому зараз по кількох днях воячки. Першим вернув пан Владислав Муха (капрал), поляк по національності. Деякі попали в полон, але і вони скоро повернули до рідного села. Не вернув лише Пандзою Андрій, який був вбитий під Модліном.

Після приходу німців всю зброю та майно польської армії належало віддати новій владі, тобто новим окупантам, яка захадала цього від мешканців села. Децо там селяни віддали, але більшість залишилась в селі глибоко захована і, як побачимо, пізніше ця зброя використовувалась не раз нашими хлопцями в часі боротьби з комуністичними загарбниками.

8 вересня 1939 року увійшли в наше село німецькі солдати. В засаді перші фронтові частини поводились бездоганно. Селянам не зроблено ніякої криви.

27 вересня 1939 року в наше село прибули підрозділи більшевицької Червоної Армії. Прийшли ще одні нові окупанти. Отже, протягом місяця наші селяни мали змогу вітати в себе солдатів 3-ох армій - польської, німецької та більшевицької. Навіть на перший погляд можна було зауважити великі різниці в тих формуваннях, як у спорядженні, як і в обозренні; але не місце нам тут займатись. Оцінили то вже історики. Належить лише сказати, що як польська, так і німецька армії дотримувались в засаді пошанування релігійного культу селян, тобто таких місць, як придорожні хрести та каплички, натомість більшевицькі солдати їх відразу руйнували, виявляючи тим самим себе поганими та безбожниками.

Червона Армія через 2 тижні залишила наше село та подалась на схід, згідно з домовленістю 2-ох командувань, тобто німецького та більшевицького, а в наше село знов увійшли німецькі окупаційні війська, і село опинилося під німецькою окупацією. Містечко Чесанів залишилося ще по німецькій стороні, а Нове Село, розташоване 3 км від Чесанова - по більшевицькій стороні.

Почався новий етап, етап панування німецького окупанта.

Спочатку більших змін, які б пригнічували українських селян, окупант не впроваджував, з простої причини. Як вже згадувалось, в 1940 році добровільно вийшла до Німеччини велика кількість сільської молоді. Окупант був зайнятий приготуваннями до війни з більшевиками. В першу чергу почав будувати тверді дороги, а саме з Нового Люблинця до Жукова і зі Старого Люблинця до Замху. Підтягнув свої військово-будівельні батальони, які розмістилися в селі і почали приготування, а відтак будову доріг. Оскільки в околиці не було під достатком каміння, німці руйнували юдейські цвинтарі, переважно в Чесанові, і звозили кам'яні нагробні пам'ятники, розбивали їх і будували з них дорогу. Заганяли до цього і наших селян. Селяни мусіли виходити

ти, а то і приїхдвати підводами, та помагати в будові тих доріг.

Бесного 1941 року німці почали згromadжувати військові підрозділи та воєнні формування на території нашого та інших приграницьких сіл. Будовано великі склади, переважно в лісах, де згromadжувано амуніцію та різні боеприпаси. Як тільки стемніло, дорогою аж до ранку проходили німецькі батальйони, дивізії та армії і розташовувались на прикордонній території.

Вже навіть діти розуміли, що готовується страшна війна. У маєтку пана Парнаса побудовано великі військові бараки з призначеним на перші медичні пункти санітарної допомоги пораненим солдатам.

Вечором 21 червня 1941 року німці попередили селян, щоби вночі не запалювали світла і можливо забезпечили свої сім'ї перед можливістю большевицьких бомбардувань.

Ранком 22 червня 1941 року, а була це неділя, загроміло відовж лінії німецько-большевицького кордону. Пішли в атаку армії. А вже біля полуночі військові санітарні автомашини почали привозити перших поранених солдатів той війни. Раненими були переважно німецькі солдати, але були і радянські. Німецьких приділювали до побудованих бараків, де вони одержували першу медичну допомогу, і їх відправлючи на дальші тилы. Большевицьких солдатів дещо перевивано і вони лежали на траві біля бараків.

А німецька армія посувалась щораз даліше на схід, тобто на Україну. Якось німецька військова частина, яка розташувалась на приходстві о. пароха, сповістила селянам, щоби вечером дня 30 червня зійшлись на плебанію і там почують велику та радісну новину. На приходстві німці мали велику радіостанцію і вже знали, що у Львові сформувався український Уряд, та що подаватиметься по радіо інформації з тобою урочистості.

Люди зійшлися, як до церкви на Богослужбу. Були також німецькі солдати та йні офіцери. О год. 20-тій розпочалась радіопередача, в якій спікер повідомляв українською мовою про те, що сьогодні сформувався у Львові український Уряд, прем'єр-міністром якого став пан Ярослав Стецько. Подано також і прізвища всіх інших міністрів, і що цей Уряд проголосив створення Незалежної Української Держави.

Німецьке військове командування не спротивлялось в таких чи інших випадках, а інколи навіть помагало чим тільки могло, як, наприклад, пінформувало українське населення за допомогою радіостанції про таку важливу подію.

Як знаємо, Гітлер тому спротивився і Уряд арештовано та запроточено до концтабору.

Німці почали творити свою адміністрацію і наводити свої порядки. В першій мірі наложено на селян "контингенти". В практиці це означало, що селянин зі свого господарства винен здати для німецької держави за марні гроші такі сільськогосподарські продукти, як молоко, м'ясо, картоплю та збіжжя, тобто все найголовніше, що селянин випродуку-

вав для виживлення своєї сім'ї. Контигенти визначали урядники, визначені до цього вищими німецькими адміністративними урядами, що в практиці означало, що тими справами завідували переважно поляки, які працювали в німецькій адміністрації. Якщо б хтось супротивлявся та не хотів виконувати тих розпоряджень, міг бути покараний дуже гостро, аж до засилки до концтабору.

Спеціально призначенні урядники ходили по хлівах, записували в кого скільки корів та свиней, та ще до того тим звірятам причіплювано до вуха спеціально приготовані бляшані значки-номери, щоби селянин не відважився десь заховати таку свиню чи корову. Але селяни змудріли, підгодовували тайком підсвинка і йому такий значок пе-речіплювано, а дорослу свиню забивано також потайки для своєї сім'ї. М'ясо та м'ясні вироби приховувано де і як тільки було можна.

Але окупант накладав щораз, то більші контигенти і жадав твердо їх поставок. Придушувані та перелякані селяни віддавали, чого від них вимагано і таким чином весною 1942 року до сільських хат заглянув голод. Більшість селян та їх сім'ї почали голодувати.

Не було хліба, картоплі, не кажучи вже про м'ясо. Щоправда, деякі заможніші господарі дещо приховали, але і їм було скрутно. Найбільш покривдженими були діти. Дитина не розуміє, що нема хліба, вона хоче їсти. Рятувався хто чим міг і як міг. Жінки варили страви з кропиви та лободи і тим якось перетримали до жнів, до нового хліба.

Німці почали творити українську допоміжну поліцію. Служили в ній хлопці, які мали військовий вишкіл. Таким чином вони були звільнені від виїзду на роботи до Німеччини. А були це переважно члени ОУН, яких завданням було узвійти до німецької адміністрації, взяти легально зброю до рук і чекати на момент, коли приайдеться цю зброю повернути проти ворогів українського народу, не викликаючи німців.

З Люблинця Нового до такої служби пішли: Кордупель Олександр, Кіт Василь, Шиманський Іван, Грицько Іван, а зі Старого Люблинця: Тепило Дмитро та Артимович Дмитро. В німецьких військових формуваннях (Вермахт), також з наказу ОУН, служили Шиманський Михайло с.Петра, Шиманський Михайло с.Василя та Омелян Козенко (СС Дивізія "Галичина"). В боях з радянськими партизанами згинув Тепило Дмитро, а з польськими - Кордупель Олександр. Решта хлопців зі зброяю в руках перейшли служити в ряди УПА.

Вже під кінець війни, тобто в роках 1943-44, німці старались дисловувати українську допоміжну поліцію на польських салах, а польську "гранатову" поліцію на салах українських, щоби таким чином протиставити собі ті дві нації.

На польських салах, розташованих довкола нашого села, почали організуватись польські збройні партизанські формування (батальйони хлопські) з метою, як вони самі заявляли, боротьби з німецьким окупантом. Передовсім взялися вони за знищення української інтелігенції

На терені Замху, зокрема, поляки також зорганізувалися в Б.Х.Командиром було обрано Антонія Врубля. Його молодший брат командував терористичною спецбоївкою по знищенню українського населення. Ця бойка, зокрема, замордувала греко-католицького священника о.Колтонюка з Жукова, адвоката Баб'яка з Чесанова та Івана Білого. Про ці факти вбивств розповідав член бойки Ян Лопусєвич, родом із Томашева-Любельського. Відділи ті були формовані бувши польськими офіцерами, які дихали ненавистю до всього, що українське, та поставили собі за ціль нищити українське населення де і як тільки буде можна.

Не треба було довго чекати - і ці "лицарі" вдерлись ніччю до Старого Люблинця. Прийшли від сторони Замху та Борівця. Кинулись вони старим звичаєм, грабувати спокійних та бідних селян. Селянин стогнав і так під гнітом здавання "контингентів" для німецького окупанта, аж тут з'явилися нові "визволителі". І оці то польські хлопи прийшли грабувати українських хлопів. Грабували та забирали свині, корови, збіжжя, чоботи, полотно, кожухи, словом все, що тільки їм в руки попало.

Натомість їхні командири, польські офіцери, вдерлись до школи, до помешкання, де жив зі сім'єю вчитель Родіон Дуркот, тобто жінкою і 2-ма гарними донями. Перед хатою поставили вартових, щоби пильнували щоб ніхто не перешкоджав, як панове шляхта будуть забавлятись. Згвалтували жінку вчителя та його обі дочки. Вчитель з розpacі вискочив на гору (стрих), та почав кричати і взвивати помочі: "Люди, рятуйте, бандити мене напали!" Тоді один з напасників стрілив до вчителя і тяжко поранив йому ногу. Ногу пізніше треба було ампутувати.

А бандити, сграбувавши селян та погвалтувавши жінок, від'їхали в свої леговища, тобто до Замху та Борівця.

Так вони воювали з німецькими окупантами. А був то рік 1942.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА САМООБОРОНА.

В такій ситуації хлопці, згуртовані в ОУН, постановили протистояти грабіжникам. Організовано відділ та почалось потасмне навчання воєнної штуки та техніки боротьби з ворогом. Знадобилась зброя, принесена з війни та захована. Поспішив з поміччю лісничий, який жив при дорозі з Жукова до Плазова. Він зізнав, де в лісі була захована зброя та амуніція, залишена польською армією, яка капітулювала ще в 1939 році. Лісничий був українцем, і він повідомив про зброю наших хлопців,

які пойхали на вказане місце і її забрали. Було там окоło 15 крісів "Mayzeria", багато гранат та амуніції.

Знайшлося ще і 2 польські ручні кулемети і кільканадцять крісів. Поза тим привезено від знайомих українців з Любачева кілька советських самозарядок (СВТ) і багато амуніції до них.

Таким чином сформований та озброєний відділ УНС вже почав бути військовим відділом та міг вступити в бій з напасниками. Під збросю стануло тоді окоło 50 осіб.

Головним організатором того відділу був Іван Шиманський, нащодень функціонер української допоміжної поліції, а вечірі командир, організатор та інструктор відділу УНС в Люблинці Новім і Старім. Коли повернули з Волині Іван Комар та Петро Шиманський, то вони перебрали команду та дальшу розбудову відділів УНС в обох селах. Але то було пізніше, аже під кінець 1943 року.

А тим часом відділом командував Олександр Бабляк, Андрій Левкович та ще декілька інших хлопці, які мали військовий вишкіл.

Вернімось ще на момент до двора, яким завідував присланий німець, а його правою рукою був пан Бляк, по національності поляк, довосічний офіцер польської армії. Попередніх у правителів пана Герцога та пана Люмека німці забрали, як забирали інших жидів, та ліквідували. Майно стало власністю німецької держави, а пан Бляк практично ним керував, бо німець часто виїжджав в своїх справах і довго бував не присутнім у дворі.

Пан Бляк згуртував коло себе польську молодь, а передовсім Едварда Муху та Пйотра Шинналя, і вони становили пункт і джерело інформації для польського підпілля, яке далі організувалось та поширявало свої впливи в довколишніх польських місцевостях, як Руда Ружанецька, Чесанів, Замх і інших подальших селах. Хлопці ці бачили і здогадувалися, що молоді їхні ровесники-українці гуртуються, потасмую збируються та, мабуть, щось організують. Свої спостереження вони переказували панові Блякові, а той знаним йому способом інформував польське підпілля, до якого також і він належав, про все, що діялось в селі, в основному про УНС.

Для "охорони" двірського майна пан Бляк вистарається у німців кілька крісів та раздав їх своїм довіреним з-поміж двірської служби, переважно полякам, і сам, вже легально, був при зброй. Мав 2 револьвери завісили при собі.

Весною 1943 року польські партизани, які мали свій сталій осідок та центр на селі Руда Ружанецька, вдерлись вечером до села та своїм звичаєм почали грабувати українських селян. Грабували та забирали також, що тільки в руки попало. Розбили сільську крамницю-кооперацію та забрали всі товари, які там були і що могли взяти. Розбили молочарню, забрали окоło 200 кг масла і окоło 200 літрів сметаны.

Наши хлопці не сподівались такого насоку, не було приготовані, щоби протистояти напасникам. А напасники, награбувавши майна

та всякого іншого добра, спокійно від'їхали награбованими підводами туди, звідки прийшли.

Через деякий час грабіжники знову вдерлись вночі до села. Увійшли просто до двора, де завідував пан Бляк, бо ж він то організував та керував тією акцією. Там забрали кілька підвід з хіньми, набили свиней, завантажили 2 бочки спирту з гуральні (спиртзавод), та постановили вертати селом до ліса, тобто звідки прийшли. На своєму маршруті почали грабувати інших наших селян.

Але наші хлопці тим разом вже на них чекали. Зробили засідку при хінці села, на цвінтари. А панове шляхта партизанська, вертаючи, почала палити сільські забудування. Коли група зрівнялась з цвінтarem, заговорили наші кулемети. Ворог почав відстрілюватись та оборонятись, але зорієнтувавшись, що по нашій стороні більша сила, постановив відступити в сторону ліса. Залишив одну підводу з награбованим майном.

Це був перший бій, перший боєвий хрест наших оборонців, які, щоправда, втрат жодних не мали, але дозволили ворогові вимкнутися з пастки, в яку потрапив.

А в книжці, виданій в роках 1975 п.н."Папроце заквітли крвиом партизантув" польський історик пише ось так: "Березень 1943 року, 3-тий pluton (чота) з відділу АК (Армія Крайова), з Руди Ружанецької, під командою пілдпоручника Казімежа Сорокі, звів бій з відділом УНС в Люблинці Новім. З огляду на чисельну перевагу ворога, pluton мусів відступити, втративши при тім 1-го вбитого солдата. Втрати неприятеля незнані". (Розділ п.н."Відплатна боєва акція на Люблинець Новий").

А пан Бляк на другий день повідомив німецьку жандармерію, яка на той час стояла в недалекім Плазові, що на двір напали бандити та його пограбували. Німці приїхали, пописали протоколи і від'їхали, а пан Бляк знов чекав відповідного моменту, щоби повідомити своїх лісних побратимів, коли мають приїхати і далі грабувати українських селян. Урядував далі в дворі і парадував при зброй, яку одержав від німців, щоб міг захищатись від бандитів.

Відділ УНС дальнє організувався, поповнив та зміцнював свої ряди. Здобував зброю, озброювано хлопців, та навчано їх воєнного ремесла. В майстерні Андрія Левковича реперувалась та направлялась здобута зброя. Це була сільська рушникарська майстерня. Придбано кілька кулеметів типу "Дегтярова". Деякі з них були пошкоджені, але в майстерні їх направлено і вони пішли у відповідні руки наших оборонців.

А село вже вечером виставляло стійки та варти довкола себе. Сторожили майже всі мужчини, і озброєні, і без зброй. Настав такий час, що самому треба було задбати про своє життя та своїх найближчих.

Також німці дали кілька крісів до села. Вони їх переказали солтисові, який придіяв тим мужчинам, які з обов'язку повинні були виходити на варти. Таким чином, село вже легально було озброєне.

Ворог про це зізнав, бо пан Бляк задбав про те, щоби інформація вчасно доходила до його лісних побратимів та не важився атакувати непотрібно село, коли воно вже було сильно озброєне.

Щоправда, ворог зробив ще кілька нападів, але тільки на мешканців присілків, які розташовані були під самим лісом, як Кутні, Тепили, і де вони забрали корови, свині, коні та спалили кілька хат. Присілки ці не охоронялися нашими хлопцями, тому що були далеко від центру села, а ворог про це добре зізнав.

А тим часом події йшли одна за другою та не минали нашого села. 12 лютого 1944 року пройшли рейдом по нашему терені большевицькі партизанські відділи зі згрупування Медведєва. Зупинились на кілька днів в нашему селі та в поблизьких лісах Сольської пущі. Було около 3.000 осіб. Як тільки ввійшли, розгромили німецьку охорону двора, яка складалась з 12-ох солдатів. Усі вони згинули по короткій боротьбі. Спалили майже всі двірські господарчі забудування та забрали усіх коней і корів. Розбили спиртзавод та забрали виготовлений вже спирт. Частину цього добра віддали селянам. Побули кілька днів і подались в загадані вже ліси сольської пущі, де з'єднались з іншими групами радянських та польських комуністичних партизанів.

Але пан Бляк дальше залишився та ніби урядував у дворі. Дешо майна ще большевицькі партизани залишили, а йшла весна і треба буде йти в поле та сіяти вівся та ячмені.

З приходом весни 1944 року та зростом партизанських дій, як большевицьких, так і польських, на н. шому терені виникла потреба організування дальших, більших відділів УНС для охорони українського населення перед тимій грабіжниками та терористами. До того ж видно було, що гітлерівська Німеччина програє війну, що зближається новий окупант, тобто Червона Армія.

Доходили вістки з недалекої Волині, що там повстала Українська Повстанська Армія, яка бореться за Свободу українського Народу.

У недалекій Раві Руській містилась станиця української допоміжної поліції, камандантом якої був Іван Шпонтак. Був це уродженець Закарпаття, вчитель по професії. Він, як старшина української армії, боровся з мадирами, які тоді поневолили Закарпатську Україну. Був він довголітнім членом ОУН.

Іван Шпонтак вирушив одного весняного дня 1944 року на чолі свого підрозділу тої ж поліції і опинився в селі Горайці, віддаленого на 8 км від нашого села.

Тут почав він організувати перший відділ УНС на нашему терені. В короткім часі відділ розрісся до більшого підрозділу та прийняв назву УПА.

То вже була сотня Української Повстанської Армії, якою командував командир "Залізник" - Іван Шпонтак.

Пішли служити до тої сотні такі хлопці з нашого села:

1. Ванкевич Іван	9. Равський Іван
2. Кіт Василь	10. Бучко Михайло
3. Козій Дмитро	11. Оверко Дмитро
4. Білій Андрій	12. Чабан Іван
5. Вальницький Іван	13. Кущак Степен
6. Бруси Іван	14. Артимович Іван
7. Пилинець Іван	15. Карпінський Степан
8. Комар Теодор	

та ще багато інших, яких не запам'яталось. Був там також Шиманський Іван, який був рівночасно заступником ком."Залізняка".

Населення почуло себе безпечнішим, селяни знали, що недалеко стоять українське військо, яке в кожній хвилині прийде і стане в його обороні.

Пан Бляк також про все знов. Зрозумів, що вже настає такий час, в якому і йому тут перебувати буде небезпечно. Тихцем одного дня разом з Едвардом Мухою та Пйотром Шиналем опустили двір і подались до своїх побратимів у ліс, де вже більше було таких "лицарів". Пан Бляк пробував ще підсилювати підводи до двора із завданням забрати ще трохи збіжжя, яке ще в дворі залишилось. Першим разом йм вдалось дещо того збіжжя взяти, а видав його їм старий Шиналь, який мав ключі від магазину, а син якого пішов з паном Бляком. Через кілька днів підводи знову прийшли, але тим разом хлопці з УНС їх тоді вже прогнали, сказали, нехай прийде сам пан Бляк, то собі його візьме. Очевидно, що пан Бляк не приїхав, а збіжжя роздано двірським робітникам та біднішим селянам.

У недалекім Чесанові були магазини, де німці переховували збіжжя, яке забрано селянам в рамках "контингентів", але якось не змогли вони його вивезти до свого Райху. Воно лежало змагазиноване в місцевій школі, яку німці призначали на це, розігнавши учнів по інших менших приміщеннях. Не діяла вже жодна адміністрація, влада була в руках тих, хто мав зброю. Мали її і поляки, але мали її також наші хлопці-повстанці.

І ті наші хлопці постановили це збіжжя забрати, привезти в село і роздати людям. Воно ж і належало селянам, бо від них забрав його окупант.

Котрогось вечора валка підвод (около 30-40), подалась в сторону Чесанова. На кожній підводі розмістились хлопці зі зброєю з УНС, які становили охорону. Селяни мали зі собою мішки та почали до них набирати збіжжя і вантажити на підводи. Не було близько німців, не було і поляків, бо вони вже частинно винеслися на Руду Ружанецьку.

Коли завантажені підводи почали виїжджати з Чесанова, від сторони Люблинця дались чути кулеметні черги, а над селом показались язики вогню. Хтось напав на село, відомо було хто.

Хто мав зброю, чимськоріш поспішив назад до села. Горів кінець села Люблинця Старого, від сторони Замху. З Чесанова було туди око-

ло 7 км. Коли хлопці добігли та доїхали на місце, напасники вже відступили, пограбувавши перед тим кого і що попало. Кілька осіб поранено та 2 особи вбито.

Нікого не було в селі, хто б міг напасників не пустити до села. Поїхали всі по збіжжя. А ворог про це знат, був вчасно поінформований, що село такого дня буде без охоронців, і вдарив на село.

Кілька днів скоріше група грабіжників вдерлась до Старого Люблинця вдень та також почала грабувати. Деякі з них розмовляли по російськи. Наші хлопці нашвидкоруч зорганізувались та вдарили на грабіжників. Але вони зорієнтувались, що тут непереливки, повсідали на підводи та втекли до Замху. Лишився лише пострілений кінь, яким, правдоподібно, іхав їхній командир, але він коня лишив та втік разом зі своїми опришками.

Наше командування, яке було в Горайці, прибуло раненько після пожежі до Люблинця Старого. Проведено слідство і виявлено, що до села Замх днів перед тим ходила одна наша дівчина, нібито до своєї тітки, яка там жила. Звірілась тітці, що хлопці планують приїхати до Чесанова по збіжжя. Подала навіть дату дня, котрого вони пойдуть. Тітка подала іншій тітці, так що поляки дізналися, коли село буде без охорони та коли можна сміло на село вдарити. І таки вдарили.

Рідний брат тієї дівчини вже тоді служив в УПА. А командування винесло страшний присуд - розстріляти.

Зібрано людей з цілого села біля церкви. Як охорона, прийшла чета УПА з Горайця. Припроваджено дівчину, відчитано їй її провину та який винесено присуд, і на очах цілого села дівчину розстріляно.

Не подається прізвища дівчини з відомих причин. Була то молода, 20-літня дівчина, яка може навіть не розуміла, що вона такого зробила, що горе впало на село, а відтак на неї. Але винесений присуд мав бути пересторогою для інших, щоб не важились чинити подібне.

Але чи то було справедливим? Чи не можна було покарати дівчину навіть гостро, але не смертью? Історія напевно то оцінить.

А події йшли даліше, розвивались, як хмари на небі.

Була весна 1944 року. На сході громіли гармати, большевики підходили щораз ближче. Більшевицькі партизани, розташовані в лісах сольської пущі, здійснювали напади на залізничні лінії, якими йшло постачання боєприпасів для німецької армії, яка воювала на східному фронті.

І німці постановили тому протидіяти.

На наші Зелені Свята увійшли в наше село підрозділи німецької армії, якими командував ген. Доль. Були це відділи, сформовані з бувших радянських солдатів, які опинилися в німецькому полоні. Гноблячи їх голodom, німці вимусили на них згоду, і вони вступили в ряди німецької армії. Одержані німецьке обмундирування, частково озб-

росіння, але мали також і радянську зброю. Нижчими підстаршинами були їхні побратими, але вже старші були німцями. Було і кілька старшин калмиків.

Завданням тих військових формувань було знищити партизанські відділи, які перебували в лісах сольської пущі.

І вони приступили до діла.

Лісні масиви оточено кількома кільцями та стискано їх до середини. Що було на їхній дорозі - все знищувалося, палено оселі та виважено до концтаборів людей, а партизанів ліквідовано на місці. Боєві лінії не знімались ані на день, ані вночі, так що приготовлялось оточеним кільце смерті. В самих лісових масивах йшли щоденно бої.

При погожих днях, а такі якраз в тому часі були дні, німецьке ле-тунство безперервно бомбило лісні масиви.

Ціла та акція тривала около 2-х тижнів. В тому ж то часі розгромлено в переважній більшості усі польсько-большевицькі партизанські з'єднання. Щоправда, большевики в силі около 1.000 чоловік в кінцевій фазі боротьби прорвались, і то недалеко Руди Ружанецької, та подались в янівські ліси на Львівщині, але дуже багато з них лишилось в тих лісах навіки.

Наші хлопці з УНС були повідомлені вчасно, що увійдуть на наші терени німецькі війська та щоби завчасу добре заховати зброю. Хлопці це виконали, але трапився один дуже прикрий в наслідках випадок. Отож Михайло Санайко з Мельників заховав кулемет "Дегтярова", яким опікувався, але пістоля затримав при собі. В останній хвилині, коли вже калмики входили в село, він вскочив до города і там пістолю закопав неглибоко в кущах.

Калмики, як вже згадувалось, були кіннотчиками. Пустили вони свої коні по сільських подвір'ях, щоби шукали поживи. Кінь переломив тоненьку огорожу та увійшов на город. Ногою вилоптали оту нещасну пістолю. Хлопець поміж хатами та забудуваннями подався в поля, але вдома лишались мати і батько. Калмики підняли пістоля і негайно заарештували батька, також Михайла Санайка. Не помогли жодні проосьби та пояснення, батька запроторено у концтабір до Майданка коло Любліна. Там він перебув кілька місяців, аж до приходу большевицьких військ. Большевики привезли його аж до рідної хати, а це тому, що М.Санайко поінформував большевиків про те, що він в часі жовтневої революції був в Петрограді, особисто бачив Леніна та слухав його промов. Тим з'єднав собі ласку та прихильність у советських старшин, які ним заопікувались та привезли аж до самої хати.

А калмики поводили себе як завойовники, а всіх мешканців села вважали бандитами, які симпатизують та співпрацюють з лісними партизанами, тобто большевиками. Їхні командири притримували їх дещо та старались посилювати дисципліну серед них, але вони робили по-своєму, тобто робили, що хотіли і що їм подобалося.

Передовсім вганялись за молодими жінками і дівчатами. Не дай Боже, щоб десь стрінули самітну дівчину чи жінку десь остроронь від села. Вже її згвалтували. Вони роз'їжджали кіньми верхи по полях та сіножатях, вишукували дівчат. А вже вечером жодна жінка чи дівчина з хати не вийшла. Але і то не помагало.

На Заріці, за мостом на Мельниках, жила сім'я Денеків, де було 2-ох гарних дівчат: 20-тилітня Катерина і 18-тилітня Марійка. Калмики за дні встановили, де вони живуть і прийшли до них вночі. Було їх кільканадцять. Силою витягнули дівчат з хати і на подвір'ї їх згвалтували на очах батьків.

Рано батько дівчат подався до німецьких офіцерів, розказав про подію, яка трапилася вночі в його хаті. Німецькі старшини зібрали калмицький відділ, поставили в ряди та привели дівчат, щоби пізнавали своїх "нічних соловейків". Солдати були всі до себе подібні, монгольської раси, але дівчата пізнали своїх катів.

Таки на місці відбувся воєнний суд, який засудив винних до розстрілу. 2-ох солдатів розстріляно зараз на місці.

Але солдати лишились дальше монголами та поводились, як азія́тська дич. Дальше вганялись за жінками та дівчатами, сіали пострах, де тільки появлялися. Дівчата чи жінки, які виходили з хати, натягали на себе брудне та порване лахміття, забруднювали личка та розкуюважували волосся, щоби тільки не привернути уваги монгольських лицарів.

Німецьке командування, до того ж, не жалувало і підвозило тим солдатам велику кількість горілки, так що вони майже постійно були п'яними, а п'яниця є п'яниця.

Німці довозили їм горілку на перші боєві лінії, тобто до ліса, а головне - в часі, коли пхали їх до атаки. Так вони, випивши, йшли відважно вперед, а там дуже багато лишилось навіки.

Так весною 1944 року воювали в лісах сольської пущі, яка стикалась з полями, а нерідко підходила до хат люблинецьких селян, бувші большевицькі солдати, але вже в німецьких уніформах, з большевицькими партизанами, з далека від їхньої Батьківщини, за чужі їм нераз ідеали.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ОКУПАЦІЯ.

Був кінець червня - початок липня 1944 року. На сході громіли гармати, а грізні та грімкі відгуки доходили до нашого села. Ночами

можна було побачити в напрямі Львова, віддаленого по прямій лінії
около 80 км, великі лампіони. Були це завішені на паразутах фосфори-
зуючі бомби, які поволі спадали та освічували місто. Давало це мож-
ливість пілотам кидати вночі бомби на призначенні цілі.

Не було сумніву, що большевики підходили щораз то ближче.

Німецькі війська панічно відступали на захід. По дорозі забирали в
селян, що тільки могли, передовсім коні, корови та свині. Котрогось дня
увійшов відділ солдатів, очевидно німецьких, до села, та наказав солти-
сові, щоби селяни через 2 години здали німецькій армії 200 шт. корів.
Солтис пояснив, що вже в цілому селі нема стільки корів. Тоді німці вже
самі пішли в село, почали шукати та витягати і зганяті корови і свині
на сільську площину. Через 2 години, пограбувавши таким способом і так
вже бідних селян, погнали ті корови на залізничну станцію до Любачева
та повезли до свого Райху.

Це був останній грабіжницький акт гітлерівської армії, який вона
здійснили в нашому селі.

20 липня 1944 року на дорозі, що вела з Плазова, через Жуків до
Чесанова та дальше до Любачева, з'явилися большевицькі танки.
Їхали вони тою дорогою майже цілий день, а під вечір перший больше-
вицький бронетранспортер в'їхав від сторони Жукова на Мельники.

Люди цікаво приглядались новим гостям. Солдати обережно, зі
зброя в руках, зійшли з бронетранспортера та почали розпитувати
селян, хто вони і чи нема тут германців. Розмовляли російською мовою
і, правдоподібно, були росіянами.

Вночі з'явилось в селі більше большевицьких підрозділів, які, ко-
ротко передихнувши, відійшли на захід, в напрямі ріки Сян та Вісли, де
фронт затримався.

Вже другої ночі увійшли в село підрозділи большевицької армії,
сформованої з новобранців з теренів Галичини, з самих українців. Були
це майже самі молоді хлопці, які не служили в жодній армії, а яких
змобілізовано силою, щоби йшли "захищати Родину". Солдатами були
українські хлопці а вже підстаршинами та старшинами - москалі.
Хлопці розказували селянам, а декотрі плакали, як діти, що вони не
хочуть вмирати за Сталіна, але зараз же їх прикликували до порядку
їхні опікуни, большевицькі командири. Розказували ті хлопці, що на
їхній вишкіл большевики призначали 2-3 дні, показали як заряджати
"вінтовку" і гайда на фронт, до того ще на першу лінію.

В другій лінії йшли російські та інші підрозділи, вже добре вишко-
лені та загартовані в боях, тобто фронтовики.

А доперва за ними, тобто в 3-й лінії, йшли так звані "заградітельні
отряди", тобто підрозділи військ НКВД, які пильнували, щоб "хахли"
йшли тільки вперед, а не дай Боже відступали. Тоді таких смерть
стрічала з дул НКВД-ських автоматів та кулеметів. Одним словом, при-
речені на смерть як не з переду, то зізаду.

Жаль стискає серце і душі, дивлячись на тих гарних, юних майже, українських дітей, яких гнали большевицькі сатрапи на певну смерть, на загибель.

Большевицькі старшини в розмовах з населенням пояснювали, що вже близький кінець фашистівської Германії, що скоро доб'ють Гітлера — "врага в його барлоге", та що настане мир і справжній рай на землі. А передовсім пояснювали, що від тепер український Народ не буде під чужим ярмом, має свою українську державу, і що врешті заживе в колі Вільних Народів, та інші бредні й нісенітниці, амовляючи їх нашим селянам.

Але зараз на другий день після приходу большевиків наші селяни змогли переконатись, як в дійсності виглядає щастя, яке вони нам принесли.

Отож з лісів сольської пущі вийшли недобитки радянських та польських партизан, які чудом не погинули в часі калмицької облави, видко, сиділи десь в норах та глибоких криївках.

Впали вони в село, як голодні яструби, розбіглись по хатах та старим порядком і звичаєм почили грабувати. Передовсім брали одяг, близну та взуття і зараз це все переодягали на себе. Забирали і ще на запас, все, що в руки попало, усе, що селянин не встиг ще сховати. А солтисові наказано зібрати в селі 50 корів, 50 свиней, 100 кг масла, 200 буханців хліба, але то зараз, бо вони чекають.

Солтис того зробити не міг. Тоді вони самі кинулись шукати тих продуктів по селі. Почались дальші грабування наших селян, але вже в ясний, білий день, а придивлялись тому совєтські офіцери, яким партизани - грабіжники пояснювали, що те село "ето всю бандеровці", і з ними треба поступати коротко та твердо. Не обійшлось при тім, щоби не гвалтували дівчат та жінок.

Такі бешкети та оргії тривали 2 дні, аж переконалися, що тут вже їм досить і подались на інші села, грабувати далі.

Так виглядали перші дні " Волі та Свободи ", які нам принесла доблесна Червона Армія на своїх штиках та дулах автоматів.

Восенні дії перенеслись на лінію фронту, яка перебігла рікою Сян та Вісла.

Села Люблинець Новий та Старий опинилися в прифронтовій полосі, де ще не було жодної окупаційної влади, ані польської, ані совєтської. Але большевицькі газети вже доносили про те, що лінія Керзона, тобто лінія, якою проходив німецько-большевицький кордон в 1939-1941 роках, буде становити польсько-радянський кордон, та що українці, які замешкують терени, що припадуть Польщі, повинні добровільно переселитись до Радянського Союзу, тобто покинути і залишити на віки рідну землю та прадідівські пороги рідної хати.

Село затривожилося. Ось що принесла нам так прославлена большевицькою пропагандою " Воля і Свобода Народам і людині ". Селяни почали шукати інформацій та пояснень відносно таких чуток. Життя

ставало непевним завтрашнього дня.

А вістка доходила щодня, одна грізніше від іншої. Там когось арештовано, там пограбовано в білий день, врешті там когось вбито.

Ожив та піdnis голову польський комунно-націонал-шовіністичний елемент.

В кожному більшому, а то і меншому селі, де жили поляки, почали формувати та закладати станиці комуністичної міліції. В містах та містечках, таких, як Чесанів та Любачів, повстали Уряди Безпеки, (Ужонд Безпеченства, або "ославленс" УБ), на взір большевицького НКВД. Тут вступали та гуртувались бувші польські партизани з відділів, які визнавали комуністичну ідеологію та співпрацювали з большевиками. Була там поза тим, ще всяка інша шовіністична сколоч, грабіжники і вбивці.

Вони перші почали нападати на українських селян. Вже в уніформах, при зброй і за білого дня в'їжджали на пілводах в село, стріляючи на віват до курей чи гусей. Демонстрували селянам, що тепер то вони сила і влада, яку належить поважати, шанувати і виконувати всі їх бажання та розпорядження. А розпорядження та їхня влада щораз то більше надсилала в село. Під кличем "все для фронту" вони злирали зі селян, що тільки змогли.

А наложила вона, оця комуністична влада, на селян великі контингенти, на взір, як то робили гітлерівці, тільки що тут цифри поставок збільшилися вдвічі. Селяни і так були бідні, бо ограбували їх попередні окупанти і тому не могли вив'язатись з наложених на них поставок контингентів. Тому майже щодня з'являлись відділи міліції, які шукали по обієктіах захованого збіжжя, а ще і при тій нагоді здирали з селян кожухи, взуття, чоловічі убрання а навіть полотна, ніби-то все для армії, яка воювала на фронті з німцями.

Вдираючись до села, в першу чергу вишукували молодих хлопців і мужчин, і якщо такий хтось попався їм в руки, того забирали на свою станицю і там допитували та катували, катували та тортурували в станицях міліційних в Чесанові, на Фільварках та на Руді Ружанецькій, в місцевостях, положених близько села Люблинець Новий і Старий. На Фільварках закатували на смерть Ярему Степана та його сина Григорія.

Менш підозрілих хлопців переказувано після допитів большевикам, а ті висилали наших хлопців просто на фронт, тобто на певну загибель.

Серед міліціонерів першим та найжорстокішим катом українських селян був Едвард Муха, а дещо меншим Пiotr Шиналь, оба мешканці села Люблинець Новий, а про яких вже згадувалось, що разом з паном Бляком пішли весною в 1944 році служити в польському підпіллі.

Вернемось ще на момент до подій весною 1944 року.

Разом зі зростом активності відділів УНС та відділів УПА на нашому терені навесні 1944 року польське населення почуюло себе загроженим. Поляки знали, що може прийти момент, коли український народ

впімнеться за свої права до гідного життя на своїй рідній землі, що не виключало, що схоче відплатитись за кривди та терпіння, дознані від них в різних моментах протягом попередніх літ.

Тому польські верховоди завчасу подбали та організували перехід польського населення з Чесанова, Фільварків, частинно з Жукова та Німстова на чисто польські села, як Руда Ружанецька, Замх чи Борівець.

З Люблинця Нового виїхали до Замху рідня пана Е.Мухи. Але вже на дорозі під селом Замхом допали їх озброєні мужчини, які пострілами вбили батьків пана Мухи та його брата Владислава.

По якімсь часі встановлено, що доконав того морду на власну руку мешканець села Люблинець Старий Григорій Ваврикевич, а називали його в селі "Росолик", знаний мешканцям села злодій, грабіжник та розбішака. По проведенні слідства Службою Безпеки та жандармерією УПА, його розстріляно.

Ось такі люди та їхні вчинки кидали злу славу та ганьбу на всіх бійців та членів ОУН-УПА. А ворог вміло використовував такі моменти і його пропаганда подавала в світ - ось дивіться, що вони роблять та як поступають.

А пан Едвард Муха з приходом большевиків вступив до міліції в Чесанові та почав шукати нагоди, щоб помститись, де і як тільки буде можна.

Передовсім шукав відплати та помсти в рідному селі, де родився, де ріс та виховувався серед ровесників-українців. На його рахунок можна сміло записати около 50 убивств невинних українських селян, що в короткім часі привело його до божевілля - він ганебно закінчив своє життя в рідного брата Станіслава Мухи, який проживав у селі Борівці. Там його замкнено в пивниці, бо був небезпечний для оточення, і там він здохнув.

В часі переходу большевицьких військ до лінії фронту з її рядів здертирував танкіст Саша, росіянин по національності, який з кількома його товаришами почав переховуватись в декого з люблинецьких селян, а що було літо, то вони часто виходили, очевидно озброєні, до лісу.

Одного дня в місяці жовтні 1944 року стрінув він лісничого з Руди Ружанецької, поляка, і там його застрілив.

Поляки оскаженіли. Ранком 10 жовтня 1944 року відділи польської комуністичної міліції вдерлись до села та почали виловлювати при нагідних мужчин. Молоді хлопці, завчасу кожного майже дня, виходили зі села або в поля, гаї та на пасовиська. Старались не попадати в очі міліціянтам, які дуже часто, під різним приводом, вдиралися до села.

Отже міліція ловили вже і старших мужчин. Пан Муха навіть подбав і подався в поле, де Михайло Санайко, який недавно повернув з концтабору в Майданку, раз з ріднею копав бараболі, і звідтам його забрав. Не було там на той час сина Михайла, бо і його був би пан Муха забрав.

Арештовано толі цього ж дня 33-х мужчин, а серед них і солтисів з обох Люблінців, Чабана Івана та Білого Степана. Нещасних попроваджено дорогою через Косопути на Руду Ружанецьку. Вже в дорозі арештованим пов'язано руки колючим дротом і немилосердно почали їх бити та катувати.

А мешканцям села наказано протягом 24 годин допровадити на Руду Ружанецьку того, який вбив лісничого. А росіянин Саша, відомо, по вбивстві лісничого подався з товаришами у тільки йому відомому напрямі.

А на Руді Ружанецькій почався допит та тортури невинних люблинських мужчин. Тортуревано їх, як розказують деякі мешканці Руди, страшно, в неописаний спосіб, а в кінці запроваджено усіх в ліс і там розстріляно.

По сьогоднішній день не знають сироти діти, жінки та метері, де спочивають кости їхніх батьків.

Таку страшну ціну заплатило село за вибрик російського солдата-дизертира.

А де було і що робило українське підпілля ?

Відділ УПА командира "Залізняка" ще перед приходом большевиків перейшов на східні терени на званій "полігон". Були то терени Яворівщини, де перед 1939 роком польська армія відбувалася вишкіл і де стріляно зі всякої зброї гострою амуніцією. Людей там не було, лише де-не-де можна було стрінути якусь хатку на скраї цього терену.

Зібрались там ще і інші відділи, які перечекали, аж лінія фронту посунулась до Вісли.

Осінню 1944 року відділ "Залізняка" прибув в люблинські ліси.

Тут почалася реорганізація цього ж відділу. Почали напливати добровольці, які не хотіли вмирати за Сталіна, а хотіли боротись за свою Вільну та незалежну Батьківщину. А терор, який зростав з дня на день, приспішував зростання наших повстанських збройних сил. У недовіді відділ розрісся чисельно настільки, що рахувався вже куренем, бо згуртувалось тут близько 350-400 бійців-повстанців.

Таку кількість людей належало відповідно озброїти, вишколити та виживити.

Справами вишколу та озброєння ваймались командири-ветерани з весняного набору. А виживленням займалась т.зв.цивільна сітка ОУН. В кожному селі розбудовано українську теренову сітку, яка виконувала розпорядження та накази, які видавала центральна сітка і центральний Провід ОУН.

А накази були такі: всіляким способом протиставитись большевицькій пропаганді, показувати її злі та негативні сторони. Передовсім не вийджати добровільно з рідних земель на рад. Україну. Подавати всесторонню поміч партизанським відділам УПА, передовсім постачати харчі, одяг, медикаменти та інформацію відносно пересування ворожих

військових підрозділів та їх агентів, НКВД, УБ, міліції.

Головою сітки в селі був станичний. Йому до помочі служили зв'язкові та медсестри Українського Червоного Хреста (УЧХ).

Станичним в селі Люблинець Старий був Григорій Гарасим, а пізніше - Іван Вапляк. Зв'язковою до його помочі була Анастасія Гнилиця.

В Люблинці Новім станичною була Анастасія Ванкевич, а зв'язкою—Марія Санайко.

Кілька слів про підпільний зв'язок.

Відомо, що підпільна організація потребувала і базувалась на нелегальнім зв'язку поміж своїми клітинами та ланками. А вже в часі боротьби з окупантами такий зв'язок, сильно розбудований та скріплений, був необхідний. Українські партизанські відділи мали своїх спецкур'єрів, яких завданням було виключно переносити та доручати підпільну пошту, тобто головні накази, інформацію, літературу. І вони то виконували. Також і цивільна мережа, а тим більше її Провід на вищому щаблі, мав своїх спецкур'єрів, але нижчі ланки послуговувались своїм зв'язком, до якого залучалось переважно молоденьких дівчат.

Таким дівчатам доручувано грипси-штафети і вони, вміло їх при собі заховавши, йшли самітно на друге село та передавали знайомим дівчатам зв'язковим і вертали назад.

Це була неймовірна посвята зі сторони тих молоденьких істот, дуже часто вони не здавали собі справи, та не орієнтувались, що їм грозить на випадок, коли б ворог їх спіймав при переношенні такої пошти. Вони йшли усміхнені там, де їм наказано, не було ніколи відмови з їхньої сторони. А їхні батьки ніколи не знали де, та за чим побігла їхня доня, хоча декотрі додумувались, але такі були часи і так треба було робити.

З люблинецьких дівчат, які заслуговують на дуже високу оцінку та похвалу, можна і належить назвати прізвища ось таких дівчат: Катерина Кіт, Марія Санайко, Катерина Зінкевич, Катерина Ступак, Єва Шиманська, Марійка Комар, Агафія Комар, Анна Комар, Анастазія Біла, Анастазія Кіт, Катерина Карпінська і багато інших, яких не спосіб запам'ятати та згадати. Деякі з них пізніше карались в комуністичних тюрмах Польщі та концтаборах Сибіру. Так, Санайко Марія засуджена на 10 літ тюрми, а Агафія Комар - на 6 літ тюрми польським комуністичним судом. Марія Кіт та Катерина Ступак - 10-ти літнім засланням у концтабор Сибіру. Анастазія Гнилиця засуджена на 5 літ тюрми польським судом.

Поза тим старанням нашого підпілля майже в кожному селі засновано Український Червоний Хрест (УЧХ). Організовано кількатижневий санітарний курс, де перешколено відібраних дівчат, через нечисельність на тоді наших лікарів. Приділено та передано в село трохи необхідних ліків першої помочі.

На такий курс з Люблинця Нового пішли 16-літні тоді (а було це весною 1944 року) - Марійка Комар та Анастазія Біла. Пізніше ті лівчата опікувалися переважно хворими та пораненими повстанцями. Щердко помагали, як тільки могли і місцевому населенню в легших випадках захворювань. Але були випадки і тяжких хвороб, як, наприклад, тиф, якого принесли до нас большевицькі солдати. На такий тиф почали хворіти і деякі з мешканців села, але також і повстанці.

Ліків на такі захворювання не було і в більшості хворі вмирали.

І ними також опікувались наші дівчата, а одна з них, Марійка Комар, набралась при тім тифу і маючи заledве 17 літ, осінню 1945 року померла.

На терені села, також осінню 1944 року, організувався з місцевих хлопців-підлільників "Самооборонний Кущовий Відділ" (СКВ), який прийняв криптонім "Трембіта". Командиром його став Іван Комар, мешканець села Люблинець Новий.

Як вже згадувалось попередньо, на терені села діяв відділ УНС, але з приходом большевиків ситуація змінилась. Молодим хлопцям треба було перейти в глибоку конспірацію, і тому частина з них побільшила відділ УПА ком. "Залізняка", а кількох пішло до СКВ, якого осідком став присілок Тепили, де всі хати та господарські забудування були спалені калмицькими підрозділами. Лишились тільки пивниці, що були побудовані з каміння, ще й до того глибоко в землі.

В тих то пивницях примістилися і наші повстанці з СКВ.

Хлопці були озброєні, а було їх біля 15 осіб, мали автоматичну зброю, а навіть кулемет "Дегтярьова".

СКВ був малим відділом УПА, але виконував функцію виконавчої української підлільної влади на території сіл Люблинець Новий, Люблинець Старий, Німстів та Чесанів.

СКВ збирал при допомозі станичних та їх активу харчі для куреня УПА, який отаборився тоді в Люблинецькім лісі, на відстані біля 4-5 км від Тепил. Провадив розвідку та утримував зв'язки із сусідними СКВ в Горайці та Дикові. Крім того мав обов'язок інформувати українське населення про дії та завдання нашого підпілля, а також обороняти селян від випадків терору з боку ворога.

Пригадується, що СКВ зорганізувався вже після трагедії, коли вимордовано 33-х мужчин на Руді Ружанецькій, і коли то "Залізняк" перешов зі своїм відділом в люблинецький ліс.

А ворог також не спав. Його розвідники прочісували наш терен, але не виключається співпраці та доносів декого з наших селян, вже в тому часі з ворогом, як з большевиками, так і з польськими комуністичними владами.

В недалекому селі Замх розташувався большевицький відділ, в силі около 80-100 солдатів. Вони ніби-то займались телефонним сполученням, ніби направляли лінії зв'язку, а так по-правді, то вони їздили та

прочісували терен, бо прадоподібно вже скоріш мали сигнали про прихід та перебування повстанців УПА на цьому терені. Як встановлено пізніше, були то добре приготовлені та вишколені спецвідділи НКВД-стів. Вони ж приготували паству нашим молодим повстанцям, які своєю необережністю виявили своє місце постою. А ворог чекав відповідного моменту. Надходили Різдвяні Свята 1945 року.

В цілому селі йшли приготування до Свят, але в Люблинці Новім та Старім ті приготування були надзвичайно яскраві та урочисті. Адже ж треба було забезпечити святочне харчування ще додатково для 400 осіб, воїнів УПА, які стояли недалеко в лісі. Майже ціле село знало про ті приготування, бо майже в кожній хаті щось варилося та пеклось для тих, хто свята проводив в лісі.

З подальших українських сіл вже 6 січня 1945 в'їжджали до села вночі, при збройній ескорті, валки підвод, які привозили для повстанців ком. "Залізника" святочні харчі та святочні подарунки.

Очевидно організувала це все теренова цивільна мережа ОУН. Кожному стрільцю в спеціальних полотняних торбинах-упаковках святочні ласощі та дрібні подарунки. Народ задбав про своїх синів.

Одним словом, рух з того приводу був великий, що не обійшло уваги ворога та його розвідників.

А наше підпілля недооцінило хитрощів та можливостей ворога, який, причавшись, потихенську збирав інформацію. Розпізнав терен, де перебувають хлопці з СКВ, встановив, як і коли їх можна непомітно підійти, заскочити та вдарити на них.

А момент вибрав також відповідний. Свята Різдва Христового в цілій Галичині святкувались дуже урочисто і чуйність буде послаблена.

І ранком досвіта 8 січня 1945 року ворог вдарив на повстанців.

Ось що розказують хлопці-повстанці, учасники боїв в часі тих Різдвяних Свят:

РІЗДВЯНІ СВЯТА НА ТЕПИЛАХ 1945 РОКУ. РОЗКАЗУЮТЬ УЧАСНИКИ БОЮ З СПЕЦВІДДІЛАМИ НКВД - СТЕПАН БРУСЬ, МИХАЙЛО ШИМАНСЬКИЙ ТА МИХАЙЛО ВАНКЕВИЧ.

Пізньою осінню 1944 року перебували ми на Тепилах, розміщені по кілька стрільців в пивницях, бо хати були спалені калмиками ще літом 1944 року, коли вони проводили акції та облави на польських та радянських партизан, які тоді перебували в лісах сольської пущі.

В приміщеннях-пивницях на Тепилах перебували:

Приміщення-пивниця N1

1. Шиманський Петро	"Черемош"	Провідник СКВ
2. Комар Іван	"Нечай"	Командир СКВ
3. Шиманський Михайло	"Шугай"	Стрілець СКВ
4. Левкович Андрій	"Тихий"	Стрілець СКВ
5. Грабець Іван	"Гармаш"	Пров.Району ОУН
6. Готюр		Лікар-хірург

Приміщення-пивниця N2

1. Філь Іван	"Дуб"	Стрілець СКВ
2. Денека Михайло	"Мислик"	Стрілець СКВ
3. Ванкевич Михайло	"Вій"	Стрілець СКВ
4. Кордупель Михайло	"Комар"	Стрілець СКВ
5. Зінкевич Василь	"Свист"	Стрілець СКВ

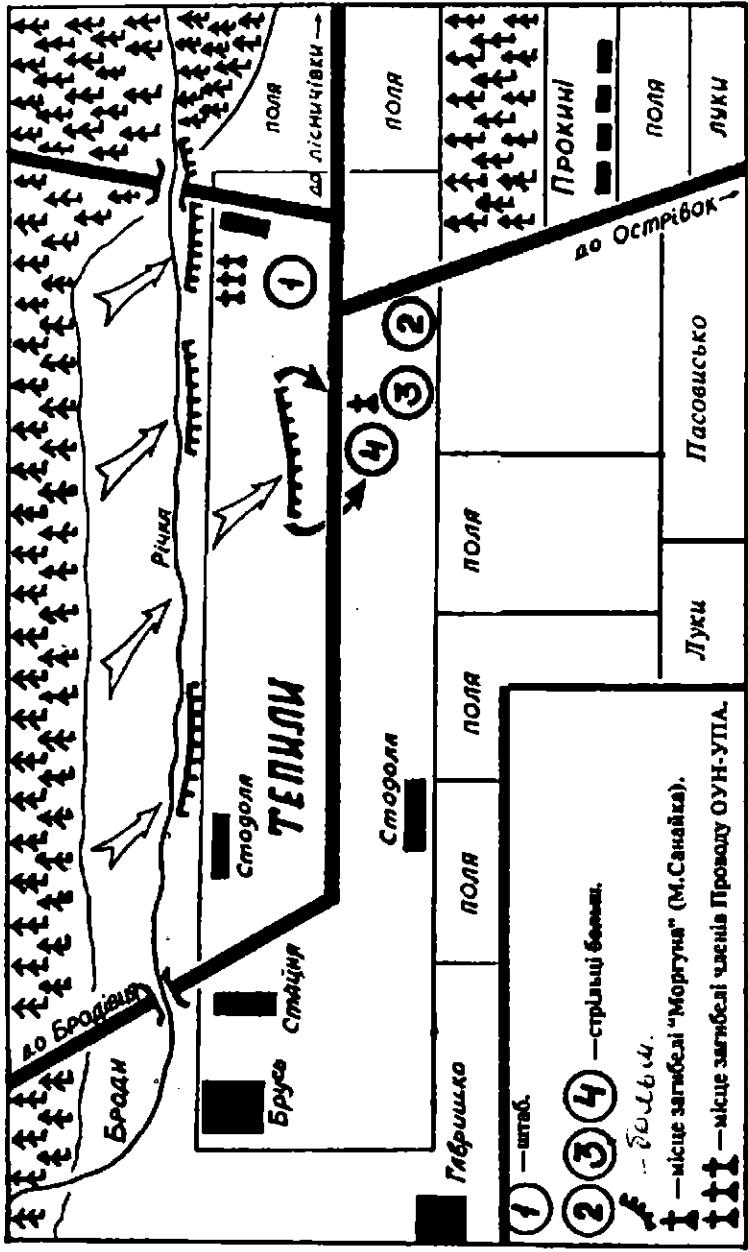
Приміщення-пивниця N3

1. Комар Андрій	"Бук"	Стрілець СКВ
2. Грицько Дмитро	"Граб"	Стрілець СКВ
3. Денека Микола	"Дубенко"	Стрілець СКВ
4. Брусь Степан	"Бір"	Стрілець СКВ

Приміщення-пивниця N4

1. Шиманський Михайло	"Шмир"	Стрілець СКВ
2. Зінкевич Андрій	"Заруба"	Стрілець СКВ
3. Санайко Михайло	"Моргун"	Стрілець СКВ
4. Панасик Іван	"Крук"	Стрілець СКВ

Різдво 1945 року пройшло спокійно, привезено кілька фірманок хліба та інших продуктів з призначенням для стрільців куріні УПА (яким коман дував командир "Залізняк"), який сформувався осінню 1944 року та проходив вишкол в люблинських лісах, на північний схід від Тепил, на відстані близько 3-4 км. Фірманів ми тримали, а харчі відтранспортували згідно з призначенням до табору куріні УПА. По-

Схематична карта бою, проведенного півстаницями УПА-СКВ "Трембита" зі спеціалізованими підрозділами НКВД 8 січня 1945 р. на Тернополі.

вернувшись, підводи з кіньми ми повернули їх власникам, які від'їхали в своїй стороні. Звідкіля були ці люди, з причин конспіративних, не знав ніхто.

В день Різдва майже всі стрільці СКВ з Тепил були учасниками святкування цього празника в таборі куреня, де воно проводилося в святочному настрої, було спільне холядування та малій Вертеп. Вечером стрільці СКВ з Тепил пішли провідати своїх батьків та рідних до села. На Тепилах залишився лише Михайло Шиманський, який цього ж дня помогав транспортувати до табору куреня харчі та припадково звихнув ліву ногу і не міг йти до села.

Пізно ніччю стрільці повернулись на Тепили. Снігу не було, але тиснув легкий мороз.

На світанку 8 січня, тобто другого дня Різдвяних Свят, стрільці Михайло Кордупель (Хлебусь) і Андрій Комар "Бук" (Грішко) вийшли без зброї з пивниці. Стрінув їх большевик, питуючи що вони за одні і що тут роблять. Кордупель відказав, що вони тут живуть і що він вийшов за водою, бо був з порожнім відром. Коли Кордупель розмовляв з большевицьким солдатом, Комар зауважив, що між купами каміння та в ліску є більше большевиків, які залягли на становищах. Він миттю скочив до пивниці, вхопив автомат ППШ та вистрілив серію, крикнувши до хлопців: "Хлопці! Ми пропали, навколо большевики". За ним вискочив з пивниці Санайко Михайло ("Моргун"), прицілився в большевика та крикнув: "Руки вверх!". І в ту ж мить з-за купи каміння, де засіли інші большевики, пролунав постріл, який поцілив "Моргуна" і той впав мертвим, сказавши тільки: "Ох, бодай вас".

І тоді почалось пекло на землі. Большиники-енкаведисти вдарили з усієї зброї по пивниці, де були повстанці. Вони тихцем підійшли ще вночі зі сторони села Замх та поробили засідки й застави на річці, що пливе між лісом та присілком Тепили. Друга частина пішла в атаку на повстанців зі сторони лісу та села Замх. Усіх атакуючих большевиків нараховувалося біля 100 бійців, тоді коли наших повстанців було лише кільканадцять стрільців. Повстанці вискачували з пивниць і почали відстрилюватись та зупиняти атакуючих. З першої пивниці (пивниця Філя Миколи "Янтоха"), по-геройськи відстрилювався Михайло Шиманський ("Шмир"), який короткими серіями з ППШ затримував большевицьких загарбників і навіть не зорієнтувався, що його приятелі вже давно відступили в напрямі присілка Прокині. Коли вже зорієнтувався, тоді також і він відступив, відстрилюючись, в сторону села полем, де зайняв становище за деревами, які там росли.

З другої пивниці також вискочив з кулеметом "Дехтярова" стрілець Іван Філь, який зайняв становище та цільним вогнем придернував большевиків, прикриваючи відступ своїх друзів, які також, відступаючи стрілецьким порядком в напрямі Прокинів, стріляли до ворога.

Натомість здезорієнтовані Провідники та Командири, які були в

півниці Івана Бучка, найближчої до хат Прокинів, почали вискакувати з пивниць та відступати в сторону ліса. Зdezорієнтував їх кулеметний та іншої зброї вогонь, яким прикривались наші стрільці, відступаючи до Прокинів, бо подумали, що це ворог наступає зі сторони села.

Тим часом на річці від сторони лісу чекали на них замасковані на засідці-заставі енкаведисти. Заграли большевицькі автомати та кулемети, від куль яких впали: Грабець Іван "Гармаш", Шиманський Петро "Шрам", Шиманський Михайло "Шугай", брат Петра, Левкович Андрій "Тихий", незнаний лікар-дантіст та Комар Іван "Чорнота", який тяжко ранений, прошитий кулеметною чергою в живіт та ноги, ще жив та був притомний, і якого друзі підібрали та донесли до хати Прокинів.

Нерівний бій тривав біля 50 хвилин. В повстанському таборі командира "Залізняка" почули стріли і повстанці поспішили з допомогою. Чота під командуванням Шиманського Івана "Шума", рідного брата Петра та Михайла, розстрільною, з напрямку Прокинів і "Облісу", пішла в атаку на большевиків. Тепер зі здвоєною силою заграли повстанські автомати та кулемети. Больщевики, побачивши небезпеку, якої не сподівались, почали нашвидкоруч знімати застави та скоро відступати в напрямі села Замх-Борівець. Але там вже була друга чета з куріння "Залізняка", яка пішла обходом лісом по-під село Борівець і перетяла дорогу большевикам.

Почався запеклий бій. Тут вже з большевиками змагались регулярні частини Української Повстанської Армії. В наслідку цього бою большевицька спецгрупа, яка вперше заatakувала повстанців з СКВ на Тепилах, була в цілості розбита та зліквідована повстанцями.

Здобуто зброю, амуніцію, кожухи та відібрано зброю, забрану большевиками у наших загиблих хлопців-повстанців. Больщевикам на підмогу почали прибувати зі села Замх інші підрозділи військ НКВД, а також через поля "широкої" /так називалися поля, які були власністю поміщика Парнаса і які лежали поміж селами Замх та Старий Люблинець/ банди комуністичної польської міліції. З кінні підводи, якими під'їхали до ліса большевики, були захоплені повстанцями та цілковито зліквідовані. Згинуло близько 20 большевиків, здобуто зброю та інші трофеї. Захоплено також кільканадцять полонених НКВД-стів, яких відправлено до табору командира "Залізняка".

Впали в бою стрілець "Шаж" та стрілець "Мак" - Іван Митко, родом зі села Люблинець Новий, який пішов на стежу та припадково на-трапив на большевиків.

На відгомін пострілів та бою до присілка Прокині добігли батьки та рідні хлопців, які були на Тепилах. Прибігли, між іншими, Шиманський Петро - батько загиблих братів Шиманських, Санайко Агафія - мати загиблого Михайла Санайка, його сестра Марійка, Комар Михайло - батько загиблого Івана Комара. Прибігли і його сестри, 16-літня Агафія та 17-літня Марійка, яка почала перев'язувати рані братові, якого

раніше дещо обандажував санітар "Війт" - Іван Валницький - стрілець відділу "Шума". Іван Комар ще був притомний, розмовляв з батьком та сестрами, але з наліму втрати крові та важкого поранення, почав слабнути і згас-помер на руках свого батька.

Повстанці позбирали своїх вбитих друзів, викопали під ліском між Тепилами та Прокінями могилу і всіх там разом поховали.

Програвши битву першого дня, большевики не хотіли визнати поразку. Їм на підмогу на другий день, тобто 9 січня 1945 року, прийшли великі сили спецвідділів НКВД, які зайняли майже всі довколишні села. Привезено навіть гармати, з яких, щоправда, не скористались, тому що в лісі з гармат не стріляють, але тим пробувано застрашити мирне українське населення, мовляв, яку то ми маємо армію і з ким ви хочете воювати.

Перергрупувавшись, ворог зформував нові відділи, озброєні від ніг до голови найновішою автоматичною зброяю, включно з групою снайперів, та пішов наступом на повстанський табір, де стояв курінь командира "Залізняка".

Але повстанці вже зранку чекали зі збросю в руках в стрілецьких ровах та становищах на непрошених гостей. Біля год. 14-ої большевики вдарили на повстанців. Загарчали ворожі кулемети та автомати. Їм у відповідь загриміла уся повстанська зброя. Обороною командував особисто командир куріння "Залізняк" (Іван Шпонтак). Большевики підсувались щораз більше повстанських окопів, деякі сміливіші з них снайпери вилазили на дерева, звідки зваливали їх повстанські кулі. Нагадую, що повстанський табір був обведений та забезпечений стрілецькими ровами, вогневими становищами, а кругом замінований протитанковими та противіхотними мінами. Тому-то ворог, може бажаючи рішучої і безпосередньої атаки на повстанський табір, не пішов в атаку. Полетіли би москалики до неба!

Всеж-таки стрільба поновлювалась з різних сторін, підсилювалась вереском та криком: "Ура, ура, ура, бандьора здавайсь, ви окруженні". Їм у відповідь неслось грімке "Слава" та град куль, які поменшували ряли атакуючих загарбників. З приходом сумерку атаки почали слабнити та стихати, а по якомусь часі все затихло. Большевики підбрали своїх вбитих та ранених і відступили з ліса.

З оповідань мешканців сіл Люблинець та Замх, большевики вивозили своїх ранених санітарними автомашинами, а вбитих - підводами в напрямі міста Чесанова та Любачева, де була польова лікарня. Обчислюється, що большевики протягом 8 і 9 січня 1945 втратили в боях на Тепилах та атакуючи повстанський табір біля 90-100 солдатів, та стільки ж ранених. Сили большевицькі, які брали участь в тих боях, рахується на околи 500 осіб і біля 100 осіб польської комуністичної міліції.

Зі сторони повстанців участь в бою тих днів взяло близько 400 осіб, тобто курінь командира "Залізняка" та стрільці Самооборонного Ку-

шевого Відділу "Трембіта". Наші втрати, разом із вбитими на Тепилах - 10 осіб та кількох ранених, в тім стрілець Гнат Касян "Карло" з нашого села.

Той ж-такі ночі курінь "Залізняка" партизанським ходом /бо вже впав сніг/, попри село Замх, де стояли відділи большевиків-енкаведистів, перейшов у синявські ліси, а стрільці СКВ - в лісі гораєцькі. Большевики не поважились зачепити повстанців, бо, як розказували мешканці села Замх, повстанців, які проходили, було кілька тисяч і тому після денного бою в лісі почули страх та пошану перед загонами УПА.

Деякі роздуми щодо вище згаданих подій:

Село Замх, де перебував большевицький спецвідділ НКВД і з якого пішов перший удар на Тепили, замешкували і поляки, і українці. В часі німецької окупації сформували там брати Врублі (поляки) комуністичний партизанський відділ (Баталіони Хлопські), який тісно співпрацював з большевицькими партизанами. Село Борівець замешкувало населення польське, яке також співпрацювало з большевицькими партизанами. Є зрозумілім, що дихали вони ненавистю до всякого роду проявів національної свідомості українських селян.

Віддаль з обох сіл до Тепил виносила близько 4 км, що давало зможу докладно спостерігати рухи осіб чи підвід у Тепилах до села Новий Люблинець. З військових далековидів можна було розізнати все докладно, з чого скористались большевики, які стояли на той час у Замсі. Не можна тут виключити і донощиків з-поміж мешканців села Люблинець, які могли співпрацювати з большевиками. І сьогодні можемо вже докладно ствердити, що большевики добре розізнали, де перебувають хлопці-повстанці. І час підібрали відповідний - Різдвяни Свята, а то означало, що повстанці будуть на свій спосіб святкувати і їх чуйність буде послаблена.

Так і сталося.

А повстанці не дотримувались засад конспірації. Бувало, що і за днія хтось ішов на Тепили, хтось з Тепил, дівчата приносили їсти, та відвідували своїх хлопців. Старші, досвідчені життям люди, остерігали хлопців перед можливістю деконспірації та загрози з боку ворогів. Були навіть переказувані остереження від мешканців села Замх, українців, які інформували, що большевики планують атаку на Тепили. Інформації були злегковажені, хлопці почували себе безпечними: вони ж мали зброю в руках. Навіть стійку виставлялось в напрямі села Люблинець, коли тимчасом належало також і передовісм поставити стійку, чи навіть хоча б на час Свят, заставу з кулеметом, від сторони села Замх та Борівець. Тому дійшло до такої трагедії, яку можна було оминути.

Після трагедії на Тепилах в часі Різдвяних свят 1945 року, ворог затріумфував. Йдеться тут про польських комуністичних "лицарів-грабіжників", які урядували по своїх міліцейських станицях, таких як

Чесанів, Любачів, Фільварки, Руда Ружанецька. Їхні сексоти-донощики донесли їм, що на Тепилах зліквідовано майже всю верхівку ОУН-УПА з терену Любачівщини. Бо ж і впали там смертю Героїв в нерівнім бою:

1. Грабець Іван "Гармаш"—Надрайоновий Провідник ОУН-УПА
2. Шиманський Петро "Шрам-Нечай" Районовий Провідник ОУН-УПА
3. Комар Іван "Чорногта"—Командир СКВ-УПА "Трембіта"
4. Готюр—Лікар-хірург з Любачева
5. Санайко Михайло "Моргун"—Стрілець СКВ
6. Шиманський Михайло "Шугай"—Стрілець СКВ
7. Левкович Андрій "Тихий"—Стрілець СКВ
8. Митко Іван "Мак"—Стрілець відділу УПА

та ще декілька незнаних стрільців-повстанців.

Курінь "Залізняка" подався в Ярославщину, СКВ був розгромлений, отже ворог вже тепер сміливіше почав наїжджати на наші села. Почались дальші грабежі, арештування, тортури, а навіть і вбивства в більшій день мирних селян.

Був морозний день на початку лютого 1945 року. Снігу було повно, але і ще дальше ним замітало поля, стежки та дороги.

Такого-то дня з ранку від сторони села Жукова віхала санями на Мельники група озброєних бандитів в числі близько 5-6 осіб. Всі вони були в польських військових уніформах. Була і серед них "паненка" в віці десь біля 20-років, в уніформі польського поручника. В'їхали поміж хати та вдерлись до хати Дмитра Ступака, де ця паненка власноручно застрілила з пістоля згаданого вже Дмитра Ступака. Було йому 28 років, залишилися сиротами жінка і 3-оє маленьких дітей-дівчаток. Відтак подались на Зарічку, де також вдерлись до хати Григорія Денеки. І тут ця сама паненка власноручно з пістоля застрілила 18-літню Марійку Денеку та тяжко поранила в груди її сестру Анастазію, якій було 26 років.

Опісля ціла та озвіріла банда вбивців посідала на сани та подалась в сторону Чесанова, ніким не затримувана. Не було відділу Самооборони, не було повстанців УПА. Було лише залишене самому собі, без жодної охорони, мирне та гноблене українське населення. А ворог про це знов і робив що хотів, позволяв бути собі безкарним. Гуляв по селі, ніким не приборкуваний, пан Едварт Муха зі своїми побратимами. Шукав та вишукував все нові жертви, хотів та був спрагнений української крові, якої було йому замало.

Визничали, наприклад, пани міліціонери так звані "форшпани", які мали обов'язок щодня чергувати при міліційній станиці в Чесанові. Форшман - це назва ще з австрійських часів, а означало це, що селянин мав обов'язок запрягати коні до воза чи саней та їхати на вказане місце і там возити панів міліціантів куди ім захотілось. Нераз був то один день, а нераз і днів кілька. Пани міліціянти практикували то в той спосіб, що після послуги відпускали селянина до дому. Але вже за

містом чекали інші озброєні бандити, які забирали коней та підводу, а властителя або відпускали живим, або, як це траплялось дуже часто, на місці вбивали. Так зроблено з Льком Кущаком (Трайка) з Мельників, і ще декількома іншими селянами. То була також форма терору, а при тім і грабіж майна.

Так що терор українського села був явним, тобто в білий день, а інколи дещо прихований, у іншій формі, тобто ховались кінці в воду. Паном життя і смерті українського селянина в тому часі був кожний поляк, якому дозволялося носити зброю в білий день, закладав лише на руку червоно-білу повязку і гайда на українське село, де вже був представником нової влади, а влада, відомо, могла робити все. Могла грабувати, тортурувати та вбивати українського селянина під будь-яким претекстом, а таких знаходжено майже на кожному кроці.

За всяку ціну належало дати до зрозуміння українцям, що вони тепер тільки раби, а їхніми панами можуть тільки бути і є польські комуністичні "лицарі".

У невдовзі після трагедії на Тепилах українське підпілля дещо опам'яталось, стряснулось, та почало думати, як бути далі.

Покликано новий Провід ОУН-УПА на нашому терені.

I так Провідником Районної сітки ОУН-УПА став Лашин Олександр, "Швець", "Луг". Переорганізовано СКВ "Трембіта", якої Провідником став Вальницький Михайло - "Гonta", мешканець Жукова, довголітній член ОУН, який мав військове приготування. Командиром СКВ став Андрій Комар - "Бук", людина неписьменна, як то казали, "ні читати, ні писати", але зате близький сусід та приятель О.Лашина. Поза тим мав він військову підготовку, бо служив у польськім війську. Він не грішив відвагою та самопосвятою в зустрічі з ворогом і після бою, де влав Надрайонний Провідник ОУН-УПА "Сталь", з того поста його знято.

Та ото трійка, а конкретно двійка людей, (М. Вальницький був не з тої пачки, і його думка майже не бралась до уваги), вже від тоді буде керувати організацією нашого терену і нерідко долею людей, а як показалось пізніше, з різними, нерідко трагічними наслідками для нашого населення.

Ті люди не мали майже організаційно-підпільного досвіду, були слабими організаторами, деякі з них не мали жодної ідеї в серці, ідеїн впали 8 січня на Тепилах). Нерідко привата в них брала верх, що і так посилювало недовір'я до них, а при них до ідеї цілої нашої визвольної боротьби.

Але такі були часи, кращих не було під рукою, бо і не мали ми їх забагато, а ще і до того ворог поступово надщерблював і так рідкі наші ряди.

Самооборонний Кущовий Відділ "Трембіта", поповнений новобранцями, проходив військовий вишкіл на присілку Прокині, де на день приміщувався в кількох хатах українських селян. Від тих хат недалеко

було до ліса, де в разі загрози можна було б відступити.

Вечером стрільці йшли до села, бо майже всі були його мешканцями, але в досвіті вже всі були на місці постою, тобто на Прокінях.

Недалеко в лісі отаборився та стояв постоеюм відділ УПА, яким командував "Шум", мешканець села Люблинець Новий, в силі біля 150 осіб.

Йшла весна 1945 року.

Був березень, з його щораз теплішими днями. Але вістки доходили до села щораз то понуріші та грізніші. То тут то там поляки палять цілі українські села та мordують невинних їх мешканців, відплачуєчись за криви, яких нібито дознали їхні брати десь там на Волині чи Поліссі. Вісток тих ніхто не перевіряв, бо і не було зможи, і деякі люди махали на це рукою, мовляв, що, може, то неправда, що може перебільшено, що може якось витримаємо і може не буде аж так зле.

Але деякі селяни підходили обережніше до тих чуток і на всякий випадок, скоро світ виходили з хат та подавались в ліс, де комуністи покищо не запускались. Вечером вертали до своїх сімей, щоби вранці знову вийти та помандрувати в недалекий ліс. переважно селяни крутились та заходили до хат, що були під лісом, тобто Прокілів, а де якраз перебував і також наш СКВ.

Таких обережніших селян прибувало щораз більше кожного дня і з того приводу виникла загроза деконспірації місця перебування нашого СКВ. Хоча з другої сторони селяни вбачали в хлопцях з СКВ своїх єдиних охоронців, бо вони мали зброю в руках, а ще і до того, як вже згадувалось, недалеко в лісі стояв постоеюм відділ УПА ком. "Шума". (Івана Шиманського).

Зареагував на це районовий Провідник "Луг", (О. Лашин), який зібрав тих людей в ліску і старався їм пояснити, що то не має сенсу так щодня втікати до ліса, що чутки є перебільшеними, що ми, тобто Провід ОУН-УПА, знаємо що діється в терені і не позовимо на те, щоби стала якась кривда для населення, що повстанці їх оборонять перед терором комуністів.

Ці збори та пояснення і заспокоювання селян відбулися на кілька днів перед 20-тим березнам 1945 року.

Селяни дещо успокоїлись, послухали пана Лашина і вже лишились в дома при своїх сім'ях.

Але декілька впертих та непереконаних далі скоро світ виходили з хати та подавались в ліс. І вони себе врятували.

Натомість, більшість з них, які постановили лишатись в дома, згинула 20 березня з рук польських комуністичних катів.

ПАЦИФІКАЦІЯ СІЛ НОВИЙ ТА СТАРИЙ ЛЮБЛИНЕЦЬ.

По трагедії на Тепилах, яка мала місце в часі Різдвяних Свят в 1945 році, СКВ /Самооборонний Кущевий Відділ/ переорганізовано та повнено новобранцями. Районну сітку ОУН-УПА очолив Олекса Лашин "Луг", мешканець села Новий Люблинець. Провідником СКВ призначено Михайла Вальницького "Гонта" родом з Жукова, командиром СКВ призначено Андрія Комара "Бук" з Нового Люблинця, а функцію військовика обняв Дмитро Артимович "Моряк" (Митрунць) з Старого Люблинця. СКВ поділено на три рої, команду над якими обі利亚:

I - ший рій - Шиманський Михайло "Шмир" (Магда).

II- гий рій - Козак Микола "Сірко" (Салік).

III-тий рій - Головач Дмитро "Гора" (Батьо).

СКВ разом з початком нараховував 45 -50 стрільців. На озброєнні відділу 4 кулемети: "Дегтярьова"- 1 шт. "МГ-42"- 1 шт., "Токарьов" 1 шт, та запасний мало уживаний тяжкий кулемет "Максим". Поза тим стрільці були озброєні іншою вогнепальною зброєю, як автомати, десятизарядки, кріси, пістолі та ручні гранати. Зброя була походження польського з перед 1939 року, німецького та радянського.

Відділ уденъ перебував в хатах Прокінів, (був то присілок поміж Тепилами та Облісом), де проходив вишкіл з боєвої тактики та владіння зброєю. Вишкіл провадили командир відділу, військовик та ройові командири. Пригадую, що до стрільців, які пройшли перший бойовий хрест в часі Різдвяних Свят, долучено покликаних новобранців та всіх разом почато навчати військової штуки.

В часі перебування на Прокініях виставлялись вже стійки від сторони сіл Замх та Борівець. Ніччю переважно відділ відходив до села.

Після вечері стрільці згідно з наказом прибували до присілка Острівки, де передрімавши в селянських хатах, (бо зима була досить остра), ще до сходу сонця подавались на Прокіні. Перебуваючи на Острівках, відділ виставляв стійки.

На Прокініях відділ дальше проходив військовий вишкіл. Недалеко Прокінів, в лісі, стояв постосм відділ повстанців УПА, яким командував Іван Шиманський "Шум". Майже через цілий час рай. провідник "Луг" перебував при СКВ.

Тимчасом, комуністична польська міліція переважно з Чесанова, як також з Фільварків, Німстова, Улазова, Замху, Руди Ружанецької, в якій служив бувший мешканець села Люблинець Новий, Едвард Муха та Шиналь Петро, зібралиши довкола себе різне озброєні польське шумовиння, майже щоденно наїжджала в наші села. При тому доконувано грабунків наших селян, грабовано, що тільки можна було пограбувати, очевидно погрожуючи зброєю в разі супротиву. Забирали все -кожухи,

взуття, полотна, хури, гуси, свині, збіжжя, навіть коні та корови. Пояснювано це селянам тим, що все є потрібним для війська на фронті, яке воювало з гітлерівськими окупантами.

Очевидно, це було неравдою, то був тільки глум та знущання над українськими селянами. Ось як згадує 15-ти річна Агафія Комар:

“Тоді поляки дуже часто нападали на наше село та грабували. Раз пам'ятаю, на Свято Миколи (19 грудня 1944 року), люди вийшли з церкви, а вони (грабіжники) в'їхали до села і перед церквою почали з людей стягати кожухи та чоботи. Тоді ж з моєї сестри Марійки стягнув поляк кожушок, бо був гарний і забрав. Грабували навіть дітей, бо сестра мала тоді 16 літ. Не рідкі були арештування селян, забирання їх у свої бандитські станиці до Чесанова, Фільварків і т.п., де їх тортуровали і мучили, як це трапилось з батьком та сином Яремів зі Старого Люблинця, де їх закатовано насмерть в станицій міліції на Фільварках.

В лютому 1945 року спец-терористична бойка комуністичних польських бандитів за дні в'їхала на Мельники, де молода дівчина у формі польського поручника, власноручно з пістолета застрілила 28-літнього Дмитра Ступака, осиротивши жінку та 2-х неповнолітніх дівчат.

Дальше під'їхали до хати Григорія Денеки “Сича”, що на Зарічці і тут також ця сама панянка застрілила 18-літню Марійку Денеку та тяжко поранила в груди її сестру Анастазію.

А з нашої сторони якось ніхто тому не протиставився. В недалекому лісі стояв добре вишколений та обробосний відділ УПА командира “Шума”, в якому служило немало хлопців з нашого села, та СКВ. Разом близько 200 повстанців чекало, та наше командування дозволу на контракцію не давало.

Врешті наше командування опам'яталось та прийняло рішення збройного захисту нашого населення щойно по трагедії, яка стрінула наше село, тобто Люблінець Новий та Старий і Горасць.

А ворог в тому часі не мав значніших військових формувань на нашему терені, які могли б протиставитись нашій УПА. Розгулювали безкарно банди, зібрани з різних злочинців, грабіжників та вбивць. Наше командування виходило з міркувань, що кожний наш збройний виступ може потягнути за собою нищівні удари по нашему населенню. Як виявилось пізніше, ворог не зважав нінащо, бо знов, що населення симпатизує та домагає повстанцям. Старався всіма способами нищити кожний прояв підтримки, виловлюючи та знищуючи на кожному кроці наш дорогоцінний скарб, яким було наше рідне населення. Вже після арешту та вимордування на Руді Ружанецькій 33-ох мужчин з нашого села в жовтні 1944 року, належало вларити ворога в саме серце, тобто ліквідувати всі ворожі гнізда-станиці, як то зроблено пізніше, вже після трагедії. А сил в тому часі ми вже мали досить сил, щоб доконати такого удару. Показались тоді у нас рейдуючі відділи УПА з Волині та Галичини, як “Бриль”, “Галайда”, чи “Перемога”. Сформувався вже на той

час і курінь "Залізняка". Ворог почував себе безкарним, а тишина з нашої сторони впевнювала його, що наші сили слабенькі, не здатні до якої-небудь протидії і не відважимось їм протиставитись, що над нами можна знущатись безкарно та повільно нас винищувати.

Так і дійшло до трагедії.

Сходило сонце дnia 20 березня 1945 року. Наш СКВ щойно вийшов на Прокіні, як дались чути кулеметні черги зі сторони села. Ми зі збросю в руках вискочили з хат. Командири дали наказ зайняти бойові становища напроти села в ліску на "Облісі" та Прокінях. Зі села та присілка Острівки бігли люди в нашу сторону. За ними сипались кулеметні та поодинокі постріли. Одночасно над обома селами Люблинців піднялися великі хмари диму. Ми зрозуміли—ворог почав своє пекельне діло, щоб знищити та стерти з лиця землі то, що було найдорожчим. Ми з гнівом, твердо стискали зброю в руках та чекали наказу.

Недалеко нас зайняли бойові становища повстанці УПА з відділу командира "Шума", який також був мешканцем села Люблинець Новий. В його відділі служило немало хлопців з того ж—таки Люблинця.

Бандити оточили вдосвіта кільцем оба села Новий та Старий Люблинець і вогнезапальними кулями вдарили по хатах. Якщо якась хата не зайнялась вогнем від куль, тоді бандити бігали з вогнем, як колись татари за часів татарського лихоліття, та підпалювали, щоби згоріло та пропало все, що називалось Люблинцем. Рівночасно з усіх довколишніх сіл, як Руда Ружанецька, Жуків, Чесанів, Фільварки, Німстів, Улазів, Замх, вдиралося польське населення, також озброєне, та почало грабувати все що попадало в руки і що ще можна було взяти. Забирали одяг, збіжжя, коні, корови, свині, так, що мешканців, яких не вбито, залишали майже голими та приреченими на голодну смерть.

А спеціялісти—кати витягали з хат переважно мужчин та пострілами вбивали їх на очах дітей, жінок та матерів. Розказує 16-тилітня на той час А. Комар: "Поляки обступили наше село та почали палити хати і господарські забудування. В моєму селі вимордовано толі багато осіб, між іншими і моого батька Михайла та його брата Григорія. Я це все ще добре пам'ятаю, як прийшли до хати, а були то міліціянти зі села Фільварки, що коло Чесанова

Батько не хотів втікати та ховатися в лісі, хоч попереднього дня сусід Петро Шиманський кликав тата до ліса, бо йшли чутки, що поляки будуть палити село і вбивати людей. Батько сказав, що він нічого злого ні кому не зробив, для чого має втікати та ховатися, хоч не дастъ спалити своїх будинків. Тата випровадили з хати і один з них питав: "За що стари гінєш?" А батько відповів спокійно: За Віру і Україну". То були останні слова моого батька, бо нараз впав постріл і батько впав мертвим на наших очах.

Брат нашого тата Григорій, жив з ріднею в другій кімнаті, на той час молився з жінкою та дітьми. Також і його випровадили кати з хати

та казали йти в сторону стодоли. Кат вистрілив чергу з автомата і той також впав мертвим на наших очах та очах своєї жінки і трьох неділініх дітей. Стрийко був у кожусі, то потім ми нарахували 18 дір від пострілів. Нас було 5 сестер і ми помордованих внесли до хати. Стодола і хліви вже горіли, кати почали підпалювати хату, але хата була мурена, то не могли підпалити і нічого не могли зробити. А ми голосно плакали та кричали, що не дамо ще і небіжчиків спалити".

А кати дальше гуляли, як упірі. Мордували кого тільки зловили, хто десь не сковався, або не втік до ліса. Крики мордованих та плач сиріт нісся понад селом. А кати п'яніли від пролитої крові та продовжували своє дияволське весілля. 19-ти літньому Михайлові Котові побивано цвяхи в долоні рук, знущаючись над ним, а від так пострілом добито його. Замордовано вагітну Катерину Пилипець, та також вагітну Анну Карпінську і її синочка, якому було 3 роки.

На Старому Люблинці кати мордували і мужчин і жінок, навіть дітей. І так замордовано 11-літнього Івана Дуду, 13-літнього Михайла Філя, Юрія Митко, Йосафата Гарасима, а 12-літню Анну Чорну вбито та вкинуто в вогонь палаючої хати. Також вбито та кинуто в вогонь Анну Рибавт, Анастазію Кучулат, Катерину Хомин, Андрія Лебедовича, Теодора Ковалік та Андрія Хоміна. (Список помордованих на прикінці цього опису).

У ХХ столітті кати в уніформах польських формаций мордували на наказ своїх покровителів з Москви та червоної Варшави невинних людей тільки тому, що мали честь та відвагу призватись до своєї української нації. В великому Римі за часів Нерона погани мордували християн. В XI столітті монголи та орди Чінгіс-Хана вирізували та витинали впень мешканців Київської Русі.

Повстанці на своїх становищах зі зброяю в руках чекали на наказ. Хотіли вдарити відплатною акцією на поблизьке польське село Руду Ружанецьку. Бо також міліція та грабіжники з того ж села позиціонували наше село. Але наказ не приходив. На запитання стрільців СКВ, районний Провідник "Луг" пояснював повстанцям, що спротивляється такій акції командир "Шум", але як виявилось пізніше, то власне Провідник "Луг" спротивився та не дав дозволу на проведення відплатної акції.

А село конало поволі. Допалювались рештки хат в сумерку надходячого вечора. Кати перемучені ціюденною працею подались до своїх бандитських гнізд.

Ще довго вночі нісся над селом запах пролитої невинної крові та спалених людських тіл і плач-ридання та зойки матерів, сестер та сиріт-дітей.

О Господи, чи вже ж така Твоя Воля?"

БІЙ НА МЕЛЬНИКАХ ДНЯ 21 БЕРЕЗНЯ 1945 РОКУ. РОЗКАЗУЄ ОЛЕКСАНДР БАБЛЯК "БРИЛЬКО", БУВШИЙ ВОЯК УПА У ВІДДІЛІ "ШУМА" ТА "КАЛИНОВИЧА".

З осені 1944 року я служив в УПА у відділі ком. "Шума". Відділ наш стояв в лісах люблинецьких, коли польські комуністичні банди пакифікували наше село. Майже одну четверту особового складу

відділу становили повстанці з того ж таки нашого села. Ми стояли на становищах стрілецьких зі зброєю в руках та чекали наказу, щоби вдарити на ворога. Але наказ не приходив і не прийшов взагалі того ж таки дня, тобто 20.03.1945 року.

Вранці дня 21 березня 1945 року, командир "Заліняк", який прибув вночі до нашого відділу, дав наказ увійти до села Новий і Старий Люблинець 3-тій чоті нашого відділу та поставити застави, бо передбачалось, що грабіжники прийдуть ще грабувати.

Один рій поставленно заставою на Старім Люблинці від сторони Замху та Улазова, а два інші рій стояли заставами по дорогах, що вели до Чесанова та Жукова, конкретно на присілку Мельники.

Так і сталося, як передбачало командування. Зі сторони Чесанова надійшло 3 фірманки озброєних грабіжників. Застава підпустила їх близенько, та на даний командиром наказ, по грабіжниках відкрито вогонь. Вогонь був нецільним, ще й до того затяvся на заставі кулемет. Грабіжники зорієнтуvавшиcь, що перед ними повстанці, в туж мить завернули підводи та гальопом подались звідки приїхали, тобто до віддаленого за 3-4 км, Чесанова.

Повстанці негайно післали зв'язкового, який на коні полетів до штабу, де перебували командири "Заліняк" та "Шум". На підмогу прийшла 2-га чета, якою комадував ком."Гай" і в якій я служив та був кулеметником. Ми вже знали що ворог збере сили і вдарить на нас та село. Бо як до цього часу, то їм ніхто не протиставився з нашої сторони і вони гуляли безкарно, тероризуючи та мордуючи беззбройне мирне населення. Аж тут осмілився хтось до них стріляти.

Ми увійшли на Мельники, та зайняли бойові становища на Зарічці (так називались перші хати, розташовані за річкою, що пливе коло млина). В сумі вже нас було дві чети без одного роя, який стояв на заставі в Старому Люблинці. А то вже була сила, якої ворог напевно не сподівався. Пригадую, що на озброєнні в нас було майже по 2 кулемети

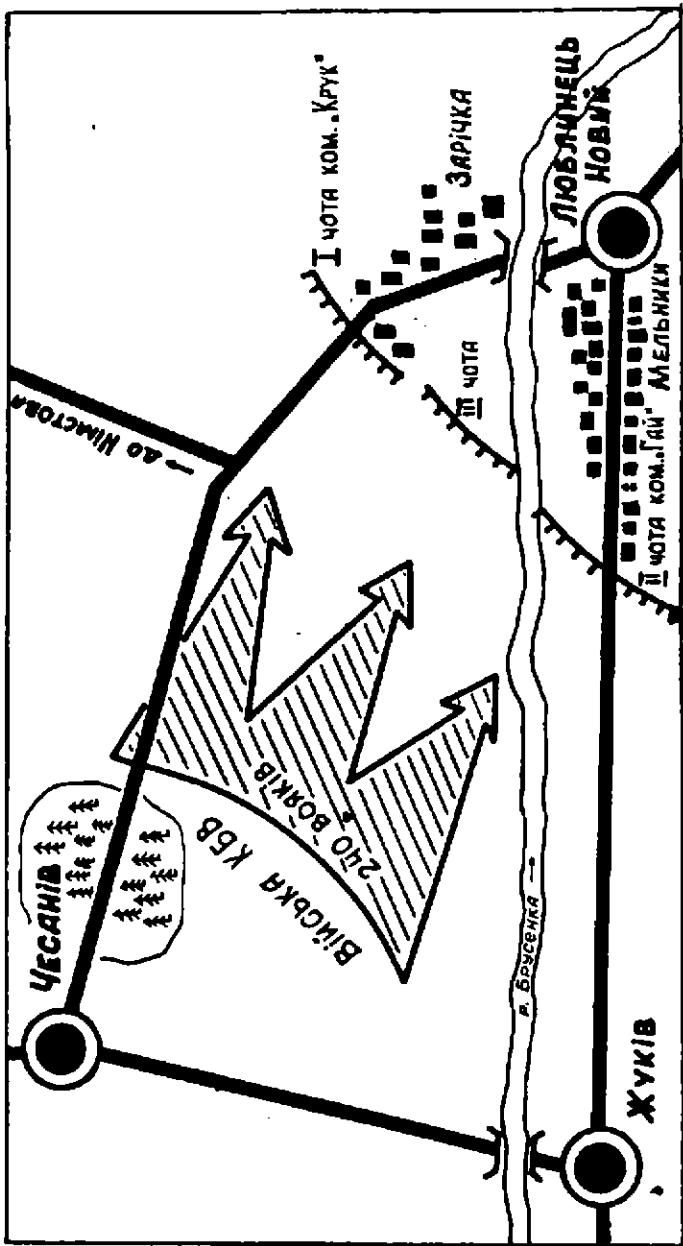

Схема 3. Схематична карта бою, проведеноого 21 березня 1945 р. відцілом УПА ком. Шумя з військами КБВ (Корпус Безпекиства Війентнства Вєнчентного) на Мельниках (Люблінець Новий).

на один рід, та інша вогнепальна зброя, як десятизарядки (СВТ), автомати та кріси. А особовий стан чоти нарахував біля 45 стрільців. Зміцнено заставу на Зарічці від сторони Чесанова, та створено бойову лінію при перших хатах біля дороги та річки, що вела до Косяпуд та Жукова.

Десь біля 12-ої години з'явилась валка підвод зі сторони Чесанова, на якій йшли “здобувати славу та перемогу”, комуністичні польські посілаки та грабіжники. Підвод було десь біля 10-12, а на кожній з них йшло по 6-8 стшельцюф. Була це збирана голота та бандитський елемент, який дірвавшись зброй вмів тільки грабувати, тероризувати та стріляти, вдершись до села, до курей, гусей, качок, а нерідко й до живих людей.

А повстанці чекали на становищах, стискаючи зброю в руках. Підпущено ворога дуже близенько, десь коло 100-150 метрів. Пролунав наказ: “Богонь по бандитах!” І загриміло. Затарахкотили наші кулемети та автомати і вся інша стрілецька зброя. На дорозі, якою йшли грабіжники з Чесанова, зчинилася паніка та переполох. Такого сильно-го вогню ворог не сподівався, не думав, що стріле такий опір.

А перед ворогом стояли стрільці УПА, добре озброєні та вишколені, загартовані в боях ще з гітлерівськими окупантами. Це була регулярна частина Української Повстанської Армії. Перші 6 фірманок, якими йшли бандити, були цілковито розбиті та зліквідовані повстанцями. Підводи, які були позаду, негайно завернули, та гальюном подались до Чесанова, з рештками недобитків.

В ровах, що при дорозі, залишились ті, які йшли “здобувати славу”. Залишились на віки вічні. Було їх біля 25-30 бандитів. Хлопці, які їх закупували, розказували, що багато з них замість онуч мали на ногах вишивані рушники. Це виразно засвідчувало, що перед тим вони пограбували наших людей, бо в поляків вишиваних рушників не зустрічалось.

Повстанці здобули багато зброй, амуніції та інших трофеїв. Зі сторони ворога в той час не впав ані один постріл, так вони перелякались та погубились, рвали, як то кажуть, чим скоріше і як найдальше від того місця, яке називалось Люблинець.

На відгомін бою, на Мельники прийшла ще третя чета нашого відділу, а з нею командир “Залізняк” та “Шум”. Люди з радістю та надією поглядали на українське військо, але перестрашені різною та збивствами попереднього дня, які вчинив комуністичний окупант, хапали в руки що ще залишилось, та втікали в сторону лісу. Адже вже було видно, що заноситься на справжню війну.

Третя чета зміцнила наші боєві становища. Усі командири, як ройові так і чотові, були зі стрільцями на першій лінії.

Десь коло год. 14-ої, на дорозі від Чесанова, показались військові вантажні автомашини, виповнені військом. Було їхколо 7-8 автомашин. Коли тільки вийшли із “Сосінок” (так називався лісок, що в полу-

віні дороги із Чесанова до Люблинця), автомашини задержались, а стшельци почали сходити з них. Видно було як на долоні, як інні командири формували з них розстрільну. Розстрільна розвинулась полями, що поміж дорогою до Чесанова та присілком Косопуди. А що було це весною, сніг став і вода стояла в борознах та долах на луках та пасовиськах, то солдатам було м'яко посуватись до переду.

Ми спостерігали за ворогом зі своїх становищ. Ми були окопані та заняли оборонні позиції на скріп перших хат, що на Мельниках. Довжина нашої боєвої лінії виносила десь 1000-1500 метрів. На тій лінії, готових приняти бій з ворогом, було 3 чоти, тобто приблизно 120 повстанців. На одну чоту припадало біля 5-6 кулеметів, тобто разом 15-18 кулеметів, а поза тим ще інша вогнепальна зброя, так що навіть пересічний громадянин, не обізнаний з військово-восним ремеслом зрозуміє, що такому потокові вогню тяжко буде противникам зломити та подолати цю повстанську босву лінію.

А поза тим це була лінія оборони, оборони наших відvічних земель та права жити на цих землях, де від віків жили наши діди та прадіди. Ми були того свідомі, ми знали добре, що виповняємо наказану нам історичну місію, і ми готові були проляти кров свою та віддати життя за цю сираву.

На даний ворожими командирами знак розстрільна рушila на наші становища. Нам наказано ворога підпустити дуже близько щоби не мав вже куди тікати. Солдати йшли поволі та непевно, ще й до того земля роз- мерзла і всюди повно було води. Як тільки ворог рушив, а було це ще да- легко до наших становищ, почулись поодинокі постріли. Ми зорієнтувались що це знову якась збиранина різного грабіжницького елементу, бо воєнної штуки в їх поході не було видно. Але заздалегідь цими пострілами додавали вони собі відваги.

Ворога допущено на відстань біля 700-800 метрів. Наші становища були положені на терені дещо вищому, ворог жатомість їшов тереном відкритим і нижче положеним, так що наші позиції були нам вигідніші, ми мали ворога перед собою як на долоні, а ворог не мав жодного прикриття, їшов на певну загибелі і, здається, інні командири не здавали собі з того справи, гнали солдатів і самі їшлі, як стало баранів, на різь.

На даний командирами знак загриміло на нашій лінії. Заклекотіли наші кулемети та вся інша повстанська зброя. Ворожа розстрільна задержалась, захиталась і ворог повалився там, де стояв, тобто, кого поцілила та повалила повстанська куля, той вже не піднісся і лишився на віки, а решта стшельцуф лежала на полях та луках, по бороздах та у воді, не пробуючи підняти навіть голови, не кажучи вже про те, щоб пробувала піднести до атаки на наші позиції.

Я стріляв з кулемета "Дегтярьова". Всі кулеметні диски, які ми мали, заряджені були що 4-та кулями світличими тобто фосфоризуючими, так що ми добре бачили куди стріляємо, та куди трапляють наші кулі, так що помилок в прицілі не було.

Зі сторони ворога жодної протиакції, тобто спроби піднятись до атаки, не було. Розстрільна як впала, так і дальнє лежала. Щоправда їхні командири пробували підняти своїх солдатів до атаки, де-не-де навіть пролунав поодинокий постріл, але він потрапляв, як то кажуть, Богові в вікна. Зате більшість червоних лицарів старалась повзучи до заду, втекти з поля, де вже не сягали повстанські кулі.

Автомашини, які привезли солдатів, на відомін перших стрілів завернули та втекли до Чесанова, чи навіть далі, залишаючи своїх пасажирів на поталу українським повстанцям.

А ворожа розстрільна лежала не підводячи голови, на місцях, де впала. Була в нас як на долоні і наші стрільці мали змогу постріляти до ворожих солдатів, як до качок, як до фігур, що на навчальному стрілецькому полі.

В наслідок нашого першого ураганного вогню, ми вже знали що ворог повалений, поконаний і не піднесеться, щоб змірятись з нами. А наші стрільці дальнє прицілювались до тих, що лежали та старались піднести. Зробили ми з них, як то кажуть, решето.

І це все тривало аж до приходу ночі.

Коли вже стемніло, ми відійшли зі своїх становищ, а ворог під притисненням ночі, подався тихим до Чесанова і дальнє. Забрав при тім своїх ранених, залишаючи поле всіяне трупом. Обчисляючи цей день, проведений боями з атакуючим ворогом, стверджено, що ворог тоді втратив біля 80 солдатів вбитими, та стільки ж раненими.

Повстанці не мали найменших втрат. Здобуто багато зброї, амуніції, обмундирування та інших військових трофеїв.

А польські комуністичні джерела, ("Дroga do nіkond"-стор.372) змушенні були признатись, очевидно, на свій спосіб, що "21 березня 1945 року, 240 солдатів зі Самодіяльного Операційного Баталіону (КБВ) в Любачеві і міліціонери, провели акцію на село Старий Люблинець. У вислідку бою та сильного опору бандерівців, цей відділ мусів відступити, залишаючи на полі бою 9-ох вбитих та 11 поранених солдатів. Акція проводилася тому, що нібито на той час в Люблинці мав знаходитись штаб УПА. Звичайна брехня, яка цілий час була притаманною комуністичній пропаганді.

А ворог, який цього дня пробував атакувати село Люблинець Новий та Старий, був поконаний вщент розбитий. В Чесанові, Любачеві та в інших місцевостях, де проживало польське населення, запанував страх та переполох. Втікачі з поля бою розказували про кількатисячну українську армію, яку стрінули в Люблинці та якій не можна протистояти і яка з певністю вдарить негайно на Чесанів та Любачів.

Якщо б наше командування видало тоді такий наказ, УПА була б зліквідувалася тоді всі ворожі бандитські гнізда на цілій території Закерзоння, без найменших втрат для себе, тому що головні сили большевиків були далеко на німецькому фронті, а польські збройні формування становили банди злочинців та грабіжників, які вміли воювати тільки з

безборонним мирним населенням, а при першій зустрічі з повстанцями, як то кажуть, робили в штани та рвали стрімголов, де тільки ноги по-несли, аби чимдальше від українських повстанців.

БІЙ НА МЕЛЬНИКАХ ДНЯ 26.03.1945 РОКУ.

Після переможного бою на Мельниках, який провів відділ командира "Шума" з військами КБВ дnia 22.03.1945 року, наш СКВ, реорганізований після трагедії на Тепилах та, поповнений новобранцями, відішов в горацькі ліси, де перебував до 25.03.1945 року разом з горацьким кущем. Дня 26 березня раненько ми перейшли і закватиравали в ліску біля присілка Острівки. До села пішла стежа, зложена з кількох стрільців. Після обіду проголошено алярм. Хлопці зі стежі повідомили, що з напрямку Чесанова наближається більша група, десь біля 70 осіб озброєних бандитів-грабіжників. Ще їм було мало крові пролятої безборонного мирного населення.

Зі зброєю в руках наш відділ біgom поспішив з допомогою. На-зустріч нам бігли передякані селяни, в більшості жінки та діти, бо мужчин вимордували комуністичні кати кілька днів тому назад. Люди втікали до ліса бо знали, що їх чекає від рук бандитських комуністичних посіпак.

Добігли ми до "Мурованки" (так в селі називали муріваний будинок, що стояв при дорозі, яка вела на Старий Люблинець і в якій жили двірські робітники). Тут стрінули ми хлопців висланих на стежу, які в паніці втікали в село. Повстало замішання та дезорієнтація. Наши командири втратили голови і цілий відділ почав відступати. Добігли ми до місця, де стояв "Чабанів Хрест", аж тут вискочив до нас з пістолетом в руці Іван Ванкевич (Бевко), бувший вояк УГА, (син його Іван також був вояком УПА в відділі "Шума") та крикнув рішуче до відступаючих стрільців: "Ні кроку назад, бо власноручно розстріляю!". В цю мить він перебрав команду над відділом. Стрільці моментально йому підпорядкувались. Він вказав руками, як створити розстрільну і ждати на ворога. Стрільці негайно зайняли бойові становища поміж неспаленими хатами та деревами. Окопів не було часу копати, бо ворог вже був близько.

Бандити не сподівались опору, адже перейшли вже присілок Мельники, двірські забудування та кілька господарських забудувань наших селян.

Наш новий командир дав рішучий наказ: "Підпустити ворога на близьку відстань. Стріляти на мою команду цільно та ощаджувати на-бої, бо їх у нас небагато".

Так і сталося. Ворога допущено до перших хат коло "Мурованки" і

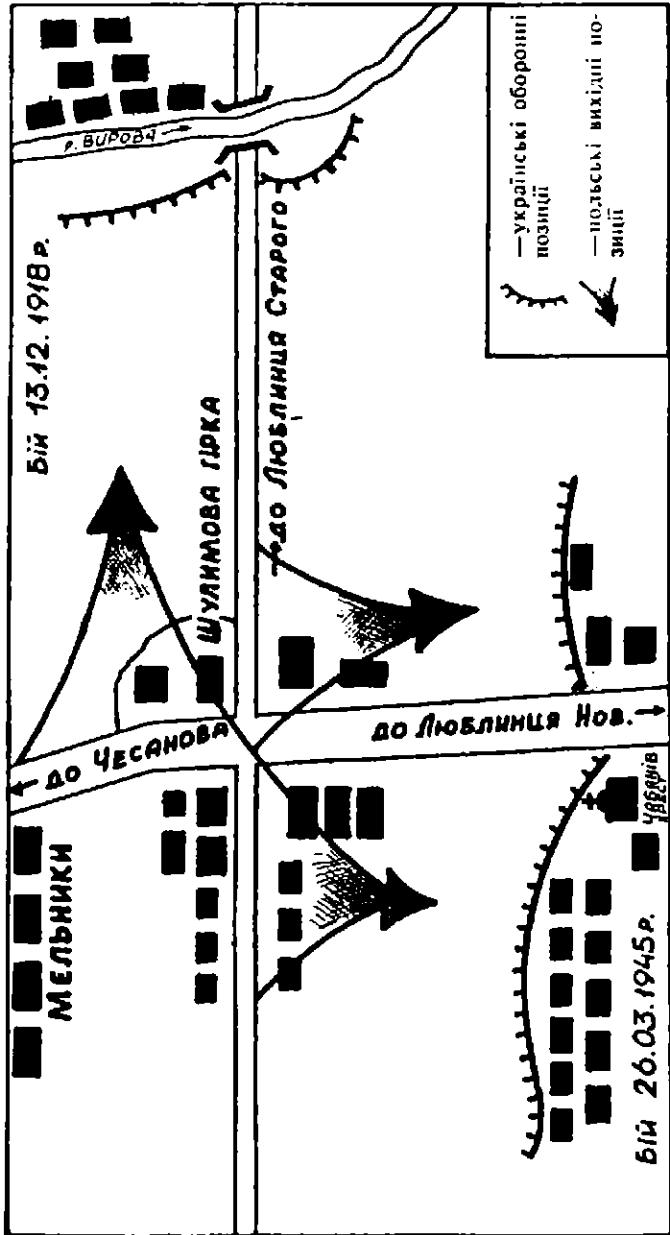

Схема 4. Схематична кадра боїв, проведених відомим Української Народової Самооборони 13 грудня 1918 р. і Самооборонним Кущовим Відділом (СКВ "Трембіта") 26.03.1943 р. з польськими за-тарниками.

на даний командиром знак, загриміла наша повстанська зброя. Особливо прицільним вогнем з під Павлової стодоли, короткими серіями бив кулемет “Дегтярьова” в руках відважного бійця, вишколеного ще в польськім війську, кулеметника Івана Філя, якому при зміні дисков допомагав Микола Денека “Дубенко” (Кочин). Громіли наші автомати, самозарядки та постріли з крісів.

Наш відділ нараховував близько 45-50 стрільців, на озброєнні якого було 3 кулемети та інша зброя, так що сила вогню була досить велика і ми могли протиставитись комуністичним бандитам. Поза тим ми почувались захисниками своєї землі, наших матерів та батьків, сестер та братів і не грізні нам вже були ворожі кулі, що як осі бриніли нам над головами. В розпалі бою страх десь відійшов, кріпився дух і воля витримати та поконати ворога. Стріляли ми до тих, які прийшли загарбати наші прадідівські землі, та нас поневолити, зробивши з нас своїх рабів. Ми не завойовували їхніх земель, ми їх не грабували. Ми твердо стокли на свої землі, за святу Справу, за Віру наших дідів та прадідів, за наш віками поневолений народ.

І ми вистояли.

Тимчасом бандити підтягнули на “Шулимову гірку” /так називали в селі пагорб, де стояла хата жида Шулима/, тяжкого кулемета “Максима” і звідтам довгими чергами нас тільки страшили, бо кулі неслись високо понад нашими головами. Ворог не сподівався опору, не зінав терену, не зінав нашої сили а ще і до того надходила ніч. Їхні командири старались піднести своїх “стшельціуф”, подаючи їм раз по раз команди: “Хлопци напшуд”. Але “хлопці” зі страху робили в штані і голови не підносили, а старались якнайскорше відступити назад в безпечніше місце, де не досягали б їх повстанські кулі.

З настанням вечора ворог залишив коло “Мурованки” та хати “Печеного” З-ох вбитих, забрав на підводи кільканадцять поранених і чимскоріш галопом подавсь в напрямку містечка Чесанів, звідки прийшов. По дорозі пострілом в груди бандити вбили 80 літню Анастазію Вапляк, яка випадково вийшла на дорогу.

Відділ наш не зазнав найменших втрат. Здобуто зброю та амуніцію.

І то був вже останній наїзд комуністичного шумовиння цієї весни на наше село. А стрілецтво наше переконало та зрозуміло, що під умілм командуванням ворога можна бити, та осягнути перемогу.

А ворог невдовзі побачив та відчув на своїй шкірі, що українські повстанці: — то сила, то армія, з якою належить рахуватись та відповідно її доцінювати. Невдовзі, бо в місяці травні 1945 року, однієї кочі відділами УПА, зліквідовано всі гнізда-станиці грабіжницьких банд на території повітів Ярослав, Любачів та Рава Руська, тобто на території, де оперували відділи куреня УПА командира “Залізняка”. А з представниками польського підпілля, конкретно “ВІН” (Вольносьць і Несподіглосьць) нав'язано контакти. Відбувались зустрічі з ними в На-

ролі та Руді Ружанецькій, де підписано перемир'я. З нашої сторони переговори вели Пров. Надрай. ОУН-УПА "Корнійчук" та о.др. Слюсарчик Адам "Роман", з польської — капітан Голембівський та його помічники. Обі сторони зобов'язалися зі собою співпрацювати, передусім не допускати до взаємного кровопролиття. Навзасім себе інформувати про наміри комуністів, помагати в постачанні харчів, медикаментів, та вільного вступу повстанським відділам на терен, замешаний як польським так і українським населенням.

Взагалі умови перемир'я обома сторонами дотримувались.

Котроюсь гарного травневого дня 1945 року в неділю, стрілецька застава на Мельниках одержала від командування наказ пропустити через Мельники групу польських офіцерів, які будуть їхати з ескортою з Німстова через Люблинець Новий на Руду Ружанельку. Хлопці приготувалися, привели себе до порядку та чекали на гостей на своїх становищах. В стрілецькому рові, на вогневому становищі, полискував грізно своїм дулом наш тяжкий кулемет "Максим". Офіцері були в польських уніформах та при зброй. Їхня ескорта також в уніформах та при зброй. Як належало віддали почесть нашим стрільцям, поглянули на "Максима" та по-приятельськи усміхнулися. Наші стрільці провели їх через село до другої застави, там їх пропущено та вказано потрібну їм дорогу.

Нав'язані контакти не були зірвані до кінця діяльності нашого підпілля на тому терені. Часто наші відділи переходили в момент загрози до польських сіл, таких як Гута, Сусець, Замх, Борівець, де одержували харчі та потрібні інформації, а навіть конспіраційні приміщення.

І ще один парадокс. 13 грудня 1918 року, зі становища на "Шулимової гірці" поляки вели сильний кулеметний вогонь по наших хлопцях — оборонцях, що залягли над річкою біля мосту на Старому Люблинці, де 7 хлопців вбито. Відтак поляки вдерлись до села, і почалися погроми мирного населення та добивання багнетами поранених оборонців нашого села. Тим разом, майже з того самого місяця з "Шулимової гірки" дня 28 березня 1945 року комуністичні польські бандити, обстрілювали наших повстанців з "Максима", але скоренько під вогнем наших кулеметів були змушені відступити, залишаючи своїх вбитих, подались гальопом до свого бандитського гнізда в Чесанові.

Тим разом історія не повторилася.

СЛІВ КІЛЬКА ВІДНОСНО НАВ'ЯЗАННЯ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ КОНТАКТІВ.

Польська комуністична пропаганда, а нерідко і польська національшовіністична, трубили і дальше трублять та стараються довести до відома і переконати світову думку, що УПА—це вороги передовім польського народу.

Якщоб так міркувати, то належить також сказати, чому українські повстанці були і далі є ворогами польського народу. Виходило б з того, що і польський народ був ворогом українських повстанців, бо в УПА служили переважно українські селяни та робітники, тобто Нарід.

Ані один закид, ані другий не є правдивим.

Нарід в основній масі, як український, так і польський, ніколи не був собі ворогом. Ворогами зроблено нас руками польських панівних кіл та польської влади. Тож вона дала зброю в руки польським селянам та робітникам і казала мордувати українських селян і робітників в роки 1942-1944 на Волині та Поліссі. Тож вона, та влада, тісно колаборувала з московсько-большевицькими загарбниками і старалась всіма силами та способами окуповувати українські землі, де в переважній більшості замешкували українські селяни.

На Волині не було української влади, там жив споконвічно тільки український народ. І той же народ в обороні свого загроженого життя був змушений вхопити за зброю та протиставитись всяким наїзникам та окупантам 27 волинської дивізії АК та польських комуністичних бойків "Відділи Гвардії Людової ім. Ванди Василівської" і їм подібних, командний склад яких становили кадрові офіцери НКВД. То з ними боролись українські селяни та робітники в лавах УПА, а не з польським народом.

А польський народ скоро прозрів та опам'ятався.

Опам'ятався зараз в перших днях, як тільки большевицька Червона Армія увійшла на чисто польські Землі. Поляки не забули і добре памятають, як большевики роззброювали їхніх "хлопців з лісу", вантажили на автомашини та звозили до лагерів на території Білорусії. Звідтам вже ешелонами відправляють їх у Сибір на так званий "лісосплав", де тяжко працювали на сибірських ріках, нічого їм при тім не пояснюючи, давано їм тільки тим способом до зрозуміння, що не їм урядувати в Польщі, а тим, кого поставить московська влада.

Натомість високих рангами старшин відокремлювано та інспіровано їм процеси за зраду польського народу та засуджувано тяжкими вироками, аж до смерті включно.

Так заплатила полякам большевицько-комуністична мафія за те, що ті помагали їм винищувати український народ.

Але були між поляками і люди, які тверезо дивились на світ і властиво оцінювали хто приятель, а хто ворог.

Тому між іншим на території Любачівщини, Томашівщини, Грубешівщини дійшло до порозуміння, про яке вже згадувалось раніше, між польським та українським народами. Не можуть того заперечити специ від комуністичної пропаганди, бо в своїх публікаціях, неодноразово признають, що спільними силами польсько-українських підпільних підрозділів, успішно заатаковано дня 27 травня 1946 року місто Грубешів, де розбито станицю комуністичної міліції, Ужонд Безпеченості, будинок де урядувало московське НКВД, та тюрму і звільнено всіх політичних в'язнів.

І де тут комуністична правда та її вигадки і наклепи? Де ж ті вороги польського народу?

Та коли б УПА була таким ворогом, ніколи б не дійшло до переговорів, перемиря, та навіть спільної боєвої акції.

Командування УПА заявляло та підкреслювало цілий час, що веде боротьбу тільки з окупантами, тобто з німецькими та большевицькими загарбниками і ніколи з польським народом. В своїх наказах до підрозділів УПА, твердо вказувалось, уникати навіть сутічок з польськими комуністичним військом, і у власній обороні, атакувати тільки станиці комуністичної міліції та УБ, тобто боротись тільки і виключно з комуністичними загарбниками.

А комуністи так польські як і московські, старались всякими способами перетягнути народ на свою сторону, опльовуючи та ганбллячи українських повстанців, як і де тільки було можна, не виключаючи провокацій, ними самими фабрикованих. Стосовно метод, що злодій повинен кричати: "Тримай злодія", щоби самому уникнути підозріння, яке б вказувало, де правдивий злодій.

Добре знана на широкім світі, московська школа НКВД, постарається добре приготувати свій апарат, який мав обдурувати народи. Це йому і вдалось подекуди, але дуже рідко.

Тільки найвні, несвідомі люди, можуть вважати, що УПА, була ворогом польського народу. Це є підла брехня від початку до кінця. УПА ніколи такою не була.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ САМООБОРОНУ.

Сама назва характеризує та окреслює суть тієї організації.

Ще заки створилася УПА, попереду була УНС. Виникла вона з чисто життєвих потреб та обставин, в яких опинилось наше українське

населення. Грозило йому фізичне знищення всіма окупантами, які почергі з'являлися на українській землі.

Тому український Нарід, постановив сам оборонятись від ворогів, і звідси і назва Українська Народна Самооборона.

Організовані відділи УНС, ставляли собі тільки такі завдання, щоби передовсім боронити рідне населення перед окупантами, грабіжниками та вбивцями. То були формування о чисто оборонним характері, не було їх ціллю ніколи атакувати та завойовувати інші терени та підкорювати собі інші народи.

І якаж тут може бути мова, що УПА, ряди якої полповнили стрільці УНС, могла бути ворогом іншого народу, коли навпаки, ставляла собі за ціль, тільки оборону власного та рідного населення.

Стрільці відділу УНС, а пізніше СКВ з Люблинця Нового та Старого, ніколи не поставили ноги, на території польського села, такого як, наприклад, Руда Ружанецька, Замх та інші, як грабіжники чи завойовники.

А польські партизанські відділи, вже в 1943 році, вдирались до нашого села, грабували, палили та мordували невинних людей. Про це навіть говорять вони самі та описують в книжках "Папроцє заквітки кривов партізантів", що 3-тий плютон (чота) АК з Руди Ружанецької, провів бій з відділом Української Народної Самооборони в Люблинці Новім". Хто ж був тут завойовником, а хто боронився ? Коментарі тут зайві.

Правда, вже під кінець 1946 року, коли то наших селян депортовано на радянську Україну і почало бракувати виживлення для наших партизанських відділів, наші хлопці ходили організувати живність на польські села, такі як Замх, Обша чи Сусець. Але відбувалося це за порозумінням польської підпільної організації ВІН, з якою підписано перемир'я і яка зобов'язалась допомагати нашій стороні в забезпеченні харчів для наших повстанських відділів, коли зайде така потреба.

Ми таку потребу зголосували кождоразово польській стороні, і тоді ця сторона вказувала нам село, куди маємо податись, та до кого в тому селі зголоситись. А вказана особа повинна полагодити решту вже на місці.

І так то відбувалось. Кілька разів наші хлопці ходили на вказане село, там зголосувались до члена польської підпільної організації, який вже знов, бо був попереджений своїми зверхниками, що прийдуть українські повстанці, яким належить вказати та допомогти організувати поживу.

І ті визначені люди нам помагали, не було випадку, щоби нам хтось протиставивсь, не було жодних гвалтів та грабунку, проходило це справно. Польське населення тих місцевостей, розуміло повагу ситуації і не протестувало.

Ми зі своєї сторони залишили відповідні квитанції, приготовані за здалегідь нашим командуванням, в яких позначалось та інформувало,

що такий то а такий відділ УПА, відібрав від жителя такого то села, в порозумінні з польською підпільною організацією, свиню чи корову. Понахто інформувалось жертводавця, що грошову заплату він одержить після війни, тобто коли утвориться українська держава.

Весною 1945 року, після розгромлення станиць польської комуністичної міліції, та нав'язання контактів з польським підпіллям, про що вже попередньо згадувалось, польська комуністична влада, якби завмерла.

Почалось легше дихати, та легше жити. Запанувала українська, але неформальна (партизанска) влада.

Селяни вернули до турбот щоденного життя. Треба було йти в поле, сіяти ярину, та посадити картоплю. Селяни, які залишились ще при житті, були бідні, ограбовані, а їхні хати та господарські забудування на 80% попалені.

Тому то і нерідко ставляли собі питання, а що і як буде далі ?

Вправді на заклик Проводу ОУН-УПА, подати допомогу ограбленим та зруйнованим селянам, відгукнулись мешканці сіл Ярославщини, які передали нашим селянам кілька десят штук корів та коней, як додогоду для потерпілих.

А вістки приходили дедалі тривожніші.

В травні 1945 року закінчилась 2-га світова війна і радянські військові формування вертали на свою Батьківщину. Такі згрупування приходили і через наше село та часто задержувались в селі, щоб відлічнучи, а то і переноочувати.

Йшли колони новобранців до Червоної Армії, сформовані переважно з молодих українських хлопців, яких німецький окупант запроторив до свого Райху на тяжкі роботи. А тепер другий окупант, формував з тих хлопців загони з призначенням на гарматне м'ясо на японський фронт. Командували та вели їх російські офіцери.

Російські солдати, гнали великі стада молочних корів, яких вони пограбували в Німеччині, та переганяли пішки в Росію.

Були між ними і українці, які розповідали селянам, що польсько-советський кордон перебігатиме лінією Керзона, і що всі українці будуть переселюватись на Советську Україну. Показували при тім газети, в яких також писалось про переселення, вихвалюючи при тім, яке то районське життя чекає переселенців на Советській Україні.

Незадовго з'явилися бригади більшевицьких агітаторів, які творили так звані переселенчі комісії, які очолювали і в склад яких входили добре приготовані та випробувані в НКВД-івських школах старі розвідники та партапаратники. Вони ставали постосем в якомусь селі, в нашім випадку то Нове Село і там почали урядувати. До своєї охорони мали кільканадцять озброєних НКВД-истів. Приготували списки тих людей, які зголосувались та бажали добровільно переселитись до Советського Союзу. Розігружали при тім по селах, робили сільські збо-

ри-мітинги і там агітували селян, щоби зголосувались та виїжджали на Україну.

Використовували моменти, коли люди виходили з Богослуження, там їх придержували і починалась агітація.

В момент таких агітаційних розмов, бували, наприклад, такі моменти і питання до селян: " Ну що, дядьку, неправду кажу вам? " Очевидно дядько не задумуючись, відказував : " Та правду кажете, пане ". Люди при тім присутні, ті слова чули, спрацьовували міжсусідські непорозуміння та міжусобиці, донеслось це до нашої Служби Безпеки і нерідко дядько мусів попрощаціся з тим світом, бо помогав агітувати за переселення. Так сталось в нашому селі з дядком з Нового Люблинця, Григорієм Козієм, але до цього ще повернемо пізніше.

Пригадуємо, це було літо 1945 року.

На заклик большевицьких агітаторів, першими громадою зголосились мешканці села Замх, українці по національності, православні за віросповіданням. Вийшли добровільно, покидаючи рідні хати та прадідівські землі.

Наши селяни, на виїзд не зголосувались, але всеж таки думки тривожно бились в голові майже кожного селянина чи насправді прийдеться покинути рідні місця, де зростали покоління його предків.

Провід ОУН-УПА поставив перед селянами категоричну постанову: Українці не покинуть добровільно своїх осель, а УПА буде протиставитись кожній особі примусового виселення, аж до збройного опору включно.

Щоб це довести та підтвердити, підрозділ УПА та бойка СБ, наскоцила котрогось дня на Нове Село і заatakувала будинок, де містилась охорона та урядники переселеної комісії. По короткім бою, всі члени переселеної комісії разом з охоронцями-енкаведистами, були ліквідовани.

На деякий час агітація за добровільним переселенням припинилась.

Але зліквідовано також дядка з Нового Люблинця, Григорія Козія. Доконали того, функціонери Надрайонної Служби Безпеки, поминаючи Районну СБ. Приводом став мітинг коло церкви, де дядько притакнув большевицькому комісарові, що той говорить правду. Звинувачувалось дядка в агітації за виїздом селян на Советську Україну. Годиться при тім сказати, що син дядка, Олександр Козій, як воїн УПА, впав смертью героя в бою з енкаведистами дня 2 березня 1945 року на Мриголодах. Поза тим, жінка дядка була сестрою батька Олександра Лашина, районного Провідника ОУН-УПА, який жив також недалеко в тому селі.

А Богу духа винна людина, його батько, зйшов із цього світу плямою ганьби, як "зрадник українського народу".

Натомість ефект ганебного вчинку був такий, що молодший син дядка, Петро, пішов на співпрацю з комуністами та цілий час шукав виконавців морду на своєму батькові.

I таки знайшов.

Як виявилось пізніше, вже після депортації українського населення на західні землі Польщі, в містечку Валчу, розпізнав одного з виконавців того морду в товаристві друзів, а було їх кількох, всі в польських офіцерських уніформах споживали обід в ресторані. Очевидно всіх тоді арештували функціонери польського УБ.

В тому то часі, наша СБ ліквідувала ще кількох інших наших селян - Сем, Скутинський, Кордуполь. Всім їм причеплено тавро ганьби, як "зрадникам українського народу".

Чи ті люди були доправді зрадниками українського народу, важко в це повірити і можна глибоко сумніватись. Є дуже правдоподібним, що взяли тут гору, старі міжсусідські непорозуміння та міжусобиці. То були прості люди, селяни, які терпіли біду так як всі інші їхні сусіди, може десь там чимсь і провинились, але кара яка їх стрінула, була безперечно зависока і несправедлива.

Не має жодного сумніву, що такі вироки западали, та затверджувались при участі місцевих, на той час високих верховодів.

Страшно, гірко але правда.

Такі непродумані акти та жалюгідні моменти кидали темні плями, та очорнювали сторінки історії наших Визволючих Змагань. А було таких і подібних моментів, значно більше і не слід нам тут розводитись над ними. Історія напевно і докладно це перевірити, дослідить і відповідно оцінить.

З початком вересня 1945 року в село ввійшли підрозділи польського комуністичного війська, які розташувались в центрі села. Була то фронтова частина, яку після перепочинку по закінченні війни, направлено на наші терни, ліквідувати українське підпілля.

При тому, їхні старшини проводили покищо агітацію, щоби селяни зголосувались та добровільно виїзджали на Сов. Україну. А їхні бойові групи дуже часто входили в ліс та шукали там "бандеровців".

А бандерівці, тобто повстанці СКВ і УПА, перейшли згідно з наказами в інші лісні масиви, щоб оминути зустрічі з польськими солдатами.

Вночі, довкола села, де були розміщені польські солдати, розпалювано в кільканадцятьох місцях великі вогнища, які мали відстрашувати "вовків з ліса", та посилювало нічні стійки і висилало сильні патрулі.

Один з таких патрулів наскочив вечером в Старому Люблинці хату Рибавта "Михась", де якраз перебував Олександр Лашин "Луг", та арештував його. Солдати зраділи та втішились, що врешті вдалося їм скопити грізного бандерівського верховода, за яким так довго вони шукали. А в дійсності, то хтось з наших селян доніс полякам, що пан Лашин там є і вони можуть його взяти.

Але радість солдатів виявилася передчасною, бо в часі екскорти арештант стрибнув поміж хати, та втік полякам таки з їх рук. Солдати

почали за ним стріляти і потрапили йому в ногу. Рана не була важкою, не порушила хістки і він таким чином врятувався. Зі злості солдати запалили кілька хат та господарських будований в тому місці.

Один з польських офіцерів, накинувся на 22-літню Анну Рибавт, та почав її гвалтувати. Але дівчина була сильної будови тіла, при тім гарна з лиця, не піддалась офіцерові та міцно оборонялась. В нападі злості та шалу, офіцер застрілив дівчину, та кинув її в огонь горіючої хати, де вона і згоріла.

Відомо, завойовники поводили себе, як колись в минулих століттях подібні їм ординці Джінгіс-Хана.

В половині жовтня 1945 року, цей підрозділ польських солдатів, залишив село та подався на інші терени.

А в село почали надходити розпорядження та накази від польської комуністичної влади, яка з приходом військових частин знову ожила, почала зміцнюватись та урядувати. В тих розпорядженнях вказувалось, що українці мусять покинути землі, розташовані на захід від лінії Керзона та переїхати на схід, бо так домовились уряди в Варшаві та Кисві.

І з початком листопада 1945 року поляки, тобто польська комуністична влада, приступила до діла.

Ранком 5 листопада 1945 року, до села Люблинець Новий та Старий в'їхала велика кількість підвід присланих з польських сіл, з ними численна група озброєних польських солдатів, які поінформували селян, що дастесь їм 2 години часу, щоб спакували своє майно, завантажили на підводи і виїжджали на залізничну станцію до Любачева, звідти вже поїздом будуть їх відправлюти до Сов. Союзу.

В селі повстал переполох та замішання.

Ті мешканці, які жили в кінці села та на присілках, як тільки змогли, вимикались та втікали в сторону ліса, щоб не попасти полякам в руки, та силою бути вивезеним та викиненим з рідної хати.

Але ті, які жили в хатах від сторони Чесанова, Мельники і початку села, були силою викинені з рідних хат, завантажені на підводи і під збройною ескортною довезені на залізничну станцію в Любачеві.

Відомо, що в такій ситуації, селянин мало що взяв зі собою. Раз що мало він і мав цього доробку після березневої пацифікації, а друге, що ще і при тім польські грабіжницькі елементи старались грабувати що тільки далось взяти, так що селянин покидав свої рідні місця, свою хату та рідну землю-матінку, ще й до того обкрадений та пограбований.

Наслідком тієї осінньої 1945 року переселеної акції із сіл Люблинця Нового та Старого переселено до Советського Союзу, близько 40-45 відсотків населення села.

Решта, яка перехovalась в лісах та криївках, лишилась ще перезимувати в рідній хаті, якщо ще така залишилась, та на своїй прадідівській Землі.

Наш Провід і Командування УПА, старались перешкодити таким способом переселення наших селян і взагалі переселенню.

В такій ситуації, командири відділів УПА, одержало наказ, розбити охорону станцій, де згromаджувано наших селян до висилки за лінію Керзона.

Tакі акти зорганізовано на залізничну станцію Олешичі, Нову Греблю, про що розказують учасники тих боїв в дальшій частині нашого опису.

Але ворог, стягнув більші сили, більші військові підрозділи, направляв підірвані залізничні шляхи та сполучення і вивозив наше населення до Стовбільського Раю.

Надходила зима 1945/46 року.

Під кінець листопада вигали великі сніги та потиснули сильніші морози.

Ворог ніби припинив свої наміри про виселювання українських селян. Наразі задовільнився тим, що все-таки йому вдалось викинути з рідних хат та батьківських земель, майже половину українського населення, яке знайшлося по західній стороні лінії Керзона. Час до часу посилював тільки прочісування терену, тобто його військові підрозділи входили в село ніби за кимсь чи чимсь розшукуючи і того ж таки дня відходили до свого постійного місця розташування, тобто найчастіше до Чесанова чи Любачева.

Відділи УПА та наш СКВ, перебували в лісах, також у своїх постійних місцях перебування. В лісі ворог покищо не заходив і тому не було жодних сутичок з ним.

Зближалися Різдвяні Свята 1946 року.

Селяни яких не виселено, робили приготування до тих Свят.

Приготовлялись також і повстанці. Як вже згадувалось, наш народ Різдвяні Свята святкував дуже урочисто. То вже була міцна традиція, передавана поколіннями наступним поколінням і тому також і до тих Свят, наше гноблене покоління, готувалось на скільки змогло.

Готувались може дещо трохи скромніше, але всі страви з кутею включно для себе, як також для повстанців з відділу УПА, який в тому часі отаборився в люблинецькім лісі. Запрацювали подібно як минулого року, станичні та активісти в довколишніх селах. Вони постаралися, і вже напередодні самих Свят потрібні харчі та продукти знайшлися в сільських хатах на присілках Острівки та Дубрівка. Там вже визначені господині та дівчата, готували все, що потрібно поставити на стіл у Свят-Вечір для 250 осіб повстанської братії.

Командування очевидно пам'ятало, що рік тому в часі Різдвяних Свят дійшло до бою та трагедії на Тепілах і тому починило всі відповідні кроки та приготування, щоби не дати себе заскочити. Розвідка працювала у всіх напрямках, ходили постійно зміщені стежки, а повстанські застави пильно стежили, щоби ворог нас не заскочив.

Але ворг тим разом не пробував нам перешкодити.
Большевицьких спецівідділів вже не було, а польські комуністичні формування, що були заслабі, щоб нас заатакувати. Не мали ще до кладної розвідки про наші сили, не знали теренів, поки що чекали на ліпші та додінніші часи.

На Свят-Вечір у присілок Острівки увійшли наші хлопці-повстанці. Кожна чета та рій, мали заздалегіть як пристало на порядне військо, визначені хати, де вони і заходили. В кожній хаті при сім'ї був приготований стіл та на нім вечеря для кількох, а то і кільканадцятьох стрільців.

При цьому стрілецькі застави і стежі цілій час були на визначених постах.

Стрільці почулись ніби були разом зі своїми батьками та рідною в своїй рідній хаті. До вечері приступали всі разом, тобто сім'я та повстанці. Були вітання та щиросердечні святочні побажання передовсім, щоби вже другі, наступні свята святкували в своїх рідних хатах разом зі своїми сім'ями та у вільній, незалежній Україні.

А після вечері залунали в кожній хаті мелодії колядок. Колядували селяни а з ними і стрільці-повстанці, знані всім коляди, такі як "Бог Предвічний", "Дивная Новина" та інші.

А для відміни, повстанці зaintонували новіші та на актуальніші теми, ними самими складені колядки, ось такого змісту :

На мелодію "Бог ся Раждас" :

Нині Рождество Божого Дитяти
Браття повстанці, йдуть його витати.

Приспів :

Сталін в злості вуса рве
Кінець царства бачить вже
Бо комуну УПА б'є і весело співає
Ісусе на сіні, дай Волю Україні
Щастя, волю, долю Боже дай.
Ісусе маленький бався разом з нами
Із українськими та й повстанцями.
Сталін в злості вуса рве....."

Або іншу на мелодію "Нова радість стала" :

Чи ви чули люди про ту новину,
Закували у кайдани, нашу неньку Україну.
В кайдани закули, в тюрми повсаджали,
Люд невинний тисячами, в сиру землю закопали.
Поможи нам Боже, все це перебути,
Нашу неньку Україну з кайданів розкути.

**З кайданів розкути, тюрми повалити,
Всіх невинних, тисячами на волю пустити.
О Ісусе милий, змилуйся нам нині,
Даруй волю, даруй долю, нашій неньці Україні."**

Стежі та стійки змінювались згідно з встановленим порядком, так що всі повстанці мали змогу бути учасниками цього торжества, яким толі являвся Свят-Вечір.

Коляди лунали майже до ранку.

Вдосвіта повстанці відмарширували в недалекий ліс, де вже попереднього дня вони приготовили віттар, виготовлений з дерева та соснових гілок. Прибули численно мешканці сіл Нового та Старого Люблинця.

І тут розставлені стійки, стежі та застави пильпували дальше, щоб ворог несподівано не порушив нашого Свята.

Стрілецтво стануло військовим порядком перед віттарем. Незабутній отець Адам Слюсарчик, вбраний в ризи літургічні заспівав "З ними Бог" і почалась святочна відправа в тихому лісному закутку в той зимовий день 7-го січня 1946 року.

Серед зібраних на тій поляні, запанував святковий настрій. Ото в такий день, день річного Свята, народ та його сини—стрільці УПА, святкують це свято на свій спосіб, урочисто, але приховано, не в рідній церкві, яка лишилась пустою, але здалека в лісових вертепах, щоби новітній окупант не порушив тісі церемонії, того обряду, який від віків був привілеєм усіх віруючих в Єдиного Бога- Спасителя. Прийшов новітній Антихрист, який потоптав все, що було пов'язане з культом Бога Всешишнього та що стояло на його дорозі.

Так святкували селяни та стрільці УПА Різдвяні Свята 1946 року на нашій Люблинецькій Землі.

Прийшла зима, яка також минула непомітно.

Ворог в тому часі, якби перестав робити наскоки на село, десь там час до часу якісній ворожий відділ вдирався в село, проходив його бурею та відходив туди, звідки прийшов. В ліс польські солдати не йшли, отже не було більших сутичок з ними. Збираючи відповідні інформації та сили на відповідніший час.

Як вже згадувалось, функціонери комуністичної міліції після її розгромлення весною 1945 року, на села вже не з'являлися. У відновлених станицях було їх вже дуже мало, лише кілька осіб, з яких більшість співпрацювала з польським підпіллям, так що жодної загрози з їхнього боку для нашого населення вже не було.

Танули сніги, пускав мороз, йшла весна 1946 року.

Наблизались Великодні Свята. Тим разом, в нашему селі та лісі не було жодного більшого повстанського відділу УПА. Був тільки наш СКВ.

Отже приготування не були такі величаві, але всеж-таки щось там

наші дівчата та жінки, приготували.

В сам день Великодня, зібрались люди та стрільці СКВ, на присілку на Дубрівці, де в одній просторій хаті, незабутній та невтомний о.А.Слюсарчик, відслужив Великодню Літургію, та посвятив принесені паски з нашого СКВ. Опісля наші стрільці, командування та о.парох, склали собі Святочні побажання і засіли до спільногого стола.

Очевидно і тим разом, поставлено сильні стійки та застави і розіслано стежі.

Але і тим разом ворог, не порушив святочного настрою та спокою.

Йшла весна, а з нею нові турботи та проблеми.

Селяни задумались, чи йти в поле та обробляти землю-матінку, бо знову з'явилися тривожні чутки, що ворог весною приступить до переселення. Писала про те офіційна комуністична преса та приходили в село до солтиса розпорядження польської комуністичної влади, щоби селяни приготувались до переселення за лінію Керзона.

Наш підлільний Провід та командування УПА, заняло становище і видало накази, подібно як осінню 1945 року, що українці добровільно не покинуть своєї рідної Землі та батьківських порогів.

І селяни в поле вже не пішли. Запрягали коні до возів, вантажили що мали ціннішого з добутку на віз, привязували корову, якщо хтось ще її мав і гайда в глибокі вертепи люблинецьких лісів. Йшли всі і старші і молодші, а навіть жінки та діти. В селі лишались тільки старі та немічні особи.

В лісі створювались табори, де селяни варили їжу при вогнищах, робили з гіляк шатра і перебували там цілими дніами та ночами, в погоду і непогоду, нераз цілий тиждень, а то і довше. Тільки вечерами мужчини подавались до села, відвідувати своє обійстя, та прихопивши трохи паші для корови чи коня, скоро назад повертали до ліса.

А ворог тимчасом збирав сили та потрібні йому інформації.

Очевидно його розвідка встановила, що діється в селі, та де переходятяться селяни. І приступив до діла.

Був місяць травень 1946 року.

Ворожа військова частина ввійшла в село і тут розташувалась. Почали виловлювати поодиноких селян, які ще залишились в селі, а також тих, які прокрадались з лісових тaborів по їжу та корми для корів та коней.

Зловлених під ескортом гнали на залізничну станцію до Любачева, де зроблено збірний пункт і звідки вже поїздами в товарних вагонах відправляли їх до Советського Раю.

Вже тепер військо з села не виходило, а навпаки посилило свої дії—далі виловлювали селян де і як тільки могли.

Прибувало що раз то більше військових підрозділів, які створили блокаду ліса на лінії сіл Борівець аж до Руди Ружанецької. Таким чином селяни не могли вже входити по села по живності, а якщо хтось

відважився - попадав їм в руки і відразу був транспортуванний до Любачева.

Очевидно, зловлені селяни інформували комуністів про те, скільки і в якому місці є ще таких селян-втікачів, так що ворог знову докладно, як поступати та виловлювати нещасників. Знав також про наші сили, хоч і недокладно але приготувався також і на таку можливість що може дійти до конfrontації з нами.

Блокада ліса тривала близько тижня, але це вистарчило, щоб пригнобити народ та ввести його в розпач, передовсім з приводу браку харчів як для людей, так і для худоби.

Котрогось дня блокада знялась, військо подалось на інші терени і народ гріянув з ліса в село до своїх осель. Тимчасом інші підрозділи польського війська увійшли в село та захопили всіх, хто на той час знайшовся в селі. Нещасних, також під екскортую погнали до Любачева. А інші підрозділи погналися за втікачами, які пробували вирватись та сковатись в лісі.

Якраз в тому часі наш СКВ, знайшовся на скраю ліса, в місці де з'явилися втікачі селяни, а за ними гналися польські солдати.

СКВ відступив дещо в ліс та заняв позиції в бувшому таборі, де 8 січня 1945 року, курінь УПА ком."Залізняк", звів переможний бій зі спецвідділами НКВД.

Пропущено втікаючих селян і тимразом наші повстанські кулі привитали ворожих напасників. Повстанців було близько 50 стрільців, ворогів було втрічі більше.

Але повстанці були в стрілецьких ровах на вигідних боєвих становищах і тому бій був успішним для нашої сторони. Щоправда ворог підіймав атаку кілька разів, але вона кожного разу була відбита.

Незабутнім для наших стрілець в був момент, коли бувший діригент сільського хору в Люблинці Старім, Федір Скалій, (Федір з Ула-зова), який не розставався зі своїм інструментом, тобто скрипкою, ходив стрілецьким ровом в часі бою поміж стрілецьми, та цілим своїм зусиллям, грав на скрипці мелодію "Ще не вмерла Україна". Таким був його моральний вклад тоді хвилини в боротьбі зі зневадженням ворогом.

Бій тривав біля 2-3 годин і врешті ворог був змушенний відступити. Втративши при цім близько 6 солдатів вбитими та кільканадцять пораненими, яких відступаючи, забрав зі собою.

З нашої сторони втрат не було жодних, вбитими було лише 2-ох селян, які втікали в ліс перед наступаючим ворожим військом від його куль.

Але ворог не відмовлявся з хвилинної поразки. Стягав сили до дальнішої боротьби з повстанцями і до дальнішого виловлювання та депортування нашого населення.

Іого підрозділи, щораз частіше та далі заглиблювались до лісу прочісуючи його крок по крокові. Сліди, які залишили наші селяни по собі, полегшували ворогові відшукувати напрями та місця перебування втікачів.

І так ось, якогось травневого дня дійшло знову до нової трагедії.

ОБСТАВИНИ СМЕРТІ ДМИТРА ДЗЬОБИ.

Дмитро Ільюба "Сталь" - надрай. Провідник округи "Батурин" та Петро Василенко "Волош" - надрай референт пропаганди тої ж округи, народжений в селі Війтівці Яготинського району, що на Полтавщині, лейтенант ЧА, від 1944 року в УПА.

А було це весною 1946 року. Був місяць травень. Відділи польського війська проводили на території Закерзоння так звану переселенчу акцію. Виглядало це так, що входив відділ війська в село та проголошував жителям села, очевидно, українцям, що ось даетесь вам 2 години часу, щоби зібрати своє майно. Рівночасно подавались підводи з жителів польських сіл, на які силою вантажилося українських селян та транспортувалось їх до найближчої залізничної станції, звідки вже товарними поїздами відправлялося їх на Радянську Україну.

Очевидно, селяни боронились як могли, щоби не покидати рідної Землі та батьківських порогів. Вантажили свій добробок на віз, прив'язували, хто ще мав до воза корову та подавались далеко в ліси.

Так було і з мешканцями села Любленець Новий ти Старий.

Зібралися свій добробок вони подались далеко в любленецькі ліси, де отаборились на поляні над рікою Танвою. Тут побудовано з гляк сосни та смереки тимчасові буди-натамети, де спали ніччу, а коло буди варено їжу в чому і що хто мав.

Повстанці СКВ були частими гостями в таборі, там були ж і їхні матері та батьки, сестри та брати, а в декого і суджена дівчина. Командування "куща" на це прикривало очі, тобто погоджувалось та толерувало такий стан. З точки зору повстанської конспірації, цього не повинно було бути. Це послаблювало чуйність та дисципліну повстанців, а ворогові давало можливість віднайти легко сліди та заатакувати табір.

Так і сталося.

Гарного весняного дня табір жив своїм життям. Чути було голосні розмови та сміх, та нерідке порикування корів. Повстанці з СКВ отаборились близько табору селян. Вранці до повстанського табору прийшов рій партизан з відділу командира "Крука" (Бомбета), а з ними надр.пров. "Сталь" та "Волош". По сніданку провідники розсідали кохні та лягли відпочити. Командування СКВ виставило стійку якихось 100 м. від табору. Стояв там стрілець "Танкіст" на дорозі, яка вела до села Любленець Новий. Очевидно по тій дорозі було багато слідів, бо ж селяни досвіта вертали зі села до табору. І тимиж слідами підійшов ворог. Стрілець "Танкіст" добіг та заалармував табір та повстанців, але вслід за ним, дослівно через кілька хвилин ворожа розстрільна вдарила на табір. Заклекотіли ворожі автомати та кулемети. Відтих же куль впав ними прошитий провідник "Сталь", Волош", та 2-ох стрільців з відділу "Крука". Наши стрільці нашвидкоруч хапали зазброю, та бродячи по пояс у водах ріки Танви, відступили на другий берег, не давши ані одного пострілу. Командири погубились, та не зуміли організувати стрільців до збройного опору. А наша сила воєнню не була така мала,-

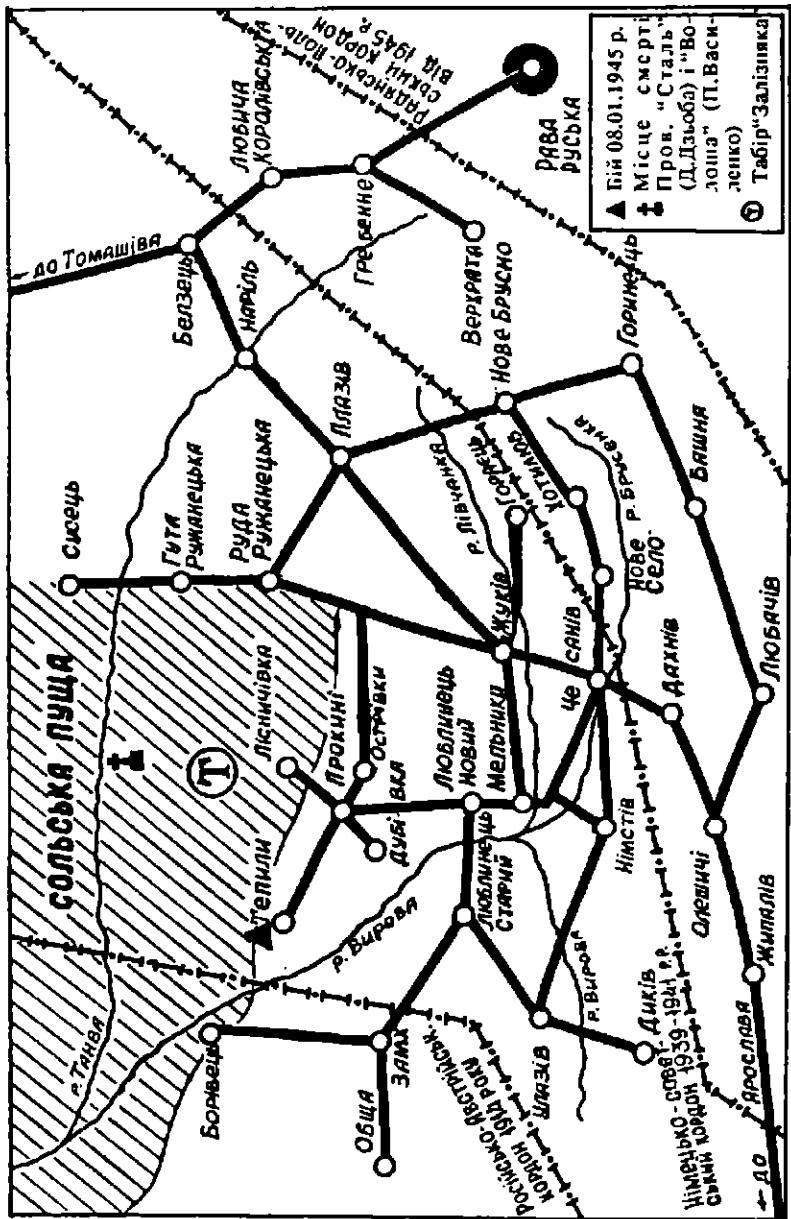

Схема 5. Орієнтаційна карта теренів Чеськівщини та північної Любачівщини.

було нас біля 60 стрільців, 3 кулемети, кільканадцять автоматів та са-
мозарядок і поодинока зброя (кріси). Могли ми ворога придергати,
який чисельністю нас не перевершував. Іх було біля 70-80 вояків.

В такій ситуації наше командування повинно було поставити за-
ставу з кулеметом та кількома стрільцями, які б придергали ворога,
щоби решта могла прийти з підмогою та дати ворогові бій.

Та так не сталося. Наше командування не стануло на висоті за-
владня, на якому його поставлено. Не виконало своїх завдань та
обов'язків і тому понесли ми такі жертви.

Селян ворог під багнетами погнав на залізничну станцію до Любча-
чева, звідки вивезено їх до Советського Союзу.

ЙШЛО ЛІТО 1946 РОКУ.

Ворог викинув силою під дулами автоматів решту населення, яке
ще залишилось та переховувалось після осінньої 1945 року переселен-
чої акції. Залишилось не більше як 10-15 відсотків населення, яке яки-
мось чудом ще переховалось, та не далось викинути з рідних
батьківських хат. На Мельниках де колись проживало 95 сімей, лиши-
лось тільки 5.

Але восени 1945 року і весною 1946 року дехто зі селян пообсівав
 поля, збіжжя якого почали дозрівати. Належало подумати як ті земні
плоди зібрати та відповідно забезпечити, щоб хліба не забракло в зимі.

Командування ОУН-УПА постановило кинути сили та здорові ру-
ки на збирання врожаю.

Але також і ворог тут кинув свої сили, щоб зібрати врожай залише-
ний українськими селянами. Почалась нерівна боротьба за збирання
врожаю.

В добрах пана Парнаса, тобто в дворі, стояв локомобіль та моло-
тилка. Польські солдати за допомогою кількох бувших двірських
фахівців перевезли ті машини на поля Замістя, тобто поля розміщені
між Мельниками та Чесановим. Там їх поставлено і почато збирання
врожаю. Ворог сформував бригади косарів в більшості зі своїх солдат,
які почали косити, звозити та молотити збіжжя. Після обмолоту ван-
тажні військові автомашини забирали та візвозили збіжжя в Польщу.
Інша група солдат, зі збросю в руках, пильнуvalа, щоби повстанці УПА
їм у тому не перешкодили. Тому нерідко їхні більші підрозділи запуска-
лись в поблизький ліс та прочісували його.

Наше командування добре орієнтувалось, де такі ворожі форму-

вання перебувають. Тому повстанці старались уникати сутичок. Збирали збіжжя там, де ворожих сил не було або було їх дуже мало. Можна сміло ствердити що врохай виселених українських селян зібрали по половині повстанці УПА, а другу половину польські солдати та доколишнє польське населення.

В основному наші хлопці з СКВ хліб зібрали та забезпечили на зиму і для себе і для інших відділів, які напевно цього будуть потребувати під час зими.

Але м'ясо вже не було. Грабіжницька поведінка ворожих сіл та елементів лишила селян голими, так що надіятись повстанцям на поміч від села стало неможливим і нереальним.

Тому командування ОУН-УПА, звернулось до польського підпілля з яким, як вже говорилось скоріше, нав'язано перемир'я та встановлено тісні контакти. Польське підпілля зрозуміло важливість ситуації та погодилося дати таку допомогу.

Вказало нові місцевості, де наші повстанці повинні зголоситись до їхніх співпрацівників і ті дадуть вказівки та поміч, як і де зорганізувати постачання та заготівлю м'яса для наших підрозділів. Вказувалось при тім такі села як Замх, Обша, Бабиці, Вільхівець, Луково, Сусець з майже чисто польським населенням, де польська організація "ВІН" мала свої великі впливи і де населення ніким не непокойне жило свободно та добротно.

Такі рейди, зроблені нашим СКВ були успішними і пройшли без найменших кломотів як для населення так і для наших повстанців.

Селяни в більшості відносились до наших стрільців із розумінням а навіть симпатією. З їх сторони не було найменшого опору чи нарікання. Правда велику роль тут відіграла присутність представників польського підпілля, які також пояснювали польським селянам хто ми, звідки прийшли і з ким ведемо боротьбу.

Ми, звичайно, відходячи зі села жертвовавцям відловідні бланки-поквітування приготовлені заздалегіть нашим командуванням. На них вказувалось, що повстанський відділ УПА-СКВ "Трембіта", придбав від громадянина села, тут вказувалось прізвище селянина та назву села, корову чи теля або свиню, за що буде врегульована заплата після закінчення війни і поєстання української держави.

Очевидно польська комуністична пропаганда кричала та приписувала нам грабіжницькі дії як у відношенні до українських селян, так і польського населення.

А в дійсності справа виглядала зовсім інакше. Українське населення як, та доки тільки могло забезпечувало наші повстанські підрозділи харчами та всім іншим, що тільки було потрібним.

А "грабування" польського населення відбувалось тільки і включно в такий спосіб, як сказано вище. Наше командування строго наказувало і той засади повстанці твердо дотримувались, що до польських громадян можна звертатись тільки в порозумінні з польським підпіллям,

тобто організацією "ВІН". Не було випадків ламання тісі засади нашими повстанцями.

З приходом осені 1946 року, ворог почав зміцнювати свої військові підрозділи на нашому терені, які безперервно почали проводити маневруючі рейди по селах та лісах, вишукуючи менші повстанські підрозділи та їхні криївки.

Один з таких підрозділів, а були це формування військ КБВ, -(Корпус Безпеченства Вевнентшного), розташувався в місцевості Косяпуди, яка становила присілок села Жуків та розташоване було при дорозі Жуків-Мельники (Люблінець Новий). По виселенні наших селян залишилось там кільканадцять польських родин, в забудуванні яких цей підрозділ примістився.

Група ця становила около 70-80 солдатів добре озброєних та була дуже рухливою. Очевидно таких частин було більше по польських селах, вони мали свій зв'язок та спільними силами старались опанувати весь терен, тобто села, присілки та поодиноких жителів. Вони бушували днями, вечорами то навіть ночами перевіряли мешканців хто де живе, де перебуває, кудиходить і тим подібне. Нав'язували при тому контакти з місцевим населенням з різного приводу та нагоди. Була це очевидно заздалегідь приготована акція, опанувати, придушити та виловлювати і ліквідувати наших стрільців та симпатиків нашого підрозділу.

На терені нашого села, як це пізніше виявилося, знайшли паршивця, який пішов на співпрацю з тими карателями. А був ним 18-ти літній тоді Іван Тимець, мешканець присілка Жари (Люблінець Новий).

Як вдалось ворогові його звербувати, трудно ще і сьогодні це пояснити.

Безперечно ворог мав вже дяку інформацію про нашу підпільну сітку та її членів, але решту доповнив І.Тимець. Щоправда, не все він знов докладно, але вистарчило на стільки, щоби продати десятки наших повстанців і також невинних осіб.

Належить згадати, що батько І.Тимця вважався в селі великим украйнським патріотом, мав вільний збір книжок та часописів. Брат Івана, Микола - служив трохи воїном УПА в курені ком."Залізняка", а ця гнида пішла продавати своїх односільчан.

Почались перші арешти, тортури та заповнювання польських тюрем нашими повстанцями.

Доконував цього підрозділ військ КБВ з Косяпуд при співучасті згаданого вже зрадника І.Тимця. Арештовано тоді та запроторено в тюрми Дмитра Кущака, Михайла Ванкевича, Петра Хоміна, Юрія Ванкевича, Степана Качора, Степана Бруся, Івана Борівця. В часі допитів та тортур асистував польським гнобителям І.Тимець вже явно та офіційально в польській військовій уніформі та при зброй. Степанові Брусеві особисто стягнув з ніг чоботи, кажучи при тім: "Тобі, Степане, вони вже не будуть потрібні."

Наші ув'язнені хлопці не мали змоги повідомити рідних та кого треба, хто їх запродав. Але дехто з СКВ та підпільників, орієнтувався та долумувався, хто як то казали "сипить", тобто видає ворогові наших повстанців та вказує йому місце перебування та конспіраційні криївки і пункти нашого підпілля.

З такими висновками та підозрінням, хлопці з СКВ звернулись до рай. провідника "Луга" (О.Лашин), та домагались провести розслідування в тій справі. Але пров."Луг" категорично відхилив та відкинув такі закиди. Пояснив це тим, що він знає дуже добре батька І.Тимця, та що тут не може бути навіть найменшої думки про зраду чи співпрацю з ворогом. Бо так приватно, - то пан Лашин ("Луг") був добрим приятелем батька І.Тимця, який нераз висловлювався, що пан Лашин ніколи не позволить, щоби стала яка кривда йому, чи членам його сім'ї, бо забагато справ та моментів в'яжуть міцно обі сім'ї, тобто сім'ї Лашинів та Тимців.

Якщоб тоді викрито цього мерзотника, то би перервало ряд арештувань та виселень і не спричинило б тільки горя, яке вчинила ця людина своїм односельчанам протягом дальших днів 1947 року, а потім вже на західних Землях в 1948 році.

ЙШЛА ВЕСНА 1947 РОКУ.

28 березня 1947 року вбито нашими повстанцями коло Сянока, польського комуністичного генерала Кароля Сверчевского.

Ворог постановив остаточно ліквідувати українське підпілля. Змобілізував та кинув на наші землі великі військові формування та підрозділи різного роду військових частин. Мало це назву акція "В"- (Вісла).

Під кінець квітня 1947 року увійшли в село більші підрозділи польського війська. Проголошено мешканцям села, що дається їм 2 години часу на приготування та спакування свого майна. Рівночасно надано кожній сім'ї одну підводу, які були прислані з польських сусідніх сіл. Солдати допильнували, щоб ніхто не втік з під їхньою "опіки". Під їхнім наглядом та ескорти, наших селян дотранспортувано до містечка Чесанова. Тут у центрі містечка на площі був збірний пункт, де зганяли усіх мешканців українських довколишніх сіл. Кругом поставлено вартових та сильно озброєні солдатські застави. Так тримали виселенців на площі під голим небом кілька днів.

Коли вже зігнали всіх, яких призначалось до депортациї,

підставлено військові вантажні автомашини. Тих хто не мав худоби повезли до залізничної станції Белзець, а власників корів погнали пішки, але також під ескортою до Белзець. Тут приготовано та подано товарні вагони на які завантажено нещасних. Цілий час при виселенцях були сильні та чисельні підрозділи польських солдат, які пильно стежили та пильнували, щоб ніхто не втік з їхніх лабет та захотів повернути до рідного села.

Поїзд рушив та повіз нещасних українських селян, вирваних силою з рідної землі та батьківської хати. І тут далі цілий час дороги, солдати пильнували депортованих аж до місця їхнього призначення, тобто там де колись проживали німецькі громадяни. Тепер то називалось "Земе Одзискане".

Згідно з розпорядження польсько-більшевицьких властей, нещасних завезено і розселено частину в воєводстві Ольштинськім, а другу частину в воєводстві Кошалінськім. Була при тім застосована засада, опрацьована і видана урядом у Варшаві. В понімецькому селі можна розмістити та поселити тільки 10 відсотків мешканців даного села та не біжче як 50 км від польсько-советського кордону, та 30 км від моря. Категорично зоборонялось поселювати українців в містах.

І так мешканців села Люблинець Новий та Старий поселено на Ольштинщині в таких місцевостях : в повіті Венгожево в селах Ліси, Врублі, Сапалівка, Круглянки та Ольшево. В повіті Кентшин в селі Генсікі, в Кошалінщині в селі Буди та Русіново.

В тих місцевостях ще по сьогоднішній день проживають мешканці та часом і їхні нащадки сіл Люблинець Новий та Старий. Очевидно подається тут де поселено дещо більше як 10 сімей, але є місцевості та села де розкинено та поселено лише по кілька сімей.

В призначених нашим селянам селах, вже жили поляки, яких привезено тут ще в 1945-1946 роках з-за Бугу та центральної Польщі. Вони жили в новопобудованих та солідних домах по німецьких власниках, яких поляки викинули та вивезли до Німеччини. Тих жителів називано репатріянтами, а у відношенні до наших селян вживалось слово тільки і виключно "бандеровци", бо так попереджено польських репатріантів органами польської місцевої влади та функціонерами міліції і Ужнду Безпеченства.

Нашим селянам попридувало хати переважно ограбовані та поруйновані. Майже всюди не було вікон та дверей а нерідко підлоги та повали. При тому селяни прибули тут без жодного майна та харчів, добре як хтось мав ще корову, але це траплялось дуже рідко. Гроздило фізичне від голоду винищення тих нещасних, яких якось довезено тут. Були це тільки живі істоти, які ще дивились на Світ Божий але згноблені та перестражені ховались по кутах та закутках на саму тільки пояму польського репатріяента а не дай Боже солдата чи міліціонера.

З ласки польських властей привезено та розділено для кожної сім'ї по мішку кукурудзи, яку Польща одержала в дар від американського

народу.

Селяни з страхом почали заспокоюватись та приходити, як то жуть, до себе. Дні минали, час йшов і треба було якось жити. Більшість пішла на заробітки до державних сільських господарств. (ПГР), щоб дещо заробити та якось вижити. Деякі наймались до праці в поляків-репатріянтів, які вважались телер шляхтою, а український селянин-хлоп повинен на них робити. Згадувалось при тому і на кожнім кроці, та нагадувалось, що вони "бандеровци", які вимордували сотки тисяч їхніх побратимів лесь там на Волині.

Пересічний, привезений тут український селянин може навіть не чув та не знов де та Волинь лежить, але йому цілий час пригадувано, що він з таких, що з ножем в зубах бігали та мордували поляків, а тепер прийшли такі часи, що польська нація є пануючою на тій землі, а український селянин повинен вважатись її підданим та на кожному кроці її підкорятись. Насильно розтоптувано в селянинові почуття людської гідності а впихалось та прищеплювалось йому тотожність раба-невільника.

Селянин, його рідня та діти, скоро вивчали польську мову, рідною мало хто розмовляв, хіба в Лісах, Генсіках чи Русінові, де було більше скupчення українських люблинецьких сімей та небагато було польських. Потиху молився ще рідною мовою, але в неділю спішив до римо-католицького костела, де вже хрестився один раз, та відмовляв "Віру" та "Отче наш" мовою своїх гнобителів. Вінчання та хрестини відбувались в костелі в римо-католицького священника і такі подружжя та народжені діти вважались вже римокатоликами тобто поляками.

Щоправда, люблинецькі сім'ї в більшості далі вважали себе українцями, старались розмовляти мовою батьків, вчили дітей тієї мови. Потиху святкували свої свята, але велика частина українського населення з інших теренів, як Ярославщина, Переяславщина, скоро полонізувались та асимілювались.

Але вернімся ще в рідні сторони.

Де було і що робило наше підпілля ?

Як вже згадувалось, після вбивства генерала К. Свєрчевського, ворог постановив приспішити та остаточно ліквідувати наше підпілля. В Уряді та Генеральному Штабі польської армії опрацьовано план ліквідації нашого підпілля, якому надано криптонім "акція В" (Вісла). Планом тим передбачано та постановлено в першу чергу депортувати з рідних земель українське населення, щоб позбавити підпілля так званої "бази". В другій фазі тієї акції ворог передбачав та запланував приступити до блокади лісних масивів на території цілого Закерзоння та завдати остаточний удар українським повстанським відділам.

До тієї акції залучено командування та військові сили ще двох комуністичних держав, а саме большевицької Москви та червоної Чехословаччини.

Хто з ким мав воювати ? Коротко заглянемо до польських ко-

муністичних джерел та публікацій на цю тему.

В книзці виданій в 1969 році п.н."З дзюов Войска Польського в ля-
тах 1944-1948", (стор.95-96) пан Ігнаци Блюмось пише таке : Головно-
командуючим операційної групи "Віслі" встановлено генерала бригади
Стефана Моссора, його заступником став поковник Гжегож Кор-
чинські та інші. Терен поділено на 2 частини. Частина "С"-Сянік та
частина "Р"-Ряшів.

Військові боєві формування теренів Сянока становили такі сили:

6-та дивізія піхоти,

7-та дивізія піхоти,

8-та дивізія піхоти,

та одна дивізія військ корпусу безпічності віннетшинго(КБВ)

Разом чотири дивізії.

Військові боєві формування теренів Ряшева становили такі сили :
9-та дивізія піхоти поповнена комбінованими полками 3-тої, 5-тої та
14-тої Дивізії Піхоти. Поза тим ще один полк з 4-тої дивізії піхоти і один
полк з 12-тої дивізії піхоти, відділ міліції обивательської в силі 700 сол-
датів.

До того ще вийшли :

Полк саперів чисельністю 500 солдатів,

Полк автомашин в складі 6 компаній по 50 автомашин

Одна летунська ескадра в складі один "Доуляс" та 9 "П-2"(куку-
рузник).

Понадто під командуванням ген.Моссора віддано ще сили, згро-
маженні в військових округах Краків та Люблін.

Якщо підрахувати, виходить, що проти українського піднілля згро-
мажено та кинено військові сили чисельністю приблизно 90-100 тисяч
солдат, крім того чеські та большевицькі прикордонні війська блокува-
ли кордони з Польщею та в кожній хвилині готові були перейти кордон
та нести допомогу польській армії.

А наші сили також за даними з тієї книжки складали в тому часі
близько 2.500 бійців діючих куренів УПА та кілька тисяч членів
цивільної сітки ОУН. Це означає, що одного українського бійця во-
рог виставив своїх 18-20 солдатів, оснащених тяжкою зброєю,
новітньою технікою та навіть летунетством.

Наші хлопці з СКВ "Трембіта", в більшості подались зі своїми
сім'ями на північно-західні землі, згідно з дерективою Проводу ОУН-
УПА, що кожний може і повинен сам влаштуватися і де йому вигідно,
придережуючись дальшої конспірації та не обриваючи зв'язку.

Одна група опинилася в околицях Русінова на Кошалінщині, інша
коло Барцян на Ольштинщині, очевидно роззбройвши їх перед де-
портацією на західні землі. Також і курінь командира "Залізняка" був
розформований і стрільці подавались, хто куди міг. Останній бій прове-
ли коло села Люблинець Новий дня 25 травня 1947 року, 3-ох стрільців

з відділу "Калиновича", про що розказує детальніше командир роя того ж відділу та учасник того бою, Федір Комар "Кіт".

Дехто ще залишився в криївках, дехто подався дещо пізніше зі зброєю в руках на півн.-західні землі, де долучав до своїх сімей. Д.Зінкевич, А. Комар та інші.

Кількох сміливіших та відважніших заризикували і зі зброєю в руках польськими теренами в польських уніформах, перейшли до Західної Німеччини, де зложили зброю американським окупаційним військам (Т. Комар "Кіт").

Немало таких хлопців з Нового та Старого Люблинця впало в боях з польським військом в тому часі на рідній Землі. Було це літом 1947 року : І.Ванкевич, С.Білій, О.Лашин, І.Шиманський, В.Кіт та інші.

А наш "знайомий" зрадник І.Тимець поселився разом з батьками в селі Волове Ляси, пов.Валч на Кошалінщині. Тут надалі продовжував вишукувати хлопців та дівчат з рідного Люблинця та продавати їх польській комуністичній владі. Цілим серцем і душою віддався тій професії, видно припала вона йому до вподоби.

І так почались весною 1948 року нові арешти, слідства, допити, тортури і присуди. Арештовано тоді на території пов. Валч, де поселено селян з Люблинця Нового та Старого, майже всю молодь з тих сіл, на підставі доносів та свідчень того ж паршивця.

Арештовано та засуджено такі особи :

1. Санайко Марія	літ 24	засуджено на 10 років тюрми,
2. Комар Агафія	літ 19	засуджено на 6 років тюрми,
3. Гнилиця Анастазія	літ 24	засуджено на 5 років тюрми,
4. Ванкевич Анна	літ 23	засуджено на 5 років тюрми,
5. Ванкевич Катерина	літ 21	засуджено на 5 років тюрми,
6. Кущак Степан	літ 24	засуджено на 10 років тюрми,
7. Вальницький Михайло	літ 34	засуджено на 10 років тюрми,
8. Грицько Ілько	літ 31	засуджено на 10 років тюрми,
9. Карпінський Степан	літ 31	засуджено на 15 років тюрми,
10. Брусл Іван	літ 34	засуджено на 15 років тюрми,
11. Равський Микола	літ 23	засуджено на 10 років тюрми,
12. Борівець Іван .	літ 23	засуджено на 12 років тюрми,
13. Ванкевич Іван	літ 26	засуджено на 15 років тюрми,
14. Гох Марія	літ 26	просиділа в слідстві 6 місяців,
15. Чабан Марія	літ 22	просиділа в слідстві 6 місяців,
16. Шеремен Анастазія	літ 19	просиділа в слідстві 6 місяців,
17. Карпінська Катерина	літ 21	просиділа в слідстві 6 місяців,
18. Ванкевич Андрій	літ 34	просидів в слідстві 6 місяців,
19. Судин Степан	літ 22	просидів в слідстві 6 місяців,
20. Санайко Василь	літ 15	просидів в слідстві 2 місяці,
21. Вапляк Андрій	літ 22	просидів в слідстві 2 місяці,
22. Шиманський Іван	літ 21	просидів в слідстві 2 місяці,
23. Хомін Андрій	літ 34	просидів в слідстві 2 місяці,
24. Карпінський Василь	літ 16	просидів в слідстві 2 місяці,

25. Гураль Петро	літ 34	просидів в слідстві 2 місяці,
26. Кіт Анастазія	літ 22	просиділа в слідстві 2 місяці,
27. Вапляк Андрій	літ 34	просидів в слідстві 2 місяці,

Тимець Іван став пострахом довколишнього українського населення. Старався та робив що міг, щоб якнайбільше його односільчан знайшлося за гратаами польських тюрем.

До хати його батьків йшли матері, сестри та батьки арештованих, просили ласки та помилування для своїх близьких. Батьки Тимця відказували на те, що вони тобто ціла сім'я Тимців до нічого не причетні, не мають з тим нічого спільногого, що син їх Іван також невинний, що то все злі язики. Мати цього Юди-зрадника говорила та клялась, що цілій рідні Тимців навіть око з голови не впаде, бо вони такі невинні. А через деякий час, тій же матері, що зродила такого Іскарюта та так клялась - око таки впало. Виходить, що прокляття невинних впали на винних.

А на території Кентшина та Бань Мазурських, що на Ольштинщині, розгулював інший христопродаєць - Василь Жук, уродженець села Дахнів, українець за національністю, бувший стрілець куреня "Залізняка", який також в той час продав душу червоним гнобителям та продавав своїх же українських братів. За його допомогою арештували та судили тоді Дмитра Зінкевича, Івана Чабана, Івана Золу, Анастасію Кузіну і багатьох інших наших підпільників.

Різною була доля засуджених. Каравались вони переважно в польських комуністичних тюрях в Ряшеві, Штумі, Віснічу, Вронках, Новограді, Голеньові, Грудzionку а деякі навіть далекому Сибіру на Воркути.

Майже всі вони повернулися після тяжкого та довголітнього ув'язнення.

Дехто повернувся до своєї сім'ї, декому сім'ю розбито. Тяжка доля засуджених. Повернулися вони з підриваним здоров'ям та пошарпаними нервами.

Белику ціну заплатила люблинецька молодь як і старше покоління за підняття в боротьбі зброю, щоб Україна була Вільною.

Приведені тут спогади є майже однаковими для сотень таких же сіл Перемищчини, Холмщини. Нелюдська рука зловорожих Україні сил розшарпала, порозкидала, викинула цілі села з української землі.

ТЮРЕМНИЙ СПОГАД. ЕПІЛОГ ЛЮБЛИ- НЕЦЬКОЇ ТРАГЕДІЇ.

По виороку 30 серпня 1948 року написав апеляцію та чекав на рішення. Перекинуто мене до камери N74 на першому поверсі. Тут стрічаю товариша недолі з Білосточчини. Молодий, років 22, за національністю поляк а на дверях камери написано "УПА".

Десь через місяць долучує до нас мужчина в мундирі, літ около 50. Покищо в камері без жадної сенсації, сидимо дружньо. За кілька тижнів дають до нас знова мундированого. По привітанні він питаеться, хто тут є з УПА. Ну що ж рад не рад говорю, що це я. Питає мене звідки походжу. Відказую, що з Ряшівщини. Це для нього замало кажу що Любачівський повіт, також замало. Врешті кажу, що з села Новий Люблинеч. Тоді питає про прізвище, я йому кажу, і він тоді говорить: "Знаю таке прізвище, ми тебе шукали. Маєш стару бабцю та малу сестру. Поза тим знаю ще багато інших людей з Люблинця". Каже при тім прізвища наших селян.

Яккаже народна мудрість "попала кося на камінь". По кількох днях "приязної" атмосфери, він починає розказувати. Називається Станіслав Пашкевич, походить з Гродна, парашутист, диверсант, досіх пір служив в К.Б.В. Знає майже цілу Закерзонщину, кожний повіт а навіть кожне село.

Ті в мундирах титулують себе навзасм. Той старший-капітан, а "мій" Пашкевич - пан поручник. Пан капітан називався Менхен. Про УПА не має жодного поняття. Пан поручник розказує йому, що УПА - це досконала армія, має добрих офіцерів, добре вишколені та мають дуже добру розвідку, друга по англійській. Як наразі, то добре вістки голосить але чим далі, мене турбую думка, чи то не підступ. Тут все можливе. Боюсь вже навіть з ним дискутувати.

Минають дні. Я один а їх трьох. Але найбільший винуватель то я, бо то УПА. Поволі зживаюсь з тою атмосферою, з плямою "бандиті", хоч не маю встиду - я Українець. Переживаю болюче нашу народну на цей раз вдачу та приниження, призвичаюсь тлумити морально-політичну кризу.

Хоч то офіцер спеціального призначення, але він не понижує ані українців, ані УПА. Розказує згідно з правдою про сенс боротьби УПА.

По кількох днях питає він мене, чи пам'ятаю та знаю про конференцію на Тепилах. Відказую, що так. А чи знаю, як то було та як мало-бути? Відказую, що не знаю. Тоді він говорить далі: "Є певним, що такий як ти не міг про це знати. Там ви всі мали бути схоплені живими. Там йшлося про вищий Провід та Командирів, а не про вас, там були важні верховоди і головні про них йшлося. Там були з УГВР (Українська Головна Визвольна Рада). Я слухав дальнє з запертим віддихом, а він продовжує далі: "А було так, що одна компанія

(підрозділ) йшла від сторони Руди Ружанецької краєм лісу, друга - краєм лісу від сторони Замху, а третя від присілка Дубрівка мала вас нагнити на заблокований пліт. Але вам пощастило, бо наші підрозділи не встигли замкнути кільця." Питає мене дальше, чи знаю, чия це робота (мова тут про зраду). Відповідаю, що не знаю. Далі каже, що це зробив один із ваших вищих Провідників, але хто, то тобі не скажу, бо мене зобов'язує складена присяга. "Мали ви, каже, також в Люблянці власних зрадників, було трьох мужчин та одна жінка, але це були маленькі фігури, вони зраджували тільки вас."

Подумав я собі, є тут частка моєї заслуги, що скорш ми відійшли з Тепил. Стійки були під моєю командою та контролем. Я, йдучи на перевірку стійкових (чи часом дехто не заснув, бо і таке траплялось), дійшов до стійкового Пушкіна та завів з ним розмову. В міжчасі дивлюсь через далековид в сторону Дубрівки, бо стійковий зауважив якісно людей. Пізнаю, що це поляки йдуть розстрільною в напрямі Тепил, відстань між ними близько 1-го км. Посилаю стійкового до штабу конференції щоб зголосити, що на Тепили йдуть поляки, а сам біжу знати ще 2-ох стійкових, бо будемо відступати в ліс.

В штабі вирішено відступити в ліс, відступили за третій брід, тобто на відстань близько 1 км від Тепил. Почалася нарада. СКВ на чатах. Не минуло і півгодини, біжить стійковий та інформує, що поляки підходять вже до першого броду. А брід від броду десь близько 200 м, коріто води біля 10-15 м. Курінний командир "Залізняк" дає наказ скоро відступати в глибину лісу, бо поляки підтягають більші сили. Відступаємо біgom. Учасники конференції попереду, а наш СКВ розстрільною за ними. Час до часу оглядаюсь та бачу, що військо за нами може яких 200 м, але не стріляють. На наше щастя, ліс грубий, але рідкий та чистий і далеко видно. Ми прямуємо в сторону ріки Танви, віддалі до неї яких 5-6 км. Вже біжимо, військо біжить за нами, але не стріляють. Що було сил прем до Танви. З кожного пару. Біжимо, але поляки далі не стріляють, придережують тільки віддалі. Ми звільнємо, вони також, але далі не стріляють. Наші провідники наближаються до корита Танви. Я пе-ребігаю біля кулеметника "Танкіста", кажу йому: "Стріляй!" Він обертається та сходу дає коротку чергу, але поляки до нас далі не стріляють.

Провідники вже на другій стороні Танви, хоч переходили по пояс через воду та наосліп, не знають, що є на другім березі. Ширина ріки 15-20 м, але на другім боці спокійно. Придержу кулеметника та ще одного стрільця, та втрьох робимо заставу.

Стрільці СКВ входять у воду, поляки вже не йдуть за нами. Коли наші хлопці осягнули вже другий берег ріки, ми в трійку також переходимо ріку та вискачуємо вже на другому березі. Прямуємо вже тепер всі разом, очевидно в військовім порядку далі в ліс в сторону Чорної Річки (Студениці). Тут вже ліс густий та ніхто за нами вже не біжить. Всі ми по-пояс перемочені, але що сил швидким кроком йдемо далі в

ліс.

Пройшли може і 2 км. Коротка зупинка. Наші Провідники нараджуються. Ми на їхній обороні. Після наради провідники розходяться кожний в свою сторону.

Як я зорієнтувався, в тій конференції брали участь Провідники та Командири різних щаблів нашої Організації, починаючи від Провідників Районів і вище.

Ми лишаємося на своїм терені. Провідник Луг, пров. Гонта та військовик Бук. Ввечері йдемо в своє село. Тут нас поінформовано, що поляки в часі перемаршу через наше село розмовляли з деякими людьми нашою українською мовою та питали про "наших" на Тепилах.

Що означала ця погоня за нами, ніхто з нас не додумався.

В такий то спосіб ми уникнули нехібної смерті. А було це дня 12-го липня 1946 року.

Михайло Шиманський.

РОЗКАЗУЄ ДМИТРО КРУПСЬКИЙ "КАРИЙ", — БУВШІЙ ВОЯК УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ З КУРЕНЯ КОМ."ЗАЛІЗНЯКА".

До УПА я вступив осінню 1944 року. Пішло нас тоді біля 50 молодих хлопців з нашого села, тобто з Люблинця Старого. Зголосились ми на Тепили, звідки переведено нас в люблинецький ліс, до табору, де стояв вже курінь ком."Залізняка". Розділено нас по чотах та роях. Мене приділено до чоти, якою командував ком."Дим", а до роя, яким командував ком."Стренч". Служив тоді зі мною в однім рою "Буш" а стиха і по-приятельськи сказав мені, що називається Бульвінський і походить з Перемишля, а батько його мав у Перемишлі фабричку, яка виробляла ваги. Командиром цілого формування був сам "Залізняк", бунчужним був "Бойко", а командиром Полової Жандармерії (ПЖ), був тоді "Ялівець".

Після бою в люблинецькім лісі, який звів наш курінь дnia 9 січня 1945 року зі спецвідділами НКВД, ми перейшли в синявські ліси, і отаборились недалеко села Дібча. Там священник з цього села, враз з людьми постарались і назбиралі та довезли нам до ліса святочних ще харчів, так що голодні ми не були.

Як тільки ми прийшли на нове місце в синявські ліси, відразу збудували новий табір, то значить побудували землянки, бо мороз тиснув добре, та обвели табір стрілецькими ровами і вогневими становищами. Так що забезпечились відразу від несподіваних гостей.

14 січня 1945 року, на сам наш Новий Рік, заатакували нас знову большевики. Вони насамперед підіслали під наш табір своїх розвідників. 3-ох з них наші стрільці зловили живими і виявилось, що ноги в них були пообвивані полотном, з якого були пошиті мішочки, в яких ми одержали святочні подарки на Різдвяни Свята і які ми залишили в таборі в люблинецькім лісі. Означало це, що були то ті самі спецвідділі НКВД, з якими ми воювали дnia 9 січня в люблинецькім лісі і які нас слідили та дійшли за нами в синявські ліси аж під село Дібчу.

Інтенданти на цьому терені доставили нам до табору дуже велико-го бика, міг мати десь біля 1 тони ваги. З того бика наші кухарі почали варити їжу для цілого куріння. Але на дим, який з'явився над лісом, надлетіли більшевицькі літаки (кукурузники), та почали кидати на нас гранати. Командири дали наказ негайно погасити вогонь, а недоварене мясо розділити та роздати всім стрільцям.

Під вечір большевики нас заатакували. Вдарили з кулеметів та

іншої вогнепальної зброй, і заревли свою знайому нам пісеньку: "Ура, ура, бандьора, здавайся!". Ми відповіли їм зі своїх становищ також сильним вогнем так, що большевики стримались, залягли і почали позиційну з нами. Тривало так аж до сумерку і тоді щойно большевики відступили. Забрали своїх ранених та вбитих, але не всіх—бо кільканадцять вбитих, які були близько наших окопів, вони залишили.

Ворог втратив тоді близько 30 солдатів вбитими та стільки ж раненими. Ми здобули зброю, між іншим кулемети та амуніцію. Наших втрат не було.

Пізно вночі ми розділились та розійшлися. Наш відділ під командуванням ком. "Шума" перейшов в диківські ліси, що коло Дикова і там ми закватиравали біля лісничівки. Були ми там аж до Святого Івана Купала, тобто до 19 січня 1945 року. На Щедрий Вечір, на тій же лісничівці, місцеві люди приготували нам і відсвятали з нами Щедрий Вечір. Було радісно і присмно в такому гурті провести та відсвятувати це Свято.

Після Йордану, перейшли ми, тобто наш відділ, у футорянські ліси, що коло села Футори. Там, після тижневого перебування, подались ми дальше на схід і отaborились біля сіл Журавці і Нетреба.

Моя чета, в якій я служив і якою командував ком. "Дим", розташувалась постосем в селі Грушка. Було там кільканадцять українських родин, а присілок цей був положений в рідкому лісному комплексі. Недалеко нас, десь біля 1500 метрів, в такому ж комплексі, було село Мриголоди, також замешкане 25-30 родинами також українських селян. В Мриголодах розташувалась чета якою командував ком. "М'яч". На день чоти виходили в ліс, де проводились стрілецькі навчання з весною тактики, а на вечір стрілецтво вертало до хат, де перебували вночі. Під час сну не спали тільки стійки та стрілецькі застави, поставлені на скрай хат.

З початком березня 1945 року брав сильний мороз та, як то кажуть гуляла завіруха. Мело снігом так, що світу не було видно. В недалекій Раїв Руській, большевики приготувлялись до остаточної розправи з "бандьорами". Їхні сексоти та донощики донесли їм, що на Грушці і Мриголодах відпочивають повстанці з куреня "Залізняка" і що є їх дуже багато та є добре озброєні.

Ворог зібрав близько 3000 своїх солдатів, та вирушив ніччю в сторону тих сіл.

З вечера 1 березня 1945 до чоти яка була на Грушці, дійшла бойківка з Львівщини, яка перейшла кордон, та розташувалась біля наших повстанців на Грушці. Всі вони були в советських уніформах, та озброєні радянською зброєю. Натомість один рій з чоти на Грушці, відійшов з призначенням для охорони хворих повстанців.

Большевики мали добрих проводирів, які помимо сильного сніговю, допровадили їх до місця, де відлючивали повстанці. Навіть не помітно минули нашу заставу і заatakували село та повстанців. Прова-

див їх сексот, який мешкав в недалекому сусідньому селі і який знов де стоять застави, так що большевики застави обійшли.

Я був з хлопцями в хаті на Грушці. Десь біля 4-ої год. над раном почув я стріли, які пролунали, і то недалеко. Я зірвався та крикнув до хлопців "Вставайте, бо ворог наступає". Ми хапали зброю, яка була під руками і почали вискачувати на двір. З інших хат також почали вискачувати повстанці зі зброяєю в руках. Нам вдалось ще створити оборонну лінію, привітати ворога кулями та почати на них наступати. Бойка, яка прийшла вечером з-за кордону, долучила до нас і ми воювали разом. Тоді большевики вдарили на нас з гранатометів. Один з бойкарів був легко ранений, але ще настільки притомний, що скочив поміж большевиків там, де стояли сани з кіньми, якими приїхали большевики, вскочив до саней та крикнув до дядька, "Уезжай". А що був він в совєтській уніформі, большевики збаранили і пропустили його. Він подався на друге село і тим врятувався та вирвався з халепи.

Ми тим часом почали відступати в ліс. Вже дніло і большевики почали на нас сильний наступ. Ми відступали, але боронилися завзято. Клекотіло від кулеметних черг та пострілів іншої вогнепальної зброї як нашої, так і ворожої. Але ворог був сильніший, було їх багато як "чорної хмари", а наша горстка що раз танула, все нас меншала, але бій гримів і тривав даліше. Тоді ми постановили знову вскочити поміж хати, бо здавалось, що там буде ліпше місце до оборони ніж в лісі, де большевики намагались нас витіснити на поляну, яка там була і вистріляти нас як зайців. Разом зі мною був стрілець "Микитка", дуже низького росту, який перший вскочив до хати. А там большевик понад 2 метри росту і сильної будови, зловив "Микитку" і почав дусити його головою до долу. Через довшу хвилю його не було, тоді і я входжу до хати. Коли я це побачив, віддаю цільнину постріл і большевик падає мертвим на землю. Ми оба з "Микиткою" вискочили з хати і попростували знову до лісу. Але зараз під хатою лежав з кулеметом інший большевик, який почав до нас стріляти. Я біг стрілецькими стрибками, а "Микитка" прямо і він добіг до перших дерев, а мене під лісом поцілила в ліву ногу большевицька куля і я впав в сніг. Большевик подумав, що я вже збитий і більше не стріляє. Тимчасом "Микитка" і другий стрілець "Ніва", коли побачили, що я впав, вернулись щоби мене рятувати. "Микитка" тому, бо перед хвилиною я його вирвав майже з обіймів смерти з рук большевика. Вхопили мене під руки і смиком втягнули мене в гущавину біля поляни. Я просив, щоби мене залишили, бо я і так проплачений, нехай рятують своє життя бо нас все більше стискали большевики в кільце. Хлопці підтягнули мене під поляну, так щоби я мав добре поле зору та обстрілу і на моє прохання вони мене там залишили, присипавши ще й до того снігом. Я мав зі собою десятизарядку, яку я здобув ще під Дібчею. Мої рятівники подались в ліс. Больщевики також пішли в іншому напрямі, там де ще клекотів бій, а коло мене почало все стихати. Сніг силав безустанку, так що замів всі сліди, куди тягнули

мене хлопці. Так я лежав в гущавині та снігу аж десь до 14-ої години. Хлопці, які мене лишили, тобто Микитка" і "Нива" пам'ятали про мене і прийшли до мене. Зорганізували десь коні зі саньми і відвезли мене аж до села Тенетиська, де я лікувався в хаті родини Оленичів.

Нерівний бій на Грушці та Мриголодах тривав близько 2-3 годин. Бойка, яка вечером прийшла з-за кордону, мала тільки 2-ох ранених, але якимсь способом відступила з бою і пішла в інший терен, тим самим ці повстанці вирятували себе.

З чоти на Грушці, живим лишився в гущавині в снігу та ранений тільки я, стрільці, "Микитка", "Нива" і "Фербелль" (Василь Фецьо) з моєго села. Решта хлопців, тобто ціла чета ком."М'яча", яка на той час була на Мриголодах і 2 рої з чоти ком."Дима", впали в бою смертью героїв з большевицькими загарбниками. Впали також оба чотові командири, тобто командир "Дим" і командир "М'яч". Поза тим на той час було ще в Мриголодах кілька членів Проводу з цивільної сітки ОУН, які теж впали.

Обчислюється, що впало там тоді близько 70 стрільців-повстанців.

Втрати ворога обчислюються близько 200 солдатів вбитими і близько 250-270 поранених, яких ворог забрав до Раві Руської приготованими підводами та санями.

Доношика, який інформував большевиків про місце постою наших повстанців, викрито. Виявилось що був ним мешканець поблизького села, прізвища, на жаль, не пам'ятаю. Він признався, що довший час свівпрацював з большевиками-енкаведистами, які урядували в Раві Руській. Тому большевики зібрали такі сили, ще й тримали в резерві ще раз стільки щоб остаточно розгромити курінь "Залізняка" і йшли впевнені, що їм це вдасться. В більшій частині їм це і вдалось, тобто повністю зліквідували 2 чоти. Але "Залізняк" на той час перебував на Даганах з 2-ма іншими чотами з відділу ком."Шума" і чотою т.зв."Барвінку". Поза тим, правдоподібно, був ще там також незнаний мені відділ з терену Львівщини.

В тому ж "Барвінку" було на той час біля 30 хлопців. Були це стрілці-повстанці з куріння "Залізняка", які в часі служби в УПА, чим-небудь провинились. Очевидно, не були це тяжкі провини, бо за тяжкі провини була тільки одна кара- розстріл. Ними переважно командував сам ком."Залізняк". Хлопці ті, на відгомін пострілів з Грушки та Мриголодів, звернулись до "Залізняка", щоби дозволив їм першим піти в бій та заatakувати большевиків. "Залізняк" це доцінів і сказав хлопцям так: " Я тішуся вашою відвагою та посвятою, але ми не енкаведисти і таких методів не стосуємо. В бій підемо, але всі разом".

І ця група, вже під командуванням "Залізняка", прийняла бій з большевиками, але був це бій майже позиційний, бо по-справжньому большевики не атакували, але твердо тримали свої застави, охороняючи тим самим свої сили, які вели бій на Грушці та Мриголодах. Як розказують очевидці, все ж-таки оті хлопці з "Барвінку" завдали ворогові великих втрат. Вони ліквідували всіх ворогів на дорозі, якою атакували, йшли в бій безстрашно, як молоді леви. Після цього бою

командир "Залізняк" висловив їм щиру подяку, та зняв з них тавро злочинців.

Після лікування, коли вже рана мені загойлась, я вернув до свого відділу, до чоти ком."Сурми". Приділено мене на пост жандарма.

В квітні 1946 року, на самі латинські Великодні Свята, брав я участь в атаці на містечко Угнів. Було там більше польського війська, десять близько 300 солдатів і штаб, при якому містилась т.зв.переселенча комісія, зложеня, очевидно, з большевицьких офіцерів-енкаведистів. Вони силою викидали українські сім'ї з прадідівських хат, групували їх на залізничних станціях, та вивозили на Сов. Україну.

В атаці на це містечко брали участь відділи ком."Шума", "Яра" та інші формування теренової сітки, як СКВ, бойвики і т.п. В сумі було нас близько 300 стрільців. Сили майже рівні, з тим що ми розраховували на те, що поляки будуть святкувати і ми їх заскочимо.

Так і сталося.

Командував атакою особисто сам командир "Шум". Вечером наші сили підійшли під Угнів. Ми затрималися, щоб докладно розпізнати терен і встановити, де противник розмістив свої кулеметні та інші вогневі становища. З міста, тобто зі сторони ворога, лунали поодинокі постріли а навіть час від часу кулеметні черги, якими вояки ворога додавали собі відваги стріляючи навмання, тобто Богові в вікна.

По докладнім розпізнанні дано наказ до атаки і ми вдарили на ворога. Переді мною якраз було вороже кулеметне гніздо, з тяжким кулеметом "Максимом" на становищі біля нього лежало 2-ох п'яних ворожих солдатів, яких ми взяли живими, та забрали кулемета, якого після бою ми затягнули до ліса і переказали для СКВ, бо для нас він не підходив—був затяжким, а нам підходили тільки легкі кулемети, яких мали достатньо і яких ми тоді кільканадцять також здобули.

Ворог не сподівався атаки і не був на це приготований. Офіцери і солдати твердо святкували Великодні Свята і очевидно були заскочені. Заатаковані нами, вискачували з хат тільки в білизні і деякі без зброї та втікали стрімголов по перед себе, в темряву ночі, не пробуючи відстрилюватись. Очевидно не всі, бо були і такі, що пробували нам пропистватись, але ми їх негайно ліквідували.

Поставлене нам завдання ми виконали, мету осягнули, тобто розбили угнівський гарнізон та штаб переселенчої комісії і звільнili усіх примусово звезених на станцію мешканців довколишніх українських сіл. Здобули ми при тім багато зброї, амуніції та обмундирування. Ворог втратив близько 30 вбитих та стільки ж поранених солдатів. З нашої сторони впав один стрілець з відділу "Яра" і один був легко поранений, яких ми, очевидно, забрали зі собою. Бій тривав близько 2-х годин і зараз після бою ми відійшли на своє місце постою. Світало коли ми дістались до нашого табору.

Великодні Свята 1946 року ми провели в Гораєцькім лісі. Прибув тоді до нашого відділу о."Кадило", а разом з ним і Гриць Макушка який перед війною і до приходу большевицьких окупантів вів хор в Люблінці Новім і також був дяком в селі Жукові, а тепер служив в УПА у відділі

ком."Калиновича". Поставили ми в лісі, престол зроблений нашвидко-
руч з того, що було близько під рукою, тобто з соснових гіляк.

Стрілецтво стануло в трилаву і почалась величодня відправа. Ма-
кушка нашвидкоруч вибрав з поміж стрільців добрих співаків та зор-
ганізував хор, який співав до Богослужіння. Це дуже добре пам'ятаю,
бо таких моментів не забувається ніколи. Серед стрілецтва запанувала
задума і ми думками полинули в наші дитячі літа, до своїх найближчих.
В цей момент наші думки лучились з нашими сім'ями, яких ми мали
честь та святий обов'язок захищати від лю того та дикого ворога. В часі
Богослугення стрільці сповідались та причащались.

Літом 1946 року подглісь ми на терен сіл Будомир, Синявка, Коро-
виця. Там ми збиралі збіжжя в часі жнив, що залишилось по наших
людях, яких вивезено на Сов.Україну. Збіжжя ми молотили, мололи на
муку та магазинували в криївках, тобто робили запаси на зиму. Осінню
ми повернули на свій терен, де ми постійно перебували.

Після смерті Сверчевського, облави посилилися, але не були вони
такі великі і тяжкі для нас, як в Перемищині чи Сяніччині. Переважно
ми уникали сутичок з військом і переходили в знайомі нам місця і тере-
ни, та приготовляли криївки на випадок дальшої блокади лісів
більшими силами ворога, які, як ми сподівались, ворог кине проти нас.
Звичайно, ми рідко перебували в одному місці цілим відділом з причин
конспірації та харчування.

Літом ми перебували в селиських лісах, що біля сіл Селиська, Пріся
Гребенне, і там перебувала наша чета. А військо що раз то більше і
частіше посилювало прочісування нашого терену, сили їхні зростали,
було їх щораз більше.

З початком вересня 1947 року, нас 12-ох пішло до криївки. Криївка
була побудована нашим роєм, яким командував тоді ком."Смерека".
Був це мешканець Любачева, за фахом будівельник і він зі своїм роєм
побудував багато криївок на тому терені, де ми перебували, між іншим і
для Крайового Провідника ОУН "Стяга" (Ярослав Старух). В криївці,
до якої ми прийшли, аже були командир відділу "Шум", (Іван Шиман-
ський), бунчужний "Орлик", стрілець "Галамай" родом також з Люба-
чева, який служив у ком."Залізняка". Коли ми входили до криївки, то з
ней виходив "Сніг", він, здається, був політвиховником і ще один, псе-
дав якого не пригадую. Вони вже тоді подались на Західні Землі в око-
лиці Лігниці і вони пережили.

Входячи до криївки, ми не знали, що "Орлик" та "Шум" вислали з
криївки по нафту аж до Горайця стрільців "Левка" та "Запорожця".
Приготувались до дальнього і довшого перебування у криївці. Тим ча-
сом "Левко" і "Запорожець" пішли та зголосилися до польського
війська, тобто піддалися полякам. Поляки зараз зформували бойову
групу, яку ті хлопці привели до криївки. Відкрили вхід до криївки та
крикнули "Виходіть бо ми прийшли з військом". Ми очевидно не вихо-
дили і тоді поляки закидали нас гранатами. Але тому, що вхід був кру-
тий, то гранати нам шкоди не роби ли, а деякі гранати то ми навіть
відкидали наверх, де вони розривались. Поляки тоді перетримували

гранати дівше в руках, хидали їх і воїни вже вибухали в криївці, але школи дальше нам не робили.

Це було 5 вересня 1947 року пополудні. В моменті, коли польські солдати відкрили крійку і почали нас закидувати гранатами, командир "Шум" виняв пістолет і стрілив собі в голову. Так закінчив своє молоде, 34-літнє життя, один зі славних сотенних командирів з куреня ком. "Залізняка", уродженець села Люблинеч Новий, Іван Шиманський.

Поляки тимчасом закидали нас гранатами з паралітичним газом і таким чином нас всіх повитягали непримітних, відкопавши перед тим крійку. Поклали нас на автомашини і відвезли до лікарні в Любачеві, де накладено на нас якісь ліки і ми опритомніли. Пам'ятаю, положено нас на подвір'ї лікарні, де ми лежали, а коло нас ходили вже польські солдати з автоматами. Через якийсь час, вже притомних, нас відтранспортували до тюрми на УБ (Ужгород Безпеченіства). За кілька днів, а конкретно 17 жовтня 1947 року, привезли також до Любачева Провідника ОУН "Стяга", але вже мертвого.

А зрадники-запроданці "Левко" та "Запорожець", парадували по Любачеві в польських військових уніформах та при зброї і помогали комуністам виловлювати, деконспірювати та продавати наших стрільців-повстанців.

Список вояків УПА, мешканців села Новий та Старий Люблинеч, які згинули на Мриголодах в березні 1945 року.

Ім'я	вік	місце проживання
1. Борівець Іван	29	село Люблинеч Новий
2. Панасик Іван	22	село Люблинеч Новий
3. Козій Олександр	20	село Люблинеч Новий
4. Козій Дмитро	26	село Люблинеч Новий
5. Паралюх Григорій	22	село Люблинеч Новий
6. Санайко Григорій	24	село Люблинеч Новий
7. Ванкевич Марко	25	село Люблинеч Новий
8. Артимович Микола	22	село Люблинеч Старий
9. Скриль Степан	22	село Люблинеч Старий
10. Шиманський Андрій	22	село Люблинеч Старий
11. Козій Григорій	22	село Люблинеч Старий
12. Пилипець Іван	22	село Люблинеч Старий
13. Іваненко Атаназій	21	село Люблинеч Старий
14. Комар Дмитро	22	село Люблинеч Старий

Всю ніч не вгавала страшна завірюха,
Шуміли скрізь тужно ліси,
Кати більшовицькі підкралися тихо,
Крізь села в ліси у яри.
Було їх багато, як чорноти хмари,
І хдали світанку в лісах,
Щоб кинути в села великі пожари
І грітись тоді при вогнях

Пісню цю склали повстанці своїм друзям-побратимам, які згинули в геройськім і нерівнім бою на Мриголодах і яка виконувалась пізніше майже у всіх відділах та СКВ вояками УПА на Закарпітні.

СПОГАДИ, РОЗДУМИ ТА МІРКУВАННЯ МИХАЙЛА ШИМАНСЬКОГО "ШМИРА", БУВШОГО ВОЇНА УПА, З ПРИВОДУ ДОЛІТА ТРАГЕДІЇ МЕШКАНЦІВ ЙОГО СЕЛА, ЛЮБЛИНЦЯ НОВОГО ТА СТАРОГО.

Був рік 1943-тий. Часи німецької окупації. 4-го березня 1943 року німецькі військові підрозділи вдосвіта оточили села Новий та Старий Люблинець. Витягають з хат усіх мужчин та зганяють на пасовисько біля села. Навколо німецькі солдати з зарядженими кулеметами. Відтак під'їжджають вантажні автомашини, на яких заганяють браних тут мужчин та везуть їх до місцевості Звежинець, де знаходився тоді збірний перехідний лагер (табір).

Представники нашого села, а саме війт Іван Чабан, парох о. Козенко, вчитель та директор школи Амвросій Лев та Михайло Комар звернулись до німецьких старшин, які командували тією акцією та пояснювали, що це якесь непорозуміння, що в селі живуть самі українці, що тут немає жодних польських партизанів. Покликались при тім на німецького урядника, який

завідував двором, що він може дати повні гарантії щодо невинності наших селян. Але того німця якраз не було в селі, він поїхав в своїх справах до Нароля, у 28 км від нашого села.

Німецькі старшини погодились та дозволили повідомити телефонічно згаданого вже урядника. Коли він одержав повідомлення наших представників, він негайно виїхав з Нароля та прибув до Люблинця. Іхав при тім так скоро кінною бричкою, що з коней піна падала платами. Він негайно склав потрібні рекомендації та гарантії перед німецьким командуванням, яке проводило акцію. Відразу звільнено всіх затриманих мужчин, а тих, що вже знаходились в лагері, обіцяно повернути чимскоріше до дому.

Це була запланована німцями пацифікаційна акція на терени заміського повіту, де населення в більшості було польське і де організувались польські підпільні партизанські формування. А що село Люблинець Новий та Старий адміністративно підлягали під заміський повіт, то і тут таке трапилося.

Я також потрапив до гурту мужчин, яких німці зганяли на площа, але я йшов сміло, бо думав, що німці виловлюють мужчин та повезуть на роботи до Райху, а в мене в кишенні була вже карта призначення до служби в німецькім війську (Вермахт) з якою 5-го березня мав зголо-

ситись до Львова.

Чи то було б мені помогло, не знаю, але без запевнення та гарантії німця, управителя двора, всі зловлені селяни напевно заповнили б німецькі концтабори.

Німці від'їхали, а польські партизани робили далі своє діло, тобто грабували мирних українських селян.

12-го лютого 1944 року увійшли в наше село формування большевицьких партизан, які приходили рейдом з Волині через Львівщину. Було їх кількасот з великими таборами, йшли від Хотилюба, через Чесанів, де розбили та забрали зі собою польську гранатову поліцію. В Люблинці Новім розбили німецьку охорону двора, вживаючи при тім малокаліберної гармати, спалили двірські забудування, розбили спиртзавод, пограбували наших селян та подались в замойські ліси Сольської пущі.

А нашим селянам побільшилась загроза з боку згаданих вже польсько-большевицьких банд. Тепер вони вже почали разом нападати та грабувати наших селян.

Зелені Свята 1944 року. В село входять формування створеної німцями з бувших полонених радянських солдат калмицької дивізії. Нові трагедії для мешканців села. Ці дикиуни-азіати поводять себе як в поневоленій країні : забирають у селян що їм сподобається та попаде до рук. Противитись не можна, бо ви всі "бандіти", кажуть. Виловлюють молодих жінок та дівчат та їх гвалтують. Хтось поскаржився німецьким старшинам, які були при тій дивізії. Німці зареагували на це близькавично та гостро. Зібрали солдат-калмиків, поставили в три колони на пасовищку серед села, вичитали присуд та кількох на місці розстріляли.

Село дещо заспокоїлось.

Іхні підрозділи попали наші присілки, як Тепили, Прокині, Кутні а 5-го червня 1944-го раненько пішли вони облавою в глибину замойських лісів виловлювати та ліквідувати польських та большевицьких партизанів. На північ від Люблинця гуде : бомбардують літаки, б'ють гармати та кулемети польсько-большевицьких комуністичних партизан.

Народ дещо відітхнув, дещо заспокоївся але як надовго та що знову чепитися села ?

Партизан розбито, калмики від'їхали, ворожі грабіжницькі наскоки припинилися.

В селі організується відділ Української Народної Самооборони, а в терені відділі УПА, в більшості з членів допоміжної української поліції.

Але не тільки.

20-го липня 1944 року входять в село большевицькі "визволителі" — Червона Армія, а з ними і польська армія. Починаються грабунки та терор зі сторони поляків-комуністів.

Жнива 1944 року. Селяни збирають збіжжя. Що хитріші почали

косити двірське збіжжя посіяне ще за німецького панування. Але в селі з'являються польські солдати, заганяють селян косити також двірське збіжжя та укладати в скрити на полі. Припроваджено молотилку та локомобіль, збіжжя молотять, а зерно польські солдати забирають. Люди працюють задармо, дехто при цьому зістає побитим.

Через село переїжджають большевицькі підрозділи. Поляки закінчилимолочення збіжжя та вийшли.

Наши хлопці, члени підпілля укриваються і від большевиків і від поляків. Укриваються також і наші Провідники.

В селі перебуває та укривається большевицький дезертир, танкіст Саша. Перебуває на присілку Жари.

10-го жовтня 1944 року. День погідний та ніщо не віщує грози. Того дня з рана, вдирається в село великий підрозділ польської комуністичної міліції, та озброєних цивілів-поляків. Ловлять яких-попадуть мужчин та всіх женуть до польського села, Руди Ружанецької.

Між арештованими є солтис нашого села Іван Чабан, парох о.Козенко та одна жінка на прізвище Laшин. Її взяли з підводою, щоб везла польських старшин. І також солтис Люблинця Старого Степан Білій. Село в трипозі, скрізь лунають постріли та доконуються грабунки наших селян польськими цивільними особами.

Пізним пополуднем вернула до села жінка Laшин, о.Козенко та мешканець села Войтко. Привезли ультиматум, що якщо до заходу сонця не вернутися на Руду 2 міліціонери та лісничий, то арештовані в числі 33-х мужчин, будуть розстріляні.

В селі проголошено цю вістку, але люди, в більшості жінки, не знали хто це ті міліціонери та хто це зробив. Ніхто не відважився піти на Руду та пояснити і просити помилування для арештованих.

Сонце зайшло. У Руді замордовано невинних 33-х мужчин.

А в селі тільки плач та невимовний страх. Аж врешті ввечері селяни взнали, хто став причиною трагедії. Зробив це танкіст Саша, росіянин, большевицький дезертир. Загнав в ліс тих лісників та міліціонерів, там їх постріляв, а один йому втік. А Саша зник без вістки. Так заплатило село за вибрину большевицького дезертира.

А наша Самооборона не може активізуватись, мусить конспіруватись, по селі швидкаються большевики, польська міліція та всяка інша ворожа сволота. А ми криємось на присілках, бо нема наказу "з гори", щоби організуватись в бойові групи. Село в напружені, в трипозі. Страх працювати на полі, а жити треба. Так живуть зі страхом з дня на день мешканці села Люблинець Новий та Старий.

Листопад 1944 року. Організується Самооборонний Кущовий Відділ (СКВ) в числі 14 стрільців та 2-х Провідників. Наши місця перебування — селянські пивниці на Тепилах. Вишколу бойового не проводимо, бо всі вже загартовані "боєвики". Виставляємо тільки стійку та

трямаємо зв'язок.

Зараз невдовзі прибув до нас партизанський відділ УПА командира "Залізняка", який розташувався в лісі на відстані близько 3-х км від присілку Тепили. Кухню для них зорганізовано поки що на Тепилах в спаленому хліві, від якого лишилися тільки стіни. Страви ношено стрільцями відділу в котлах для цілого підрозділу.

Нашим завданням було організувати доставку харчів та все інше, потрібне для життя. Одним словом, клопіт великий. Під кінець листопада кухню перенесено вже до відділу, але ми дальнє маемо обов'язок організувати та доставчати харчі. Відділ розташувався на довший час.

Грудень 1944 року. Зима. Великі холоди. Займаємося доставою харчів для куреня. Привозять харчі також з інших теренів до нас, а ми відставляємо далі в ліс.

19-го грудня—свято Миколая. В селі стріляють. До нас добігають люди та розказують що в село в'їхало польське військо, обстутили церкву та стягають з людей одяг, взуття, - а хто опирається—того б'ють. Пограбували та від'їхали. Правдоподібно була це якась фронтова частина. Терор збільшується, що буде далі? Чи тому не кінця?

А в нас при тих доставах харчів слабне конспірація та дисципліна, є багато клопоту з тією аprovізацією. Нераз за дня іде підвoda на Тепили, а ворог не спить. Довкола нас польські села і не відомо чи хтось не слідкує за рухами тих підвод до добре знають, що на Тепилах ніхто вже не живе. Всі перевантажені обов'язками, стійка поодинока. На ці спрavi звертаю увагу в команді СКВ, пропоную збільшити стійки та іх змінити. Мою увагу відхиляють з приводу, мовляв час передсвяточний, стрільці перевантажені заготовленою харчів, перемучені. Розглянемо це по Святах.

Січень 1945 року. Селом часто проїжджають большевицькі автомашини, але в селі не стаціонують. Покищо в селі спокій. Передсвяточні заготовілі харчів - наказ щоб відповідно приготувати Свята для повстанців куреня "Залізняка". Село також готується до торжества Різдвяних Свят. Коби лиш спокій. Віримо що так буде. Покищо все йде добре.

В розмові з Проводом та командуванням СКВ, відносно безпеки в часі Свят. Відповідь оптимістична. Мовляв в селі маємо добру розвідку, недалеко в лісі стоять курінь УПА. Отже немає жодної боязni.

До Свят ще 2 дні. Приїхала ввечері підвoda зі святочними ласощами. Наказано щоб це все завезти до лісу для куреня УПА. Я конвоюю, по дорозі вивихнув ногу і вернув кульгавий. От і будуть Свята.

До нашого табору та проводу прибули гості, а саме Провідник району ОУН-УПА Іван Грабець "Гармаш", що родом з Нового Села, та ще один хтось незнаний. Отже будемо мати гостей на Свята.

6-го січня 1945. Лежу на причі, нога опухла і болить, але обов'язків у мене нема. Під вечір друзі кажуть мені, що запрошено нас на Свят-Вечір до повстанського табору ком."Залізняка". Чи дам ради йти?

Смеркас. Готуємось вирушати. Іду з ними, хоча нога болить та кульгаю.

Входимо в табір, стійка пускас, гасло знаємо. Наши Провідники—до землянки штабу куреня, а ми, сіромахи,—до землянок стрільців-попстанців. Там частуємось, чим хто має, розмовляємо, бажаємо собі взаємно всього доброго, а передовсім здобути Вільну Батьківщину - Україну. Тостів нема, бо нема горілки. Може десь по 2-х годах дають стрільці у відділі сценку-гумореску при vogнищі, очевидно, що тематика святочна. Багато сміху та жартів.

По закінченні збираємось та відходимо, бо вже пізна ніч.

Вернулися без перешкод, виставляється стійка, але не з нашої пивниці. Тихо та темно кругом. Займаємо місця на причах, зачиняємо двері, кулак під голову, спимо.

7-го січня 1945. Раннього вставання не придержуємося, лежимо далі, адже сьогодні Свято, Різдво, а найважніше - то спокій. Опорожнюємо хлібники, вечером підем до села, наповнимо.

Коло полуудня прийшли до нашої пивниці сестра "Моргуна", Марія Санайко, перекликнулась кількома словами з нами, з братом, почастувала тістечками, та вийшла до штабу. Там прийшли ще інші дівчата, деякі до братів, а деякі—до наречених. Коли відійшли ті "баби" - не знаю, бо не інтересуюсь. Отже, кругом спокій, роззываю хвору ногу, бо пече пухлина

Вечером мої друзі готовуються іти в село, кажуть, що підуть всі.

Я не рішаюсь іти: раз - що болить нога, а друге - в хаті в нас бідненько, для чого робити собі жаль, а нога відпочине. Друзі пішли, а я ліг в пивниці та пробую заснути, прислухаюсь, ліс зловіщо шумить, сови перекликаються, гукають та виють. Час тягнеться, страшно довга ніч, а я боюсь далі, щось мене гнобить. Підхожу на край Тепил в сторону села. Стою, опершись на грубе дерево. Долітає до мене від сторони хат села Дубрівки ледве чутний голос колядки "Дивная Новини" і раптом усе затихло. Минула північ, ніхто не вертає, а мене страх не покидає, жалую, що не пішов до села.

За Тепилами на захід зірвались з криком качки. Що це ? Гонить їх лис ? Там були, щоправда багна, ніколи не замерзали, то місце диких качок. Із села ніхто ще не вертає. Тисне легкий мороз, але мені якось тут зимно, але до пивниці не піду, аж вернуть друзі.

Нарешті вертають, але ті, що з моєї пивниці. За хвилину надходять решта друзів, вже мені легше, вже не боюсь. Вертаємо до пивниці, засвітили лампу. Розказують, що в селі спокій, частують тим, що принесли, ведемо гутірку. До рана вже недалеко, отже спати вже не лягасмо. Постимо вдень. Роззываю хвору ногу та слухаю оповідань. Стійки нині не маємо, хіба пішов вже хтось інший, бо вже година 6-та.

У цю мить відкриваються до нашої пивниці двері, вскачує стрілець "Бук" (Андрій Комар) та переляканим голосом каже : "Хлопці, ми прошли,— совети на Тепилах". Вхопив мою "пепешку" та пускає довгу

чергу. Я моментально взуваюсь, а стрілець "Моргун" вискакус з лесі-тизарядкою, націливсь до большевика та крикнув "Руки в верх". Большевик пускає автоматну чергу і "Моргун" падає мертвим. Відбираю від "Бука" автомата, прикладаю під порогом пивниці та починаю стріляти. Зав'язується нерівний бій.

Так почався день 8-го січня 1945 року.

Большевик стріляє в двері пивниці автоматними чергами, обсипують мене уламки цегли. Я стріляю з-за стін, большевик стоїть за грубим деревом, що дає йому охорону. Відстань між нами біля 15 м. Я відстрілююсь та боронююсь, як можу, чую силу стрілянину на Тепілах. Думаю, що і наші хлопці б'ють большевиків. "Моргун" ще ворушиться - отже ще живий. Щось говорить. Я зрозумів тільки такі слова: "Ох, бодай вас...". І даліше втих. Змінюю автоматний диск. Маю ще один, а запасна амуніція та гранати лежать в хлібнику на причі у півниці. В півниці є ще трьох стрільців: "Бук", "Заруба" та "Крук", які бороняться біля вікон. Нема часу оглядатись. Придержу та не пускаю большевика. З лівого крила большевики підтягнули кулемета і тепер вже стріляють в праву стіну сіней півниці. (Півниця побудована на осі схід-захід). Взяли мене в перехресний вогонь. Ситуація дуже тяжка для мене. "Мій" НКВД-ист доскочив до кулемета, а як перестали стріляти, побачив я за камінням з ліва чотири большевицькі шипки, стріляю до них короткими чергами, вже мало амуніції, а що буде далі?!. Бій гулє, а ще більшим відголосом відбивається в півниці, вже відпали двері, кулі перетяли завіси. Вже пізний ранок, потягую за спуск, але пострілу немає, моментально зміню диск, вже останній. Голосно кличу друзів, які є в півниці: "Бук, Заруба, Андрій!" Але ніхто не відзвивається. Що з ними? Побиті? Але коли, звідки? Ще раз кличу: "Подайте мені гранати та амуніцію". Самому заряджати амуніцію є неможливо, немаю на то часу, вони могли б мені це виконати. Не відзвивається ніхто. Я трохи наклякався, скочити самому по хлібник, тобто амуніцію, неможливо, та й було б за пізно.

В цю мить до порога півниці точиться граната кинута большевиком. Придержу її цівкою та притискаю до землі. Вибуху немає, граната не вибухнула, а я стріляю далі. Нараз чую зліва з-за каміння, кричить большевик: "Пулемайти заході справа", так кричить 3 рази, значить тепер вже буде кінець, підтягнуть ще більші сили, кинуть гранатами у вікно та прийде мені тут кінець. В мене вже набой в кружку дуже мало, а з пістолетом то не воячка.

Близьковично приймаю рішення, стріляю короткими чергами. Одна, друга, третя, притискаю НКВД-истів тих, що за камінням, до землі і вони не стріляють. Вискаскую направо за півницю—тихо. Пускаюсь стрілецькими стрибками. Ех зауважили мене - та довгою чергою з кулемета за мною, але я за ослону півниці і постріли мені вже не грізні. Момент передишкі. Не стріляють, зриваюсь та знову стрибком допере-ду, знову кулеметна черга але не цільна, другий стрибок і я вже за

деревом під яким я стояв уночі. Лягаю, переді мною чисте поле до села, стріли замовкли, лише зліва на Тепилах, від сторони Замху чути кулеметні та автоматні черги.

Лежу та тяжко дихаю, зі страху не чую болю ноги. Минає кілька хвилин, за мною вже не стріляють, чути постріли на захід від Тепил, в лісі.

Раптом в ліску на Прокінях, бачу якихось людей в тім ліску. Хто це не можу пізнати, повертаюсь в іх сторону, палець на спусті автомата, але не стріляю, бо знаю, що в мене мало амуніції. Дивлюсь та чекаю, відступати нема вже куди, а битись нема чим. Нараз хтось з тих людей має рукою, кличе до себе. Не йду, хай вб'ють тут, видається мені що то большевики. Минають хвилини, хтось кричить до мене : "Шмир. Шмир, Михайлі ходи сюди." Віддалі між нами десь близько 70 м, хіба большевики теж знають моєго імені та псевда. Підриваю та кульгаючи, хильцем біжу до них. Вбіг до ліска, підходить до мене "Шум", (Іван Шиманський), командир та санітар "Війт", (Іван Вальницький). Питає мене "Шум" про решту хлопців ? Кажу не знаю, бо останній відійшов з Тепил. Чому кульгаю, чи поранений ? Ні, звінчена нога. "Шум" дає наказ і повстанська розстрільна входить на Тепили. Вони хильцем, а я позаду за ними. Кулемети заняли становище, а решта стрільців пішли додолу на Тепили шукати тих хлопців.

Входжу до своєї пивниці, ніхто в ній не був, все лежить як було залишене, граната перед порогом, "Моргун" вже не живе. Забираю шинелью, хлібник та гранату з-під порога. Відразу заряджаю автоматні диски бо не знати, що ще нас чекає.

Прибігають люди із села. Прибігла сестра "Моргуна", торкається пальцями крові брата плач-ридає. Через кілька хвилин приходить також мати "Моргуна", падає на тіло сина, плач та ридання.

Бачу несуть когось з долу, пішли з ним на Прокіні, йду також там. Приходжу в хату - а там наш командир "Нечай" (Іван Комар), ще живе, але тяжко поранений. Великі рани та втрати крові. При нім його сестра Марійка "Пчілка", санітарка, та Анастазія Біла "Білка" також санітарка. Обкладують праву ногу вище коліна дощинками, кістя перевибита, тяжка рана правої сторони живота та правого плеча. В сіннях стойть його батько, сперся на стіну та гірко плаче, плаче також його сестра Анна та Агафія. Ранений говорить тихо, опадає із сил, бо вже давно поранений та без допомоги. Нахилилась над ним його сестра Марійка, він щось її питав, та говорив, вона кивнула головою та сказала . "Живе." Питає її батько, що він говорив. "Питався чи наш Михайлі живе", - відповіла та вже голосом притишеним : "Він буде жити." Ще кілька хвилин, повернув голову вправо та згас, застиг навіки наш друг та командир. Сестри заридали, батько мліє, виходжу з хати, тяжко дивитись та переживати цю страшну трагедію.

За хатою в ліску, стрільці копають могилу для загиблих того дня. Позносили вже всіх, стверджуємо, що всі одержали постріли в груди та

ноги—це значить, що стріляли з кількох кулеметів. Не бачу тут нікого з нашого СКВ, де ділись? Люди хоронять наших Героїв, закривають хустками очі, засипають землею, без почесних залпів, така ситуація.

В тому часі напутався на Тепилах нікому незнаний чоловік, не з наших сіл, чого і кого шукав, заопікувались ним наші повстанці.

Большевики не встигли забрати жодної зброї від наших хлопців. Наші повстанські застави ще стоять на становищах, але стрілів вже нема. Минає обідня пора, відходимо до відділу, до табору, йду кульгаючи також. В таборі поготівля та на занятих становищах посилені застави.

Стрільці з якими я прийшов, відпровадили мене до своєї землянки, кажуть мені лягати а вони підуть на становища. А я голодний та перестрашений, сам не знаю за що братись, а так хотів би мені положитись. Наразі спокійно, напився чогось та берусь за хліб. Вечоріє, стрільці зйшли зі становищ, розказують що друга чета, яка перетяла большевикам дорогу відступу лісом поза Тепили, провела з ними бій. Впalo багато большевиків, але і є поранені з нашого відділу.

Хвилина спаду напруги, а я задумуюсь, чому питав "Нечай", чи наш Михайло живе. Бо "нашим" його рідня називала мене, бо я в них служив, але що це: "Він буде жити."

По вечорі я ліг та заснув. Ще темно як нас будять. Сніданок та наказ зайняти боєві становища. Сірий ранок, займаю становище насточи, з такого добре боронитись. Назбирав довкола сухої трави під ноги та чекай стрільче, що день принесе.

9-го січня 1945 року в замойському лісі. Стоймо в стрілецьких окопах. Командири справджають по лінії, чи всі на своїх місцях, чи готові. А ми стоймо та слухаємо. Ліс зловіщо шумить, де-не-де перелетить чорний круг, закряче і знов тиша. Дуже поволі минає час. Холодно, моя нога дає знати про себе: болить, нічого тут не вдю. Так тяжко минає час. Пополудень. Стоймо далі, чекаємо. Тиша. Десь коло другої години подають по лінії наказ, зійти з окопів до землянок. Вискачуємо, кожний з нас перемерз, голодний. В землянці рух в хлібниках, думаю роззутись, але щось перше з'їм. Тільки раз вкусив хліба, аж тут постріли зі заходу. Вмить вискачуємо та й до окопів.

Большевики вдарили ураганним вогнем зі західної сторони по наших окопах. Б'ють сильно, стріляють хіба кулями "дум, дум", бо в галузках ті кулі розриваються, а галузкипадають на нас. По блиску вогню з кулеметів, видно на відстані близько 100 м, большевицьку лінію. Б'ють також і наші кулемети та автомати. Не візьмуть нас за жодну ціну, стоймо твердо. Гримить по цілій лінії бою. Минають хвилини але бій не слабне: Чути крик з большевицької сторони: "Бандери, здавайтесь, здесі вам буде конець." А по нашій лінії йде наказ "Хлопці, держись! За Україну! Бий большевицько-московську комуну!" Пінаємо, чи нема ранених, але на щастя нема. Смеркає. Бліск пострілів освітлює ліс по лінії бою. Не знаю, котра година, але б'ємось. Бій не

слабне, посилюється. Подають по нашій лінії, що ворог атакує зі сторони кухні: там ураганний вогонь та крики большевиків. Дещо притихло, але знов передають, що атакують зі сторони студні: знову блиски пострілів освітлюють ліс. Видко большевики оточили нас, хіба будемо тут почувати, вони рано підтягнуть більші сили, та схочуть нас тут зліквідувати.

Час минає. Не міряємо його, бій гуде та триває вже досить довго. Слабне стрілянина з большевицької сторони, слабне і з нашої, але по лінії дальший наказ: "Держись" та: "Чи нема ранених?" Поволі все втихло, але ми стоймо і чекаємо, що буде далі. Вже темно, тільки запах диму та пороху довкола нас. Наказ далі, не сходити зі становищ. Пішли стежі, а ми нетерпеливо та сторохко стоймо дальше. Не маємо надії, що вийдемо цілими з того пекла. Чекаємо, що принесуть стежі. Ох, як довжиться час в непевності. Тиша, а ми стоймо та чекаємо далі.

По годині напруженого чекання, наказ по лінії: "Ройові та чотові командири, зголоситись до штабу." Отже, буде якесь рішення. Вернули з наради та дали наказ: по одному піти до своїх землянок, забрати все своє майно та вернути на свої становища. А це значить, що будемо почувати в окопах.

Пізний вечір, а що далі? Тиша. Вже ніхто не стріляє, не кричить. Час волочеться. І знов наказ: в боєвім порядку, рій за роєм залишати окопи, відходимо звідси, аби тільки щастливо вирватись.

В темряві, але в боєвім порядку рушаємо вперед на край ліса, на південь. Вийшли ми з ліса на чистий терен за лісничівкою, коло Прокінів. Знову наказ по лінії: "Відділ прямує далі, а стрільці з СКВ лишаються." Ми розбитки, і лише тепер тут всі зустрічаємося. Є нас всіх 9 осіб. Відділ зникає в темряві а ми радимось куди нам тепер дітись, куди йти та шукати безпечного місця.

Не маємо командира ані провідника. Я не маю права голосу — бо каліка, нічого не можу тут вирішувати. Нехай мої друзі вирішують — вони старші.

Вирішили: йдемо до Гораєцького СКВ. Дорога не близька, біля 10 км. Чи зайду? Але страх поганяє, друзі йдуть пришпореним ходом, а я не встигаю за ними, відстаю. Вони нервуються але не лишають мене, чекають. Жахлива для мене дорога, але пізно вночі входимо до Горайця. Вступаємо на зв'язок, але зв'язковий не знає місця перебування СКВ, бо по трагедії в Люблинці СКВ змінив місце постою.

Прямуємо до Лівецького СКВ, знов кілька кілометрів болю. В Лівці ми вже по півночі, але і тут зв'язковий не знає місця постою СКВ, подібно як в Горайці, а це все в зв'язку з подіями в Тепилах. Стоймо гуртом, та думаємо, що далі. Де іти? Вертати не можна а перед нами невідомий терен. І що є в тім терені, яка ситуація, а ніч темна та пізна. Хтось з друзів говорить, що знає місце, де осінню перебував СКВ. Йдемо шукати, з початку чистим тереном, а після входимо в молодий ліс. Я за хлопцями. Від болю клену але іншого вибору не маю, та йду далі.

Довго кружляємо лісом але таки знайшли, стойть в ярі шатро, вже давно хтось тут перебував, але воля Божа, будем тут ждати ранку та дня. С якась трава чи листя, але суха бо шелестить. Не світимо, не палимо вогнища. Друзі ставлять стійку а решта падає з втоми.

День 10-го січня ми провели в Лівецькому лісі. Як ми спали та як мінялись вартові я не чув. Імо хто що має, та чекаємо, що принесе час. Десь після обідньої пори на південь від нас пролунали постріли. Всі зринаємо. Що це? Чи знов облава та звідки йдуть. Стоймо в боєвій готовності, а час поволі минає. Все втихло, вже ніхто не стріляє. Так діждалися післяобідньої пори, а що день хмарний - то скоро буде вечір.

Вирішуємо, та прямуємо до Горайця. По двох годинах маршу, входимо до перших хат в Горайці від сторони ліса. Наша розвідка пішлі в село. Повернулись та інформують, що в Горайці спокійно, в Жукові також, ворогів не було. Ввечері не шукаємо, відходимо до Жукова. Доволіклись до Жукова, в селі спокійно. Віднайшли зв'язок, просимо по-вечеряті. Зв'язковий інформує, що в Люблинці були большевики, були постріли в села, а під вечір вони виїхали з села. Розділяють нас по двох до хати, там вечеряємо і наш хазайн провадить нас до стодоли, де має крийку в соломі і де каже нам уйти та спокійно відпочивати аж до вечора наступного дня, бо ми страшно помучені та невиспани. Входимо з Буком до крийки, та й засинаємо міцним, твердим сном. Коли пробудились чуємо розмову на подвір'ї. То вже день 11-го січня 1945 року, а ми в Жукові.

Роздумуємо та міркуємо. Коли б сюди прийшла облава, чи вогонь, то не маємо найменшого шансу вийти звідти живими. Котра година не знаємо, вважаємо, що хіба день, бо чути голоси людей та домашнього птаства. Але до нас ніхто не підходить. Треба лежати та чекати вечора. Тепло в тій норі та добре лежиться, але час тягнеться довго. Нараз відкривається дошка і наш хазайн кличе нас до вечері та інформує при тім, що в селі спокійно. Розказує новини дня, а ми вирішуємо йти до Люблинця. Зійшли наші друзі і вже разом по погодиннім марші входимо на Мельники. Тут стрічаємо хлопців, які нам розказують про перебування большевиків та хто від них потерпів. Хтось із селян радить мені піти на Старий Люблинець, там є хтось такий, що вміє наставити звихнену ногу. Прошу друга "Зарубу" (А.Зінкевич) та разом йдемо шукати того лікаря. Знайшли. Він зараз взявся направляти мою ногу. Казав жінці зігріти води, посадив мене на низькім стільчику та казав ногу помочити в гарячій воді. Через кільканадцять хвилин бере мою ногу та сильно її шарпає аж я впав зі стільчика. Жінка ще раз гріє воду, я мочу ногу і мій лікар ще раз потягає за ногу, але сильніше. Тим разом щось в нозі зіскочило і лікар говорить, що все в порядку, будеш ходив. Я встав, зробив кілька кроків. Нога вже не болить, а я так натерпівся болю через тих кілька днів. Я подякував та пішов до своєї хати. Розказує мені брат, як він втікав та як большевик по ньому стріляв. Вістки сумні, тай годі, а мені треба йти на постій.

В селі по-різному коментується трагедію на Тепилах. Передовсім, що більшевики добре взнали наше положення, і місце нашого постійного перебування. Чи йм в тому хтось допоміг? Немає сумніву, що задіяла тут ворожа сітка розвідників та співпрацівників з місцевого населення. Не виключається також, що із українського населення. Чия тут найбільша вина? Хто допровадив до цього, що стала така трагедія? Винних вказати неможна, бо доказів про це не має жодних. Може колись історики вияснять та вкажуть чия тут була вина. Є певним, що в великий мірі хлопці не достатньо конспірувались та не були чуйними. Одним словом, недосвідчені, злегковажили загрозу їхній ситуації з боку ворога. Тому і так сталося!

Впали тоді в нерівнім бою на Полі Слави:

1.Грабець Іван	"Гармаш"	Рай.Провідник ОУН-УПА
2.Готюр		(Лікар-хірург з Любачева)
3.Шиманський Петро -	"Черемош"	Провідник СКВ "Трембіта"
4.Комар Іван	"Нечай"	Командир СКВ "Трембіта"
5.Шиманський Михайло	"Шугай"	Стрілець СКВ
6.Санайко Михайло	"Моргун"	Стрілець СКВ
7.Левкович Андрій	"Тихий"	Стрілець СКВ

Тепер мені нелегко відтворити детально події, погляди та підsumки днів нашої боротьби. Це лише вводить мене, бувшого воїна УПА, в обсяг клімату рідного села та моєї боротьби. Цей збірник нарисів та спогадів, про наших земляків, українських селян, які боролись та помножували Славу Боротьби за Нашу Батьківщину, повинен стати більш частинно, хоча і запізніло, доказом пошани та поваги Незабутньої Пам'яті тим Героям Істини!

("Старший вістун "Шмир")

14-го січня 1945 року. Покищо перебувасмо на Острівках. Долучас до нас Лашин Олекса, мешканець села Люблинець Новий та інформує нас, що він призначений Проводом ОУН-УПА на районного Провідника, та відразу перебирає команду над нами. Командиром СКВ призначає Андрія Комара Бук", а сам приймає псевдо "Швець" (пізніше "Луг"). На другий вечір прибув до нас з Жукова Михайло Вальницький "Гонта" та став Провідником СКВ. Отже маємо вже нову владу. "Луг" збільшує стан СКВ, залишає більше хлопців зі села, хоч і так молодь перебувала на присілках але без зброй. Декількох з них тих активніших приймають до СКВ. Є нас тепер 20 та 3-х членів Проводу. Далі перебуваємо на Острівках. Проводиться вартівничо-бойовий вишкіл, розвідка, виставляється стійка. Ворог до села не замахує. Харчуємося тим, що хто принесе з дому чи села, до якого заходимо ввечері. Так минас січень 1945 року.

Місяць лютий. Молоді хлопці та мужчини (навіть старші) на день покидають село, приходять на присілки, біляче ліса, щоби в разі небезпеки, там заховатись. Знов нависає загроза над селом, а по лінії схід-

захід проходять різні люди через зв'язок, а ми їх переводимо. Даємо охорону. Покищо більше трагедій в нашому терені не має, може це тишина перед бурею?

В селі люди говорять, що буде на село пацифікаційна акція. Тому з цього приводу вже раненько зі села починають виїжджати підводи, нарангажені деяким майном, тим що дастся взяти, та подаються на присліки розташовані під лісом, переважно Прокіні та Лісничівка. Ми також розташовуємось на Прокінях. Там перебуваємо вдень в хатах, стійки стережуть нас а також цивільних людей.

Минають дні, селяни далі в тривозі. Мучаться, раненько втікають зі села, на ніч вертають до дому. Поширюються чутки, що поляки будуть палити, тобто пацифікувати наше село. Втікають до ліса також і мешканці Люблинця Старого. Щодня тих втікачів більше. Забирають зі собою коні, корови а деято навіть вівці. В селі залишаються тільки люди старі, немічні та ті відважніші. Так минають день за днем дні непевності та тривоги.

Стрільці нашого СКВ виставляють стійки там, де перебувають ті люди, а стежі прочісують терен від Замху до Руди Ружанецької. Про конспірацію тут не може бути навіть думки. Ніхто не криється, оберігають один одного. Над всіма зависла загроза від ворога. Наші втікачі, передовсім жінки, відмовляють молебні. Сьогодні Свято Стрітення. В церкві порожньо. Люди моляться там, де перебувають в лісі. Благаюти Всевишнього про рятунок.

Під кінець лютого прибув на Прокіні, конкретно до Кутні, відділ УПА ком. "Шума". Сотня розташувалась в спалених будинках. Були то муровані стайні. Дах хлопці дещо підремонтували щоб не падав сніг та дощ, та розташувались там надобре.

Для нашого СКВ знову свіжа робота : забезпечувати партизанський відділ харчами. Така вимога часу і такий наш обов'язок. Провідник Луг" відделяє групу деяких стрільців з призначенням до служби в відділ. Сотня збільшується. Нам знов приходить нове поповнення до нашого СКВ.

Перші дні березня. Відчувається весняний подих. Що вона нам принесе оця весна?

А принесла знову нове нещастя та горе люблинецьким матерям. Дня 2-го березня 1945, в часі великого бою, проведенного 2-ма четами УПА, в яких служили люблинецькі хлопці, зі спецвідділами НКВД, поклали голови на Мриголодах-Грушці смертю Героїв на Полі Слави, ось такі наші хлопці-повстанці.

1. Борівець Іван - мешканець села Люблинець Новий
2. Панасик Іван - мешканець села Люблинець Новий
3. Козій Олександр - мешканець села Люблинець Новий
4. Козій Дмитро - мешканець села Люблинець Новий
5. Паралюк Григорій - мешканець села Люблинець Новий

6. Санайко Григорій - мешканець села Люблинець Новий
7. Ванкевич Марко - мешканець села Люблинець Новий
8. Артимович Микола - мешканець села Люблинець Старий
9. Скриль Степан - мешканець села Люблинець Старий
10. Шиманський Андрій - мешканець села Люблинець Старий
11. Козій Григорій - мешканець села Люблинець Старий
12. Пилипцю Іван - мешканець села Люблинець Старий
13. Іваненко Атаназій - мешканець села Люблинець Старий
14. Комар Дмитро - мешканець села Люблинець Старий

Люблінецькі матері, сестри, нареченні втирають слози за своїми Героями, які віддали своє молоде життя за святу Справу, за Волю України. А в нас в СКВ дальші клопоти та проблеми. Ми далі робимо заготівлю харчів для відділу УПА.

А в наши селах шириться психоза та зростає страх перед новим терором, який ворог починає чинити. Правдоподібно і наше село буде пасифіковане. Звідки ті люди одержують такі інформації - невідомо але щось в тім є, бо люди перестражені, бояться та масово щодня втікають до ліса. Під лісом на Прокінях, Тепилах, стиснулось два села людського нещастя. Для Люблинчан настали часи татарських лихоліть, та щоби рятувати життя та якийсь там доробок, вони покидають хати та подаються на наше село.

Одного дня асистую пров."Лугові", який казав скликати селян-втікачів в одно місце, бо він хоче з ними розмовляти. Прибули ми до табору тих нещасних втікачів. По недовгій розмові з тою масою народу, пров. "Луг" старається переконати селян, що то все плітки, попросту кричить до них, щоб не слухали нікого, не мордувались, а сміло сиділи в своїх хатах. Люди прийняли це по-різному : одні вірять, інші круть головами, але деякі таки повірили.

Знову вечір і нещасний народ вертас в село, щоб досвіта знову сюди повернути, але деякі вже повірили та залишились вдома.

День минув спокійно, все йшло по думці пров."Луг", може і його тут правда.

Минули ще кілька днів і наш провідник знову прибув в табір людського горя. Людей не треба було скликувати, самі зійшлися та питаютимуть провідника (бо він особа авторитетна), що доброго чи злого він їм скаже. В часі дискусії провідник "Луг" дальнє заперечує поширюваним чуткам про пасифікацію села, говорить що це чиясь виссана з пальця бздура (дурниця), а він не хоче щоби тут люди згромаджувались, сварить їх що такі боягузи. Переважає його аргумент про тих, які залишилися в дома сидіть там тепер спокійно.

Народ сприймає це по-різному, але більшість не вірять в запевнення провідника "Луга". трудно зрозуміти, чи наш провідник аж так твердо та далеко певний своїх слів, чи тільки вдає, а що іншого думає.

Ввечері 19-го березня 1945, рушає колона людей до села. Наші

стрільці також йдуть в село : дехто за харчами для відділу, інші в терен з поштою, а ще інші в розвідку.

По півночі стрільці вертають, але вертають також селяни з Нового та Старого Люблинців, хоч покищо нічого не сповіщає грози.

СКВ вернув на місце постою, тримаємо стійку в таборі цивільних людей. Відділ УПА на своїм постою. Темно на дворі, але скоро світ, ще тягнуть табори селян до ліса.

Вертаю з розпровадження стійок, аж тут, що я бачу ? В небо злітають червоні язики вогню та лунають постріли в селі. Стою оставпілій та далі бачу, як вогонь обіймає вже оба Люблинці. Село горить, в селі велика стрілянина. Ох, Боже ! Сталось! Люди мали рацію. Передчували слухно.

День 20-го березня 1945 року. В СКВ піднімаю бойовий алярм, бо дехто зі стрільців спав. Наказую поповнити амуніцію, приготуватись, бо підемо в бій. Стоїмо на подвір'ї та приглядуюмося як горить село, а там наші рідні, найдорожчі, що з ними ? В селі сильна стрілянина, та розплачливі крики людей, рик худоби, хоч відстань до села біля 2-ох км, ми стоймо ждемо наказу, але наказу нема. Наши Провідники та командир подались до табору відділу ком."Шума", хіба підемо разом відбивати село. Ми чекаємо далі, а село горить, гинуть люди.

Минають хвилини, вирішує : "СКВ, на мою команду, ходом руш до відділу." Прибули, бо то недалеко, яких 800 м. Відділ готовий також до маршру в бій, але чогось стоять в місці. Питаю стрільців, чому не йдемо відбивати та рятувати село, відказують, що нема наказу. Питаю нашого к-ра "Бука", відповідь така сама, нема наказу.

З Дубрівки та Острівок біжать люди, втікає хто ще живий : мужчини, жінки, діти. Зі села немає нікого, село оточене аж по цвинтар. З табору відділу йде господар Михайло Вальницький, затримує мене та й каже : Бач, Михайле, що тут діється, стільки хлопців під зброєю, а Лашин не дає дозволу повстанцям йти на рятунок села. Сказав, що не візьме відповідальності на свою голову. На своєму терені забороняє нашу збройну акцію. Ну що ж сила вища. Коли не йдуть повстанці ком."Шума", то не підемо і ми. Тільки нашої боєвої акції, що розтягнулися розстрільно та заняли становища на краю ліса, перед табором селян-втікачів та приглядаємося, як догоряють рідні хати та гинуть мати, батьки та брати. Приглядаються також стрільці УПА к-ра "Шума".

Загибелі Люблинців, приглядалось зі збросю в руках понад 150 стрільців повстанців УПА. Опанувала нас злість та жаль за немочі нашого командування. З тої розпачі, внервах, попросив я в свого товариша цигарку. За хвилю попросив другу та від того часу почав палити. Служив в німецькому війську. Одергував сигарети але не палив. Хоч був я вже чотири рази в бою, та так не переживав як сьогодні тої немочі наших верховодів.

Села поволі догоряють, хмари диму поменшуються, але хто забитий, поки що не знаємо, бо в селі ще чути стрілянину, а це значить, що

кати є ще в селі, довершують своє катівське діло.

Наближається вечір, постріли затихли, підемо в село, дізнатись що такого вони там нарobili. Переїшов через Острівки, за лісок, вже видно проблиски вогню та згарини. Здалека несеється запах спаленої худоби, шерсті та людських тіл. Прийшов на Потік, так називалось місце, де жила моя рідня, жаль стиснув горлянку, моя старенька бабуня стоїть, та дрижить - не може вимовити слова, тільки трясеться та плаче. Сусідка, Анастазія Качор із дітьми ридає та заломлює руки догори, питала Всешишнього за що так провинилася. Її чоловік згорів в стололі. Він там переховувався. Ляхи запалили стололу. Діти кричали : "Тату, тату, вийдіть". Але ляхи не відступили і він таки там згорів. Опісля жінка вигребла лише кілька кісток. Забито нашого другого сусіда Михайла Возьного. Дещо далі на тій вулиці Анну Пилипець, яка була вагітною. Поранено її братову також Анну Пилипець. Збито Степана Паралюха - лишилось кілька дітей сиротами.

Мої друзі з СКВ також пішли в село до своїх рідних зорієнтувались про розміри трагедії. Але я вже далі не йду. Жах на це дивитись. Пошойти, кого стрінеш то що скажеш, де ми були, ми - іхня надія та захисники. Встиг та жаль дивитись на тих жінок та старців, як вони будучи в том пеклі це пережили. Вони ж правди від Мученики-Герої.

Село геть знищене, аж неможливо про це подумати: ніхто нічого не врятував з вогню, бо кати не дозволяли. Треба вертати, іду на цвинтар, стрічаю жінок, які з плачем розказують, що вже поховано тих побитих, як тільки кати відійшли. Зпочатку зносили помордованих до хат, які не згоріли але хтось в селі запропонував, щоб зараз ховати та виходити із села бо завтра кати знов прийдуть та вимордують решту, хто ще лишився живим. Взялись за похоронення всі : і жінки, і діти. Одні копали велику могилу а інші зносили до неї всіх замордованих і так їх поховано в спільній могилі. О.Адам Слюсарчик провів в останню путь помордованих.

А по селі несеється сморід спаленого та де-не-де ще блимає вогонь. Село поволі конало.

Про ті та інші страхіття цього дня, розказував Михайло Кіт. Він також як 14-літній хлопець ніс на плахті свого батька та хоронив його в спільній могилі.

Анастазія Біла "Білка" також рятувала Степана Паралюха, який задихнувся у криївці але вже не змогла його відрятувати. Відрятувала його брата Дмитра, якого ляхи загнали в глибокий рів на болото, там його сильно скатували і він лежав аж доки вони не вийшли зі села. Він так перемерз, що мало не сконав, але ця наша відважна дівчина, таки його відрятувала. Вона оця наша санітарка, та ще інші дівчата в той день несли поміч де і як тільки змогли та вміли.

Деяких людей кати вбивали на їхнім власнім подвір'ї але багото згanyaли коло читальні та церкви і там їх мордували. Константин Тарабан мучився дуже ловго, не мав сил піднести а допомоги жодної не було. Він в муках руками випорпав коло себе яму та там же сконав.

РОЗКАЗУЄ КОМАР ТЕОДОР , "КІТ" - БУВШИЙ ВОІН УПА, КОМАНДИР РОЯ У ВІДДІЛІ "КАЛИНОВИЧА".

Було це дня 25 травня 1947 року. Я з трьома стрільцями з відділу "Калиновича" йшов з Ярославщини до Люблинця Нового на зв'язок. Там ми мали встановити зв'язок з нашим командуванням і відібрати пошту та накази щодо дальших дій нашого відділу. Йшли ми уночі.

В селі Улазові, яке ми проходили, я спостеріг, що один з моїх стрільців відстав, десь загубився, просто дезертирував.

Але ми йшли даліше не оглядаючись, тому що вже дніло, а хотіли ще за ночі дійти до Люблинця. Я знат, що в селі нема вже нікого з наших людей, тому що їх вже під кінець квітня депортовано на західні землі. Так дійшли ми в трійку під Люблинець Старий і присілок Мельники. Дальше вже йти не було можна, робився день, а в селі були ще деякі люди, яких не вивезено, тому що були з мішаних родин, а і також що вже привозено і населювано польські сім'ї.

Постановили ми день перечекати в кущах, що росли в долині ріки на "Кривулі". Я ті місця знат дуже добре тому, що колись я там часто пас корови. Називалось це місце Стара Ріка, або "лози". Звідси нам було добре видно і на Мельники, і на Кут, та на дорогу, що вела до Чесанова. "Кутом" називали перші хати Старого Люблинця над річкою Вировою.

Погода була дуже гарна, сонце піднялось вже високо та добре пригрівало. Ми по черзі трохи дрімали та стежили за рухом на дорозі до Чесанова. Рух на тій дорозі був досить великий, військові автомашини їздили нею там і назад. Ми не подумали про те, що вони вже нас шукать, хоча ми були приготовані на найгірше, і зброя в нас була все готовою, та в руках держали ми її кріпко.

Десь між год. 10-11-тою почули перекликування на польській мові. Ми підірвались та побачили, що від сторони млина, по-під рікою, розтягнулась вже ворожа розстрільна і чистим полем почала на нас наступати. було їх около 30-40 солдатів, і ми вже знати, що вони нас викрили і будуть атакувати всіма силами, щоб нас знищити. Наколи б ми піднеслися з кущів, то вони нас будуть мати як на долоні та вистріляють нас, як зайців. Рішаємо прийняти бій і привітати ворога як належить. Мій друг кулеметник каже до мене: "Друже командир, ми вже пропали". Відказую хлопцям: "Щоправда, ситуація складна і погана, але дорого продамо наше життя". Кулеметник зайняв становище та

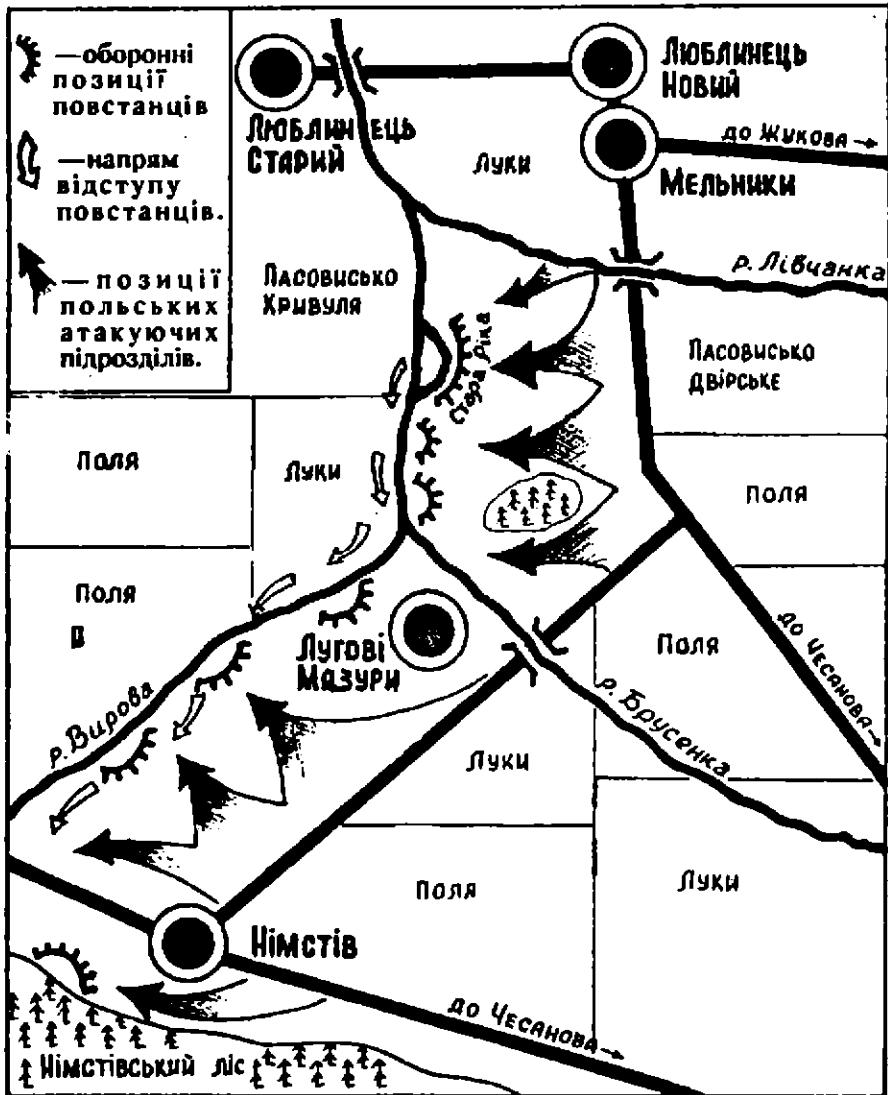

Схема 2. Карта бою, проведеного 3-ма стрільцями відділу УПА ком. "Калиновича" 25.05.1947 р., у складі ком. роя "Kit" та 2-х стрільців із вдесятеро чисельнішим ворогом.

кріпко держить "Дегтярьова" в руках. В нас 2 автомати, які також твердо тримаємо в руках. Підпускаємо ворога на близьку відстань яких 100 метрів, і на мій наказ стріляємо по ворогові. Кількох з них вже впало, але решта вперто посугубується стрибками допереду. Боронимось втрійку завзято, стріляємо короткими серіями, але зате поціляємо добре. Ворожих солдатів лежить нерухомо щораз більше, деякі пробують підносятись, але наші кулі кладуть їх вже навіки.

Кулемет наш стріляє запальними кулями, і вже починають горіти на Мельниках хати, які ще до цього часу не згоріли.

Ворог ніби притих, втратив перший запал до боротьби, але йому через якийсь час приходить підмога. Від сторони Чесанова приїхало 5-6 автомашин, з яких вискачують ворожі солдати та формують нову розстрільну, вже на осі дороги Мельники-Чесанів. Їхні командири пхають розстрільну на нас 3-ох.

Орієнтуємось, що вже тепер наша ситуація зовсім погана, але духа та надії не тратимо, тому що вже першу ворожу атаку ми відбили. Постановляємо відступати руслом ріки в напрямку на село Німстів. Трохи далеко, але там близько до лісу. Щоправда, береги річки Вирови не дуже високі, але все ж-таки якусь охорону дають. Ворог, по першій лекції боротьби з повстанцями, рішучої атаки вже не піднімає. Кричать тільки до нас, щоб ми здалися, бо і так вже нас мають в руках. Їм у відповідь посилаємо наші гарячі повстанські кулі.

Попід берегами, трохи водою, трохи піском, прямуємо в сторону села Німстів. Ворог посугубується за нами, а навіть старається нас випередити, щоб відняти нам дорогу від сторони Німстова. По нашій дорозі кілька хат польських колоністів, називали їх "лугові мазури". Від наших куль запалаються та горять вже і ті хати.

Сонце гріє щораз сильніше. Ворог настуває, та старається обійти нас боком, конечно хочуть нас взяти живими. Їхній офіцер зайджас на коні дорогу нашого відступу вже недалеко Німстова. Клякаю, приміряюсь, віddaю стріл, і офіцер летить з коня. У ворожих рядах замішання та хвиля безруху. Використовуємо момент і відскакуємо від ворога таки досить далеко. Горять вже деякі хати в Німстові, бо і звідтам почали до нас стріляти. Посиласмо і їм кілька запальних куль з нашого кулемета.

Обливаемось потом, але добігаємо та вскачуємо поміж перші хати в Німстові, які ще не горять. Допадаємо до криниці та жадібно п'ємо воду. Але ворог натискає нас щораз, то більше. Йому щораз приходить підмога. Наш амуніційний стрілець падає тяжко ранений та розриває себе гранатою. При нім ще залишились диски з амуніцією до кулемета. Вже лишилось нас тільки 2-ох, але відстрілюємося і прямуємо в сторону ліса. Вже недалеко, десь 700-800 метрів. Ворог заходить нам дорогу вже і від сторони ліса, але непевно. Зрозумівши і побачивши, що наша доля вирішена, ми стали, готові на все. Смерть нам була не страшна, ми стали вірою і духом, а зброя в наших руках говорила ще грізніше.

Ноги нам омлівають, піт заливає очі, але ми таки доходимо до мети та вскаcusмо поміж перші дерева. Даємо ще кілька черг з "Дегтярьова" та автомата і гайда в гущавину ліса. Тут ми вже є панами ситуації, ліс наш батько, і ворог вже не відважиться увійти за нами в ліс.

Великий жаль нам тільки, що втратили вірного друга.

Амуніції нам залишилось вже дуже мало, бо ж ми пройшли біля 6-8 кілометрів рікою і чистим полем, відстрілюючись цілий час, та придережуючи ворожу атаку. Як встановили ми пізніше, ворог втратив тоді в тім бою близько 20 солдатів вбитими та стільки ж пораненими.

А ми тільки чудом вийшли з того оточення, щоправда, втратили тоді нашого вірного друга.

В часі маршу здезиртиував стрілець "Щирба", родом з Цитулі.

Впав в бою стрілець "Яструб", родом з Горейця.

Кулеметником був Іван Зола ("Заяць"), родом з Нового Люблинця.

**РОЗКАЗУЄ ЗІНКЕВИЧ ДМИТРО "ЗИМНИЙ"
(БАГНЕК), НАРОДЖЕНИЙ В 1922 РОЦІ В
ЛЮБЛИНЦІ СТАРІМ, БУВШИЙ ВОЯК
УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ,
КУРЕНЯ КОМАНДИРА "ЗАЛІЗНЯКА".**

До війни і в часі війни перебував я при батьках, які займались рільництвом. Я помогав батькові цілий час в господарстві. Аж літом 1944 року прийшли до нас большевики і тоді поляки почали наводити свої комуністичні порядки. Почалися грабунки наших селян польською міліцією, арешти, тортури, а навіть вбивства, як це сталося з Яремами, батьком і сином з нашого села, яких арештували міліціянти з недалекого польського села Фільварки, де їх нелюдсько тортуровано і закатовано на смерть.

В такій ситуації ми змушені були до самооборони. Почали організуватись та творитись

партизанські відділи, які прийняли назву УПА. Майже всі молоді хлопці з нашого села і з інших сіл в таких роках як я, але були і старші і молодші, масово зголосувались до таких відділів. Зброя та амуніцію ми придбали ще в 1939 році від польської армії, а пізніше і від німецької та більшевицької. Ми заздалегідь паребачали, що прийде такий час, коли ця зброя буде захищати нас і наших Рідних від лютих ворогів.

Я вступив до УПА восени 1944 року. З моєго села, тобто з Люблинця Старого, разом зі мною в ряди УПА пішло тоді десь біля 50 молодих хлопців. Всі майже віком 20-25 років. Організувався тоді в Люблинецьких лісах повстанський Курінь УПА командиром якого був "Залізняк". Тут нас попридували до сотень, чот і рой, та проводились стрілецькі навчання. Пізнавали ми всі роди зброї, яку курінь мав на озброєнні, та вивчали військову тактику ведення боротьби з ворогом.

Сталось так, що я на був в часі Різдвяних Свят в місті, де стояв постосм курінь, бо був на той час в дома, і тому не брав участі в бою, який мав курінь зі спецвідділами НКВД в дніях 8 і 9 січня 1945 року.

В лютому 1945 року курінь поділено на відділи (сотні) і я опинився в відділі, яким командував командир "Балай". Нашим місцем розташування були футторянські ліси, що на Любачівщині, тобто околиці сіл Олешичі-Нова Гребля-Жипалів. Мені призначено легкий кулемет "Дегтярьова" і таким чином я став кулеметником в УПА. З нашого села був тоді зі мною Дранка Іван "Грушка", Грицько Іван з Мельників, Білий Степан з Мельників, Гримак Іван та Поцюх Степан також з Мельників, Зола Іван "Заяць", Іванко Михайло з Дубрівки (Буйний), Білий Іван (Косовський) з Кутнів. Командиром чоти, де я служив, був тоді командир "Калинович".

Великодні Свята 1945 року провели ми в лісі. Щоправда до місця нашого постою довезено нам святочних харчів, а перше, що я стрічав, то були піріжки дуже смачні і як видавалось стрільцям було їх примало.

Весною 1945 року в латинську Велику П'ятницю, моя чета одержала наказ зліквідувати станицю польської комуністичної міліції в місцевості Соплі, що коло Шуткова, /Любачівщина/. Залогу становило близько 80 міліціянтів. А нас було визначено 45 стрільців. Станиця містилась в мурованій школі. Як тільки стемніло, ми підійшли на відстань яких 30 метрів до будинку школи. Перед школою проходжувалось 2-3 міліціянти, які голосно розмовляли, курили та посвистували. Ми залягли недалеко зі зброєю, готовою до стрілу. Вперед пішло 2-ох хлопців-мінерів, які підмінували будинок та вернули до нас. Через хвилину громкий вибух потряс повітрям і будинок почав горіти. Міліціянти почали вискачувати головними дверима. Але на ці двері спрямовані були дула наших 3-ох кулеметів, які сікли смерть серед втікаючих міліціонерів. Деякі з них відстрілювались, але їх косили наші повстанські кулі.

По хвилині все затихло, станиця перестала бути грізною для нашо-

го населення. Ми увійшли до станиці, забрали зброю, амуніцію та інші трофеї, між іншим багато м'яса, яке міліціянти награбували в наших селян, приготувавшись до святкування польських великомісячних Свят. Дві інші чоти з нашої сотні, також цеїночі ліквідували міліційні станиці по інших селах.

Після тих акцій, завмерла на Закерзонні та перестала функціонувати польська, як цивільна так і військова адміністрація. Наступокій та час свободи, який ми використали на дальший вишкіл, приготувавшись рівночасно і до зими і до дальнішої завзятості та довготривалої боротьби з нашим відвічним ворогом.

В лісі під Лихачами /Ярославщина/, ми побудували наш партизанський табір, де ми майже постійно перебували. Це був великий густий ліс, де росли сосни та смереки, який нас добре конспірував. Тут ми побудували землянки. Коло кожної землянки було кулеметне стано вище, та зпереду землянки замаскована міна. Всі землянки були сполучені стрілецькими ровами, а цілий табір ще й до того був об ведений 6-ма рядами колючого дроту. В середині тaborу розміщено на вогневих становищах 2 протилютунські гарматки малого калібру. Позатим з тaborу йшов глибокий рів, який був замаскований і яким можна було вийти в разі оточення, на відстань близько 250 метрів та заatakувати ворога з заду.

Прийшла осінь 1945 року, а з нею так звана "Переселенча акція" почалась вона з початком вересня 1945 року. Ворог створив спеціальні частини, зложені з бандитського і шумовинного елементу в значній мірі зареженного комуністичною пропагандою. Військо це викидало людей на залізничні станиці, грабуючи при тому всяке майно та жахливо знищуючись над ними. Таким способом змушувано підписувати заяви про "добровільне переселення". Все це проходило під наглядом і командою бальшевицьких "переселенчих" комісій.

Одним із таких місць була залізнична станція Олешичі. Тут звозили українських селян, яких придержувають під строгою охороною польського війська. Військо окопалось кругом станції 3-ма рядами окопів та бункерів, сильно укріплених та озброєних тяжкими кулеметами.

Наш відділ і відділ командира "Калиновича" одержали наказ зліквідувати цю станцію та визволити людей, силою там загнаних. Наші сили обчислялися на близько 280 - 300 стрільців. Ворога було приблизно ще раз стільки, та до того він був окопаний. Але наказ був наказом і належало його виконати.

Як тільки стемніло і з'явились перші світла в хатах, наші відділи заatakували польські становища. Вдарили ми зі всієї зброї. Поляки відповіли нам зі своїх вогневих становищ ураганним вогнем своїх легких та тяжких кулеметів. Ми легко відступили. Після короткої наради та переформування, ми пішли в атаку вдруге. І тоді ми вже не залягали, але сіяли вогнем з нашої зброї, як то кажуть "зходу". Поляки коли побачили, що з нами не жарти, покинули свої становища, та бігом под-

ались до своїх задніх становищ. Але там вже мало котрий з них до біг. Ми їх в більшості "викосили" і з ходу здобули 2-гий та 3-тій ряди їхніх окопів. Бій тривав близько двох годин. Дійшли ми до залізничної станції, та сказали людям, що вони вже вільні, що можуть вертати до своїх хат. Народ нам дякував, плакано з радості, вітано нас, як визволителів.

Протягом короткого часу залізнична станція опустошіла, лежали кругом тільки трупи польських комуністичних вояків. Ми здобули багато зброй, амуніції та інших військових трофеїв.

З нашої сторони впало кількох стрільців, серед них Грицько Іван з Мельників, та кількох було поранено. Поляки втратили тоді близько 130-150 вбитих і стільки ж поранених. А тому, що це була ніч, деякі з них дезертирували з поля бою та поховались, як щурі, по темних дірах та кутах.

Після бою в Олешичах польське військо знову почало зганьти людей на залізничні станції та вивозити до Радянського Союзу. Тоді наше командування вирішило знищити залізничний міст на річці Любачівці в Новій Греблі, недалеко Олешич. Але міст охоронявся бункерами та стрілецькими ровами, в яких день і ніч перебували польські солдати, озброєні тяжкими кулеметами та іншою зброєю.

Наши відділ було визначено до тієї акції. Командував особисто сотній командир "Туча". Наступ почався звечора. Ми вдарили цілім відділом. Але оборона мосту почала боронитись. Їм було легше: вони в бункерах та окопах, а ми на відкритому терені. Розгорівся страшний та завзятий бій. Ми йшли бурею, не зважаючи ні на що. Впало при тому і кількох наших стрільців, а декількох було поранено.

В міжчасі в ході бою одна чота підійшла тихцем до місця, де перебував польський штаб, який командував охоронцями мосту, і захопила в полон всіх офіцерів та приправила до лісу. Там перебрало їх наше командування. Було їх близько 25-30 старшин. Що з ними зроблено--не знаю. В тому часі, коли захоплено штаб, решта відділу заатакувала бункери, що охороняли міст, вибили майже всіх охоронців, та підклали під міст міни. Через хвилю міст полетів у хмари, а ми вернулись на місце постою.

Обчислюється, що ворог втратив в тім бою вбитими близько 200 солдатів, та багато було поранених.

Тої ж осені, після згаданих боїв, наша чота одержала наказ увійти до Любачева (Повітове місто), здобути та опанувати лікарню і забрати потрібні нам документи. Наша розвідка донесла, що днім лікарня олережала більшу кількість ліків та медикаментів. В місті стояв гарнізон польського війська, в силі близько 300-400 солдатів. А чота наша, якою командував чотовий "Крук", родом з Горайця, нараховувала

45 стрільців. Щоправда лікарня положена була на краю міста в напрямі на Дахнів, але до кошар звідси було недалеко, всього біля 1,5-2 км.

Вечером підходимо під лікарню. На головних вулицях, звідки могла б прийти ворожа підмога, розставляємо застави з кулеметами. Лікарня була замкнена. Підкладаємо міну під головний вхід до лікарні, і за хвилину вхід до лікарні вільний. З кошар, де була залога польського війська, залязготіли кулемети, але носа польські вояки звідтам не висунули, додавали собі тільки отухи та відваги посиленим та ураганним вогнем зі всієї зброї, та запальними кулями і ракетами. Ми ввійшли до лікарні, забрали потрібні нам ліки та медикаменти. Забираємо також зі собою головного хірурга-лікаря, поляка, прізвищем Лещинський. Зав'язуємо йому очі і вертасмо на місце постою в ліс під присілок Бахорі. Тут лікаря перебрало наше командування та санітарі. Йому наказано і він виконав кілька поважних операцій, бо ми мали і тяжко ранених в бою в Олешичах та Новій Греблі.

Після цього його зараз відтранспортувано до Любачева.

У невдовзі наша розвідка донесла, що в Олешичах поляки та большевики поарештували багато українського населення в тім також і жінок. Мали їх транспортувати у тюрму до Ярослава, чи ще десь далі, о год. 2-їй пополудні, дорогою Олешичі - Жипалів - Ярослав. Наша чета одержала наказ зробити засідку на тій дорозі та відбити арештованих. Мало їхати 18 вантажних авт з вояками, а попереду мав їхати танк. Позаду мали їхати арештовані.

О визначеній годині колона з'явилася на дорозі. З переду йшов танк. Наші стрільці заложили на дорозі міну, яка виявилася ушкодженою і не вибухнула. Танк без перешкод пройшов. Надійшли вантажні автомашини, а в них майже сама офіцерня. Між ними багато большевицьких офіцерів. Було це в місцевості Бахорі, що коло Жипалова. Танк пройшов і поїхав дальше. Впав наказ "вогонь по автомашинах" і ми вдарили вогнем зі всієї зброї. Авта почали горіти. Вороги зіскакували до ровів та відстрілювались. А ми також в ровах. Почався завзятий бій. Мене заatakував большевицький майор. Був високий, сильно збудований. Але я був скоріший. Заграв мій кулемет і майор повалився. Забрав я від нього пістоль та документи. Документи віддав командирові, але бритву маю ще по сьогоднішній день.

По короткім, але персможнім бою, решта офіцерні піддалась і ми їх взяли в полон та запровадили в ліс на "грабову гірку", якихось 2 км від місця бою. В часі ескорти один польський офіцер, який заховав пістоль, несподівано заatakував конвоїрів. Вбив 2-х хлопців та почав втікати. Наші повстанські кулі його досягли і він впав мертвим. На другий день я бачив тих офіцерів, яких переслухували наші коміндри. Це було в таборі на поляні. Був там і командир "Шум". Тих, що були невинні,

відпущеного, а винних, що є зрозумілим, ліквідовано

Потім прийшла справа В'язівниці. Було це велике село над самим Сяном, в переважній більшості мешкало польське населення. Була там станиця польської комуністичної міліції, спецвідділ військ НКВД та інші бандитсько-комуністичні озброєні формування. З того ж то елементу і в тому ж то кодлі рекрутувалися грабіжницько-терористичні банди, які постійно грабували та мордували українське населення.

Прийшов наказ знищити це гніздо бандитів та розбішак. Визначено на цю акцію відділи Ком."Тучі" та "Шума" і всі самооборонні кущові відділи та бойки, що діяли на тому терені.

Під кінець квітня (25.04.1946), наші сили, які нараховували приблизно 400-500 бійців, підійшли вечером під село В'язівницю. Останні накази і входимо вже в темряві в село. Привітає нас град куль з кулеметів, автоматів та всякої іншої зброї. Відповідаємо також вогнем з усієї зброї. Щоби було виднійше, стріляємо запальними кулями, від яких починають горіти хати та інші будинки. В гору летять ракети як наші, так і ворожі. Терен нам не знаний, але є такі поміж нами, що знають і провадять де треба. Атакуємо станицю міліції та будинок де засіли большевики. Горить завзятий бій і но якомусь часі станиця міліції є розбитою. Бороняться завзято большевики. З нашої сторони падають вбиті та ранені, яких відтягаємо до заду, де є наші застави та медичний пункт. Коло мене падає тяжко ранений стрілець з моюрою, родом з Нової Села, /псевдо забув/. Підбирають його товариши, та за хвилю і вони оба впали. Вже дніє і большицькі снайперисти почали нас підстрілювати. Больщевики засіли в будинку, де стіни були муровані, і нам тяжко було їх звідти викурити. А нам вже кінчалась амуніція. На нашу біду, полякам прийшла підмога з міста Ярослава, яка вдарила сильно на нас. Наслідком цього переломили вони наші лінії і я опинився поза нашою лінією з групою около 25 стрільців в рові, де ми заняли оборонні позиції та приготувались до вирішального бою з ворогом.

Але і нам прийшла в саму пору потрібна підмога. З віддаленого близько 800 м. лісу вдарив на ворога повстанський відділ УПА в силі около 150 бійців дуже добре вишколених та озброєних. Відділом цим командував сотенний командир "Бриль". Був то відділ, склад якого становили стрільці родом з Галичини і який в тому часі йшов рейдом по нашему терені. Як наші стрільці це побачили, в нас вступив новий дух і ми піднялися до остаточної розправи з ворогом. Знова зі здвоєною силою заграли наші повстанські кулемети та автомати. Ворог боронився завзято вже остатками своїх сил. Але ми вже йшли бурею, та сіяли вогнем. Поощади ворогам не було.

Як запляновано так і сталося. Вороже гніздо розбито та в цілості зліквідовано. В більшості села згоріло, переважно від запальних куль. Бій тривав з вечора до 11 години другого дня, тобто десь около 15 годин. Ворог втратив около 500 вбитих, переважно большевиків НКВД-стів, та багато ранених.

З нашої сторони впало близько 20 хлопців, в тому числі з нашого села командир роя Іван Пилинець "Птах" (Ів'ято), Дмитро Митко (Прокіньо), Равчак Андрій (Борівець) та стільких ранених, в тім рівно ж Чабан Іван "Чубатий" з нашого села.

Після того бою ми повернули до нашого табору, тобто до місця нашого постійного перебування. Звідси, як тільки трохи відпочили та поголи рани, почали ми знова робити засідки, непокоїти та громити наших ворогів.

Пам'ятаю, як весною 1947 року після смерті генерала Сверчевського, відділи польського війська почали прочісувати ліси та робити облави. Але ніколи їм не вдалось нас заскочити та заatakувати. Ми мали докладну розвідку, добре знали про найменші рухи їхніх відділів і вільповідно до ситуації, ми змінювали місця нашого постою. Вправді ворог до нашого табору не дійшов, почав лише палити ліси. Ми перейшли в терен аж під радянський кордон, (село Гай) і там стрінули большевиків, які перейшли кордон і прямували полякам на підмогу.

Провадив большевиків, правдоподібно, командир відділу стрібків Істробітельнис Батальйони/, вбраний по цивільному та в чорному калеплюсі. Він йшов влевнено на чолі відділу. Ми засіли поміж хатами, та підпустили ворогів близько. Заграли, на даний нашим командиром знак, наші кулемети та автомати. Больщевики розсипались в розстрільну та відкрили по нас вогонь. Бій тривав близько 1 години і ми їх зліквидували. Зараз після цього з'явився большевицький вертоліт, але скоро відлетів. Ми забрали зброю, амуніцію та інші трофеї і подались у свої ліси

Після депортації нашого населення, ми ще якісь час перебували в наших лісах. А ж прийшов наказ, щоби розформуватись, та індивідуально чи малими групами, податись за нашими родинами на Зах.землі. В люблинських лісах ми стрінули наших хлопців та постановили зі збросю в руках перейти на Ольштинщину.

СПИСОК ПОЛЕГЛИХ В БОЯХ ВОІНІВ УПА МЕШКАНЦІВ СЕЛА ЛЮБЛИНЕЦЬ НОВИЙ.

1. Борівець Іван	літ 26
2. Білій Степан	літ 23
3. Ванкевич Іван	літ 25
4. Ванкевич Марко	літ 25
5. Вільховий Степан	літ 34
6. Вальницький Григорій	літ 25
7. Гримак Іван	літ 25
8. Гнилиця Дмитро	літ 23
9. Грицько Іван	літ 23
10. Гинька Дмитро	літ 24
11. Дуда Ілько	літ 26
12. Денека Лука	літ 21
13. Денека Григорій	літ 26
14. Філь Іван	літ 27
15. Зола Ілля	літ 19
16. Іванко Михайло	літ 25
17. Кіт Василь	літ 30
18. Комар Іван	літ 25
19. Козенко Корнелій	літ 32
20. Козій Олександр	літ 20
21. Козій Дмитро	літ 26
22. Котовський Михайло	літ 27
23. Левкович Андрій	літ 23
24. Лашин Олександр	літ 34
25. Митко Іван	літ 23
26. Митко Дмитро	літ 28
27. Мислик Григорій	літ 26
28. Панасик Іван	літ 20
29. Панасик Іван	літ 23
30. Паралюх Григорій	літ 22
31. Пилипець Іван	літ 33
32. Потюх Іван	літ 24
33. Санайко Михайло	літ 23
34. Санайко Григорій	літ 24
35. Судин Григорій	літ 33
36. Шиманський Іван	літ 34
37. Шиманський Петро	літ 25
38. Шиманський Михайло	літ 20
39. Котовський Василь	літ 26

ВОЇНИ УПА З ІНШИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ, ШО ЗАГИНУЛИ В БОЯХ НА ЛЮБЛІНЕЦЬКІЙ ЗЕМЛІ.

1. Грабець Іван	літ 30
2. Дзьоба Дмитро	літ 26
3. Василенко Петро	літ 26
4. Васильовський	літ 23
5. Готюр(лікар)	літ 26
6. "Куліш"	літ 30
7. "Шак"	літ 24
8. Незнаний стрілець	літ 23

У БРАТСЬКІЙ МОГИЛІ В ЛЮБЛІНЦІ НОВІМ ПОХОВАНІ.

1. Грабець Іван	літ 30
2. Комар Іван	літ 25
3. Шиманський Петро	літ 25
4. Шиманський Михайло	літ 20
5. Санайко Михало	літ 23
6. Левкович Андрій	літ 23
7. Митко Іван	літ 23
8. Готюр(лікар)	літ 26
9. Дзьоба Дмитро	літ 26
10. Василенко Петро	літ 26
11. Зола Ілля	літ 19
12. Козак Микола	літ 33
13. "Куліш"	літ 30
14. "Шак"	літ 24
15. Васильковський	літ 23
16. Незнаний стрілець	літ 23

**СПИСОК ЗАГИБЛІХ В БОЮ 13
ГРУДНЯ 1918 Р. ВОІНІВ УГА
(ЛЮБЛИНЕЦЬ СТАРИЙ).**

1. Шеремет Дмитро	літ 25
2. Кущак Степан	літ 25
3. Скриль Степан	літ 24
4. Ярема Михайло	літ 23
5. Оверко Петро	літ 23
6. Равський Петро	літ 25
7. Левкович Андрій	літ 24
8. Боднар Михайло	літ 18

**СПИСОК ЗАГИБЛІХ В БОЯХ
1944-1948 РР. ВОІНІВ УПА
(ЛЮБЛИНЕЦЬ СТАРИЙ)**

1. Артимович Микола	літ 22
2. Бучко Михайло	літ 23
3. Гох Михайло	літ 24
4. Іваненко Атаназій	літ 25
5. Дрозд Дмитро	літ 24
6. Зола Григорій	літ 36
7. Козій Григорій	літ 22
8. Козак Микола	літ 32
9. Ковалік Іван	літ 25
10. Карпінський Іван	літ 24
11. Комар Дмитро	літ 23
12. Кузіна Михайло	літ 23
13. Ковалік Микола	літ 25
14. Левкович Михайло	літ 24
15. Оверко Дмитро	літ 23
16. Равчак Андрій	літ 24
17. Равський Іван	літ 30
18. Скриль Степан	літ 22
19. Салік Василь	літ 25
20. Шиманський Андрій	літ 21
21. о.др.Слюсарчик Адам	літ 33

СПИСОК МЕШКАНЦІВ СЕЛА ЛЮБ- ЛИНЕЦЬ НОВИЙ, БУВШИХ ВОЯКІВ УПА З КУРЕНЯ "ЗАЛІЗНЯКА"

Таблиця 1.

Чп.	Прізвище та ім'я	Придо- мок	Псевдо	Рік- нар.	Відділ	Посада	Дата смерті	Місце ви- рошу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Борівець Іван		Береза	1918	Шума	Стріл.	2.03. 1945	Грушка
2	Білій Іван	Косовськ	Вук	1921	Тучі	Стріл.	1948	15 літ
3	Білій Степан	Кухта		1921	Тучі	Стріл.	1947	Диків
4	Боблик Олександр	Петцю	Брилько	1920	Калин-ч	Стріл.	1946	15 літ
5	Ванкевич Іван	Мацько	Верба	1920	Калин-ч	Стріл.	1947	Любл. ліс
6	Вальницький Іван	Купа	Війт	1921	Калин-ч	Сантар	1948	дов.ув'язн
7	Ванкевич Іван	Бєзко	Вовк	1922	Калин-ч	Стріл.	1948	15 літ
8	Денека Григорій	Філік	Довбуш	1920	Калин-ч	Стріл.	1946	В'язнів.
9	Дранка Іван	Дольо	Грушка	1922	Тучі	Стріл.	1947	дов.ув'язн
10	Дуда Ілько	Дуб		1921	Н-р СВ	Стріл.	1947	Догані
11	Грицько Іван			1922	Тучі	Стріл.	1945	Олесниці
12	Гримак Іван			1921	Тучі	Стріл.	1947	Диків
13	Зола Іван		Запіць	1920	Тучі	Стріл.		
14	Жила Василь	Юсько		1920	Шума	Стріл.		
15	Гилька Дмитро	Лівко	Гіт	1921	Калин-ч	Стріл.	1947	стражець
16	Філь Іван	Янтох	Ярич	1920	Калин-ч	Стріл.	1947	Любл.ліс
17	Іванко Михайло	Буйний	Ім	1922	Тучі	Стріл.	1946	Кобильм.
18	Вілій Андрій	Балко	Гебельс	1921	Шума	Стріл.		
19	Козій Дмитро	Заграй		1919	Шума	Стріл.	1945	Грушка
20	Козій Олександр	Дичок		1925	Шума	Стріл.	1945	Грушка
21	Кіт Василь	Батук	Коваль	1917	Шума	Ком. роз	1947	Махнів
22	Кущак Константин			1924	Шума	Стріл.		
23	Кузіна Атанас		Коман	1914	Шума	Стріл.		
24	Котовський Григорій		Копито	1921	Калин-ч	Стріл.		
25	Карпінський Степан		Кулі		Калин-ч	Стріл.	1948	15 літ
26	Митко Іван	Пранік	Мак	1922	Шума	Стріл.	1945	Темнів

Продовж. табл. 1.

Чп.	Прізвище та ім'я	Придо- мок	Посада	Рік нар.	Відціл	Посада	Дата смерті	Місце ви- роху
1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	Мислик Григорій			1921	Калин-ч	Стріл.	1947	Сусець
28	Панасюк Іван	Булан		1923	Шума	Стріл.	1945	Грушка
29	Паралюк Григорій			1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
30	Почюх Степан			1921	Тучі	Стріл.		
31	Піццинець Іван	Іванко	Птах	1914	Калин-ч	Ком.роя	1946	В'язни.
32	Судин Григорій	Луковий		1914				
33	Санайко Григорій			1921	Шума	Стріл.	1945	Грушка
34	Ванкевич Марко	Кильо		1920	Шума	Стріл.	1945	Грушка
35	Вільховий Микола	Козак		1920	Шума	Стріл.	1947	Дагани
36	Судин Степан	Іванко	Сокіл	1921	Калин-ч	Стріл.	1946	15 літ
37	Митко Дмитро	Прокіньо	Мідь	1915	Калин-ч	Стріл.	1946	В'язни.
38	Гаврилюк Дмитро	Равський	Банора	1921	Калин-ч	Стріл.		
39	Шиманський Іван		Шум	1913	Месники	Ком.від	1947	Монастир
40	Котовський Василь	"		1921		Стріл.	1947	,

СПИСОК МЕШКАНЦІВ СЕЛА ЛЮБ- ЛИНЕЦЬ СТАРИЙ, БУВШИХ ВО- ЯКІВ УПА З КУРЕНЯ “ЗАЛІЗНЯКА”

Таблиця 2.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Артимович Мико- ла	Гаврильо		1917	Шума	Стріл.	1945	Грушка
2	Бучко Михайло	Міхальськ	Бук	1923	Шума	Стріл.	1946	Журавці
3	Артимович Іван	Макух	Ангор	1916	Калин-ч	Стріл.	1947	15 літ
4	Валляк Степан	Пилипець	Винний	1920	Калин-ч	Стріл.		
5	Дрозд Іван	Брусік	Дебляк	1922	Шума	Саніт.	1947	Мости В.
6	Денска Андрій	Дроздик		1910	Кулин-ч	Стріл.	1947	дом.ув'яз.
7	Герасюм Григорій	Кіндрак		1915	Шума	Стріл.		
8	Фецьо Василь	Матвісик	Фербель	1925	Шума	Стріл.	1947	дом.ув'яз.
9	Івансько Атанасій			1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
10	Козій Григорій	Пацалоха		1925	Шума	Стріл.	1945	Грушка
11	Ковалік Микола	Цибульськ	Корінь	1923	Калин-ч	Стріл.		
12	Комар Дмитро	Батьо		1922	Шума	Стріл.	1945	Грушка
13	Кузіна Михайло	Флешка		1927				
14	Комар Теодор	Скриль	Кіт	1927	Калин-ч	Ком.роя		живе в США
15	Карпінський Іван			1922	Шума	Стріл.	1946	Дагани
16	Крупський Дмитро	Круц	Карій	1925	Шума	Стріл.	1947	дом.ув'язн
17	Колсга Іван	Дозьо		1924		Стріл.	1947	15 літ
18	Левкович Михайло	Пітулай		1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
19	Пилипець Іван			1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
20	Равський Іван	Кульчицьк	Ротмир	1917	Калин-ч	Ком.роя	1947	кс. Страч
21	Равчак Андрій	Борівець	Рура	1921	Калин-ч	Стріл.	1946	Вязівн.
22	Пастернак Дмитро	Савка	Піп	1924	Тучі	Розіїди.		
23	Скриль Степан	Куцька		1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
24	Салік Василь		Самара	1922	Калин-ч	Стріл.	1947	кс. страч.
25	Оверко Дмитро	Хримбій		1921	Калин-ч	Стріл.	1946	Вовчі Ями
26	Чабан Іван		Чубатий	1921	Калин-ч	Стріл.	1948	15 літ

Продовж. табл. 2.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	Зінкевич Дмитро	Багнєк	Зимний	1922	Тучі	Стріл.	1948	дов.ув'язн.
28	Шиманський Андрій	Климент		1924	Шума	Стріл.	1945	Грушка
29	Цибульський Василь	Яцко	Цегла	1920	Калин-ч	Стріл.	1920	10 літ
30	Зінкевич Дмитро	Радьо	Зелений	1919	Калин-ч	Стріл.		
31	Козій Іван							*
32	Козій Степан							*
33	Ваврикевич Григорій							*
34	Равський Микола	Писар	Руру		Тучі	Стріл.		

* — страчений жандармерією УПА.

САМООБОРОННИЙ КУШОВИЙ ВІДДІЛ (СКВ) “ТРЕМБІТА”. СПИСОК БУВШИХ ВОЯКІВ СКВ (ВЕРЕСЕНЬ 1944 РОКУ—8 СІЧНЯ 1945 РОКУ.)

Таблиця 3.

№ п/п	Призвіще та ім'я	Придомок	Пісевдо	Рік нар.	Посада	Дата смерті	Місце загибелі
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Комар Іван		Чорнота	1920	Командир	8.01.45	Теплиця
2	Сайяко Михайло	Гримак	Моргун	1922	Стрілець	8.01.45	Теплиця
3	Шиманський Михайло		Шутай	1924	Стрілець	8.01.45	Теплиця
4	Левкович Андрій	Кічула	Тихий	1922	Стрілець	8.01.45	Теплиця
5	Комар Андрій	Грішко	Бук	1910	Стрілець	1948	15 літ
6	Шиманський Михайло	Магда	Шмир	1924	Стрілець	1948	15 літ
7	Зінкевич Андрій	Васільо	Заруба	1921	Стрілець		не репрес.
8	Валкевич Михайло	Мацько	Вій	1924	Стрілець	1947	15 літ
9	Грицько Дмитро		Граб	1923	Стрілець	1948	10 літ
10	Брусь Степан		Бір	1920	Стрілець	1947	дов.ув'язн.
11	Денека Микола	Кочин	Дубенко	1919	Стрілець	1948	10 літ.
12	Панасик Іван	Курісю	Крук	1927	Стрілець	1947	над Ташаною
13	Філь Іван		Дуб	1915	Стрілець		не репрес.
14	Кордупель Михайло	Хлобусь	Комар	1915	Стрілець		не репрес.

(ПІСЛЯ 8 СІЧНЯ 1945 РОКУ)

ТАБЛИЦЯ за.

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Вальянцький Михайло		Гонта	1914	Проф. СКВ	1948	Дов. ув'язн.
2	Комар Андрій	Грішко	Бук	1910	Ком. СКВ	1948	15 літ
3	Артимович Дмитро	Митрунчо	Моряк	1916	Військовик		
4	Кущак Дмитро	Білейкій	Богун	1927	Реф.проп.	1946	Дов.ув'язн.
5	Кудик Микола		Дорошенко	1927	Реф.Сл.В.		Не репр.
6	Золя Ілько		Крук	1928	Реф.госп.	1946	Люб.ліс
7	Ванкевич Юрій	Грицько	Шугай	1928	Санітар	1947	10 літ
8	Шиманський Михайло	Магда	Шмір	1924	Ком.Ірок	1948	15 літ
9	Козак Микола		Сірко	1915	Ком.2рік	1946	Люб.ліс
10	Головач Дмитро	Батьо	Гора	1924	Ком.3рік	1948	Сибір 10 літ
11	Зінкевич Андрій	Васісю	Заруба	1921	Стрілець		Не репр.
12	Грицько Дмитро		Граб	1923	Стрілець	1948	10 літ
13	Ванкевич Михайло	Майдко	Вій	1924	Стрілець	1947	15 літ
14	Шиманський Григорій		Сук	1915	Стрілець	1947	10 літ
15	Філь Іван		Дуб	1915	Стрілець		Не репр.
16	Ванкевич Андрій	Грицько	Вуж	1923	Стрілець		Не репр.
17	Ванкевич Іван		Верба	1926	Стрілець		Не репр.
18	Борівець Іван	Боднар	Смерека	1925	Стрілець	1948	12 літ
19	Гуль Дмитро		Глідь	1925	Стрілець		Не репр.
20	Денека Микола	Кочин	Дубенко	1919	Стрілець	1948	10 літ
21	Денека Лука		Котовськ	1926	Стрілець	1947	Стратений
22	Мождженєв Осип	Петрик	Танкіст	1926	Стрілець	1947	10 літ
23	Котовський Василь			1925	Стрілець	1947	10 літ
24	Денека Михайло	Мислик		1914	Стрілець	1948	Сибір 10 літ
25	Брусь Степан		Бір	1920	Стрілець	1947	дов.ув'язн.
26	Брусь Іван		Костурник	1913	Стрілець	1948	15 літ
27	Білій Мирон	Дубинський		1928	Стрілець		,
28	Кущак Григорій	Кущик	Медвідь	1928	Стрілець	1950	дov.ув'язн.
29	Золя Григорій		Вихор	1909	Стрілець	1947	Косопрудн.

1	2	3	4	5	6	7	8
30	Хомін Петро	Гок	Пирян	1915	Стрілець	1947	10 літ
31	Качор Степан		Соловій	1915	Стрілець	1947	10 літ
32	Левкович Василь	Ситар	Пушкін	1925	Стрілець	1948	15 літ
33	Левкович Михайло	Лучиха	Левко	1926	Стрілець	1948	15 літ
34	Кудак Степан			1924	Стрілець	1948	10 літ
35	Касин Атанасій		Карпо	1920	Стрілець	1948	дов. ув'язн.
36	Шостак Михайло		Шпак	1921	Стрілець	1947	15 літ
37	Левкович Іван		Олень	1918	Стрілець		
38	Грудень Степан	Глаць	Калина	1922	Стрілець		
39	Судин Дмитро	Луковий	Сосна	1928	Стрілець	1947	дов. ув'язн.
40	Лісний Степан	Заньо	Лоза	1924	Стрілець	1947	дов. ув'язн.
41	Ковалник Іван		Коваль	1921	Стрілець	1947	Над Таврою
42	Шиманський Дмитро			1926	Стрілець		Не реpr.
43	Карпінський Андрій			1923	Стрілець		Не реpr.
44	Котовський Іван			1923	Стрілець		
45	Валиницький Григорій			1923	Стрілець		

Цей перелік є неповним. У ньому немас всіх стрільців, які служили недовгий час в СКВ та подалися з батьками на совєтську Україну під час проведення переселенчої акції "Вісла". Інших звільнено з приводу родинних обставин (Зінкевич Михайло, Денека Іван, Денека Андрій, Парлюх Петро, Мельник Іван, Шиманський Іван та інші).

Під кінець 1945 року відійшов з СКВ з приводу хвороби військовик Артимович Дмитро "Моряк". Його місце посів Шиманський Михайло "Шмир". Команду 1-го роя перебрав Хомін Петро "Пирян". Літом 1946 року відійшов з СКВ Кущак Дмитро "Богун", який перейшов на пост рай. реф. пропаганди і політвиховання, а його місце посів Кулик Микола "Дорошенко". Місце Кулика посів Кущак Степан "Ключ".

**СПИСОК ПОМОРДОВАНИХ 20
БЕРЕЗНЯ 1945 РОКУ ПОЛЬСЬКИМИ
КОМУНІСТИЧНИМИ ПОСІПАКАМИ
МЕШКАНЦІВ СЕЛА ЛЮБЛИНЕЦЬ
НОВИЙ.**

Таблиця 4.

Чл.	Прізвище та ім'я	Придомок	Скільки мав рік	Кого залишив сиро- тами
1.	Білій Михайло	Сарабун	49	
2.	Білій Григорій	Сарабун	43	
3.	Равський Андрій	Балайко	56	жінку і 2 дітей
4.	Свист Михайло	*	32	жінку і 2 дітей
5.	Купцак Іван			
6.	Круцько Григорій	*	65	
7.	Тарабан Константин	*	32	жінку і 2 дітей
8.	Папко Михайло	*	30	жінку і 2 дітей
9.	Папко Іван	*	16	
10.	Кіт Григорій	Мелько	36	жінку і 2 дітей
11.	Комар Михайло	*	56	жінку і 5 дітей
12.	Комар Григорій	Кильо	38	жінку і 3 дітей
13.	Кіт Іван	Музик	32	жінку і 6 дітей
14.	Кіт Андрій	Батук	47	жінку і 2 дітей
15.	Філь Григорій	Курилик	30	жінка і 1 дитина
16.	Гилька Йосафат	Боднар	28	
17.	Левкович Іван	Бурачок	47	жінку і 3 дітей
18.	Мельник Степан	Горайчишин	50	жінка і 4 дітей
19.	Кіт Василь	Бігун	30	жінка і 2 дітей
20.	Кіт Іван	Карпич	45	жінка і 2 дітей
21.	Кіт Михайло	Карпич	19	
22.	Зінкевич Андрій	Рибізант	40	жінка і 2 дітей
23.	Свист Тодор	кинутий у вогонь	46	жінка і 4 дітей
24.	Комар Микола	Грішко	32	жінка і 1 дитина
25.	Пецьо Михайло	*	38	жінка і 1 дитина
26.	Качор Андрій	*	37	жінка і 2 дітей
27.	Білій Іван	Бальо	52	

Продовж. табл. 4.

Чп.	Прізвище та ім'я	Придомок	Скільки мав дітей	Кого залишив спро- стами
28.	Кіт Іван	Гарвишко	25	
29.	Кіт Гавріїл	Гарвишко	68	
30.	Кіт Юрій	Гарвишко	22	
31.	Косій Іван	*	32	жінка і 2 дітей
32.	Мазурник Іван	*	36	жінка і 1 дитину
33.	Бумбар Григорій	*	*	
34.	Юрипць Михайло	Печений	32	жінка і 2 дітей
35.	Ванкевич Микола	Бакун	48	жінка і 2 дітей
36.	Ванкевич Степан	Бакун	18	
37.	Медлінський Григорій	Магаж	36	жінку і 1 дитину
38.	Пилипець Катерина	Кусовська	32	була вагітною
39.	Карпівська Анна	*	30	була вагітною
40.	Карпівський (син Анни)	*	3	
41.	Мазурник Григорій	*	36	жінку і 5 дітей

**СПИСОК ПОМОРДОВАНИХ ДНЯ 20
БЕРЕЗНЯ 1945 РОКУ ПОЛЬСЬКИМИ
КОМУНІСТИЧНИМИ ПОСІПАКАМИ
МЕШКАНЦІВ СЕЛА ЛЮБЛИНЕЦЬ
СТАРИЙ.**

Таблиця 5.

№ п/п	Прізвище та ім'я	Придомок	Скільки мал. дітей	Кого залишила сиротами
1	Амбріс Дмитро	Гуска	36	жінку і 4 дітей
2	Амбріс Василь	Гуска	34	
3	Амбріс Григорій	Сокіл	30	жінку і 1 дитину
4	Козій Степан	Типерко	35	жінку і 2 дітей
5	Гарасим Михайло	Шумицький	32	
6	Гарасим Григорій	Багіск	38	жінку і 3 дітей
7	Гарасим Василь		36	
8	Вавринкевич Юрій	Лападка	26	
9	Ватник Іван		28	жінку
10	Маркевич Юрій	Павло	40	жінку і 3 дітей
11	Кіт Марія	Котик	30	чоловік і 2 дітей
12	Кущак Марія	Кочудат	48	чоловік і 2 дітей
13	Дуда Іван	Горичий	11	
14	Колсга Михайло	Дозьо	42	жінку і 2 дітей
15	Колсга Іван		45	жінку і 3 дітей
16	Крупський Іван	Круц		жінку і 3 дітей
17	Чабан Андрій			жінку і 6 дітей
18	Грудень Дмитро	Глаць		
19	Філь Дмитро	Сабаль		
20	Філь Михайло	Сабаль	13	
21	Митко Юрій	Радъ	13	
22	Гарасим Йосафат		13	
23	Карпич Дмитро	Бурак	30	жінку і 1 дитину
24	Карпич Марія	Бурак		
25	Кордуцький Степан	Тимунсько	43	жінку і 4 дітей
26	Козак Дмитро			
27	Артемович Михайло	Макух	22	

Продовж. табл. 5.

№ п/п	Прізвище та ім'я	Придомок	Скільки мав літ	Кого залишив сиротами
28	Горіка Михайло			
29	Шостак Іван	Валько	27	жінку
30	Рибант Анна	Міхасіха	22	кинута в вагоні і спалена
31	Лебедович Андрій	Ліліцьо		кинутий в вагоні і спалений
32	Кочулат Анастазія	Пітулай		кинута в вагоні і спалена
33	Хомин Катерина	Сметана		кинута в вагоні і спалена
34	Ковалік Теодор			кинутий в вагоні і спалений
35	Чоріца Аюла		12	кинута в вагоні і спалена
36	Хомин Андрій	Сметана		кинутий в вагоні і спалений
37	Левкович Дмитро	Пітулай		
38	Богуцький Іван		58	
39	Крупський Ілля		32	
40	Гох Іван		40	
41	Бурак Стас		41	

**СПИСОК ЗАМОРДОВАНИХ 10
ЖОВТНЯ 1944 РОКУ ПОЛЬСЬКИМИ
КОМУНІСТИЧНИМИ ПОСІПАКАМИ
МЕШКАНЦІВ СІЛ НОВИЙ ТА СТА-
РИЙ ЛЮБЛИНЕЦЬ НА РУДІ РУЖА-
НЕЦЬКІЙ.**

Таблиця 6.

№ п/п	Прізвище та ім'я	Придомок	Скільки мав літ	Кого залишив сиротами
1	Санайко Михайло	Гримак	46	жінку і 3-х дітей
2	Чабан Іван	Чибашник	50	жінку і 4-х дітей
3	Вільний Степан	Дубинний	44	жінку і 2-х дітей
4	Ванкевич Петро	Свист	48	жінку і 5-х дітей
5	Шеремет Григорій	Багнєцьо	42	жінку і 2-х дітей
6	Зола Ілько		42	жінку і 4-х дітей

Продовж. табл. 6.

7	Кордульєр Степан	Квасник	42	жінку і 4-х дітей
8	Ярема Іван		40	жінку і 3-х дітей
9	Гуль Андрій	Калинич	47	жінку і 2-х дітей
10	Карпінський Іван		43	жінку і 7-х дітей
11	Ванкевич Ілько	Мороз	30	жінку і 2-х дітей
12	Денека Григорій	Сич	42	жінку і 5-х дітей
13	Філь Степан		65	жінку і 2-х дітей
14	Паралюх Григорій		20	
15	Зінкевич Іван		30	жінку і 1-у дитину
16	Грицько Ілько	Бакум	40	жінку і 4-х дітей
17	Вальницький Олекса	Купа	44	жінку і 3-х дітей
18	Карпінський Теодор		31	жінку і 2-х дітей
19	Равчак Михайло	Красник	31	жінку і 1-у дитину
20	Грицько Михайло		35	жінку і 4-х дітей
21	Грицько Андрій		31	жінку і 1-у дитину
22	Грицько Іван		27	
23	Хомин Григорій	Грицько	32	жінку і 1-у дитину
24	Рибаст Григорій	Філик	28	
25	Гіжин Василь	Калинич	38	жінку і 2-х дітей
26	Зінкевич Андрій			
27	Бабляк Григорій			
28	Ваврикович Михайло			
29	Денека Іван			
30	Богуцький Григорій			
31	Білій Степан	Бальо Ст.д.	54	жінку і 2-х дітей
32	Рибаст Михайло	Конюцій	53	жінку і 3-х дітей

**СПИСОК ПОМОРДОВАНИХ МЕШКАНЦІВ СЕЛА НОВИЙ ТА СТАРИЙ
ЛЮБЛИНЕЦЬ ПОЛЬСЬКИМИ КОМУНІСТИЧНИМИ ПОСІПАКАМИ В
1944-1947 РОКАХ**

Таблиця 7.

N п/п	Прізвище та ім'я	Скільки жив літ	Місце смерті
1			
2	Санайко Анна		Присілок Кутні
3	Санайко Іван	40	Присілок Кутні
4	Санайко Василь	19	Присілок Кутні
5	Санайко Степан	16	Присілок Кутні
6	Мазурік Євстахій	40	Руда Ружанецька
7	Мазурік Катерина	51	Руда Ружанецька
8	Сигловий Григорій	30	Руда Ружанецька
9	Юрица Дмитро	35	Руда Ружанецька
10	Косовський Марко	34	Присілок Кутні
11	Косовський Іван	32	Присілок Кутні
12	Сигловий Михайло	34	Присілок Кутні
13	Пирка Михайло	38	Присілок Кутні
14	Зішкевич Михайло	37	Присілок Кутні
15	Юринц Андрій	46	Присілок Кутні
16	Ступак Дмитро	28	Мельники
17	Денека Марія	19	Мельники
18	Денека Григорій	16	Мельники
19	Ваглик Анастазія	72	Мельники
20	Кущак Ілля	36	Чесанів
21	Ярема Степан *		Фільварки
22	Ярема Григорій *		Фільварки
23	Свист Андрій	39	Сосінки під Чесановом
24	Козій Іван (Бодпар)	36	Сосінки під Чесановом

* — брак інформації

СВІТЛИНИ ІСТОРІЇ

Фото 1. Ванкевич Іван - (Бевко). Нар.в 1892 р. в Люблинці Новім. В 1914 році покликаний до австрійської армії армії захищати ц.к. монархію та найяснішого цісаря. В її рядах воював на російському фронті. Після розпаду монархії, вступає добровольцем в ряди УГА. Проходить з нею бойовий шлях на всіх фронтах, в боях з поляками, большевиками, армією ген. Денікіна на Великій Україні. Хворіє тифом в "четирокутнику смерті". Після закінчення війни повертається до рідного села, одружується. Вклучається в нурт суспільної праці. Працює старшим провізором при церкві, виконує обов'язки справника в кооперативі "Добробут". Учасник переможного бою 26.03.1945 р. з комуністичними загарбниками. Син Іван, служив стрільцем Української Повстанської Армії, в курені командира "Залізника".

Фото 2. Ось вони—люблінські хлопці, пізніше стрільці СКВ "Трембіта". Зліва направо Дмитро Грицько та Шиманський Михайло. Михайло впав смертю Героя на Тепилах дnia 8 січня 1945 року, в нерівнім бою з спецвідділами НКВД.

Фото 3. А це—люблінецькі дівчата. Спільне фото після закінчення курсу сільських господинь в 1940 році. В другому ряді, друга зліва Параня Левкович, організатор та керівник курсу.

Фото 4. Біла Анастазія - "Білка". Народжена в 1928 році в Люблинці Новім. До війни і в часи війни перебувала при батьках. В 1942-1944 роках навчалась в Українській Торговельній Школі в Ярославі. В роках боротьби з большевицько-комуністичними загарбниками, використовувалась як звязкова УПА. Медсестра УЧХ та санітарка СКВ, піклувалась пораненими та хворими повстанцями. Не репресована.

Фото 5. Войни австрійської армії. Зліва-направо : підстаршина Митко Іван та стрілець Кузіна Степан. В 1914 році покликані захищати австро-угорську монархію. Іван Митко воює на російському фронті, де попадає до неволі. Перебуває в Запоріжжі. Після розпаду рос.імперії, зголосується добровольцем в ряди Січових Стрільців, які формував у Кисві С. Коновалець. Проходить босивий шлях в їх рядах та в боях з большевиками, білогвардійцями, армією Денікіна, та врешті в рядах УГА з поляками. Хворіє тифом в "четирикутнику смерті", та з раною ноги та і підірваним здоровям, вертає з поневірань до рідного села. Закладає сім'ю і включається в нурт суспільної праці. Батько згинулого 8.01.1945 на Тепилах, в бою зі спецвідділами НКВД Івана Митка, стрільця УПА, куреня ком. "Залізняка".

Фото 6. Рідня пароха села Люблинець Новий та Старий о. А. Козенка. Зправа: о.парох А. Козенко, його дружина та їх син Корнелій Козенко - "Корнієнко". Корнелій народжений в 1916 році. Член ОУН від 1938 року. Студент Львівського університету. В 1943 році вступає добровольцем в ряди дивізії "СС-Галичина", звідки весною 1944 року переходить до лав ОУН-УПА. Займає пост господарчого референта надрайону "Батурин". В червні 1948 року скоплений чеськими прикордонними військами при переході польсько-чеського кордону біля Цешина, та переданий полякам. Засуджений на кару смерті у Варшаві та там страчений.

Фото 7. Філь Іван - "Дуб". Народжений в 1912 році в Люблинці Новім. В 1933 році покликаний до польського війська, а в 1939 році на війну з німцями. Член УНС в рідному селі. До УПА вступив осінню 1944 року, (СКВ "Трембіта"), кулеметник. Учасник бою на Тепилах 8.01.1945 року. Арештований на Збаражчині в 1950 році та засуджений на 10 років концтабору. Запроторений в Караганду, де працював на вугільній шахті. Вийшов на волю в 1955 році.

Фото 8. Зінкевич Василь. Народжений в 1913 році в Люблинці Новім. В 1935 році покликаний до польського війська, де служив в підрозділах легкої артилерії в місті Ярославі. В 1939 році воював під Кельцями з німецькою армією. Член УНС в рідному селі. До УПА вступив осінню 1944 року (СКВ "Трембіта"). Учасник бою на Тепилах дня 8.01.1945 року. Арештований на Збаражчині в 1948 році та засуджений на 25 років концтабору. Запроторений у вугільні шахти на Воркуті. Вийшов на волю в 1955 році.

Фото 9. Білий Іван—“Сарабун” з Мельників. Народжений в Люблинці Новім в 1894 році. В 1914 році покликаний захищати ц. к. австро-угорську монархію. Протягом війни на російському фронті. Після її закінчення стає добровольцем-воїном УГА. В їїрядах бореться за Волю України, де тільки УГА воювала з поляками, з більшевиками, з армією Денікіна, в рядах отамана “Марусі”, хворіє тифом, та по роках поневірянь вертається в рідне село, де закладає сім’ю. Замордований польськими комуністичними загарбниками, разом з братом Григорієм дні 20 березня 1945 року на своїм подвір’ї.

Фото 10. Дуда Ілля—“Дуб”. Народжений 1921 році в Люблинці Новім. До війни і в часі війни перебував при батьках в рідному селі. Член ОУН від 1939 року. Організатор Української Народної Самооборони в рідному селі. До УПА вступив весною 1944 року, до відділу ком. “Залізняка”. Осінню того ж року переведений до бойки Служби Безпеки Надрайону, Провідника “Ялівця”. Учасник тяжких та завзятих боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонщині. Доля його невідома. Правдоподібно впав в бою з ворогами біля села Дагани літом 1947 року.

Фото 11. Санайко Михайло - "Моргун". Народжений в 1922 році в селі Люблинець Новий. До війни і після війни перебував при батьках в рідному селі. Член ОУН від 1939 року. Організатор Української Народної Самооборони на Мельниках (Люблінець Новий). До УПА вступив осінню 1944 року. (СКВ "Трембіта"). Впав в бою зі спецвідділами НКВД дні 8 січня 1945 року на Тепилах.

Фото 12. Комар Теодор - "Кіт". Народився в 1927 році в Люблинці Старім. Старший вістун УПА. В ряди УПА вступив весною 1944 (УНС), яку організував ком. "Залізняк". Його бойовий шлях то бої великий бій з гітлерівськими загарбниками біля Нового Села весною 1944 року, тяжкий бій з великими підрозділами НКВД біля села Грушка осінню 1944, жорсткий бій з большевиками 9 січня 1945 за Тепилами, великий бій біля села Дібча 14 січня 1945, тяжкий бій 2 березня 1945 під Мриголодами. Служить в почеті ком."Бойка", а в 1946-му перебирає пост ком.роя у відділі "Калиновича". Свій останній геройський бій звів на рідній люблинецькій Землі 25 травня 1947. Проживає в США. Фото з 1948 року.

Фото 13. О. Северин Метелля, парох села Люблинець Новий та Старий в роках 1898-1936. Посол до ц.к. парламенту у Львові в роках 1911-1912. Ініціатор та будитель національного відродження на території Чесанівщини та Любачівщини. Віцемаршал повітової ради в Любачеві, засновник та член управ і дирекцій багатьох українських товариств, інституцій, будівничий церков, читалень, кооператив та ощадних кас. Помер в 1936 році, похоронений на цвинтарі в Люблинці Новім.

Фото 14. Санайко Марія. Народжена в 1924 році в Люблинці Новім. До і в часі війни перебувала при батьках. В 1943-1944 роках навчалась в господарчій школі в Ярославі. В часах боротьби з комуністичними загарбниками використовувалась як зв'язкова УПА. Арештована в 1948 році на західних Землях за доносом та свідченням І. Тимця, була засуджена на 10 років тюрми. Покарання відбувалася в Грудзьондзу. На волю вийшла в серпні 1953 року.

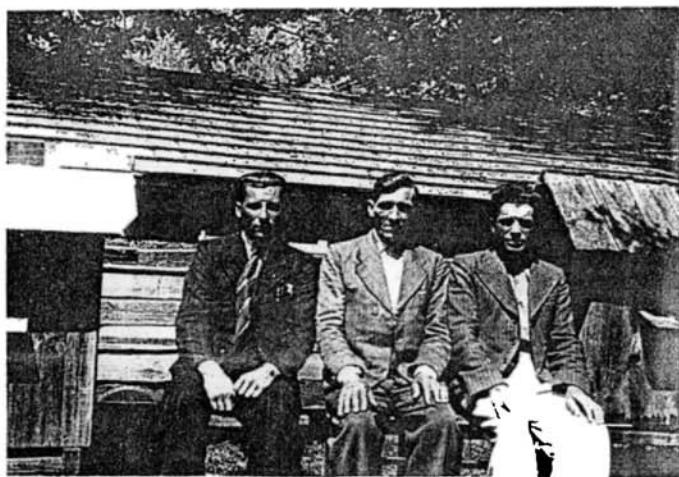

Фото 15. Рік 1943. Сад та пасіка Івана Митка з Мельників, (Люблінський Новий), де зустрілись сусіди та приятелі: зліва-направо Степан Борівець, Іван Митко та Василь Борівець. Іван Митко учасник I-ої світової війни та воїн УГА.

Фото 16. Рік 1941. Дівчата з Мельників (Люблінський Новий), помагають копати бараболі на полі Івана Боровця.

Фото 17. А принесений на поле обід „уже добре смакує. Фото з 1941 року.

Фото 18. Рік 1943. Брати Степан та Іван Борівці. Це їх остання спільна знімка і вони вже не побачились ніколи. (Мельники).

Фото 19. Рік 1942. Перебуваючи на роботах в Німеччині, вони часто зустрічались та з тugoю згадували про рідне село, Люблинець Новий. Зліва: Степан Борівець, Степан Бумбар, Дмитро Лихацький та Федір Равчак.

Фото 20. Рік 1942. Українське весілля в Люблинці Новім. Старостою Шиналь Казімеж.

Фото 21. Рік 1943. Хлопці з Мельників, (Люблінець Новий). Сидять зліва: Дмитро Ступак, Ілько Борівець, Дмитро Кузіна. Стоять зліва: Іван Котовський, Іван Митко, Володимир Петрівський, Теодор Рівчак, Василь Кузіна та Григорій Лісний. Позаду в капелюсі Едвард Муха. Приглянеться до нього добре. Це той садист, який роком пізніше вже як функціонер польської комуністичної міліції в Чесанові, не здригаючись, холодокровно мордував своїх односільчан та українських селян. В першому ряді зліва сидить Дмитро Ступак, який був убитий польською терористкою у своїй хаті в лютім 1945 року.

Фото 22. Іван Борівець - "Береза". Народжений в 1918 році в Люблинці Новім. В 1936-1938 роках навчався в механічній Школі в Перемишлі. В 1938 році покликаний на до польської армії. Служив в підрозділах артилерії та брав участь у німецько-польській війні в 1939 році. Член та організатор ОУН в Люблинці Новім від 1936 року. Організатор Української Народної Самооборони (УНС) в 1943-1944 роках в рідному селі. До лав УПА вступив восени 1944 року до куреня командира "Залізняка". Впав в бою зі спецвідділеннями НКВД дня другого березня 1945 року на Мриголодах. Фото з часів служби в польській війську.

Фото 23. Іван Панасик - "Вулан". Народжений в 1923 році в Люблинці Новім. До і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН від 1940 року та активний член Української Народної Самооборони в рідному селі. До УПА вступив восени 1944 року до куреня командира "Залізняка". Впав в бою зі спецвідділами НКВД дня 2-го березня 1945 року на Мриголодах.

Фото 24. Агафія Комар. Народжена в 1929 році в Люблинці Новім. Цілий час перебувала при батьках. В 1943-1944 роках навчалась в Українській Торговельній Школі в Ярославі. В часах боротьби з комуністичними загарбниками, використовувалась як зв'язкова УПА. Арештована на західних Землях в 1948 році за доносом та свідченням Івана Тимця, була засуджена на 6 років тюрми. Покарання відбувалася в Грудзьонду. Вийшла на волю під кінець 1952 року.

Фото 25. Марія Комар - "Пчілка". Сестра Агафії, народжена в 1928 році в Люблинці Новім. До війни цілий час перебувала при батьках. В 1942-1944 роках навчалась в Українській Торговельній Школі в Ярославі. В часі боротьби з комуністичними загарбниками використовувалась також як зв'язкова УПА. Поза тим як медсестра УЧХ піклувалась пораненими та хворими повстанцями. Заразилася при тому тифом і восени 1945 року померла.

Фото 26. Рік 1943. Отець парох А. Козенко в часі процесії в Новім Люблинці. За ним дяк Григорій Козій.

Фото 27. Рік 1943. Процесія та Богослужба на цвинтарі при могилі Героїв в Новім Люблинці.

Фото 28. Рік 1942. Випускники 7-класної вечірньої школи в Люблинці Новім. Перший зправа:Лев Амвросій - директор школи, бувший воїн УГА, четар 8-ої Сабірської Бригади,в роках 1948-1958 викладач англійської мови університету І.Франка у Львові. Другий : -о.др.Адам Слюсарчик , парох с. Старий Люблинець та вчитель релігії в школі в Люблинці Новім. В роках 1944-1947 полевий духовник УПА на Закерзонні - ("Роман") працівник технічного звена в окрузі "Бастіон" району "Батурин", перекладач української підпільної преси на англійську та французьку мови, співучасник переговорів та контактів з польським антибільшовицьким підпіллям - (травень 1945 року) на терені Люблинця, Руди Ружанецької, Нароля). Викритий та оточений польськими солдатами в криївці біля села Монастир (Равщина), підрівався разом з друзями гранатами (осінь 1947-го року).

Фото 29. Рік 1943. Хлопці з Мельників (Люблінець Новий). Вони спільно дружили, купались, коли пригрівало сонце, в нутрех люблінецьких річок. Рік пізніше, вони пішли добровольцями в ряди УПА. Там впали смертью Героїв в боротьбі з комуністичними загарбниками. Ось такі хлопці: внизу перший зліва Іван Грицько, другий—Іван Панасик, перший справа—Степан Білий, в горі третій справа Михайло Санайко.

Фото 30. Рік 1944. У весняний день спільна знямка молоді з Мельників. (Люблінець Новий). До весни 1945 року, всі хлопці впали в рядах за Вільну Батьківщину. Ось вони: зліва Іван Митко, Михайло Санайко, Іван Борівець та Іван Панасик.

Фото 31. Рік 1943. Спортивні змагання товариства "Луг". Люблинські хлопці марширують дорогого по під Острівки, здобувачі перемогу на дистанції 10 км. На чолі—Михайло Сапайко.

Фото 32. Рік 1942. Так збирали хліб на Замістю, на полях пана Парнаса. Стоять зліва: Пйотр Шиналь, приятель пана Е. Мухи, а від осені 1944 року, активний функціонер УБ, (Ужонд Безпеченсьства) в Любачеві, третій Іван Борівець, на коні економ в добрах пана Парнаса, Пан Герцог.

Фото 33. А так копали бәраболі на рідній люблинецькій Землі дівчата з Мельників. зліва: Іван Борівець, друга зправа Марійка Денека, вбита польською терористкою у своїй хаті , в лютім 1945 року.

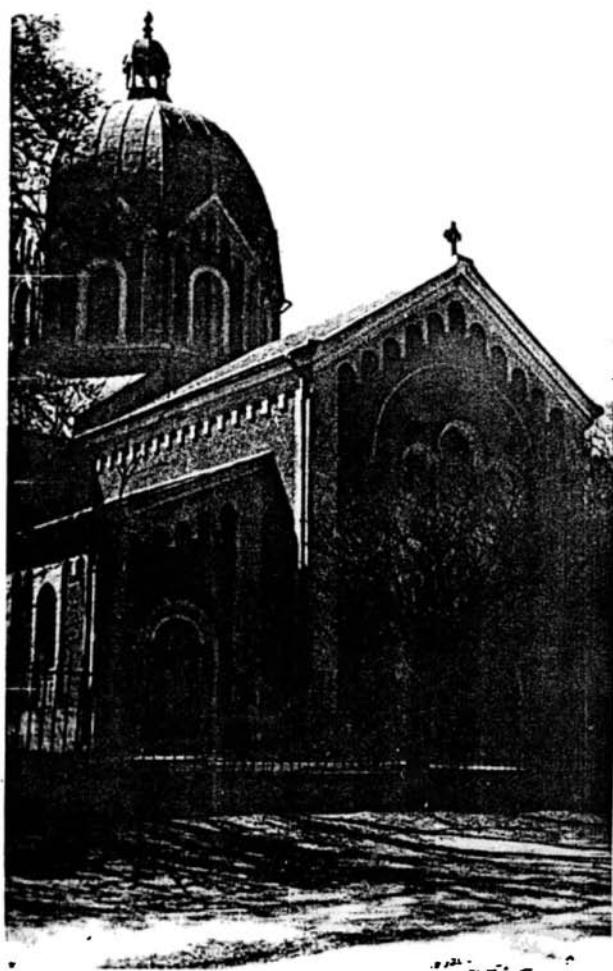

Фото 34. Матірна церква Преображення Господнього в Люблинці Новім.
Побудована в 1909 році.

Фото 35. Дочірня церква в Люблинці Старому.

Фото 36. Левкович Василь - "Вороний". Народжений в 1920 році в Люблинці Старім. Після смерті батьків, виховувався у рідні Білих на присілку Дубині. Після закінчення середньої школи, навчався на юридичному факультеті у Львові. Член ОУН від 1938 року. Організатор та командир УПА на Львівщині. (ВО-2 "Буг"). Схоплений большевиками та засуджений восени 1946 року київським військовим Трибуналом на 25 років тяжкого режиму в Сибіру. Після 25 років заслання повернувся на Україну. Зараз полковник "Вороний" живе в Червонограді, де після повернення працював шахтарем на вугільній шахті.

Фото 37. Брати Іван та Омелян Грабець з Нового Села. Зліва Іван Грабець - "Гармаш". Окружний Провідник ОУН-УПА, загинув у бою зі спецвідділом НКВД 8 січня 1945 року на Тепилах. Зправа Омелян Грабець - "Батько". Командир УПА "Південь". Загинув в місяці червні 1944 року на Волині.

Фото 38. Комар Іван. Народжений 1920 року в Люблинці Новім. Учасник похідних груп ОУН. Організатор та Начальник Української поліції на Волині. Фото 1942 року.

Фото 39. Чабан Іван - Учасник 1-ої Світової Війни в рядах австрійської Армії. Підстаршина УГА та учасник Визвольних Змагань аж до закінчення Війни. Солтис села Люблинець Новий від 1937 до 1944 року. Арештований 10 жовтня 1944 року польськими комуністичними бандитами, був тортурований та вкінці замордований на Руді Ружанецькій. Фото з 1914 року.

Фото 40. Комар Михайло. Народжений у 1894 році в Люблинці Новім. Батько загиблого 8 січня 1945 року на Тепилах Івана Комара. Учасник I-ої світової війни в рядах австрійської армії (підстаршина), в ославлених боях над рікою Піявою. Там попав в полон, де перебував до закінчення війни в італійськім таборі для військовополонених на Сицилії. Після повернення до рідного села, включається в нурт культосвітньої праці серед мешканців села. Організує читальню "Просвіта", в якій повстають драмгурток та мішаний хор, стає його почесним головою. Пише вірші на теми Визвольних Змагань, та кривд заподіяних ворогами українському народові. Замордований дні 20 березня 1945 року польськими комуністичними поспіаками в часі пасифікації села Люблинець.

Фото 41. Шиманський Петро та Єва. Мешканці села Люблинець Новий. Батьки загиблих в рядах Української Повстанської Армії Івана, Петра та Михайла Шиманських. Батько - учасник I світової війни в рядах австрійської армії. Щасливо після закінчення війни вертає до рідного села. Включається в нурт суспільної праці в своєму середовищі. Обирається радним до повітової Ради в Любачеві аж до 1939 року, як один представник української громади. В Касі Стефчика займав пост секретаря і касира. Був книговодом і касиром при Гр.кат.церкві в Новім Люблинці.

Фото 42. Левкович Андрій "Тихий". Народжений в 1922 році в Люблиній Новім. До війни і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН від 1938 року. Організатор та член Української Народної Самооборони в рідному селі в роках 1943-1944. Спеціаліст-рушникар. За його допомогою та заангажуванні повстанська зброя цілий час не підводила та добре служила повстанцям. До УПА вступив восени 1944 року (СКВ "Трембіта"). Загинув в бою із спецвідділами НКВД дні 8 січня 1945 року на Тепилах.

Фото 43. Хлопці з Мельників (Люблінець Новий). Спільна знімка перед віходом до лав УПА. Стоять з ліва : Григорій Лісний, Андрій Зінкевич і Іван Панасик. Іван Панасик загинув в бою із спецвідділами НКВД на Мриголодах дня 2 березня 1945 року.

Фото 44. Рідня Михайла Санайка з Мельників(Люблінець Новий). Стоять зправа : Санайко Михайло "Моргун". Народжений в 1922 році в Люблинці Новім .Член ОУН від 1938 року ,організатор УНС та воїн УПА від 1944 року. Загинув в бою із спецвідділами НКВД дня 8 січня 1945 року на Тепилах. Санайко Михайло,батько,учасник I світової війни ,бувший воїн Січових Стрільців у Києві,в'язень концтабору на Майданку,замордованний польськими комуністичними посіпаками на Руді Ружанецькій дня 10 жовтня 1944 року. Зліва : Марія Санайко,нар. 1924 року в Люблинці Новім. В роках боротьби з комуністичними окупантами зв'язкова УПА. Арештована та засуджена на 10 літ тюрми. В середині : мати Агафія Санайко і син Василь. Фото з 1942 року.

Фото 45. Митко Іван - "Мак". Нар. в 1922 році в Новім Люблинці. До війни перебував при батьках. В 1942-43 роках навчався в механічній Школі в Любачеві. Восени 1943 покликаний до "Баудінсту", звідки весною 1944 тікає. В часі втечі ранений в ногу польськими партизанами. До УПА вступив восени 1944 року, до куреня ком. "Залізняка". Загинув в бою із спецвідділами НКВД дня 8 січня 1945 року на Тепилах.

Фото 46. Денека Марійка - (Сич). Народжена в 1926 році в Новім Люблинці. До війни і в часі війни перебувала при батьках. В часах боротьби з комуністичними окупантами використовувалась як з'язкова УПА. Була ідейною та дуже відважною. Носила повстанську пошту відомими тільки їй стежками, бездоганно, ризикуючи не раз своїм молодим життям. Впала жертвою польського комуністичного терору. На початку лютого 1945 року застрілена у своїй хаті польською терористкою. Суджена Івана Митка.

Фото 47. Карпінський Степан - "Куля". Народжений в 1917 році в Люблинці Новім. В 1938-1939 роках служив у польськім війську та брав участь у польсько-німецькій війні. В 1941-1942 роках перебував на роботах у Німеччині. В 1944 році вступив до УПА ком. "Залізняка". Арештований восени 1948 року на західних Землях та засуджений на 15 літ тюрми. Покарання відбував в Новогарді та Голеньові. Звільнений в 1957 році.

Фото 48. Карпінський Андрій. Народжений в 1922 році в Новім Люблинці. До війни і в часі війни перебував при батьках. Покликаний до служби в УПА (СКВ "Трембіта") весною 1945 року. Під час перебування при СКВ займався кравецтвом. Шив та направляв обмундирування нашим повстанцям. На зах. Землях переховувався в криївках до 1955 року. Не репресований.

Фото 49. Котовський Василь. Народжений в 1925 році в Люблинці Новім. До війни і в часі війни перебував при батьках. До УПА вступив весною 1945 року (СКВ "Трембіта"). Арештований восени 1947 року за доносом та свідченням І. Тимця і засуджений на 15 літ тюрми. Покарання відбував у Голеньові. Звільнений літом 1954 р.

Фото 50. Равський Микола - "Рудий". Народжений 1925 року в Люблинці Старім. До війни і в часі війни перебував при батьках. До УПА вступив восени 1944 року, курінь ком. "Залізняка". Поранений в бою під Милковом. Арештований на зах. Землях восени 1948 року та засуджений на 10 літ тюрми. Покарання відбував в Голеньові та Єльчу. Звільнений в 1953 році.

Фото 50а. Бабляк Олександр,- "Брилько". Народжений в 1920 році в Люблинці Новім. Член ОУН від 1940 р. Організатор та голова спортивного товариства "Луг". Член УНС в Люблинці Новім в часах німецької окупації До УПА вступив восени 1944 року. Служив кулеметником у відділі ком. "Шума" та "Калиновича". Учасник важких боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонні. Восени 1946 р. сколений польським військом та тяжко поранений. Засуджений на 15 років тюрми. Покарання відбував у Штумі. Звільнений у вересні 1954 р.

Фото 50б. Зінкевич Дмитро "Зимний". Нар. в 1922 р. в Старім Люблинці. До початку та під час війни перебував при батьках. До УПА вступив восени 1944 року. Був кулеметником у відділі ком. "Балая", пізніше "Тучі". Учасник великих та важких боїв з комуністичними загарбниками. Заарештований в 1948 році на Північно-Західних землях та засуджений на довічне ув'язнення. Покарання відбував у Барчеві. Звільнений весною в 1955 році.

Фото 51. Кіт Василь - "Коваль". Нар. в 1917 році в Люблинці Новім. В 1940-1943 роках перебував на роботах в Австрії. Член ОУН від 1938 року. Організатор УНС разом з ком."Залізняком" на Равщині та Любачівщині. В УПА командир роя в четі "Гонти" у відділі ком."Шума". Учасник тяжких та завзятих боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонні. Загинув в бою з польським військом біля села Махнова літом 1947 року.

Фото 52. Чабан Іван - "Чубатий". Нар. в 1921 році в Люблинці Старім. До і в часі війни перебував при батьках. Весною 1944 року вступив до УНС, організованої ком. "Залізняком". Осінню 1944 року перейшов до УПА командира "Шума" відтак ком. "Калиновича". Учасник тяжких боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонні. Поранений в часі бою в селі В'язівниця. Арештований на півн. західних землях літом 1948 року та засуджений на 15 років тюрми. Покарання відбував в Барчеві. Звільнений весною 1956 року.

Фото 53. Крупський Дмитро - "Карий". Народжений в 1925 році в Люблинці Старім. До війни і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН від 1942 року. До УПА вступив восени 1944 року. Служив у відділі ком."Шума", де займав пост пол. жандармериста. Схоплений в листопаді 1947 року та засуджений на смерть. Кару замінено на довічне ув'язнення. Покарання відбував у Штумі. Звільнений в липні 1954 року.

Фото 54. Банкевич Іван—"Верба". Народжений в 1920 в Люблинці Новім. До і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН від 1938 року. До УПА вступив весною 1944, у відділ командира "Залізняка". Пізніше служив у відділі "Калиновича". Влітку 1947 року загинув у бою з польським військом в лісі над річкою Танвою.

Фото 55. Дранка Іван - "Грушка". Народжений в 1923 році в Новім Люблинці. До війни перебував при батьках. До УПА вступив у березні 1945 року. Служив у відділі командира "Балая", пізніше "Тучі", чота ком."Ореста". Схоплений восени 1947 року та засуджений на смерть. Кару замінено на 15 років тюрми. Покарання відбував у Штумі. Звільнений літом 1954 року.

Фото 56. Фецьо Василь - "Фербель". Нар. в 1925 році в Люблинці Старім. До і в часі війни перебував при батьках. Восени 1944 року вступив до УПА. Служив розвідником у відділі ком."Шума". Учасник тяжких боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонні. Схоплений польським військом восени 1947 року та засуджений на довічне ув'язнення. Покарання відбував у Штумі. Звільнений з тюрми в березні 1955 року.

Фото 57. Касян Анатазій - "Карпо". Нар. в 1920 році в Люблинці Старім. До війни перебував з батьками. В часі війни працював на роботах у Німеччині. До УПА вступив восени 1944 року, до відділу командира "Шума". В часі бою 8.1.1945 за Тепилами був тяжко поранений. Після вигоєння призначений до СКВ "Трембіта". Арештований літом 1948 року на півн.-західних землях та засуджений на довічне ув'язнення. Покарання відбувається у Штумі. Звільнений в 1955 році.

Фото 58. Ванкевич Іван - "Вовк". Народжений в 1922 році в Люблинці Новім. До і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН від 1942 року. До УПА вступив осінню 1944 року. Служив у відділі ком. "Калиновича", де займав пост польового жандармериста. Арештований літом 1948 року на Західних Землях та засуджений на 15 років тюрми. Покарання відбувається у Новогарді. Звільнений восени в 1954 році.

Фото 59. Кущак Константин "Мудрейкий". Народжений в 1924 році в Люблинці Новім. До війни і в часі війни перебував при батьках. До УПА вступив весною 1945 року. Служив у відділі ком. "Шума". Учасник тяжких боїв з комуністичними загарбниками на Закерзонщині. Не репресований.

Фото 60. Митко Дмитро - "Міль". Народжений в Люблинці Новім в 1915 році. До війни і в часі війни перебував з ріднею, допомагав по господарству. До УПА вступив восени 1944 року. Служив у відділі командира "Шума". Загинув у бою в селі В'язівниця дня 26.04.1946 року.

Фото 61. Артимович Іван - "Ангор". Нар. в Люблинці Старім в 1916 році. До війни і в часі війни перебував з рідною, допомагав у господарстві. До УПА вступив восени 1944 року. Тяжко поранений в бою в селі В'язівниця. Перенесений до СКВ "Трембіта". Арештований на західних землях в 1948 році та покараний на 15 літ тюрми. Покарання відбував у Новогарді. Звільнений у 1955 році.

Фото 62. Мождень Осип - "Танкіст". Нар. в Новім Люблинці в 1926 році. До війни і в часі війни перебував при батьках. До УПА вступив весною 1945 року (СКВ "Трембіта"). Призначений до особистої охорони Провідника Надрайону ОУН "Крима". Арештований восени 1947 року та засуджений на 10 років тюрми. Покарання відбував у Любліні, Бронках та копальні угілля "Димітров" в Битомію. Звільнений весною 1954 року.

Фото 63. Зінкевич Дмитро - "Зелений". Нар. в старім Люблинці в 1919 році. Перед війною перебував на роботах коло Варшави. В часі війни був з батьками. До УПА вступив весною 1944 року (УНС). Пізніше служив у відділі ком. "Шума". Учасник тяжких боїв з комуністичними окупантами. Арештований на Зах. землях в 1948 році та засуджений на 15 літ тюрми. Покарання відбував у Новогарді та Голеньові. Звільнений в червні 1955 року.

Фото 64. Борівець Іван - "Смерека". Нар. 1925 року в Люблинці Новім. До війни і в часі війни переїхав при батьках. До УПА вступив з початком 1945 року (СКВ "Трембіта"). Восени 1947 року арештований на Зах. землях за доносом І. Тимця та засуджений на 12 літ тюрми. Покарання відбував у Штумі та каменюломах у Стшельцах Опольських.

Фото 65. Шостак Михайло - "Шпак". Нар. 1921 року в Люблинці Старім. До війни перебував при батьках. В часі війни до 1944 року перебував на роботах в Німеччині. До УПА вступив весною в 1945 році (СКВ "Трембіта"). Арештований в 1947 році та засуджений на 15 літ тюрми. Звільнений в червні 1954 року.

Фото 66. Шиманський Петро - "Шрам". Народжений в 1920 році в Люблинці Новім. 7 - класну школу закінчив у Чесанові. До 1941 року перебував при батьках. Член ОУН від 1938 року. Учасник Похідних Груп ОУН і організатор української адміністрації на Волині в 1941-1943 роках. В 1943 році займає пост Районного Провідника ОУН. Організовує в Люблинці Новім та Старім в 1943 році відділ Української Народної Самооборони (УНС). Від осені 1944 року переходить до підпілля і перебуває із співдрузями при СКВ "Трембіта". Загинув в бою зі спецвідділами НКВД дnia 8 січня на Тепилах.

Фото 67. Хомин Петро - "Пирян". Нар. в 1915 році в Люблинці Старім. В 1938 році покликаний до служби в польськім війську. В 1939 році воював з гітлерівцями і ними захоплений у полон коло Варшави. Переїхав у таборі для полонених до 1942 року у Нюрнберзі, звідки літом повертає до своїх батьків. Весною 1944 року вступив до УНС, яку формував ком. "Залізняк". В січні 1945 року призначений до УПА, СКВ "Трембіта". Восени 1945 року перевидає команду I роя в СКВ. Арештований та засуджений весною 1947 року на 10 років тюрми. Покарання відбуває у Штумі. Звільнений восени 1954 року.

Фото 68. Шиманський Михайло - "Шмир", народився 1924 року в Люблинці Новім. До війни перебував з батьками. До ОУН вступив в 1942 році. З приходом большевиків осінню 1944 року вступив до УПА/СКВ "Трембіта". Був командиром 1-го роя в СКВ до осені 1945 року. Восени перевищив на пост військовика в СКВ. Арештований в 1948 році на Північно-Західних землях та засуджений на 15 літ тюрми. Покарання відбуває у Барчеві. Звільнений весною 1955 року.

Фото 69. Кущак Степан "Ключ". Народжений в 1924 році в Люблинці Старім. До війни і в часі війни перебував при батьках. Весною 1944 року вступив до УНС, яку формував ком. "Залізняк". В січні 1945 року перейшов до УПА (СКВ "Трембіта"). Займав пост реф. Сл. Безпеки в СКВ. Арештований в 1948 році на Західних Землях, та засуджений на 10 років тюрми. Покарання відбував в Новогарді. Звільнений восени 1954 року.

Фото 70. Головач Михайло - "Гора". Нар. 1924 року в Німстові, до війни перебував при батьках. Весною 1945 року вступив до УПА/СКВ "Трембіта", командир роя. В 1947 році перейшов на Радянську Україну. Там скоплені большевиками, засуджений на 10 років тяжкого покарання і запроторений на тяжкі роботи в концтабори Сибіру, на Воркуті. Звільнений у 1955 році, повернувся до Польщі. Помер в 1975 році.

Фото 71. Ванкевич Михайло - "Вай". Нар. 1924 року в Новому Люблинці. До війни і в часі війни перебував при батьках. В 1942-1944 роках навчався в механічній школі в Любачеві. До УПА вступив восени 1944 року (СКВ "Трембіта"). Схоплений та за- суджений в квітні 1947 року на 15 літ. Покарання відбував у Вісінічу Новім та в Штумі. Звільнений в лютому 1955 року.

Фото 72. Комар Іван - "Чорнота". Народжений 1920 року в Люблинці Новім. До війни перебував при батьках. Член ОУН від 1938 року. Учасник Похідних Груп ОУН і організатор української адміністрації на Волині в 1941-1943 роках. Організатор та командир УНС(Української Народної Самооборони) в Новому та Старому Люблинці в 1943-1944 роках. Від вересня 1944 року - командир відділу УПА-СКВ "Трембіта". Загинув у бою із спецвідділами НКВД дня 8 січня 1945 року.

Фото 73. Кущак Дмитро - "Богун". Народжений 1927 року в Люблинці Новім. До війни перебував при батьках. В 1942-1944 роках навчався в українській гімназії Ярославі. До УПА вступив в січні 1945 року (СКВ "Трембіта"). До червня 1946 року займав пост референта пропаганди СКВ. В липні 1946 року призначений на пост референта пропаганди та політвиховання 4 району. Арештований за доносом Івана Тимця в грудні 1946 року та засуджений на смерть. Кару замінено на довічне ув'язнення. Покарання відбував у Вісънічу Новім та в Штумі. Звільнений в березні 1955 року.

Фото 74. Шиманський Михайло - "Шугай". Нар. в Люблинці Новім в 1924 році. До війни і в часі війни перебував при батьках. Брат Петра та Івана Шиманських. Член ОУН від 1942 року. До УПА вступив восени 1944 року (СКВ "Трембіта"). Загинув в бою із спецвідділами НКВД дні 8 січня 1945 року на Тепилах.

Фото 75. Ванкевич Андрій - "Вуж"). Нар. в Люблинці Новім в 1923 році. До війни перебував при батьках. В 1941-1944 роках перебував в Німеччині на роботах. До УПА вступив весною 1945 року (СКВ "Трембіта"). В 1947 році перейшов на рад. Україну. Не ре-пресований.

Фото 76. Ванкевич Юрій - "Шугай". Нар. в Люблинці Новім в 1928 році. До війни і в часі війни перебував при батьках. Весною 1945 року вступив до УПА(СКВ "Трембіта"). Виконував обов'язки санітара. Схоплений в лютому 1947 року польським військом та засуджений на 10 років тюрми. Покарання відбував у Штумі та Сльчу. Звільнений в лютому 1954 року.

Фото 77. Кущак Григорій - "Медвідь". Нар. в Люблинці Новім в 1928 році. До УПА вступив весною 1945 року (СКВ "Трембіта"). Приділений до особистої охорони Надр. Пров. ОУН "Крима". Арештований на зах. землях в 1950 році. Покарання відбував у Вронках, де був засуджений на довічне ув'язнення. Звільнений в 1956 році.

Фото 78. Брусь Степан - "Бір". Нар. 1920 року. Довійни перебував при батьках. В часі німецької окупації перебував до 1943 року на роботах в Німеччині. До УПА вступив осінню 1944 року (СКВ "Трембіта"). Схоплений поляками в лютому 1947. Засуджений на довічне ув'язнення. Покарання відбував у Вісінічу Новім Равічу та в Штумі. Звільнений в лютому 1954 року.

Фото 79. Брусь Іван - "Костурик". Нар. 1918 року. Брат Степана. До війни і в часі війни перебував на роботах в Австрії. До УПА вступив осінню 1944 року. До весни 1945 року стрілець в курені командира "Залізника". Перенесений весною до СКВ "Трембіта". Приділений до особистої охорона Надрай. Провідника "Кrima". Арештований на Західних Землях в 1948 році. Засуджений на 15 літ. Покарання відбував в Ново-гарді та Шубіні. Звільнений в 1954 році.

Фото 80. Шиманський Григорій - "Сук". Нар. в 1913 році в Новім Люблинці. В 1937- 1939 роках служив в польськім війську та воював з гітлерівцями. Під Білгораєм попав у полон та був у Пшеворску. Звідтам утік і перебував з родиною. Весною 1945 року вступив до УПА (СКВ "Трембіта"). Арештований в 1947 році та засуджений на 10 літ тюрми. Покарання відбував у Штумі, Сосновці, копальні вугілля "Битом" та в фабриці автомобілів в Єльчу. Звільнений в 1954 році.

Фото 81. Лісний Степан - "Лоза". Нар. в 1924 році в Люблинці Старім. До війни перебував при батьках. В часі війни служив у німецьких робітничих батальонах (Баудінст). Арештований на Зах. землях осінню 1948 року та засуджений на смерть. Кару замінено на 15 літ тюрми. (Виступав під прізвищем Тепило Іван). Покарання відбуває у Новогарді. Звільнений весною в 1954 році.

Фото 82. Зінкевич Андрій - "Заруба". Нар. в 1921 році в Люблинці Новім. До і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН та УНС від 1942 року. До УПА вступив восени 1944 року (СКВ "Трембіта"). Літом 1948 року арештований на західних землях. Вирвався з рук польської поліції та подався на радянську Україну, де зараз проживає.

Фото 83. Грицько Дмитро - "Граб". Нар. в 1923 році в Люблинці Новім. До війни і в часі війни перебував при батьках. Член ОУН та УНС від 1942 року. До УПА вступив восени 1944 року (СКВ "Трембіта"). Арештований на півн.західних землях в 1948 році та засуджений на 10 років тюрми. Покарання відбував у Барчеві та на роботах у копальні вугілля "Андалюзія" на Сілезії. Звільнений у 1953 році.

Фото 84. Зінкевич Катерина - "Русалка". Народжена в 1927 році в Люблинці Новім. До війни і в часі війни перебувала при батьках. В 1942-1944 роках навчалась в торговельній школі в Ярославі. В часі боротьби з комуністичними загарбниками використовувалась як зв'язкова УПА. Поза тим в роках 1945-1946 працювала машиністкою в штабі Надрайону ОУН, Проводу Округи "Батурин". Не репресована.

Фото 85. Гнилиця Анастазія, народжена в 1923 році в Люблинці Старім. До війни і в часі війни перебувала з батьками. В часі боротьби з комуністичними загарбниками використовувалась як зв'язкова УПА. Арештована у 1948 році на західних землях за доносом І. Тимця і засуджена на 5 літ тюрми. Покарання відбувалася у Грудзьондзу. Звільнена весною 1952 року.

Фото 86. Кузіна Анастазія. Народжена в Люблинці Новім в 1924 році. До війни і в часі війни перебувала при батьках. Не причетна до діяльності УПА. Арештована на зах. землях за доносом Жука Василя та засуджена на 5 років тюрми. Покарання відбувалася у Фордоні та Ольштині в часі від 1958 до 1953 року.

Фото 87. Грицько Ілля. Народжений в Люблинці Новім в 1917 році. Покликаний до служби в польськім війську в 1937 році. В часі гітлерівської окупації перевізував на роботах в Німеччині. Не причетний до діяльності УПА. Арештований в 1948 році на західних землях за доносом та свідченням І. Тимця, засуджений на 10 літ тюрми за співпрацю з УПА. Покарання відбував у Новогарді та Голеньові. Вийшов на волю в 1953 році.

Фото 88. Вальницький Михайло. Народжений в 1913 році в Люблинці Новім. Рільник, провадив власне господарство. Не причетний до діяльності УПА. Арештований на західних Землях за доносом та свідченням І. Тимця та засуджений на 10 літ тюрми за співпрацю з УПА. Покарання відбував у Новогарді та Голеньові. Вийшов на волю в 1953 році.

Фото 89. Ванкевич Анастазія. Народжена в Люблинці Новім в 1924 році. До війни перебувала з батьками. В 1943-1944 роках навчалась в школі сільських господинь у Ярославі. В часах боротьби з комуністичними загарбниками використовувалась як зв'язкова УПА та займала пост станичної. Переселена на радянську Україну весною 1946 року. Не репресована.

Фото 90. Ванкевич Анна та Григорій Шиманський після вільнення з тюрми. Анна народжена в 1925 році в Люблинці Новім. Арештована на Зах.zemлях в 1948 році за доносом та фальшивим свідченням Івана Тимця, була за- суджена на 5 років тюрми. Не була причетною до діяльності УПА. Покарання відбувалася в Новогарді, Старгарді та Грудзьондзу. Звільнена в 1952 році.

Фото 91. Ванкевич Катерина. Народжена в 1927 році в Люблинці Новім. Арештована на Зах.землях в 1948 році за доносом та фальшивим і безпідставним свідченням Івана Тимця, була засуджена на 5 літ тюрми. Не була причетна до діяльності УПА. Покарання відбувалася в Новогарді, Старгарді та Грудзьондзі. Звільнена в 1952 році. Не витримала психічних тортур і скоро померла.

Фото 92. Зліва-направо: Микола Денека "Дубенко" та Іван Шиманський "Шум". Шиманський Іван — "Шум", народжений в Люблинці Новім в 1913 році. Покликаний до польського війська. Служив в 1934-36 рр. в підрозділах кавалерії в містечку Ланьцуті. Член та співорганізатор ОУН на терені Любачівщини та Чесанівщини. Організатор відділів УНС на тих територіях. В 1944-47 рр.—заступник ком."Залізняка" та командир відділу УПА "Месники" в цьому ж курені. Загинув в криївці 5-го вересня 1947 року біля Верхрати, зраджений стр."Левком". Фото з 1940 р.

Фото 93. Рік 1943. Молодь з села Люблинець Новий. Сидять зліва: Іван Борівець, Марійка Комар, Степан Борівець, Марійка Митко. Стоять зліва: Іван Панасик, Єва Шиманська, Катерина Зінкевич, Дмитро Кущак, Леонтина К. та Іван Митко.

Фото 94. Люблинецькі дівчата переходят ріку між Новим і Старим Люблинцем кладкою, бо міст спалили большевицькі партизани. Фото з 1944 року.

Фото 95. На гробах своїх предків стрінгулись покоління в день Великодніх свят на цвинтарі в Люблинці Новім. Фото з 1942 року.

Фото 96. У святковий день на сільській лавці подруги: Справа: Гуль Аїна, Пецю Марія, Ванкевич Анастазія та Грицько Дмитро.

Фото 97. Рік 1943. Зелені Свята в Люблинці Новому. Молодь несе вінки на могилу загиблих Героїв.

Фото 98. Грудень 1943 р. Після богослужіння спільна світлина молоді з Люблинця Підольського. Стоять зліва: Анна Комар, Іван Ващекин, Марія Біла, Василь Кір, Марійка Санайко, її брат Михайло Санайко, Борис Катерина. Знизу: Анастасія Кузіна та Іван Комар. Всі хлопці загинули в лавах УПА в боротьбі за Вільну Україну.

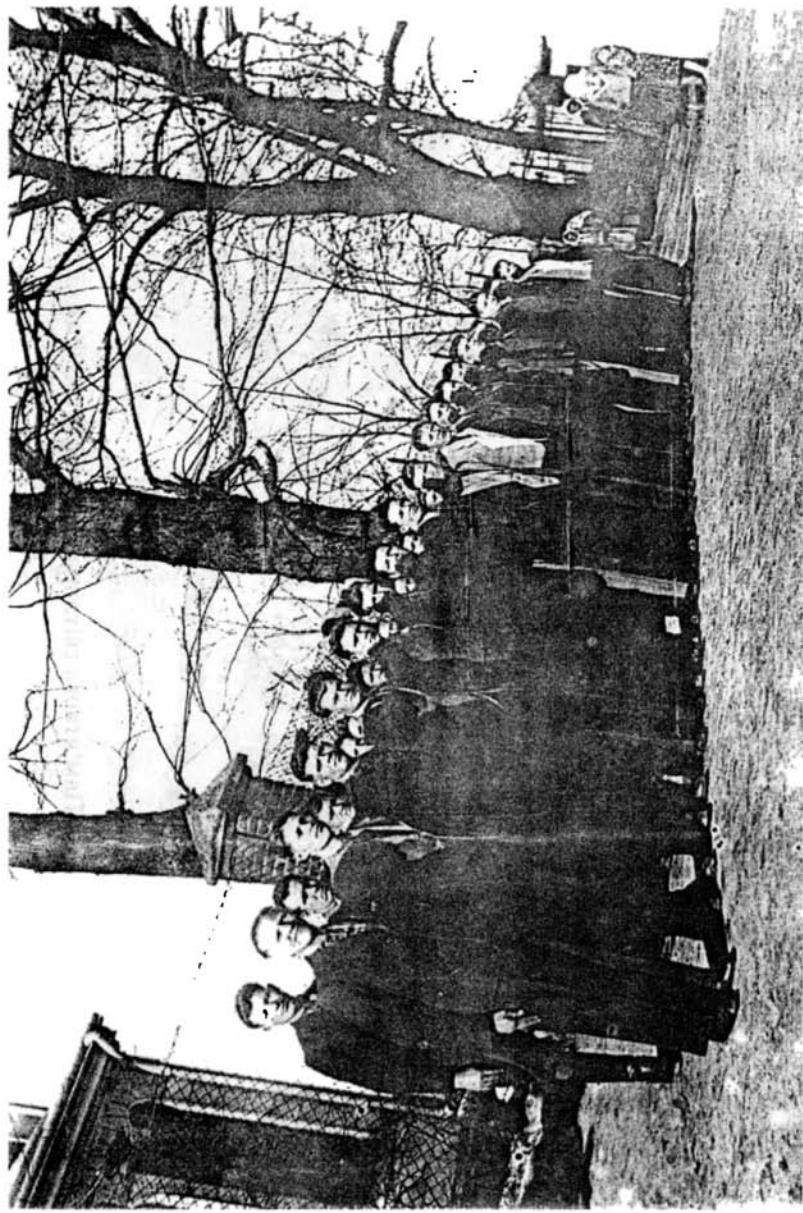

Фото 99. Рік 1943. Спортивне товариство "Луг" в Новому Люблинці. Пізніша назва — "Курін.
Молоді".

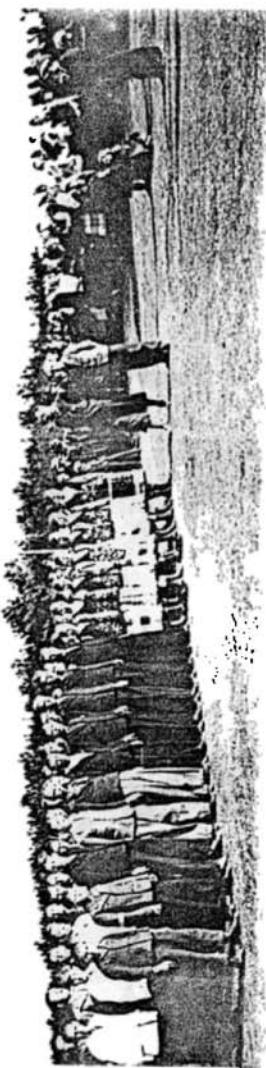

Фото 100. Фестиві в Жукові. Пам'яткова світлина всіх учасників. Фото з 1942 р.

Фото 101. Спортивне товариство "Луг" з Жукова. Зліва перший—Михайло Валицький, пізніший Провідник СКВ "Трембіта". Фото з 1942 року.

Фото 102. Вони збиралися захищати Батьківщину від окупантів. Пам'яткова світлина після зборів звена ОУН в Н.Люблінці. Стоять зліва: Михайло Шиманський, Андрій Карпінський, Іван Панасик та Іван Борівець. Фото з 1942 року.

Фото 103. Рік 1942. На подвір'ї перед хатою Санайка Михайла На Мельниках (Люблінець Новий). Пам'яткова світлина молоді з Мельників. Стоять зліва: Михайло Кіт, Катерина Денека, Марія Санайко, Марія Кіт, Григорій Борівець. Сидять зліва: Іван Ванкевич та Іван Борівець.

Фото 104. Рік 1942. Вчителі загальної української школи в Люблинці Новім. Перший зправа: Директор школи Лев Амвросій, третя—його жінка Лев Стефанія.

Фото 105. Рік 1942. Аматорський драматичний гурток з Мельників (Люблинське Новий). Лежать зліва: Іван Ярецький та Михайло Зінкевич. Сидять зліва: Михайло Кіт, Катерина Денека, Іван Митко, Марія Кіт, Іван Борівець, Марія Санайко, Лісний Григорій, Борівець Григорій. Стоять зліва: Григорій Корлупель, Андрій Зінкевич, Шеремет Степан, Білий Степан, Борівець Петро, Вапляк Гриць та Степан Судин. Загинули в боях з большевицькими окупантами воїни УПА: Іван Митко та Степан Білий.

Фото 106. Їм довелось тяжко та завзято боротись в рядах УПА з комуністичними загарбниками в 1944-1947 роках. Стоять зліва: Дмитро Зінкевич та Анатазій Касян зі Ст.Люблінця. Фото з 1941 року.

Фото 107. Ось такими вони були наші люблинецькі дівчата, коли помагали повстанцям УПА в їх боротьбі з комуністичними загарбниками. Перша зліва: 19-ти літня Апастазія Біла - "Білка", медсестра та зв'язкова, 18-ти літня Агафія Комар, зв'язкова та 20-ти літня Катерина Карпінська, зв'язкова.

Фото 108. Вони мріяли про краще майбутнє своєї Батьківщини. Але сиділось не так. Сидять зліва: Катерина Зінкевич і Єва Шиманська. Стоять зліва: Петро Шиманський, Андрій Зінкевич та Ілько Зола. Загинули в боях в рядах УПА Петро Шиманський та Ілько Зола.

Фото 109. З'їзд Організації Українських Націоналістів в Любачеві в 1938 році. Стоїть Степан Борівець з Мельників. Сидять зліва: Іван Борівець, брат Степана та Шиманський Петро. Іван Борівець, воїн УПА впав в бою 2 березня 1945 року зі спецвідділами НКВД на Мриголодах. Петро Шиманський, Провідник ОУН-УПА, загинув у бою зі спецвідділами НКВД дия 8

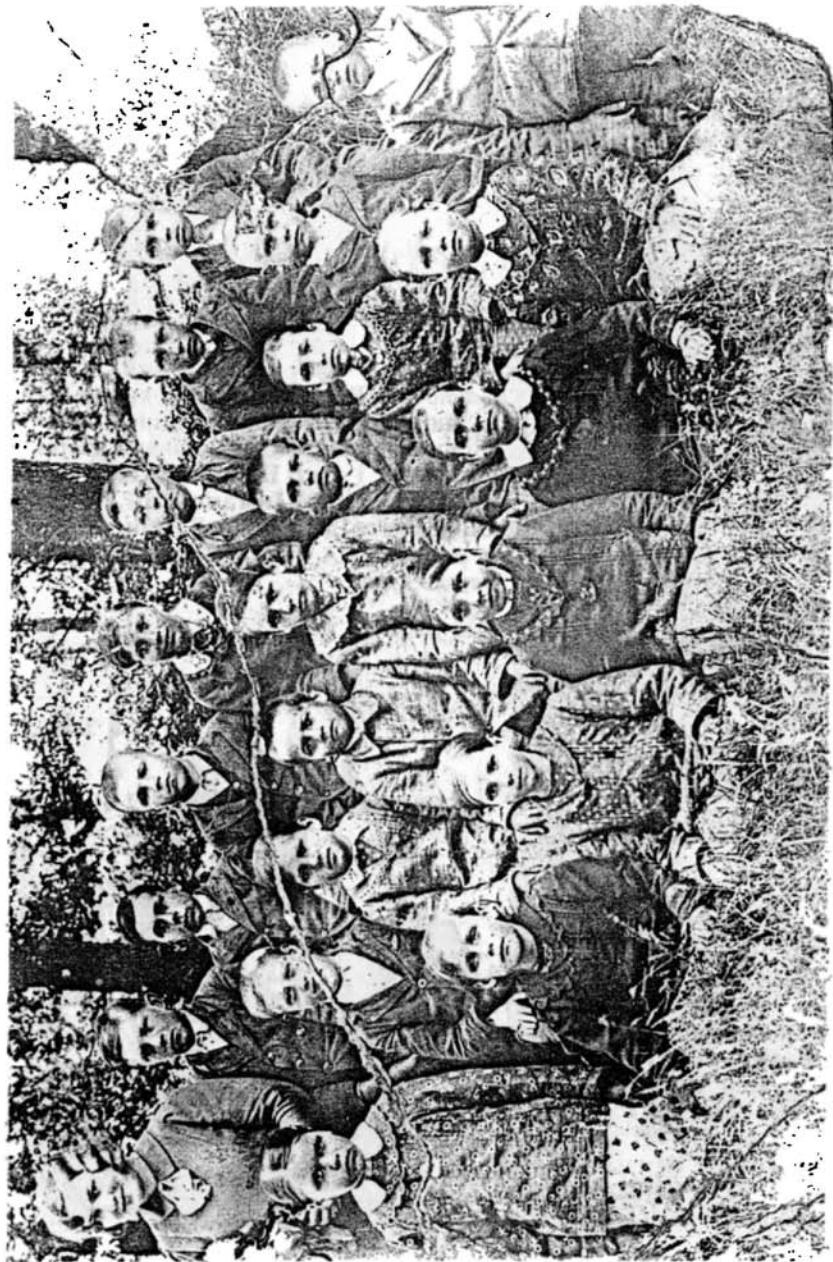

Фото 110. Вчителка Наташа Максимович зі своїми учнями всесвітньої школи на Остріжках (Люблінськ Новий). Фото з 1938 р.

Фото 111. З'їзд Організації Українських Националістів в Чесанові в 1940 році. Вони присягали вибороти Волю своїй Батьківщині. Перший зліва: Іван Комар, впав в бою зі спецвідділами НКВД дnia 8 січня 1945 року на Тенилах (командир СКВ УПА), а Василь Кіт—біля с. Махійв в 1947 році (ком. роя УПА).

Фото 112. Такими були люблинецькі хлопці та дівчата. Сидять зліва: Василь Кіт і Микола Денека. Стоять зліва: Марія Денека, Параня Денека, Анна Комар та Параня Солтан. Фото з 1938 р.

Фото 113.

Фото 115.

Фото 114.

Такими були люблинські дівчата і такі носили національні строї. Фото з 1940 року.

Фото 113. Марія Пашко з Мельників.

Фото 114. Катерина Карпінська.

Фото 115. Катерина Біла з Дубинів.

Фото 116. В пошуках кращої долі вони опинились в далекій Австрії в місті Лінц. Стоять зліва: Грицько Андрій, Кіт Василь та Брусь Іван. Мешканці села Люблинець Новий. Фото з 1942 року.

Фото 117. А їм призначено було лишитись в рідному селі і тут працювати на хліб насущний. Микола Кіт з сім'єю в селі Німстові. Фото з 1938 року.

Фото 118. Такими були люблинецькі хлопці у міжвоєнних роках. Стоять зліва: Ступак Іван, Мельник Григорій, Ступак Дмитро та Ярема Іван. Фото з 1938 року.

Фото 119. Люблинські дівчата зі своїм лірикентом Григорієм Макуцькою на фестивалі в Жукові. Фото з 1938 р.

Фото 120. Комар Теодор - "Кіт". Повстанець Української Повстанської Армії, командир роя у відділі "Калиновича", куреня ком. "Залізняка". Його бойовий шлях закінчився в американській окупаційній зоні. Починав його весною в 1944 році. Пам'ятна знимка зараз після переходу до Західної Німеччини. Фото з 1947 року.

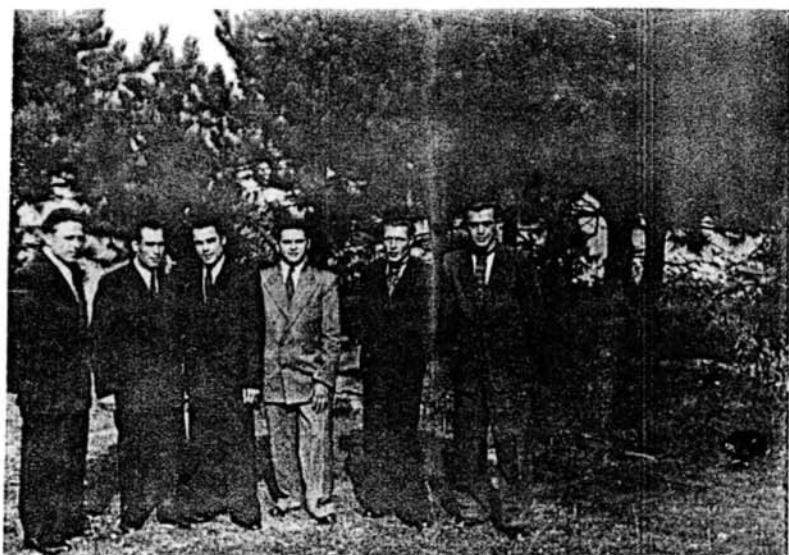

Фото 121. Свою кілька літню боротьбу з комуністичними загарбниками вони закінчили переходом зі зброєю в руках до Зах. Німеччини. Перший справа Комар Теодор.

Фото 122. Воркута, 1954 рік. Вони карались за те, що хотіли Вільної України. Стоїть перший зліва Дмитро Головач "Гора", бувший воїн УПА (СКВ "Трембіта").

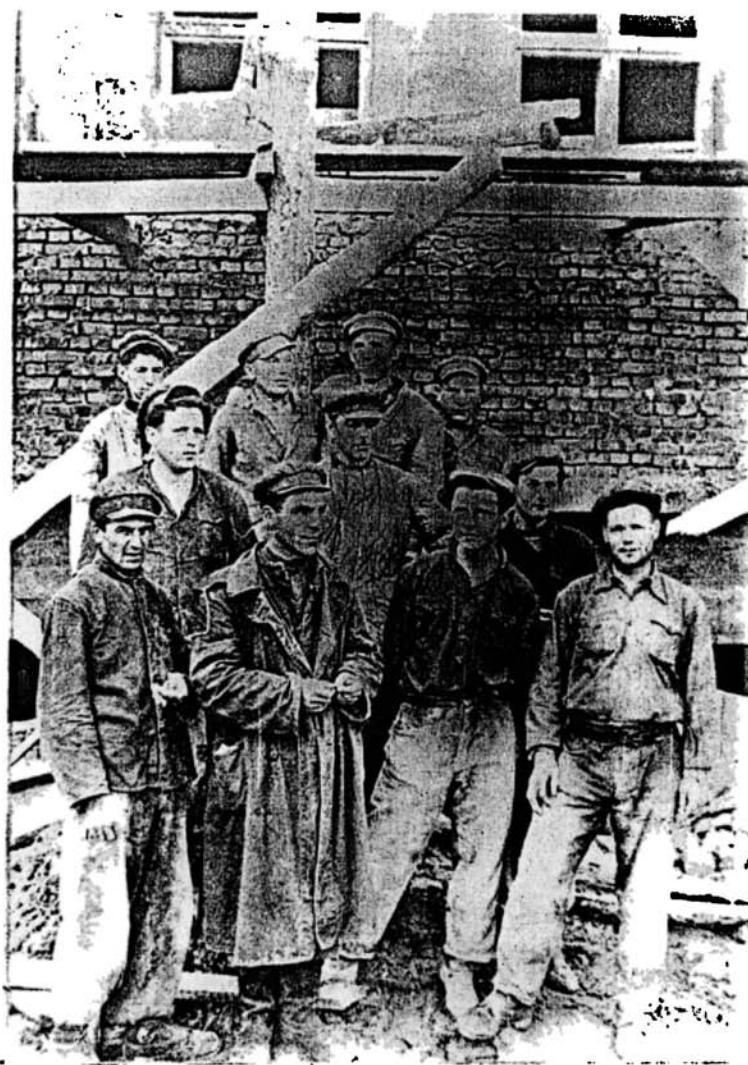

Фото 123. Воркута, 1954 рік. Ремонтно-будівельна бригада, зформована з бувших вояків УПА. Другий зправа—Дмитро Головач “Гора”.

Фото 124. Воркута 1954 р. Це ті, які з бросюю в руках боролися з більшевицькими окупантами. П'ятий заграва в четвертому ряді—Дмитро Головач “Гора”, бувший воїн УПА (СКВ “Трембіта”).

Фото 125. Рік 1943. Українська торгівельна школа в Ярославі. Серед учнів—представники Люблинця Нового: Марійка Комар, Анастазія Біла, Марія Митко, Єва Шиманська, Катерина Зінкевич, Катерина Ступак, Єва Ванкевич, Теодор Левкович, Петр Паралюх, Ілько Зола та Андрій Денека.

ДО МОЇХ ПОТОМНИХ!

Михайло Шиманський, бувший мешканець села Новий Люблинець.

Якщо колись почуєш мої слова
Прийми їх як заповіт
І в серці їх заховай.

Коли Тебе поїзд у родинну даль понесе
Могил побачиш там багато
У полі та в лісі.

Не питай хто лежить в них,
Усіх згадай однаково,
Там найдеш батька й сина,
Там найдеш сестру, брата.

Вони за нас померли
На полі хвали,
Як ворожі багнети
Ту землю розривали.

Ти, місця ті минаючи
В скорості блискавиці,
Поклонися в їх сторону,
Там лежать наці найближчі.

Нехай слова мої скромненські,
Не знають посухи літа
Нехай памятають нас дорослі,
Ta знають про нас діти.

{

ЗМІСТ

Передмова	3
Там було колись наше село	4
У час I-ї світової війни	7
Село та його мешканці	11
На культурній ниві.	13
Церква та її вплив на життя селян	18
Як жили селяни	30
Сільська медицина	38
Шкільництво	38
Громадське життя. Організації	41
Війна 1939 року та німецька окупація	43
Українська Народна Самооборона	47
Большевицька окупація	54
Різдвяні Свята на Тепилах 1945 року. Розказують учасники бою з спецвідділами НКВД - Степан Брусь, Михайло Шиманський та Михайло Ванкевич	63
Пацифікація сіл Новий та Старий Люблинець	72
Бій на Мельниках дня 21 березня 1945 року. Розказує Олександр Бабляк "Брилько", бувший вояк УПА у відділі "Шума" та "Калиновича"	76
Бій на Мельниках дня 26.03.1945 року	81
Слів кілька відносно нав'язання польсько-українських контактів	85
Ще про Українську Народну Самооборону	86
Обставини смерті Дмитра Дзюби	97
Йшло літо 1946 року	93
Йшла весна 1947 року	102
Тюремний спогад. Епілог люблинецької трагедії	108
Розказує Дмитро Крупський "Карій", — бувший вояк Української Повстанської Армії з куреня ком."Залізняка"	111
Спогади, роздуми та міркування Михайла Шиманського "Шмира", бувшого воїна УПА, з приводу долі та трагедії мешканців його села, Люблинця Нового та Старого	118

Розказує Комар Теодор, "Кіт" - бувший воїн УПА, командир роя у відлілі "Калиновича"	133
Розказує Зінкевич Дмитро "Зимний" (Багнєк), народжений в 1922 році в Люблинці Старім, бувший вояк Української Повстанської Армії, курсеня командрів "Залізняка"	136
Список полеглих в боях воїнів УПА мешканців села Люблинець Новий	143
Воїни УПА з інших регіонів України, що загинули в боях на люблинецькій землі	144
У братській могилі в Люблинці Новім поховані	144
Список загиблих в бою 13 грудня 1918 р. воїнів УГА (Люблінець Старий)	145
Список загиблих в боях 1944-1948 рр. воїнів УПА (Люблінець Старий)	145
Список мешканців села Люблинець Новий, бувших вояків УПА з курсеня "Залізняка"	146
Список мешканців села Люблинець Старий, бувших вояків УПА з курсеня "Залізняка"	148
Самооборонний Кущовий Відділ (СКВ) "Трембіта". Список бувших вояків СКВ (вересень 1944 року—8 січня 1945 року.)	149
(після 8 січня 1945 року)	150
Список помордованих 20 березня 1945 року польськими комуністичними посіпаками мешканців села Люблинець Новий	152
Список помордованих дnia 20 березня 1945 року польськими комуністичними посіпаками мешканців села Люблинець Старий	154
Список замордованих 10 жовтня 1944 року польськими комуністичними посіпаками мешканців сіл Новий та Старий Люблинець, та Руди Ружанецької	155
Список помордованих мешканців села Новий та Старий Люблинець польськими комуністичними посіпаками в 1944-1947 роках	157
Світлини історії	159
Вірші	237
Зміст	240

Підписано до друку 19.10.93. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Ум.
друк. арк. 13,95. Ум. фарб-відл. 13,95. Зам. 1773.

Віддруковано з діалозитивів, виготовлених фірмою „ТБС“ Ltd., м.Львів,
у наочально-виробничих майстернях Львівського поліграфичного
технікуму.

290004, м.Львів, вул. Б.Вишневиченка, 12